

PROGRAMA SÈNIOR DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

Memòria acadèmica

Curs 2009 / 2010

**Programa Sènior de la
Universitat de Lleida**

**MEMÒRIA ACADÈMICA
CURS 2009-2010**

Universitat de Lleida
Institut de Ciències de l'Educació
Centre de Formació Contínua

Amb la col·laboració de l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Lleida

Amb el patrocini del Consell Social de la Universitat de Lleida

Coordinació del Programa:

Neus Vila Rubio

Directora de l'ICE-CFC (01/06/2009-31/07/2010)

Coordinadora del Programa Sènior de la UdL (Des d'inici del Programa fins al 31/07/2010)

Ingrid Martorell Boada

Cap d'Unitat de Programes Específics de l'ICE-CFC (01/09/2009-31/07/2010)

Àngel Melero Ribes

Tècnic (des de l'01/07/2008)

Coordinació de la memòria (edició i textos):

Neus Vila Rubio

Amb la col·laboració, d'Àngel Melero Ribes, Ingrid Martorell Boada i el professorat del Diploma Sènior, per les respectives matèries

Disseny de portada: cat&cas

I així pren tot el fruit que et pugui donar
el camí que, poc a poc, escrius per a demà.
Que demà mancarà el fruit de cada pas;
per això, malgrat la boira, cal caminar

Que tinguem sort
Lluís Llach

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	7
1. ABAST DEL PROGRAMA SÈNIOR A QUATRE ANYS DEL SEU INICI	9
1.1. Essència i sentit del Programa en el seu quart any	9
1.2. Nova seu	10
1.3. Nova estructura de gestió i coordinació: la Unitat de Programes Específics	11
1.4. Vigència del conveni amb l'IME	13
1.5. Continuïtat del patrocini del Consell Social	14
1.6. Accions de difusió al llarg del curs	14
1.6.1. <i>La web del Programa Sènior</i>	15
1.6.2. <i>Els mitjans de comunicació (premsa i radiotelevisió)</i>	15
1.6.3. <i>Altres webs</i>	17
2. CARACTERÍSTIQUES I ACTUALITZACIONS DEL DIPLOMA SÈNIOR	19
2.1. La titulació i la seva denominació	19
2.2. Calendari i horaris d'aquest curs	19
2.3. Implementació de la part del Pla d'Estudis corresponent a aquest curs	22
2.4. Observacions sobre l'organització acadèmica i la metodologia didàctica	24
3. DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS ACADÈMIQUES DE LA TITULACIÓ	27
3.1. Matèries obligatòries	27
3.1.1. <i>Del primer curs</i>	27
3.1.2. <i>Del segon curs</i>	32
3.1.3. <i>Del tercer curs</i>	39
3.1.4. <i>Del quart curs</i>	46
3.2. Matèries optatives	51
3.3. La lliure elecció	100
3.4. Activitats complementàries a les assignatures del Programa	101
3.5. Informe de la direcció del Programa i propostes de millora	103
4. ALUMNES DEL CURS 2009-2010	109
4.1. Normes de preinscripció per als alumnes de 1er curs	109
4.2. Normes i procés de matriculació per a tots els alumnes	109
4.3. Alumnes de primer curs: quarta promoció	110
4.4. Alumnes de segon curs: tercera promoció	110
4.5. Alumnes de tercer curs: segona promoció	111
4.6. Alumnes de quart curs: primera promoció	111
4.7. Delegats de curs	112

4.8. Perfil de l'alumnat	112
5. EL PROFESSORAT DEL CURS 2009-2010	119
5.1. Dades del professorat	119
5.2. Coordinació i contactes amb el professorat.....	122
5.3. La formació del professorat.....	123
6. AVALUACIÓ DE LA QUALITAT.....	127
6.1. Avaluació de la qualitat de la titulació: Informe de seguiment	127
6.2. Resultats de les enquestes d'opinió sobre el professorat i les matèries.....	127
6.3. Resultats de l'enquesta sobre el Programa.....	133
6.4. Rendiment acadèmic	134
7. ALTRES ACTIVITATS DEL PROGRAMA SÈNIOR.....	137
7.1. Inauguració del curs acadèmic.....	137
7.2. Presentació de la memòria del curs 2008-2009	137
7.3. Mobilitat d'estudiants: Intercanvi UBU-UdL	137
7.3.1. <i>Estada a Burgos</i>	138
7.3.2. <i>Estada a Lleida</i>	139
7.4. XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores	140
7.5. Graduació de la primera promoció de Diplomats Sènior	144
7.6. Pràctiques a la UPE: proposta d'un PAT al Diploma Sènior.....	145
7.7. Planificació del Postgrau Sènior pel curs 2010-2011	146
8. ANNEXOS.....	149
8.1. Programes intercanvi UBU-UdL.....	149
8.1.1. <i>Programa Universitat de Lleida</i>	149
8.1.2. <i>Programa Universitat de Burgos</i>	150
8.2. Programa XI Encuentro	151
8.3. Recull de premsa.....	156
8.4. Imatges del curs.....	161
8.4.1. <i>Intercanvi</i>	161
8.4.2. <i>XI Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors</i>	163
8.4.3. <i>Acte d'entrega d'orles a la primera promoció Sènior</i>	163
8.4.4. <i>Inauguració curs 2009/2010</i>	164
8.4.5. <i>Alumnes i activitats: 1r curs</i>	164
8.4.6. <i>Alumnes i activitats: 2n curs</i>	165
8.4.7. <i>Alumnes i activitats: 3r curs</i>	165
8.4.8. <i>Alumnes i activitats: 4t curs</i>	166
8.4.9. <i>Altres activitats</i>	166
8.4.9.1. <i>Assignatura "MUSEU DE LLEIDA, TERRITORI I PATRIMONI. INTRODUCCIÓ A L'ART CATALÀ II"</i> ..	166
8.4.9.2. <i>Dinar fi de curs</i>	167

PRESENTACIÓ

Aquest 2009-2010 ha estat el quart curs des que el Programa Sènior de la UdL va prendre forma en una titulació pròpia específica per a persones de més de 50 anys. El Pla d'Estudis establia un primer cicle de quatre anys i, per tant, des del 2006-2007 en que van entrar els primers estudiants sènior a la UdL, el curs 2009-2010 significava la consecució d'una de les fites del Programa: que una primera promoció d'estudiants pogués graduar-se en aquest títol com a mostra de la seva consolidació.

Ha estat, doncs, un curs molt interessant, tot i que no solament per aquest fet. Un dels que més ha incidit sobre el desenvolupament del Programa ha estat el canvi d'estructura organitzativa i de gestió del mateix. Des dels inicis fins al juny de 2009, el Programa depenia directament del Vicerectorat de Docència i la seva coordinadora-directora era adjunta a aquest vicerectorat. Altres canvis succeïts a la UdL, com la ubicació de la Formació Permanent a l'ICE-CFC van involucrar el Programa, de manera que aquest també va ser transferit a l'organigrama d'aquest Institut. Deixava, doncs, de dependre, de forma immediata, del Vicerectorat de Docència i passava a ser competència directa de l'ICE-CFC, amb dependència mediata, això sí, del mateix Vicerectorat, com unitat de l'àrea de Formació Permanent de l'ICE-CFC. Tots aquests canvis seran explicats convenientment en els llocs adequats d'aquesta memòria.

També ha estat l'any en que la UdL ha acollit un dels esdeveniments més importants en l'àmbit nacional relacionat amb aquests programes formatius: el congrés que cada dos anys, sota els auspicis de l'Asociación Estatal de Programas Universitarios para Mayores (AEPUM), té lloc en una universitat de l'Estat espanyol. En aquests moments són més de 50 les universitats espanyoles que han posat en marxa programes d'aquestes característiques, i 40 les que aplega l'AEPUM. D'aquí que el fet que fos la UdL l'encarregada d'organitzar l'XIena trobada tingués prou rellevància. Era, a més, el primer cop que això tindria lloc a territori català, malgrat ser Catalunya pionera en la formació per a persones grans, especialment, a partir de l'experiència de les Aules d'Extensió Universitària per a Gent Gran. Per tant, el fet que se'ns confiés l'organització de l'XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores va ser rebut amb satisfacció i il·lusió per part dels estaments de la UdL implicats. Entre ells, el Vicerectorat de Docència, amb la vicerectora, Isabel del Arco, al capdavant, persona clau en la promoció i el suport al Programa; les persones de la Unitat de Programes Específics que és la que acull el Programa Sènior: la seva cap, Ingrid Martorell i el seu tècnic, Àngel Melero; el professorat del Programa i, com no, els estudiants sèniors, que com era d'esperar, van prestar una col·laboració d'un valor inestimable.

En definitiva, el terme que millor pot sintetitzar el que ha estat aquest curs pel Programa Sènior és el de consolidació. Sí, tots aquests elements que hem mencionat no són més que proves de com els estudis sènior a la UdL ja són una realitat sense camí de retorn. Ja només podrà avançar i fer-se més sòlid cada cop. Sabem, però, que quan alguna cosa creix, molt sovint es complica el que l'envolta; segur que es plantejaran noves qüestions a les quals caldrà donar la resposta adequada. Sabem també que els moments difícils, que ja es van començar a viure durant el curs 2009-2010, no tan sols no han acabat sinó que probablement s'incrementin. Caldrà seguir

treballant i aplicar la imaginació per trobar aquelles respostes. Potser no totes es puguin satisfer de forma immediata, però sí s'haurà de marcar el camí per fer-les realitat tan aviat com sigui possible. El treball en equip i l'esforç de tots són elements importants perquè el Programa Sènior pugui resistir-se a la crisi que ens tenalla a tots.

És obvi que això ho expresso a títol personal, com un desig, ja que, en el moment en que escric aquesta introducció a la Memòria del 2009-2010, ho faig des de la perspectiva que em dóna el fet que ja no sóc la directora del Programa Sènior ni tan sols de l'ICE-CFC. La meva tasca com a tals va acabar el 31 de juliol passat, un cop finalitzat el curs i, per tant, em corresponia compondre aquest resum de l'any, tot i ja no ocupar els llocs indicats. Ho he fet amb responsabilitat i aplicació. Crec en aquest Programa i ho seguiré fent; però també sé que s'ha d'anar adaptant a les necessitats canviants de la universitat i de la societat en general. En aquest sentit, seguiré a disposició dels nous responsables per tot allò que els pugui fer servei, tant pels coneixements adquirits durant els últims set anys en aquest àmbit, com pel fet de seguir sent membre de la Junta Directiva de l'AEPUM.

Només em resta agrair la confiança que van dipositar en mi les persones que van pensar que podria portar endavant aquest projecte, és a dir, la vicerectora, Isabel del Arco, principal impulsora del mateix, i el rector, Joan Vinyes, pel seu suport especial. Però també a tot el professorat del Programa Sènior, peça clau, com sempre he dit, per a què el Programa s'hagi convertit en el que és avui: moltes gràcies, companys i companyes, per haver-vos volgut embarcar en aquest viatge que, al principi, gairebé no se sabia on ens portaria; la vostra companyia ha estat cabdal per a mi. També als meus col·laboradors durant aquests anys, especialment, a l'Àngel, que va entrar en un moment decisiu per rescatar-me, com un àngel de la guarda, de la voràgine en la qual les tasques d'un Programa cada cop més exigent m'estaven submergint. I a l'Ingrid, que va venir a completar tan eficaçment aquest tàndem de tres, que durant l'últim any ha pogut afrontar tantes i tantes accions amb esforç i dedicació. El meu reconeixement i afecte per tots dos. I un record agraït per la nostra Raquel, becària efimera (per exigències del guió!) però tan amable i eficient, en el seu pas per la Unitat; i també pels informàtics de la Unitat de Suport a la Innovació Docent, Jaume, Jordi i Pepean, per la seva resposta diligent a les nostres demandes constants i ansioses per tenir sempre actualitzada la informació. Tots junts han fet d'aquest Programa el que ara és.

Deixo pel final els estudiants. Ells són la raó última del programa i així ha de ser. He après molt d'ells durant els últims quatre anys i això ho portaré sempre a dins. D'aquí el meu agraïment especial, i no només pel bonic detall i l'honor de fer-me padrina de la primera promoció, que em va emocionar i que vaig valorar tant (ells ho saben), sinó per tot el que m'han donat al llarg d'aquests anys els amics i amigues de totes les promocions. Només puc dir: gràcies i fins a sempre!

Neus Vila Rubio
Directora de l'ICE-CFC i del Programa Sènior
(fins el 31/07/2010)

1. ABAST DEL PROGRAMA SÈNIOR A QUATRE ANYS DEL SEU INICI

1.1. Essència i sentit del Programa en el seu quart any

El Programa Sènior de la UdL és un projecte educatiu de la Universitat de Lleida que aplega diverses accions, sent la principal la titulació pròpia anomenada *Diploma Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia*. El Programa en el seu conjunt respon a una inquietud de la Universitat de Lleida per integrar projectes educatius formals adreçats a sectors de la població que fins fa no gaire temps no eren contemplats com a possibles usuaris de l'àmbit universitari. En aquest cas, es tracta de les persones de més de 50 anys que, hagin tingut anteriorment o no l'oportunitat de cursar estudis universitaris, per mitjà d'aquest tipus de programes ara ho poden fer.

Aquest curs, la titulació ha acomplert un cicle sencer ja que aquest ha estat el quart any des que es va implantar a la Universitat de Lleida. S'ha graduat, doncs, la primera promoció d'estudiants sènior a la Universitat de Lleida, la qual cosa constitueix en si un fet digne de destacar, atès que projectes d'aquest tipus no són fàcils de gestionar ni de dur a terme. Al llarg d'aquests anys, hem pogut comprovar com l'interès social per aquesta titulació ha anat augmentant de dia en dia. Tot l'esforç de difusió fet per la coordinació del programa més l'entusiasme amb el que aquest ha estat rebut pels seus usuaris, és a dir, els propis estudiants, han actuat conjuntament com a caixa de ressonància en la societat lleidatana. Així, la preinscripció de cada curs ha anat creixent. El nombre de matriculats finals oscil·la entre els 22 i els 28 alumnes, de manera que es respecta un dels criteris del programa que és que el nombre límit d'estudiants per curs sigui com a màxim de 30.

El Programa, com he dit, no és tan sols una titulació, sinó un projecte educatiu que aplega també altres accions relacionades. La més important és la implicació de la Universitat de Lleida en iniciatives conjuntes amb altres universitats pel que fa a aquest tipus d'ensenyaments. La UdL, representada per la coordinadora del Programa des dels seus inicis, Neus Vila Rubio, és present a l'AEPUM (Asociación Estatal de Programas Universitarios para Mayores) des del 2004 i, des del 2008, també a la seva Junta Directiva. Aquesta associació ha desenvolupat una feina molt important durant gairebé els darrers 15 anys, fent visibles aquests programes i lluitant davant les institucions estatals per aconseguir el seu reconeixement. Aquesta és una tasca encara en procés que ha de seguir incidint sobre els àmbits que calgui per tal d'arribar als objectius marcats. En aquest sentit, la UdL, aquest curs, ha contribuït amb una acció important com ha estat el fet d'acollir l'*XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores*, del que parlarem l'apartat 7.4. d'aquesta memòria. Aquest esdeveniment ha tingut unes conseqüències notables pel propi Programa, com per exemple, l'àmplia difusió als mitjans de comunicació, la qual cosa ha permès que el Programa de la UdL hagi tingut una projecció important en el mig social del territori.

Un altre fet important són les relacions bilaterals amb programes similars d'altres universitats. Aquestes es poden materialitzar en projectes d'intercanvi que els estudiants dels dos programes, acompanyats de professorat o coordinadors, realitzen. Així és com s'ha articulat, per segona vegada, un intercanvi amb la Universidad de la Experiencia de la Universidad de Burgos. Seguint el camí iniciat el curs 2008-2009,

s'ha renovat aquesta relació i estudiants de la UdL han seguit els cursos de la Universitat de Burgos durant una setmana i a l'inrevès.

Per una altra banda, durant aquest curs s'ha preparat la implantació, per al curs 2010-2011, d'un Postgrau per aquells/es alumnes que ja han obtingut el Diploma Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia i vulguin continuar la seva formació universitària. És aquesta una aposta ambiciosa però molt interessant per què permet integrar els estudiants que ho desitgin en l'àmbit de la recerca, com s'explica en el capítol corresponent.

Un altre fet a esmentar és que aquest curs el programa i totes les seves activitats s'han integrat en l'estructura del nou ICE-CFC, com una unitat més de les que componen el centre. Per tant, ha deixat de dependre directament del Vicerektorat de Docència (tot i que l'ICE-CFC en conjunt sí en depèn orgànicament), i es configura dintre de la Unitat de Programes Específics de l'ICE-CFC, una de les quatre unitats d'aquest centre.

Els objectius que presideixen el Programa segueixen sent els que des del principi es van establir i que recordem tot seguit:

- a) Promoure els tres pilars bàsics de l'educació universitària entre les persones adultes: ensenyament, recerca i servei a la societat.
- b) Oferir l'oportunitat d'educació superior a persones que no l'han tinguda al llarg de la seva vida i oferir la possibilitat a les que sí l'han tinguda de renovar els seus coneixements.
- c) Potenciar el desenvolupament personal, afavorint les capacitats d'adquisició i actualització dels coneixements i la creativitat.
- d) Fomentar la participació social, cultural, política i econòmica per tal d'estimular les relacions humanes, la cooperació i el gaudi del medi social.
- e) Proporcionar elements científics i culturals per a una anàlisi adequada i una bona comprensió de la societat actual, la ciència i la cultura.
- f) Facilitar l'accés i la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a una millor adaptació a l'entorn mediàtic i a la societat tecnològica actual.
- g) Promoure la integració i la interacció social mitjançant l'educació
- h) Contribuir al reconeixement i la visibilitat d'aquests estudis tant en l'àmbit autonòmic com estatal.
- i) Contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones grans.

En conclusió, creiem que aquest Programa presenta unes característiques que transcendeixen el mer fet de ser una altra titulació impartida a la UdL: és quelcom més i per això cal destacar-ho i donar-li el lloc que mereix en l'oferta educativa de la Universitat de Lleida

1.2. Nova seu

A diferència d'anys anteriors, aquest curs la seu del Programa ha estat situada a l'Edifici Polivalent del Campus Universitari de Cappont. Això, com dèiem abans, ha

estat així gràcies a la integració del Programa Sènior dins de l'organigrama de l'Institut de Ciències de l'Educació-Centre de Formació Contínua (ICE-CFC), del qual l'antiga coordinadora del Programa Sènior, Neus Vila Rubio, n'ha estat la directora des del juny de 2009 fins al 31 de juliol del 2010.

La secretaria de la Facultat de Lletres, situada a l'edifici de la dita facultat i del Rectorat, ha continuat encarregant-se de tot el procés de matriculació dels nostres alumnes, de la gestió dels seus expedients, així com, segons les directrius de la coordinació del Programa, de la planificació de la titulació (introducció de les dades de matèries i professorat al sistema de gestió global de la UdL). Per primer cop però, la preinscripció a la titulació ja no s'ha fet des d'aquesta secretaria sinó que s'ha portat a terme des de la mateixa secretaria de l'ICE-CFC. Es preveu que el proper curs tota la gestió de matrícula es pugui fer ja des de l'ICE-CFC.

La major part de les sessions acadèmiques s'han desenvolupat a l'Edifici Polivalent del Campus de Cappont, excepció feta d'algunes matèries i/o sessions específiques (laboratoris científic-tècnics, aula de música, aula d'educació física, laboratori d'infermeria, laboratori de medicina) que han tingut lloc als centres i/o campus corresponents, ja que no es disposa, a l'edifici Polivalent, d'espais amb aquestes característiques.

El despatx de coordinació del programa ha estat ubicat al mateix edifici on s'han desenvolupat la majoria de sessions, despatx 0.12. La direcció també s'ha situat en aquest edifici, concretament al despatx 0.13. A més, aquest curs acadèmic s'ha incorporat un altre membre a l'equip de direcció i coordinació, cap de la Unitat de Programes Específics de l'ICE-CFC al despatx 0.09.

No podem deixar de fer esment de la col·laboració dels diferents centres implicats en aquest Programa, que són pràcticament tots els de la UdL. Però, en especial, volem destacar la Facultat de Lletres, l'Escola Politècnica Superior, l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, l'Escola d'Infermeria, la Facultat de Medicina i la Facultat de Ciències de l'Educació, pel seu suport i disponibilitat al llarg del curs.

1.3. Nova estructura de gestió i coordinació: la Unitat de Programes Específics (UPE) de l'ICE-CFC

Aquest curs l'estructura de gestió s'ha vist modificada i ampliada en alguns dels seus aspectes més importants. Com hem dit més amunt, des de la Secretaria de Lletres s'ha continuat gestionant el procés de matriculació d'alumnes de tots els cursos, des de primer fins a quart, els seus expedients, les actes de qualificacions, així com la planificació de matèries i professorat en els sistemes informàtics pertinents. Aquest curs, però, tant la preinscripció com la gestió econòmica s'ha portat a terme des dels negociats econòmic i acadèmic de l'ICE-CFC, sempre amb la participació de la coordinació tècnica del Programa.

En el marc del nou ICE-CFC es va crear una unitat denominada de Programes Específics (UPE) destinada a ocupar-se de titulacions pròpies de la UdL com el Diploma Sènior. El personal de coordinació del Programa també ha estat ampliat. A banda de la directora del Programa (i de l'ICE-CFC), Neus Vila, i del tècnic de gestió, Àngel Melero, hem comptat durant aquest curs amb la incorporació, des del mes de

setembre del 2009, d'una Cap d'Unitat, la professora de l'Escola Politècnica Superior, Ingrid Martorell. Una becària de col·laboració, l'estudiant Raquel Molina, ha donat suport en aquesta Unitat.

Les tasques que cal destacar d'aquest equip de treball són:

1. Aplicació del Pla d'estudis i selecció de les matèries optatives a activar cada curs.
2. Selecció del nou professorat.
3. Coordinació del professorat.
4. Programació de la formació específica del professorat, d'acord amb el perfil de l'alumnat i d'aquesta tipologia d'estudis.
5. Elaboració dels horaris.
6. Organització de l'aulari.
7. Atenció als alumnes.
8. Recopilació de tots els programes de les matèries, que el professorat ha de presentar d'acord amb el model creat per la direcció, i la seva unificació, prèviament a publicar-los a la web.
9. Organització i desenvolupament de les diverses reunions amb alumnes (informatives, en general, i amb els delegats),
10. Organització i conducció de les reunions de coordinació i avaluació amb el professorat a cada quadrimestre.
11. Presentació de l'informe pertinent, cada curs, davant la Comissió d'estudis del Programa.
12. Elaboració de la memòria final de cada curs.

El que no s'ha modificat, òbviament, és la Comissió d'Estudis del Programa, que està formada per la Vicerectora de Docència, que presideix; els Vicerectors de Professorat i de Qualitat; la directora de l'ICE-CFC i la Cap d'Unitat de Programes Específics, així com el Tècnic del Programa, que actua com a secretari. També en formen part els directors/es i degans/es dels centres o persones en qui deleguin; un/a representant de la gestió acadèmica; dos representants dels estudiants; i dos representants de l'IME.

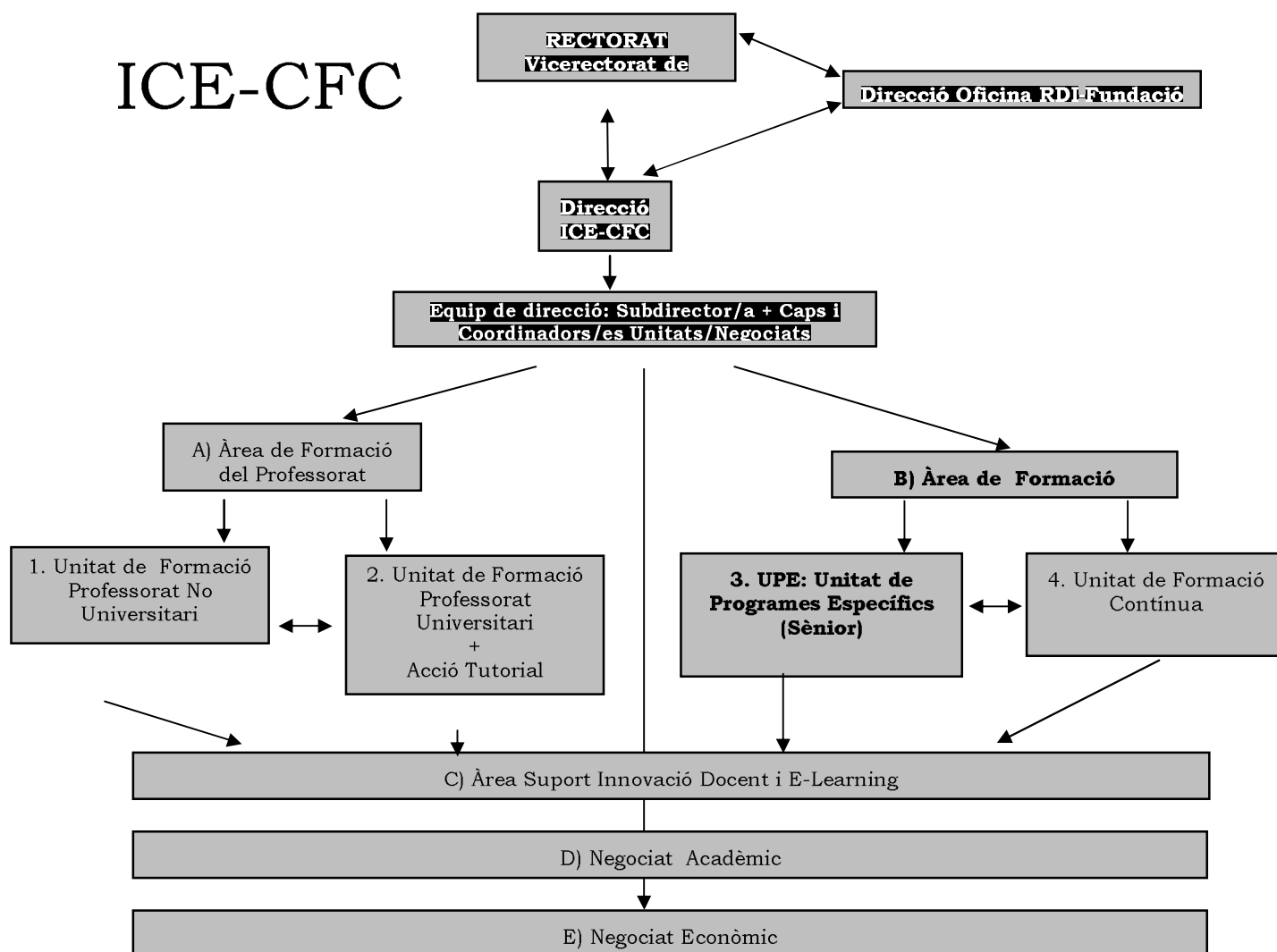
Tampoc les seves competències principals, que són:

- a) Estudiar i debatre les propostes del Programa i aprovar-les.
- b) Aprovar, cada curs, les matèries a activar (si és el cas).
- c) Establir el nombre mínim d'alumnes per tal que les activitats del Programa puguin realitzar-se.
- d) Establir criteris d'acceptació d'alumnes al Programa quan hi hagi casos especials que ho requereixin.
- e) Resoldre, si és el cas, problemes relatius a l'avaluació final i global dels alumnes.
- f) Establir els criteris pels procediments de l'assegurament i la millora de la qualitat del Programa.

La Comissió acostuma a reunir-se un cop finalitzat el curs; aquest any, la reunió va tenir lloc el dia 29 de juny de 2010.

Tot seguit s'inclou l'organigrama que respon a la nova estructura plantejada per al Programa Sènior (en negreta), un cop aquest s'ha integrat a l'ICE-CFC. Com es pot apreciar, el Programa s'integra en la Unitat de Programes Específics i aquesta, al seu torn, en l'Àrea de Formació Permanent.

ICE-CFC

1.4. Vigència del conveni amb l'IME

Aquest conveni, signat entre la UdL i l'Institut Municipal d'Educació (IME) l'any 2006, ha seguit vigent durant el curs 2009-2010. La Universitat Popular, marc en el que es situa la formació contínua impulsada per l'IME de l'Ajuntament de Lleida, té com un dels seus objectius importants el de cooperar i col·laborar amb les entitats i organismes de la ciutat que conformen el teixit educatiu, cultural i social.

Els acords que podem destacar impliquen el compromís, per part de l'IME, de fer difusió del Programa Sènior a la ciutadania lleidatana i aportar professorat necessari per tal de desenvolupar aquelles matèries que, en decisió conjunta amb la UdL, es cregui convenient incorporar. L'IME també dona suport en iniciatives formatives diverses com ara matèries de lliure elecció o cursos propedèutics. Un exemple són els Tallers d'Iniciació a la Informàtica, dels quals tot l'alumnat del Programa Sènior es pot beneficiar per tal d'introduir-se en el món de les TIC, i poder afrontar les matèries del Programa amb més seguretat.

Tot això s'ha continuat desenvolupant sense cap problema durant aquest curs, de manera que la difusió del programa entre alumnes de l'IME n'ha aportat cinc al Programa. Pel que fa al professorat, l'IME ha donat suport en 4 professors, tres d'ells han impartit les matèries optatives següents: *Llengua catalana I i II* (Francesc Català Alòs), *Història de Catalunya I i Civilitzacions antigues de la Mediterrània* (Montserrat Pérez Serra), *Astronomia I i Origen i evolució de l'univers* (Josep Mallol Gurguï). La quarta professora ha estat Flora Grifol Aldabó que ha impartit dues assignatures obligatòries al quart curs del Programa: *Tècniques de comunicació oral* (assignatura que es fa el primer quadrimestre) i *Taller de redacció científica* (1 segon quadrimestre). Per tant, quatre professors per a vuit assignatures.

1.5. Continuitat del patrocini del Consell Social de la UdL

El Consell Social de la UdL ha continuat donant el seu suport al Programa durant aquest curs, com ho ha vingut fent des dels seus inicis. El president actual, Sr. Ramon Roca Enrich, i tot el Consell han seguit fent confiança al Programa com va passar en temps del seu predecessor, el Sr. Josep M. Pujol i Gorné. Han mostrat així com n'és de fonamental el paper del Consell Social en moltes de les iniciatives universitàries, especialment, aquelles que tenen a veure amb l'entorn social i territorial, impulsant la transmissió del coneixement, així com la difusió de la cultura.

1.6. Accions de difusió al llarg del curs

Des de la coordinació es considera important i força rellevant la tasca de promoció i difusió del Programa per tal d'obtenir la visibilitat que requereix una iniciativa d'aquestes característiques, amb un alt grau d'innovació. Per tant, durant el curs 2009-2010, ens hem esmerçat en intensificar aquest aspecte, amb accions com:

- Manteniment i actualització de la pàgina web.
- Promoció d'accions de difusió local i nacional (anuncis en premsa, presència als mitjans, en webs diverses...)
- Impuls d'altres accions d'abast nacional, especialment, mitjançant la vinculació amb la *Asociación Nacional de Programas Universitarios para Mayores* (AEPUM), de la qual la directora del Programa és membre de la Junta Directiva, com s'ha dit a l'inici del capítol.

A continuació, oferim més detalls en els apartats que segueixen.

1.6.1. La Web del Programa Sènior

La transparència en l'oferta formativa d'un Programa com aquest és essencial. Per tant, ens hem esforçat en què la finestra del Programa, la seva pàgina web, contingués la informació adequada i suficient a disposició de tothom: els potencials alumnes interessats, els alumnes ja matriculats, la resta de la comunitat universitària i el públic en general. Atesos els canvis d'ubicació del Programa, la pàgina actual s'allotja a la web de l'ICE-CFC, amb una entrada com la de la resta d'unitats, però conservant la imatge que ha tingut des que es va crear.

Allà s'ha seguit trobant tot el que es precisa saber sobre el Programa: informació general, estructura, Pla d'Estudis, dades de preinscripció i matrícula, horaris, calendari, dades del professorat, programes de les assignatures, comentaris d'alumnes i professorat, enllaços d'interès i notícies.

Ens hem esforçat, així mateix, en mantenir molt viva la pàgina, posant-la al dia contínuament. Durant aquest curs s'ha creat també una pàgina amb totes les informacions referents al *XI Encuentro*.

Finalment, cal dir que s'han fet alguns canvis i millores en la primera plana de l'antiga web del Programa Sènior, per tal d'adequar-la a les necessitats actuals i donar cabuda a informacions que requereixen una atenció puntual i destacada.

1.6.2. Els mitjans de comunicació (premsa i radiotelevisió)

La tasca dels mitjans de comunicació és indispensable per la seva contribució a la visibilitat del Programa de la que parlàvem més amunt. Així, algunes de les accions en aquests mitjans han estat les següents:

- a) Per iniciativa del Programa, a través d'anuncis als diaris locals (*Segre, La Manyana, Bondia*) referents a l'inici del nou curs i els processos de preinscripció i matrícula. 10-12 juliol 2009.
- b) Al desembre del 2009, en el seu núm. 12, a la Revista *Madurez Activa*, publicada per la FADAUM (*Federación Andaluza de Asociaciones de Aulas Universitarias de Mayores*) i d'abast nacional, es va publicar una entrevista a la directora de l'ICE-CFC i del Programa Sènior, Neus Vila Rubio, en la qual s'introduïa ja la informació referent al *XI Encuentro* que es celebraria a la UdL al mes de maig, entre altres temes relatius a la formació universitària de les persones més grans de 50 anys.
- c) Durant els mesos d'abril i maig, diaris locals, tant de Burgos com de Lleida, es varen fer ressò de l'intercanvi que es va dur a terme entre el Programa Sènior i el Programa Interuniversitario de la Experiencia de la Universidad de Burgos. Concretament, *El Diario de Burgos*, el dia 13 d'abril i el diari lleidatà *ADN*, el dia 4 de maig.
- d) Al mes de març, la revista *Senda*, en el seu número 108, a la pàgina 17, es feia ressò del congrés de caràcter estatal que la UdL acolliria entre el dies 26 i 28 de maig del 2010.
- e) Al mes d'abril, la mateixa revista *Senda*, al núm. 109, va publicar una entrevista al president d'AEPUM (*Asociación Estatal de Programas*

Universitarios para Mayores), amb el motiu, precisament, del *XI Encuentro* que havia de tenir lloc a la Unviersitat de Lleida al maig. S'avançava el programa provisional i els objectius de la trobada. Per aquesta entrevista, com és natural, el Sr. Antonbio Rodríguez, president d'AEPUM, va consultar amb la Sra. Neus Vila per les dades referents al Programa de la UdL i al propi congrés.

- f) El ressò d'aquest congrés va ser molt notable als mitjans de comunicació, de manera que, tant abans com després del *XI Encuentro*, els diaris locals i altres mitjans, com ja hem pogut veure, van recollir informacions diverses referents al mateix. Així, el diari *Segre* ho va fer els dies 26, 27 i 28 de maig, referint-se a diversos esdeveniments al llarg del congrés; el diari *La Manyana*, ho va fer els dies 25 i 27, en primer lloc anunciant el congrés que anava a començar i el dia 27, donant notícia sobre la inauguració del mateix a l'Auditori Enric Granados; també els diaris gratuïts com *Bon Dia* o *ADN* ho van fer amb sengles notícies el dia 26 de maig. *Bon Dia*, per la seva banda, el dia 28 de maig va recollir en una nota la participació de diverses associacions d'alumnes i premsa d'altres indrets de l'Estat a la trobada celebrada a la UdL.
- g) El diari *ADN* va recollir el dia 27 de maig una informació relativa al Postgrau Sènior que la UdL preparava pel curs següent. Ho va fer amb el titular: "La UdL estudia un màster per als sèniors".
- h) Pel que fa a la notícia de la graduació de la primera promoció d'estudiants sèniors de la UdL, aquest va ser un fet que també va cridar l'atenció dels mitjans de comunicació. L'acte de graduació va tenir lloc el dia 28 de maig, un cop finalitzat el congrés. *La Manyana* va recollir la informació a la seva Agenda del mateix dia 28, i també al dia següent amb fotografia dels graduats acompanyats pel professorat del Programa. El diari *Segre*, per la seva banda, ho va fer també el dia 29 de maig, amb una fotografia similar.
- i) El diari *Segre*, en el seu *Suplement Dominical* del dia 30 de maig (núm. 627) va publicar un reportatge titulat "Els estudiants del futur. La UdL acull alumnes sèniors que poden coincidir amb nés". En quatre pàgines (20-24) de text i fotos es detallava la vivència d'aquests estudiants a la Universitat, amb la valoració que alguns d'ells en feien.
- j) La Televisió de Lleida va demanar que acudíssim al seu programa *Cafeïna*, per tal de parlar del congrés i dels primers graduats sèniors. Així ho vam fer, i el dia 4 de juny de 2010, la directora, Neus Vila, i un dels alumnes graduats, José Luis Cifuentes, van anar al programa citat, on se'ls va fer una entrevista.
- k) Al núm. 13, "Especial Verano" del 2010, la revista *Madurez Activa* va publicar una crònica del *XI Encuentro* celebrat a Lleida. El títol era "Evaluación y calidad en los PUM" i l'entrada a l'article: "Se concluye que hace falta más creatividad, transparencia y comunicación". En quatre pàgines (54-57) es feia un resum del que va estar el congrés a la UdL; el text s'acompanyava de moltes fotos de la nostra universitat, dels actes del congrés i dels seus participants. I a la pàgina 61 d'aquest mateix número, es recollia un resum de la conferència plenària de la Sra. Rosa Regàs, amb un breu curriculum seu i

la declaració que el text pertanyia al discurs d'inauguració d'aquest congrés a la Universitat de Lleida.

1.6.3. Altres webs

En l'apartat concret de difusió en altres webs de determinats actes, esdeveniments o, tot simplement, del propi Programa Sènior, podem citar les següent informacions:

- a) L'acte d'inauguració del curs i benvinguda als nous estudiants, el dia 27 de setembre de 2009, va aparèixer a la web de la UdL.
- b) El dia 27 d'octubre de 2009, la directora de l'ICE-CFC, convidada per la Fundació Pere Tarrés, de la Universitat Ramon Llull de Barcelona, va impartir la lliçó inaugural del curs 2009-2010 del *Programa Universitari per a Gent Gran* (PUGG) d'aquesta Universitat. El fet va ser recollit a la web de la Fundació Pere Tarrés.¹
- c) El dia 3 de maig de 2010 es va publicar a la web de la UdL la nota sobre la visita dels estudiants sènior de la UdL a la Universitat de Burgos, en el marc de l'intercanvi amb aquesta universitat el curs 2009-2010.
- d) Així mateix, el dia 25 de maig, la web de la UdL va donar notícia del *XI Encuentro de Programas Universitarios para Mayores* que havia de començar al dia següent, 26 de maig, i que tindria lloc fins al dia 28.
- e) Finalment, al setembre de 2010, es va publicar al lloc "aprendemas.com" un article sobre els estudiants sèniors, titulat "Universidad para mayores (curso 2010-2011): Hijos, me apunto a la universidad", que incloïa una entrevista a la presidenta de l'AEPUM, Concha Bru, i a Neus Vila.²

¹http://www.peretarres.org/wps/wcm/connect/peretarres_ca/peretarres/home/informacio_corporativa/comunicacio/noticies/noticia/noticies/inauguraciopugg09

² <http://www.aprendemas.com/Reportajes/P1.asp?Reportaje=1891>

2. CARACTERÍSTIQUES I ACTUALITZACIONS DEL DIPLOMA SÈNIOR EN CULTURA, CIÈNCIA I TECNOLOGIA

2.1. La titulació i la seva denominació

Aquests estudis, adreçats a persones de més de 50 anys —únic requisit per cursar-los—, finalment han estat caracteritzats, el curs 2009-2010, amb la denominació de “Diploma”. Dintre dels títols propis de les universitats hi ha diverses opcions d’acord amb diferents criteris com: la titulació d’entrada dels estudiants, la duració dels estudis, el nombre de crèdits, etc. En aquest cas, després d’un estudi acurat tant des del punt de vista jurídic com acadèmic, i seguint la “Normativa d’Estudis Propis i Formació Contínua de la UdL” vigent, s’ha optat per establir la titulació amb aquesta categoria de “Diploma”. Així, els primers egressats han obtingut el títol de “Diplomat/da Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia”.

L’estructura del pla d’estudis del Diploma Sènior es basa en quatre cursos acadèmics, dividits en dos quadrimestres cadascun. Recordem breument el desenvolupament acadèmic d’aquesta estructura: cada curs es poden cursar fins a un màxim de 34,5 crèdits, distribuïts en 10 assignatures (de 3 i de 4,5 crèdits): 4 d’obligatòries i 6 d’optatives. Així doncs, cada quadrimestre es poden cursar, com a màxim, fins a 5 assignatures (2 d’obligatòries i 3 d’optatives). Tanmateix, es poden cursar menys matèries per any, d’acord amb les disponibilitats de cada estudiant, en aquest cas, el mínim és de 3 matèries per curs. Els estudiants han de superar, a més, durant els quatre anys, 12 crèdits de lliure elecció que poden realitzar mitjançant les diverses activitats que la Universitat de Lleida oferta com a tals.

En el Pla d’Estudis figuren les matèries optatives proposades en el disseny de la titulació, d’entre les quals cada any se n’activen algunes. Els estudiants les poden elegir en el moment que desitgin, tot i que han de tenir en compte els horaris, per tal que no s’encavalquin les unes amb les altres. Per una altra banda, certes matèries (Idiomes, Informàtica i Tallers), programades en diversos nivells (I, II, III...), s’han de cursar per ordre i ser superades per poder matricular-se al nivell immediatament superior.

2.2. Calendari i horaris d’aquest curs

El calendari del curs acadèmic 2009-2010 ha estat, d’acord amb l’establert per a les llicenciatures de la UdL, el següent:

Inici del curs: 14 de setembre de 2009. El primer quadrimestre va acabar el dia 18 de desembre del 2009. El segon quadrimestre es va iniciar el dia 1 de febrer del 2010 i va finalitzar el dia 21 de maig de 2010.

La inauguració oficial del curs va tenir lloc el dia 28 de setembre de 2009.

Les festes han estat les següents:

Dimarts, 29 de setembre de 2009. Sant Miquel.

Dilluns, 7 de desembre de 2009. Festa Institucional UdL.

Dilluns, 12 d’octubre de 2009. Festa de la Hispanitat.

Dimarts, 8 de desembre de 2009. Immaculada Concepció.

Del 21 de desembre al 6 de gener. Vacances de Nadal.

Del 29 de març al 5 d'abril de 2010. Vacances de Pasqua.

Dijous, 22 d'abril de 2010. Festa Major de l'Estudiantat de la UdL.

Dimarts, 11 de maig de 2010. Festa Major de Lleida.

Pel que fa a la distribució horària de les matèries, aquesta es desenvolupa exclusivament a la tarda, de dilluns a dijous. Els horaris dels quatre nivells actius en aquest curs acadèmic 2009-2010, han estat els que apareixen en el quadre següent:

1r curs				
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
1r quadrimestre	Història de Catalunya I 16:30-17:30	Energies alternatives 16:30-18:30	Història de Catalunya I 16:30-17:30	Llengua catalana I 16:30-18:30
	Taller d'informàtica I* 17:30-19:00	Metodologia del treball acadèmic* 18:30-20:30	Taller d'informàtica I 17:30-19:00	Nutrició i Dietètica 18:30-20:30
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
2n quadrimestre	Educació emocional 16:30-18:30	Anglès I 16:30-17:30	Història del Pensament 17:00-19:00	Anglès I 16:30-17:30
		Ecologia 17:30-18:30		Ecologia 17:30-18:30
	Biologia i societat* 18:30-19:30	Taller d'escriptura I* 18:30-19:30	Biologia i societat 19:00-20:00	Taller d'escriptura I 18:30-19:30
2n curs				
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
1r quadrimestre	Taller d'ecologia 16:30-18:30	Anglès II 16:30-17:30	Cinema i literatura 16:30-18:30	Anglès II 16:30-17:30
	Les plantes i l'home* 18:30-19:30	Taller d'informàtica II* 18:00-19:30	Les plantes i l'home 18:30-19:30	Taller d'informàtica II 18:00-19:30
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
2n quadrimestre	Jardineria i paisatgisme 16:30-18:30 (Sessions al laboratori de jardineria de l'ETSEA: a partir de les 16:00h)	Taller d'energies alternatives 16:30-18:30 (Sessions pràctiques a l'edifici CREA)	Obres de la literatura universal 18:30-19:30	Història de la integració europea 16:30-18:30
				Salut i qualitat de vida 16:30-18:30

	Obres de la literatura universal* 18:30-19:30	Llengua catalana II 18:30-20:30		Climatologia* 18:30-20:30
3r curs				
1r quadrimestre	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
	Humanisme europeu 16:30-18:30	La química en el nostre entorn quotidià 16:30-17:30	Dinàmiques interna i externa del planeta terra 16:30-18:30	La química en el nostre entorn quotidià 16:30-17:30
	Genètica i nutrició 18:30-19.30	Filosofia contemporània* 17:30-19:30	Genètica i nutrició 18:30-19.30	Astronomia I* 17:30-19:30
2n quadrimestre	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
	Civilitzacions antigues de la mediterrània 16:30-18:30	Comunicació no verbal 16:30-18:30	Taller d'informàtica III 18:30-20:00	Globalització i societat internacional 16:30-18:30
	Taller d'informàtica III* 18:30-20:00	Dret civil català* 18.30-20.30		Literatura catalana 18:30-:30
4t curs				
1r quadrimestre	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
	La memòria humana 16:30-17:30	Salut, factors de risc i primers auxilis 16:30-18:30	La memòria humana 16:30-17:30	Exercici físic i salut 17:30-19:30
Els mitjans de comunicació de masses 17:30-19:30	Metodologia de la recerca i del treball en grup * 18:30-20:30	Tècniques de comunicació oral* 17:30-19:30		
2n quadrimestre	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
	Taller de redacció científica* 16:00-18:00	Literatura de viatges 17:00-18:30	Història de la música 17:30-19:30	Geografia de Catalunya 16:30-18:30
Origen i evolució de l'univers 18:00-20:00	Taller d'informàtica IV* 18:30-20:00	Taller d'informàtica IV 18:30-20:00		

* Assignatures obligatòries

2.3. Desenvolupament del Pla d'Estudis el curs 2009-2010

Aquest any s'ha implementat el 4t i últim curs de la titulació. Com s'ha indicat més amunt, el total de crèdits a completar per cadascun dels cursos és de 34,5 inclosos els 3 crèdits de formació complementària o lliure elecció. L'equilibri entre l'obligatorietat i l'optativitat de les matèries que s'ofereixen ha quedat garantit. La presència més notable de les matèries optatives té la finalitat de permetre als estudiants de construir el seu propi itinerari. Des d'una perspectiva interdisciplinària, tant les matèries obligatòries com les optatives abasten un ventall ampli de continguts que respon a les expectatives d'aquest col·lectiu d'estudiants. Les matèries instrumentals, com són els tallers (d'informàtica, d'energies alternatives, d'ecologia o recerca), fan possible l'accés al domini de les diferents eines necessàries en les tasques acadèmiques i, a més, capacita els estudiants de cara al seu desenvolupament personal en el món actual.

El curs 2009-2010, les matèries obligatòries han estat les següents:

Matèries obligatòries			
Curs	Q	Denominació	Crèdits
1r	1r	Taller d'informàtica I	4,5
1r	1r	Metodologia del treball acadèmic	3
1r	2n	Biologia i societat	3
1r	2n	Taller d'escriptura I	3
2n	1r	Taller d'informàtica II	4,5
2n	1r	Les plantes i l'home	3
2n	2n	Obres de la literatura universal	3
2n	2n	Climatologia	3
3r	1r	Filosofia contemporània	3
3r	1r	Astronomia I	3
3r	2n	Taller d'informàtica III	4,5
3r	2n	Dret civil català	3
4t	1r	Metodologia de la recerca i del treball en grup	3
4t	1r	Tècniques de comunicació oral	3
4t	2n	Taller d'informàtica IV	4,5
4t	2n	Taller de redacció científica	3

Les optatives activades són les que figuren a continuació. La selecció d'aquestes durant aquest quart curs s'ha fet, com ha estat habitual en anys anteriors, a partir de demandes dels propis alumnes (d'acord amb les possibilitats del Pla d'Estudis), mitjançant consulta per qüestionari, així com de la disponibilitat del professorat.

Matèries optatives		
Q	Denominació	Crèdits
2n	Anglès I	3
1r	Anglès II	3
2n	Cinema i literatura	3
2n	Civilitzacions antigues de la Mediterrània	3
2n	Comunicació no verbal	3
1r	Dinàmiques interna i externa del Planeta Terra	3
2n	Ecologia	3
2n	Educació emocional	3
1r	Els mitjans de comunicació de masses	3
1r	Energies alternatives	3
1r	Exercici físic i salut	3
1r	Genètica i nutrició	3
2n	Geografia de Catalunya	3
2n	Globalització i societat internacional	3
1r	Història de Catalunya I	3
2n	Història de la integració europea	3
2n	Història de la música	3
2n	Història del pensament	3
1r	Humanisme europeu	3
2n	Jardineria i paisatgisme	3
1r	La memòria humana	3
1r	La química en el nostre entorn quotidià	3
2n	Literatura catalana	3
2n	Literatura de viatges	3
1r	Llengua catalana I	3
2n	Llengua catalana II	3
1r	Nutrició i dietètica	3
2n	Origen i evolució de l'univers	3
1r	Salut, factors de risc i primers auxilis	3
2n	Salut i qualitat de vida	3
1r	Taller d'ecologia	3
2n	Taller d'energies alternatives	3

Es pot consultar el Pla d'Estudis global del Diploma Sènior i la normativa de matrícula al Butlletí Oficial de la Universitat de Lleida.³

2.4. Observacions sobre l'organització acadèmica i la metodologia didàctica

Aquests estudis s'articulen a partir de la metodologia impulsada per l'EEES, fet pel qual els criteris pedagògics se centren en la figura de l'estudiant i en la seva tasca. Així, des del principi ens hem basat en el crèdit ECTS (*European Credit Transfer System*), valorat en 25 hores de treball de l'estudiant, de la mateixa forma que ja es fa a les titulacions oficials de grau i postgrau de la UdL.

Tanmateix, a diferència dels estudis oficials, en el Diploma Sènior s'ha considerat com a mesura òptima de les assignatures el nombre de 3 crèdits ECTS, excepció feta dels *Tallers d'informàtica* els quals, ateses les seves característiques, requereixen més dedicació i per això es valoren en 4,5 crèdits ECTS. 3 crèdits suposen dues hores setmanals de classe presencial, que poden fer-se en un sol dia o bé en dos alternatius. Per la seva banda, 4,5 crèdits signifiquen tres hores a la setmana, sempre en sessions partides, és a dir, dos d'una hora i mitja cadascuna.

Al llarg dels quatre anys d'història de la titulació, s'ha propiciat que en la metodologia emprada pel professorat s'hi reflectissin les característiques específiques de l'alumnat Sènior, sense que això hagi suposat, en cap moment, que el rigor acadèmic i científic s'hagi vist afectat. Orientat i adaptat a l'alumnat adult amb experiència, el professorat també ha estat i és plenament conscient d'aquest context pedagògic, raó per la qual l'alt nivell de interacció i participació per part de l'alumnat observat des del principi ha seguit produint-se amb intensitat.

Els recursos posats a l'abast dels alumnes sènior, tot i ser una titulació pròpia i no oficial, com una adreça de correu electrònic de la Universitat en el moment de realitzar la matrícula o bé la possibilitat d'accedir al Campus Virtual de la UdL, han contribuït a que aquests alumnes es considerin gairebé en les mateixes condicions que la resta d'estudiants de les titulacions oficials. Es tracta, així mateix, d'eines pedagògiques que faciliten la tasca del professorat i dels estudiants, ja que aquests poden així, fàcilment, efectuar consultes en relació als continguts i els materials docents, trobar enllaços recomanats i/o bibliografia, així com realitzar qualsevol altra activitat que el professorat pugui proposar per aquest mitjà. Al llarg dels quatre anys, hem pogut observar com l'ús d'aquestes eines, i altres, han anat augmentant molt considerablement.

El curs passat, es va establir un format homogeni per a les fitxes de programació de les matèries per tal de fer més assequible la consulta d'informació als estudiants i la planificació al professorat. Aquestes fitxes s'han mostrat també com una eina adequada ja que han de ser complimentades cada curs pel professorat com si d'una titulació oficial es tractés. Hi apareixen aspectes com: títol de l'assignatura,

³ Acord núm. 133/2008 (Pla d'Estudis) i Acord núm. 220/2009 (Normativa de matrícula)

professorat, departament, nombre de crèdits, horari i lloc, objectius, continguts, metodologia, avaluació, bibliografia i recursos, i llengua d'impartició. Tot plegat redunda en favor de la qualitat del Programa.

Pel que fa a l'assistència de l'alumnat, observem com es manté constant i en un nivell més alt que en la resta de titulacions universitàries. El professorat ha d'avaluar-la, i s'estableix un percentatge mínim d'assistència (80%).

Aquest any s'ha produït un fet que des de la coordinació s'ha hagut de reconduir. Es tracta de la presència en certes matèries d'alumnes oients. Quan ens vam assabentar del fet, vam creure oportú no permetre-la, per diversos motius. En primer lloc, en un títol propi per a un públic específic no té sentit, ja que pot donar lloc a greuges comparatius amb altres estudiants que han abonat el preu de la matrícula. En segon terme, la figura de l'oient tampoc es contempla en la legislació actual per les altres titulacions. Així, des de la direcció del Programa Sènior es va informar al professorat de la decisió de no admetre, en cap assignatura, alumnes no matriculats i que, si es produïa aquest fet, n'havien d'informar a la coordinació.

En l'avaluació dels alumnes s'ha seguit aplicant la contínua, evitant els exàmens finals. Per aquesta raó, es fomenten les pràctiques i treballs al llarg del curs. En general, el professorat ha triat un seguit de metodologies d'avaluació contínua⁴, que permeten assegurar la qualitat dels estudis, ja que les considerem un dels criteris clau en aquest sentit.

Els estudiants que, per causes diverses, no han assistit o no han lliurat els treballs o les pràctiques demanades pel professorat, no poden ser avaluats; tanmateix, el professorat ha tingut la potestat de decidir els criteris d'actuació en aquests casos, sempre d'acord amb la coordinació del Programa. En les reunions d'avaluació de cada quadrimestre es revisen aquests casos. Durant aquest curs no hi hagut incidències dignes de destacar en aquest aspecte.

⁴ Vegeu l'apartat 3 d'aquesta Memòria, on s'expliciten les diverses activitats acadèmiques del curs, en relació amb cada assignatura.

3. DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS ACADÈMIQUES DE LA TITULACIÓ

En aquest apartat s'expliciten les dades i el desenvolupament de totes les matèries que s'han impartit al llarg del curs 2009-2010. La informació es presenta d'acord amb l'estructura de les fitxes de les que hem parlat més amunt. De manera que s'hi trobarà informació sobre objectius, continguts, metodologia, avaluació,... de totes les matèries. Així mateix, s'inclouen els informes que hem demanat al professorat sobre el desenvolupament de les activitats acadèmiques durant aquest curs, l'aplicació real de l'avaluació i els seus resultats, així com aquells aspectes que el professorat de cada assignatura ha cregut important destacar, un cop acabat el curs.

Al final de l'apartat s'inclou l'informe de la direcció amb algunes reflexions i la valoració de les activitats acadèmiques del Diploma Sènior, durant el curs 2009-2010.

3.1. Matèries obligatòries

3.1.1. Del primer curs

Metodologia del treball acadèmic

Codi: 10216

Professora: Imma Creus Bellet

Quadrimestre: Primer

Departament: Filologia Catalana i Comunicació

Horari: Dimarts, de 18:30 a 20:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català

Alumnes matriculats: 23

Objectius:

- Conèixer les directrius bàsiques d'elaboració d'un treball acadèmic.
- Aprendre a cercar, seleccionar i presentar amb suficient claredat i correcció tota la informació recollida per a la redacció d'un treball acadèmic.
- Ser capaç d'utilitzar les TIC per cercar informació.
- Saber integrar en el text acadèmic de manera adient citacions, referències, notes a peu de pàgina, taules i/o figures.
- Saber gestionar les referències bibliogràfiques.
- Aprendre a presentar amb correcció formal i estilística treballs acadèmics.

Continguts:

- El treball acadèmic: concepte i tipologia
- Fases d'elaboració del treball acadèmic.
- Estructura del treball acadèmic.
- La recerca d'informació: tipologia de fonts.
- La recopilació d'informació: selecció i avaluació de recursos.
- La redacció i revisió del treball acadèmic (I): Aspectes temàtics i lingüístics.
- La redacció i revisió del treball acadèmic (II): Aspectes formals i estilístics.

Metodologia:

La metodologia se centra en les necessitats específiques de l'alumnat per tal d'ajudar-los a desenvolupar totes aquelles estratègies necessàries per poder elaborar de forma satisfactòria un treball acadèmic.

Les classes són teòric-pràctiques, en les quals s'exposen els continguts conceptuals per tal que els alumnes disposin dels coneixements previs necessaris per poder dur a terme exercicis que hi estiguin estretament relacionats. Es fomenta el treball en parelles i/o petits grups, per tal que les discussions que

se'n derivin contribueixin a la reflexió i l'esperit crític dels assistents. S'inclou una visita guiada a la Biblioteca de la UdL per tal de facilitar el contacte directe amb la recerca bibliogràfica. Al llarg del curs es va avaluant l'assoliment del contingut de l'assignatura, que els alumnes van adquirint de forma autònoma, a través de la realització de pràctiques individuals.

Avaluació:

Continuada, a partir de la correcció dels diferents exercicis pràctics realitzats al llarg del curs i els quals estan estretament lligats amb el contingut de l'assignatura. Es valora també l'assistència. Percentatges:

- Assistència i participació activa a classe: 30%.
- Dossier d'activitats: 70%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions que han intentat combinar de forma equilibrada els continguts teòrics amb les aplicacions pràctiques de la matèria.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de l'assignatura, per tal que els alumnes disposessin de les eines i els coneixements previs necessaris per poder dur a terme els exercicis pràctics que hi són estretament relacionats. Tots els continguts d'aquestes sessions s'han penjat al campus virtual i se n'ha deixat una còpia en paper a la copisteria. S'ha fomentat la participació dels alumnes i la reflexió col·lectiva i s'ha tingut molt en compte la seva intuïció. A més, s'ha intentat sempre rendibilitzar els coneixements adquirits en altres assignatures, si més no en l'àmbit metodològic. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Capped.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat de dos tipus: pràctiques d'aula i pràctiques individuals.

Les primeres s'han realitzat a la classe i normalment en petits grups, tot i que esporàdicament també s'han plantejat com a activitats individuals que posteriorment s'han comentat entre tots. De vegades han estat la primera fase d'una pràctica que després l'alumne ha hagut d'elaborar de forma individual. Les pràctiques d'aula no han estat formalment avaluades, però sí que s'ha tingut en compte la participació dels alumnes.

Les segones han consistit en pràctiques individuals en què l'alumnat ha anat treballant de forma seqüenciada diferents aspectes del temari i les diverses fases de l'elaboració d'un treball acadèmic. Al final, l'alumne ha hagut de realitzar una pràctica integradora per tal de poder valorar si ha assolit suficientment els diferents blocs de l'assignatura. En total s'han realitzat 10 pràctiques de diferent grau de dificultat i extensió.

Destacaria que, a diferència de l'any passat, aquest any he activat el campus virtual de la UdL (Sakai) per al lliurament d'activitats. Malgrat que inicialment els alumnes es mostraven vacil·lants a l'hora d'utilitzar-lo, el cert és que al final pràcticament tothom l'ha emprat com a únic mitjà de tramesa d'activitats. Cal dir, tanmateix, que sempre s'ha donat l'oportunitat de lliurar les activitats en format paper i seguint el procediment tradicional. Penso que en general l'experiència s'ha valorat positivament, sobretot perquè és una forma de 'perdre la por' a l'ús de recursos tecnològics.

Paral·lelament, poc després d'iniciar-se el curs, es va realitzar una visita guiada a la Biblioteca de l'Edifici del Rectorat de la UdL amb l'objectiu de facilitar el contacte directe amb la recerca bibliogràfica i per conèixer els recursos de què disposen els alumnes en el seu entorn més proper. El contingut de la sessió informativa realitzada per dues de les responsables de la Biblioteca va ser fonamental perquè els alumnes poguessin realitzar una de les pràctiques inicials.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el qual s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració de les pràctiques individuals amb els percentatges següents: assistència, participació activa a classe i pràctiques d'aula (30%), pràctiques individuals parcials i final (70%).

La nota mitjana ha estat de Notable Alt.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració de les diferents pràctiques, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

A principis de curs, alguns van evidenciar certa preocupació per les dificultats que els plantejaven alguns aspectes del temari i sobretot perquè els calia elaborar treballs d'altres assignatures en relació amb temes que desconeixien. Afortunadament, el problema es va resoldre a través de la reflexió col·lectiva i sobretot gràcies a la intervenció ràpida i eficaç dels coordinadors del programa Sènior.

Taller d'Informàtica I

Codi: 10201

Professora: Rosa Gil Iranzo

Quadrimestre: Primer

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Horari: Dilluns i dimecres, de 17:30 a 19:00

Crèdits: 4,5

Lloc: Aula 1.08 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català/castellà

Alumnes matriculats: 21

Objectius:

L'assignatura pretén assolir coneixements bàsics sobre la Tecnologia Informàtica. A més, es fomenta l'ús i els coneixements avançats dels aplicatius comuns, entre els que destaquen els processadors de text, així com l'ús del correu electrònic i Internet.

Continguts:

Bloc 1.- Introducció a l'Informàtica

- Història
- Fonaments
- Components Hardware i Software

Bloc 2.- Correu Electrònic i Internet

- Fonaments de les Xarxes Telemàtiques
- Enviament / Recepció de correus electrònics
- Navegació per pàgines Web
- L'eina Sakai
- Exercici: Entorn Web

Bloc 3.- Processadors de Text

- Fonaments d'ús: Navegació, Selecció i Edició
- Eines bàsiques
- Maquetació i Impressió de Documents
- Opcions avançades
- Exercici: Redacció

Metodologia:

El curs és eminentment pràctic i es basa en sessions teòriques inicials per realitzar després sessions a l'aula informàtica amb un ordinador per persona, per tal d'aprofundir en els coneixements presentats a nivell teòric.

Avaluació:

Continuada, seguint les progressions dels alumnes i tutoritzant en tot moment l'aprenentatge. De cada bloc plantejat es realitzen una o varies sessions pràctiques on provar els coneixements teòrics adquirits.

És per això que al llarg del curs es demanen 3 treballs puntuables que s'inicien en horari de classe i que resten pendents per lliurar en un termini no inferior a una setmana. Cada treball recull els coneixements necessaris per superar cada un dels blocs de l'assignatura. La nota d'aquests treballs, més una nota extra per la participació activa en les classes, conformen la nota final de l'assignatura.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (10 %) i pràctiques (90 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics d'informàtica, concretament ofimàtica, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que

ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici polivalent del campus de Cappont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat: pràctiques de laboratori i aquestes s'han realitzat a diverses aules de l'edifici polivalent del campus de Cappont. S'ha subministrat als alumnes el material necessari pel desenvolupament de les pràctiques.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització d'un treball d'ofimàtica en format Word. De manera, que han après a estructurar els treballs des del punt de vista ofimàtic amb la intenció de complementar la realització de treballs a la resta d'assignatures.

La nota mitjana ha estat de 7,5.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

El punt més complicat ha estat la disparitat de nivells pel que fa als coneixements informàtics previs. Per tant, s'ha intentat arribar a un consens respecte al que es podia demanar.

Biologia i societat

Codi: 10202

Professors: Joan Fibla Palazón (coordinador)

Enric Herrero Perpiñán

Antonio Michelena Bárcena

Quadrimestre: Segon

Departaments: Ciències Mèdiques Bàsiques;

Producció Vegetal i Ciència Forestal

Horari: Dilluns de 18:30 a 19:30 i dimecres de 19:00 a 20:00

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català/Castellà

Alumnes matriculats: 22

Objectius:

Oferir una visió actualitzada dels coneixements més rellevants en biologia fent un èmfasi especial en aquells aspectes que tenen una major implicació social.

Continguts:

1. Joan Fibla:

- La cèl·lula en acció. Abans i després del Projecte Genoma Humà (3 sessions): Estructura i organització de la cèl·lula. Divisió cel·lular. Reproducció sexual i asexual. Nivells d'organització en els éssers vius
- Clonar o no clonar. És aquesta la qüestió? (4 sessions): El material genètic. Manteniment i expressió de la informació genètica. El codi genètic. El material genètic humà. Els gens en acció. Desenvolupament i diferenciació cel·lular. Concepte de clon. Aspectes tècnics i aplicacions de la clonació. Genotip i Fenotip. Component genètic i ambiental dels caràcters.
- Perquè ens assemblem als nostres pares? (3 sessions): L'herència dels caràcters. Lleis de l'herència. Patrons d'herència en famílies humanes. Arbres genealògics. Malalties hereditàries. Consell genètic. El nou concepte de paternitat i de maternitat. Reproducció natural i reproducció assistida. La investigació de la paternitat.

2. Enric Herrero:

- Què són els microorganismes? (3 sessions): Com definim un microorganisme? Els virus i els bacteris: què tenen en comú i en què es diferencien. Els bacteris i les cèl·lules humanes: una visió comparada. Creixement i proliferació dels microorganismes. Els microorganismes a la biosfera. Origen i evolució dels microorganismes.
- Microorganismes i malalties (4 sessions): Els microorganismes i el cos humà. Causes de la virulència microbiana. Com es defensa de manera natural el nostre cos contra infeccions microbianes. Les vacunes com a mecanisme provocat de defensa. L'actuació dels antibiòtics contra les infeccions. Resistència dels bacteris als antibiòtics.

- La cara positiva dels microorganismes (3 sessions): El cicle dels elements químics a la biosfera i la funció dels microorganismes en ells. Producció i transformació d'aliments pels microorganismes. Els bacteris i els fongs a l'indústria: Biotecnologia microbiana.

3. Antonio Michelena

- Evolució de les poblacions humanes. (3 sessions): Forces del canvi evolutiu. Mutacions i variabilitat genètica. Debats i teories de l'evolució.
- Bases biològiques de la conducta humana. (3 sessions): Genètica i comportament. Heretabilitat del comportament humà. Sociobiologia i ètica. Determinisme biològic. Desviacions patològiques del comportament humà.
- Ús o abús de la genètica. (4 sessions): Manipulació de la informació genètica. Enginyeria genètica. Aplicacions. Patents i propietat del nou coneixement.
- Mòdul pràctic: Observació de cèl·lules en cultiu. Observació de preparacions de cromosomes. Pràctica sobre cultius de bacteris.

Metodologia:

Classes teòriques i sessions pràctiques de laboratori.

Avaluació:

Continuada, valorant l'assistència, un treball en grup, un treball individual i pràctiques de laboratori.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

No hem tingut cap incidència remarcable. Els alumnes han participat de forma molt activa i entusiasta

b) Avaluació:

La nota mitjana del curs ha estat: excel·lent.

Taller d'escriptura I

Codi: 10203

Professor: Julián Acebrón Ruiz

Departament: Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica

Crèdits: 3

Llengua: Català/Castellà

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts i dijous, de 18:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 21

Objectius:

Assolir una metodologia de l'escriptura basada en el coneixement de tècniques, procediments i recomanacions per a l'elaboració de textos.

Continguts:

- Planificació.
- Reunió i organització de les idees.
- Escripció.
- Revisió.
- Redacció final.

Metodologia:

Combina teoria i pràctica. La primera es basa en lectura, comentari i anàlisi en grup d'una selecció de textos. La segona en exercicis individuals (dins i fora de l'aula) de redacció.

Avaluació:

Assistència: 40%.

Treball individual: 40%.

Treball en grup: 10%.

Pràctiques d'aula: 10%.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

L'objectiu de l'assignatura ha estat el d'afavorir l'adquisició i el desenvolupament de capacitats bàsiques per a l'elaboració de textos literaris narratius. Això es concreta en una metodologia docent que, sobre la base de l'estudi de models literaris, estableix recursos, tècniques i recomanacions per a l'escriptura. És per això que el curs s'ha estructurat en sessions teòriques (50%) destinades a fer lectura, comentari i anàlisi d'una selecció de fragments literaris en català i en castellà (*Cien cuentos populares españoles*, *Memòria personal. Fragment per a una autobiografia*, d'Antoni Tàpies, *Quince líneas. Relatos hiperbreves*, *El quadern gris. Un dietari*, de Josep Pla, *El joc de viure*, de Fabián Estapé, *Primavera con una esquina rota*, de Mario Benedetti, *L'amor boig*, de Pere Rovira, *La hoja roja*, de Miguel Delibes), combinades (al 50%) amb exercicis pràctics individuals (dintre i fora de l'aula) de redacció a partir dels models sotmesos a estudi.

b) Avaluació:

Continuada, atenent a l'assistència i participació en classe, a la realització dels exercicis de redacció proposats, a la seva progressió tècnica al llarg del curs i a la qualitat literària del darrer escrit. El resultat, en general, ha estat molt positiu. La nota mitjana ha estat de 6,5.

c) Observacions:

Una novetat rellevant en aquest curs respecte del passat ha estat el panell amb microrelats que es va exposar durant l'XI Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors celebrada a la UdL del 26 al 28 de maig. Als microrelats, els alumnes de l'assignatura recreaven contes de fades clàssics de Perrault, Grimm i Andersen.

3.1.2. Del segon curs

Les Plantes i l'home

Codi: 10219

Professors: Josep A. Conesa i Mor (coordinador)
Joan Pedrol i Solanes
Jordi Recasens i Guinjoan

Quadrimestre: Primer

Departament: Hortofructicultura, Botànica i Jardineria

Crèdits: 3

Llengua: Català

Horari: Dilluns i dimecres, de 18:30 a 19:30

Lloc: Aula 0.04 Sala de Juntes (Edifici A-B)

(ETSEA, dilluns) i Aula 3.10 (Edifici

Polivalent, dimecres)

Alumnes matriculats: 14

Objectius:

- Reconèixer la diversitat de grups i espècies existents en el món de les plantes.
- Mostrar la morfologia típica d'una planta superior i descriure els principals processos fisiològics.
- Conèixer l'origen i la taxonomia de les plantes cultivades i les principals espècies i boscos catalans.
- Presentar els vegetals com la principal font de recursos per a la humanitat, la seva importància històrica i actual i les perspectives de futur.
- Presentar els principals recursos d'importància econòmica d'origen vegetal i les seves aplicacions.
- Identificar les principals plantes alimentàries.
- Conèixer les tècniques actuals d'avaluació i conservació de la flora silvestre i les comunitats vegetals.
- Valorar les conseqüències del canvi climàtic sobre la vegetació natural i els cultius.

Continguts:

0. Presentació.
1. Conceptes. Classificació. Els principals grups de plantes.
2. Evolució històrica de la Botànica.
3. Els fongs. Bolets tòxics i comestibles.
4. Aparell vegetatiu i processos fisiològics associats.
5. Aparell reproductor i processos reproductors associats.
6. Diversitat vegetal. Principals famílies botàniques.
7. Geobotànica. Els grans biomes.

8. Grans unitats de vegetació de Catalunya i principals espècies forestals.
9. Les plantes cultivades. Origen de l'agricultura. Principals centres d'origen i domesticació de les plantes.
10. Plantes medicinals. Història, principis actius, propietats. Principals espècies d'interès.
11. Plantes al·lucinògenes i tòxiques. Drogues psicoactives. Història, propietats i aplicacions.
12. Plantes condimentaries. Origen, història, aprofitament i interès econòmic. Principals espècies aromàtiques.
13. Plantes tèxtils, tintòries i cistelleres. Història, utilitat i interès econòmic.
14. Plantes d'interès industrial: olis, ceres, làtex, gomes i reïnes d'origen vegetal. Espècies d'interès, aprofitament i interès econòmic.
15. Begudes estimulants i begudes alcohòliques. Origen, història i interès econòmic.
16. Fusta, paper, suro i altres aprofitaments vegetals. Principals espècies productores.
17. Els llegums: origen, expansió, aprofitament i interès econòmic.
18. Fruits d'origen tropical i de les regions temperades. Origen, expansió, aprofitament i interès econòmic.
19. Altres òrgans vegetals d'interès alimentari: bulbs, tubercles i rizomes. Rels i tiges productores de sucres.
20. Els cereals: origen, expansió, aprofitament i interès econòmic. Els cultius energètics i biocombustibles.
21. Estratègies de conservació de plantes. Conservació dels recursos fitogenètics. Els bancs de germoplasma. Els jardins botànics.
22. Instruments de protecció de les espècies i els hàbitats. Els espais naturals protegits. La xarxa Natura 2000.
23. Conseqüències del canvi climàtic sobre la vegetació i els cultius.

Metodologia:

La matèria s'organitza distribuint les 30 hores de classe presencial al llarg de 14 setmanes. Els crèdits de teoria són 2,3 (79%) i 0,6 els crèdits de pràctiques (21%). Hi ha 1 hora reservada per algun acte extraordinari o complementar alguna pràctica. Les classes de teoria s'imparteixen emprant recursos didàctics que afavoreixen l'atenció i l'aprenentatge. Les classes pràctiques inclouen sessions a l'aula d'informàtica i visites a exposicions i espais naturals a fi de reconèixer les espècies vegetals i la vegetació.

Avaluació:

Per avaluar l'aprofitament de l'assignatura es tenen en compte dos aspectes: l'assistència a les classes teòriques/pràctiques i la prova escrita.

L'assistència a classe puntua el 25% de la qualificació final. La resta correspon a la valoració que els professors fan de la prova escrita.

A cada estudiant se li reparteix un full amb un seguit de qüestions sobre les temàtiques explicades a classe o en les sessions pràctiques. Se li dona un termini raonable de temps (5 dies) perquè elabori les respostes i retorni el qüestionari. Per realitzar aquesta prova l'estudiant pot utilitzar tota la informació disponible: apunts, llibres, consulta de pàgines webs...

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Un curs més, la matèria ha estat impartida per tres professors del Departament d'Hortofruïcultura, Botànica i Jardineria (Joan Pedrol, Jordi Recasens, Josep Antoni Conesa), seguint una participació percentual diferent, però sempre dins del marc de la programació prevista. La docència s'ha estructurat en sessions de teoria a l'aula, una sessió d'informàtica, una sessió de laboratori i tres sortides. Aquest curs han estat 15 els estudiants matriculats.

Les sessions a les aules i els continguts impartits s'han adequat al temari previst, per bé que aquest curs amb un menor nombre de setmanes lectives, hi ha hagut un tema, el darrer del programa, que no s'ha pogut impartir; els continguts del mateix, però, han estat igualment tramesos als estudiants. Les classes s'han impartit a l'ETSEA i a l'edifici Polivalent del Campus de Cappont. Totes les sessions, com ja és habitual, s'han realitzat utilitzant a partir de presentacions en PowerPoint. En la majoria de les ocasions

els estudiants ja disposaven, amb antelació suficient, de la documentació relativa a la temàtica que s'havia d'impartir, ja que els continguts de la presentació s'havien carregat a l'espai Sakai en format pdf en color.

Les activitats pràctiques realitzades fora del marc tradicional de les aules/laboratori han estat tres de caràcter obligatori i una d'addicional, de caràcter voluntari. Aquesta darrera es portà a terme el dia 17 d'octubre, on juntament amb estudiants de la titulació d'Enginyeria Tècnica en Explotacions Forestals visitarem el vessant nord del Montsec, acompanyats pel Grup de Micologia de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, a fi d'estudiar les tècniques de reconeixement de bolets. A aquesta sortida, realitzada amb autobús, hi assistí gairebé la meitat dels estudiants matriculats.

Pel que fa a les sortides obligatòries, el dissabte, dia 24 d'octubre, es va realitzar la sortida al Parc municipal de la Mitjana de Lleida, dirigida pel professor Josep Antoni Conesa, que es va prolongar tot el matí. Als alumnes se'ls va proveir d'un qüestionari que havien de lliurar al final de la sortida. Les qüestions estaven relacionades amb els continguts que s'explicarien en el mateix espai. Certament, es va poder observar la vegetació de ribera i un conjunt nombrós de plantes representatives, de les quals el professorat va donar tota mena de detalls a fi de reconèixer-les en el futur, així com breus referències a l'etimologia dels noms científics, curiositats, llegendes, propietats i aplicacions (etnobotànica).

El dia 26 d'octubre, es va visitar l'Exposició de Bolets de les Terres de Lleida, que cada any organitza el Grup de Micologia de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. En aquesta ocasió els estudiants van estar acompanyats pel professor Joan Pedrol. En aquesta visita es va poder contemplar una àmplia representació de bolets de diferents formacions vegetals de les terres de Lleida. Es va fer especial èmfasi en aspectes com no confondre les espècies comestibles amb les tòxiques.

Finalment, el dia 16 de novembre, es visità de nou la seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, en aquesta ocasió per veure in situ l'Herbarium Ilerdense, ubicat al segon pis. La visita contemplava la possibilitat de conèixer una part de la metodologia de la ciència botànica, de la mà del professor Joan Pedrol. Es van poder contemplar plecs d'herbari i conèixer la història de la seva creació l'any 1942 per part del botànic lleidatà, Pius Font i Quer.

El dia 2 de desembre al laboratori de botànica de l'ETSEA es va fer una mostra pràctica de fruits i llavors, alguns dels quals eren d'origen exòtic. El professor Pedrol, que va coordinar la sessió, va fer comentaris quant a la tipologia de fruit, el seu origen i curiositats associades. La sessió va concloure amb un tast dels fruits menys coneguts.

b) Avaluació:

Per avaluar l'aprenentatge es va preparar un exercici amb diverses qüestions que cada estudiant havia de resoldre individualment fora de l'aula. Les qüestions plantejades recollien continguts treballats directament a l'aula, però també aspectes que l'estudiant havia de resoldre emprant tota mena de fonts de coneixement. Per realitzar la prova els estudiants disposaren d'una setmana de temps.

La nota mitjana ha estat de 7,5.

c) Observacions:

En totes les sessions pràctiques, visites, camp, aula d'informàtica i laboratori el grau de satisfacció que el professorat hem pogut copsar dels alumnes ha estat alt. La visita a l'exposició de bolets i la sortida al Parc de la Mitjana són les sessions que al final recordaven amb més satisfacció. Les sessions de teoria també han estat molt ben valorades, destacant en molts casos haver après moltes coses que ignoraven de l'ampli ventall de productes que s'obtenen de les diferents plantes, ja siguin europees o d'origen americà.

La valoració general del professorat que ha impartit aquesta matèria és molt positiva. L'alumnat ha estat sempre molt receptiu als continguts i el seu grau de participació ha estat satisfactori. Des d'aquí volem manifestar i agrair l'entesa que sempre ha existit entre el professorat i l'alumnat, amb el desig que es mantingui també entre les promocions futures.

Taller d'Informàtica II

Codi: 10220

Professor: Ferran Perdrix Sapiña

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Quadrimestre: Primer

Horari: Dimarts i dijous, de 18:00 a 19:30

Crèdits: 4,5
Llengua: Català

Lloc: Aula 3.08
(Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 13

Objectius:

L'assignatura pretén consolidar coneixements bàsics sobre la Tecnologia Informàtica. Es focalitza cap a la pràctica amb programaris d'ús extensiu i comuns, com ara els fulls de càlcul o les presentacions digitals, completant uns coneixements pràctics per poder enfrontar-se a qualsevol aplicatiu bàsic de gestió amb ordinador.

Continguts:

Bloc 1.- Fulls de Càlcul

- Fonaments d'ús: Navegació, Selecció i Edició.
- Funcions Financeres/Gràfics.
- Combinar Correspondència.
- Taules Dinàmiques.
- Formularis Interactius.
- Macros.
- Opcions d'impressió.
- Exercici: ús d'Excel.

Bloc 2.- Presentacions Multimèdia

- Fonaments d'ús: Aplicatius i conceptes bàsics.
- Presentacions d'èxit. Elements d'una bona presentació.
- Patrons de Diapositives.
- Efectes Multimèdia, Gràfics, Organigrames.
- Discurs i Oratòria.
- Exercici: Presentació Conferència.

Metodologia:

El curs té una vessant pràctica predominant i es basa en sessions amb ordinador, intercalant explicacions teòriques inicials amb pràctica individual a l'aula d'informàtica amb un ordinador per persona, per tal d'aprofundir en els coneixements presentats a nivell teòric.

Avaluació:

De cada bloc plantejat es realitzen una o varies sessions on provar els coneixements teòrics adquirits. Per altra banda, es realitza una avaluació continuada seguint les progressions dels alumnes i tutoritzant en tot moment l'aprenentatge.

És per això que al llarg del curs es demanen 2 treballs puntuables que s'inicien en horari de classe i que resten pendents per lliurar-se en un termini no inferior a una setmana. Cada treball recull els coneixements necessaris per superar cada un dels blocs de l'assignatura. La nota d'aquests treballs, més una nota extra per la participació activa en les classes, conformen la nota final de l'assignatura.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en dues parts diferenciades amb sessions teòriques (20%) i pràctiques (80%). Sempre procurant compaginar les dues coses, fent més amenes i entenedores, les classes als alumnes. Bàsicament el curs es desglossa en dos grans blocs. El primer encarat a l'ús dels fulls de càlcul i el segon a realitzar presentacions multimèdia.

En el primer bloc, es compaginen les sessions teòriques amb la pràctica dels aspectes que es van explicant i s'empren casos comuns per poder veure els avantatges que ens aporta l'ús dels fulls de càlcul, com ara realitzar factures, càlcul de bestretes de préstecs, taules dinàmiques i gràfics... Es pretén veure el funcionament de l'aplicatiu a través d'exemples per assolir els coneixements més bàsics i, per altra banda, intentar arribar més lluny amb aquells alumnes més avantatjats, per tal d'esprémer al màxim les possibilitats del programa. També s'exposa l'ús dels fulls de càlcul com a petites bases de dades personals i la seva útil connexió amb els processadors de textos per poder generar cartes i altres correspondències a partir de les dades emmagatzemades en el full de càlcul.

Després, dins del segon bloc del curs es van presentar també de forma conjunta els aspectes més teòrics de com fer una bona presentació multimèdia i l'ús de l'aplicatiu per fer-la, així com s'anaven aplicant els coneixements adquirits per millorar una presentació que es va anar realitzant al llarg del curs. Pensant en una metodologia basada en l'estudi d'exemples, es va demanar a cada alumne que es plantegés un tema del seu interès i realitzés una presentació aplicant tots els conceptes explicats a classe. Així, al final del curs, tots els alumnes van presentar el seu treball i entre tots es van avaluar els treballs dels companys. D'aquesta forma es veuen molts exemples de com s'apliquen els coneixements adquirits per cada alumne i entre tots veiem quines són les maneres adequades de fer.

Les sessions, tant teòriques com pràctiques, s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Cappont, així s'ha pogut compaginar ambdós aspectes formatius.

Opcionalment, es va aprofitar la presència a Lleida del MOVIMIENTO AVANZA, una iniciativa relacionada amb el Plan Avanza per apropar les noves tecnologies als ciutadans, per proposar una visita opcional a l'exposició realitzada entre el 17 i el 25 d'octubre de 2009 a l'Avda. de Blondel de Lleida, així com a les presentacions i sessions informatives que es realitzaven al voltant d'aquesta exposició. Els alumnes que hi varen assistir ho van valorar molt positivament i em van animar a buscar altres conferències i exposicions per poder assistir-hi.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats i que calia entregar a través del Campus Virtual, la presentació individual, a més de l'exercici opcional del resum de la conferència. Amb tot això, la valoració global de l'assignatura ha estat molt bona, la nota mitjana ha estat de notable, si bé alguns alumnes han assolit la nota d'Excel·lent. En general, cal destacar l'alt grau de participació, l'interès envers la matèria tot i la seva dificultat, i els coneixements adquirits al llarg del curs.

c) Observacions:

Durant el curs, sobretot en la primera part del mateix, algun grup va mostrar la seva disconformitat amb el nivell de les explicacions o dels conceptes presentats, tant per massa dificultat a l'hora de seguir les explicacions, com per explicacions massa senzilles i repetitives sobre coneixements ja assolits per alguns alumnes. La màxima dificultat sempre que s'expliquen aquests conceptes a un grup tant heterogeni és mirar de controlar els nivells tècnics de les explicacions per poder fer entendre coses als alumnes amb menys coneixements tècnics en la matèria i aportar quelcom nou i interessant a la gent més avesada en l'ús de la informàtica. Es va mirar de mitigar això intentant formar grups d'alumnes més avantatjats amb altres no tant destres, mirant que els uns ajudessin els altres. Els resultats crec que han estat molt positius, podent completar el curs amb un nivell mig molt elevat i millorant la integració del curs d'alumnes a través d'aquests ajudants predisposats en tot moment a donar un cop de mà i que també se'ls hi ha valorat a l'hora de posar nota com a grau de participació en la classe.

Per altra banda, la segona part del curs ha permès conèixer aquelles activitats o aficions que defineixen a cada alumne, essent molt interessant, no només a nivell tècnic la forma de treballar les presentacions, sinó també a nivell dels continguts que han presentat els alumnes. Tothom ha estat molt obert a les aportacions de la resta assolint coneixements molt més enllà de l'assignatura i vertebrant les relacions dins del grup, facilitant el coneixement entre els alumnes i mostrant la seva cara més entusiasta a l'hora d'explicar allò que més els hi agrada.

Climatologia

Codi: 10218

Professor: Pedro J. Pérez García

Departament: Medi Ambient i Ciències del Sòl

Crèdits: 3

Llengua: Castellà

Quadrimestre: Segon

Horari: Dijous, de 18:30 a 20:30

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 14

Objectius:

El clima és un factor i un element del medi natural que condiciona i altera les característiques d'aquest, per la qual cosa l'objectiu d'aquesta matèria és que l'estudiant adquireixi les nocions bàsiques al voltant

dels fenòmens meteorològics que li permetin descriure i saber interpretar les diverses condicions climàtiques i la forma com el clima incideix en el medi natural i la societat.

Continguts:

Programa de teoria

1. La Climatologia: el sistema climàtic.
2. Factores del Clima.
3. L'Atmosfera.
4. Radiació Solar i Terrestre.
5. Temperatura i Masses d'Aire.
6. El Cicle de l'aigua: humitat i precipitació.
7. Pressió i Vents. Fenòmens extrems.
8. Clima y Vegetació: Tipus de Climes.
9. Clima i futur: El canvi climàtic.

Programa de pràctiques

Pràctica 1.- Accés a la informació meteorològica i climàtica. Bases de dades meteorològiques: XAC i AEMET. Ús d'Internet.

Pràctica 2.- Càlcul i representació de diverses variables meteorològiques. Ús del full de càlcul.

Pràctica 3.- Anàlisi climàtica general d'una localitat. Tractament de dades

Metodologia:

Es combinen les sessions teòriques amb les classes pràctiques relatives a l'ús i el tractament de la informació meteorològica.

Avaluació:

Assistència: 30%

Participació: 10%

Proves contínues: 60%

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (75 %) i classes pràctiques (25 %).

A les classes teòriques, s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics i aplicats de Meteorologia i Climatologia, fomentant en tot moment la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada, i la discussió sobre els aspectes aplicats. Així mateix, s'han desenvolupat una sèrie de sessions de projecció de vídeos específics sobre els aspectes climàtics fonamentals.

Classes pràctiques: Anàlisi general de dades climàtics per caracteritzar el clima d'una regió.

Les classes pràctiques s'han realitzat a l'Aula d'Informàtica i han consistit en:

- Accés a informació meteorològica i climàtica: Xarxa Agrometeorològica de Catalunya, Agència Estatal de Meteorologia i informació a nivell mundial. Ús d'Internet.

- Anàlisi i representació gràfica de diverses variables meteorològiques a nivell horari, diari, mensual i/o anual. Ús de la eina de fulla de càlcul.

- Obtenció dels valors normals (climàtics) de Lleida i de la Xarxa d'Estacions de la Península Ibèrica. Tractament de dades.

- Anàlisi de la manifestació del canvi climàtic a Lleida.

Per part de la coordinació del Programa, s'ha subministrat la infraestructura i el material necessari pel desenvolupament de les pràctiques.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat, a més de l'assistència i la participació activa a classe, la realització dels exercicis i tests plantejats com a treball personal individual, desenvolupats pels alumnes després de cada bloc de temes. Els criteris emprats per a l'avaluació global de cada alumne i els percentatges assignats per a cada element han estat els següents:

- Assistència regular a les classes de l'assignatura: 10%

- Participació a classe: : intervenció activa, preguntes, actitud: 20%

- Test d'avaluació continuada: proves continuades d'avaluació de coneixements: 60%

- Grau de desenvolupament de les pràctiques d'anàlisi climàtic: L 10%

Com a resultat d'aquest tipus d'avaluació, la nota mitjana global és acceptable, si bé hi ha lleugeres diferències entre alumnes.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició general a classe, l'esforç que han realitzat per al seguiment de les classes, tant teòriques com pràctiques, i l'esforç en l'elaboració dels treballs d'avaluació.

En general, les pràctiques sobre l'ús d'Internet en climatologia i del tractament de dades climàtics els han semblat molt interessants, si bé s'ha de tenir en compte el nivell mitjà de coneixements en informàtica de l'alumnat.

Per evitar un excés de treball, s'ha limitat el nombre total de proves continuades i no s'ha realitzat cap prova final d'avaluació de coneixements.

Obres de la literatura universal

Codi: 10217

Professores: Marta Giné Janer (coordinadora)
Elena Pérez Serrano

Quadrimestre: Segon

Departament: Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica
I Servei Lingüístic

Horari: Dilluns i dimecres, de 18:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)

Crèdits: 3

Alumnes matriculats: 13

Llengua: Català

Objectius:

Presentar autors i obres significatives i representatives de les literatures europees modernes i contemporànies més properes (s'exclouen les literatures hispàniques i les clàssiques que es poden estudiar en altres matèries del Programa).

S'estudia l'obra i l'autor en relació a la història i a la història de la cultura, car els textos literaris són un símptoma de l'època en la qual neixen. Així doncs les biografies s'orientaran en funció del text i el text, com una història de les idees que sobresurt per la seva perfecció formal.

Es obligatori llegir una de les obres del programa.

Continguts:

1. Introducció als estudis literaris (M. Giné: 3 sessions)
2. Característiques generals de la literatura europea. Segles XVI – XX (M. Giné: 1 sessió)
3. William Shakespeare: *Hamlet* i *Sonets* (E. Pérez: 3 sessions)
4. Molière i la comèdia (M. Giné: 3 sessions).
5. Laclós: *Les amistats perilloses* (M. Giné: 3 sessions).
6. La poesia romàntica anglesa (E. Pérez: 2 sessions).
7. Mary Shelley i *Frankenstein* (E. Pérez: 2 sessions).
8. Balzac i *La Comèdia humana* (M. Giné: 3 sessions).
9. Flaubert i *Madame Bovary* (M. Giné: 4 sessions).
10. Kafka: *La metamorfosi* (M. Giné: 2 sessions)
11. Saint-Exupéry: *El petit príncep* (M. Giné: 2 sessions)

Metodologia:

Es combinarà la classe magistral amb, principalment, el comentari de fragments dels textos a classe (en grup). En tractar-se d'obres estrangeres, s'optarà per traduccions en català / castellà segons la seva qualitat estètica. S'aprofitarà la classe per recomanar als estudiants una selecció de textos crítics.

Avaluació:

Assistència i participació activa a l'aula (controlada pel professorat): 50%

Treball individual sobre una de les obres treballades durant el curs (s'haurà de llegir obligatòriament): 50%

Característiques del treball:

Dos folis amb lletra: Times New Roman 12; Interlineat 1.5.

Consistirà en l'exposició de l'opinió personal sobre l'obra, opinió basada en l'anàlisi del text (no ha de ser ni una biografia ni un resum). Es lliurarà, com a més tard, el dia 30 de maig a la professora que hagi fet la docència de l'obra.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en base a classes magistrals o sessions teòriques (60 %) i classes participatives o pràctiques (40 %), en les quals s'ha demanat la intervenció activa de l'estudiantat.

A la part més teòrica, el professorat ha desenvolupat el programa corresponent, indicant els aspectes conceptuals bàsics del context històric i cultural i de l'autor i l'obra tractada, dels textos seleccionats, tot promovent la reflexió personal de l'estudiantat sobre l'obra treballada.

Les classes pràctiques han consistit, després de l'apartat teòric, en el comentari de text dels textos seleccionats, tot fomentant la reflexió personal de l'estudiantat sobre l'obra treballada.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat l'assistència a classe, la participació activa a l'aula, la lectura individual dels textos inclosos al temari (com a mínim han hagut de llegir 1 dels llibres del temari) i l'elaboració d'un treball de curs consistent en una reflexió personal sobre un dels llibres treballats a classe, amb els percentatges següents per a cada element: 50 % assistència i participació a classe (controlada pel professorat) i realització del treball 50%.

La nota mitjana ha estat entre Notable i Excel·lent.

c) Observacions:

Com a grup, el conjunt de l'estudiantat ens ha semblat molt ben predisposat, molt treballador i participatiu: han vingut a classe, no només amb les lectures fetes, sinó també amb informació i textos paral·lels, així que tot plegat ha resultat molt interessant i una experiència molt positiva per al professorat.

3.1.3. Del tercer curs

Filosofia Contemporània

Codi: 10221

Professor: Ramon Camats i Guàrdia

Departament: Pedagogia i Psicologia

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dimarts de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 16

Objectius:

- Adquirir una comprensió global de les principals orientacions que han marcat i es troben a la base del pensament occidental.
- Llegir directament determinats autors de la filosofia contemporània.
- Assolir un domini de la terminologia filosòfica a partir de l coneixement dels diferents conceptes i problemes que s'han plantejat al llarg de la història.
- Connectar el pensament amb la història, la política i la resta de manifestacions culturals, així com també amb la vida real dels pobles.

Continguts:

Aquesta matèria es concep com una aproximació als principals temes del pensament occidental a partir del segle XVIII i fins l'actualitat. No pressuposa necessàriament que hom hagi realitzat el curs Història del Pensament que s'imparteix de manera optativa a primer curs.

I. La Modernitat

1. Kant i la Il·lustració.
2. Hegel i la dialèctica.
3. Utilitarisme: Bentham i John Stuart Mill.

II. La crisi de la modernitat

4. El problema social: Marx.

5. La crítica de la moral: Nietzsche.
 6. El descobriment de l'inconscient: Freud.
- III. El pensament estrictament contemporani.
7. Filosofia analítica. Wittgenstein.
 8. Sartre i l'existencialisme.
 9. Escola de Frankfurt.

Metodologia:

Combinar una aproximació teòrica al pensament de l'autor (basada en la presentació de breus síntesis explicatives dels aspectes centrals del seu pensament) amb la interpretació de fonts directes.

Avaluació:

Assistència regular a les classes: 25%.

Exercici pràctic: 50% a triar de qualsevol d'aquestes dues opcions:

- Opció A: Comentari de text d'algun autor de cadascun dels 3 blocs temàtics en què està dividida la matèria. Es poden presentar al llarg del quadrimestre.
- Opció B: Lectura i recensió d'un llibre proposat pel professor.

Aportació personal: 25% (per al debat a classe a partir dels temes desenvolupats).

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les classes:

El curs s'ha estructurat en sessions teòrico-pràctiques. No val a especificar percentatges perquè no és el cas. La Història de la Filosofia s'ha d'explicar, i per tant, totes les classes han tingut una part expositiva, aproximadament d'una hora. La segona hora s'ha dedicat sempre a llegir i comentar els textos dels autors que s'estaven treballant. Però la distinció no és tan nítida com descriu perquè els alumnes participen tothora i les classes són sempre bidireccionals o multidireccionals.

A banda, he demanat dos comentaris escrits i un treball sobre un text a escollir (entre els consignats a la bibliografia) o a triar lliurement (sempre que contingués elements clarament filosòfics, com ara, posem per cas, textos de Camus o Dostoievski).

A les classes teòrico-pràctiques s'han tractat els autors i temes següents: Kant i la Il·lustració, John Stuart Mill, Hegel i el Romanticisme, la reacció contra Hegel: Feuerbach, Marx, Kierkegaard i Nietzsche. El darrer autor tractat ha estat Freud.

Assistència força regular de la majoria d'alumnes. El grau de participació ha estat elevadíssim: sempre estaven disposats a opinar i argumentar, amb mi i entre ells sobretot.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració i exposició d'un treball de curs consistent a resumir i analitzar algun text filosòfic pactat.

La nota mitjana ha estat de NOTABLE.

c) Observacions:

En conjunt, com ja he consignat més amunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

Astronomia I

Codi: 10238

Professor: Josep Mallol Gurguí

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dijous de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 16

Objectius:

Afeccionar-se al coneixement del cosmos i els seus fenòmens.

Continguts:

1. Introducció a l'Astronomia des d'un punt de vista històric.
2. El sistema solar, els seus elements i la seva exploració.
3. Introducció a l'astrofísica estel·lar. La vida d'una estrella.
4. Agrupacions estel·lars més importants.
5. Constel·lacions i el seu descobriment.
6. Nocions d'òptica i telescopis.

Metodologia:

Classes de visualització de diapositives i observacions amb telescopi: solars i una observació nocturna.

Avaluació:

Assistència a les sessions: 75%.

Proves tipus test d'assoliment de continguts mínims: 25%.

Informe de curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (90 %) i pràctiques (10 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics d'Astronomia: La nostra posició a l'univers i els components més importants del Sistema Solar i la seva exploració, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici del Rectorat.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat de tipus observacional. El divendres, 18 de desembre de la darrera setmana de curs, ens hem reunit al llac de pescadors de Malpartit per a realitzar una observació astronòmica amb telescopi.

Aquesta experiència ha estat molt ben valorada pels alumnes.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe i la realització d'un test.

La nota mitjana ha estat de 9,3

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball.

Durant el curs, algun alumne va mostrar el seu interès en visitar l'observatori astronòmic del Montsec. Atesa la quantitat de demandes de visites i a la premura de temps, no ha estat possible realitzar aquesta activitat.

Taller d'Informàtica III

Codi: 10223

Professor: Ferran Perdrix Sapiña

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Crèdits: 4,5

Llengua: Català/Castellà

Quadrimestre: Segon

Horari: Dilluns i dimecres, de 18:30 a 20:00

Lloc: Aula 3.08 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 18

Objectius:

Donar a conèixer totes les opcions que ens ofereix Internet amb les anomenades eines de la Web 2.0. Es tracta d'entendre i aprendre a emprar correctament les propostes actuals i més conegudes a Internet.

Continguts:

Bloc introductori:

- Repàs Internet.
- Navegadors web.

Eines de la web 2.0:

- Xarxes socials:

- Facebook.
- Flickr.
- Youtube.
- Premsa per Internet.
- Certificats digitals.
- Creació de Blogs.

Metodologia:

El curs és bàsicament pràctic i es basarà en sessions teòriques inicials per realitzar després sessions a l'aula d'informàtica amb un ordinador per persona per aprofundir en els coneixements presentats a nivell teòric.

Avaluació:

L'assignatura es planteja eminentment de forma pràctica. De cada bloc plantejat es realitzaran una o varies sessions pràctiques on provar els coneixements teòrics adquirits. D'altra banda, es desitja poder realitzar una avaluació continuada seguint les progressions dels alumnes i tutoritzant en tot moment l'aprenentatge.

És per això que al llarg del curs es demanaran 5 treballs que s'iniciaran en horari de classe i que restaran pendents per entregar-se en un termini no inferior a una setmana. Cada treball recull els coneixements necessaris per superar cada bloc de l'assignatura. La nota d'aquests treballs, més una nota extra per la participació activa en les classes, conformaran la nota final de l'assignatura.

Informe del curs per part dels professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en dues parts diferenciades amb sessions teòriques (10-20 %) i la majoria eminentment pràctiques (80-90 %). Sempre procurant compaginar les dues coses, fent les classes més amenes i entenedores als alumnes.

El curs s'ha desglossat en tres grans blocs. El primer encarat a l'ús de les eines més innovadores que ens ofereix Internet en les anomenades xarxes socials 2.0. Un segon bloc enfocat a les opcions d'ús dels certificats telemàtics i els tràmits administratius on-line. Finalment, un tercer bloc s'ha destinat a provar diverses aplicacions d'ús quotidià en l'entorn d'Internet, com per exemple la realització d'enquestes o el treball ofimàtic en l'anomenada computació al núvol (Cloud Computing).

Les sessions, tant teòriques com pràctiques, s'han realitzat, majoritàriament, a l'aula assignada a l'edifici polivalent del Campus de Cappont, així s'ha pogut compaginar ambdós aspectes formatius.

En el primer bloc, es compaginen una primera sessió teòrica explicant per a què serveix i com cal emprar totes les possibilitats que ens ofereixen els entorns a Internet més emprats com ara Facebook, Flickr, Youtube, etc ... per després realitzar una sèrie de sessions de a pràctica contínua dels aspectes que s'han explicat en cadascun dels citats portals de serveis. Es pretén veure el funcionament d'aquestes eines realitzant diverses tasques en grup i fomentar la col·laboració i cohesió del mateix.

Després, en el segon bloc, es va realitzar una explicació teòrica per presentar els certificats personals digitals i les opcions que es donen per poder fer tràmits per Internet amb les diverses administracions. Es va realitzar una sortida al Parc de Gardeny (5/5/10) per presentar el certificat digital idCat, en tractar-se d'un centre qualificat per atorgar a tots els alumnes un certificat digital i practicar posteriorment realitzant tràmits telemàtics amb ell.

Dins del tercer bloc, s'ha explicat els fonaments teòrics, avantatges i inconvenients de l'anomenada Cloud Computing o computació al núvol per passar a provar diverses eines gratuïtes que tenim a la nostra disposició a Internet basades en aquest concepte i que ens permeten tant enviar enquestes o qüestionaris als nostres amics o companys com col·laborar escrivint un conte entre tots els alumnes del curs, per exemple.

Opcionalment, es va aprofitar una jornada, dins d'una data molt especial, per plantejar als alumnes d'assistir-hi. Es tractava de la Jornada "Joves i xarxes socials. Les noves tecnologies en la vida dels joves i adolescents" que es va realitzar a la Llotja de Lleida el dia 17 de maig, Dia Internacional de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació. La jornada tenia per objectiu donar a conèixer les oportunitats i riscos que ofereixen les noves tecnologies i els entorns web 2.0. Els ponents de la jornada Joves i xarxes socials van donar una visió general dels diferents punts de vista que s'han de tenir en

compte quan es navega per les xarxes socials, aspecte clarament relacionat amb tot allò que s'havia descobert per part dels alumnes en el primer bloc de l'assignatura. Els alumnes que hi varen assistir, més del 80% dels matriculats, ho van valorar molt positivament i em van animar a buscar altres conferències i/o jornades per poder assistir-hi.

També dins de la col·laboració estreta que es duu a terme amb el Institut Municipal d'Informàtica, des de fa alguns anys, es va programar dues sessions per tal d'atorgar un certificat digital a cada alumne del curs. La primera sessió, on es va realitzar una introducció al seu funcionament i possibilitats d'ús en l'entorn municipal, es va decidir fer-la al Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida. Així, es va organitzar a continuació una visita guiada al Parc molt instructiva i clarificadora del que suposa aquesta instal·lació per Lleida i tot el que s'hi està fent. La segona sessió es va fer a l'aula habitual de classe i es va destinar a practicar en l'ús dels serveis que es poden obtenir utilitzant els certificats digitals per Internet, així com l'ús de la signatura electrònica de documents o de correus electrònics.

Una altra activitat destacable ha estat la preparació d'un documental del poble llergeta per mostrar-lo dins del "XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores", realitzat els dies 26 a 28 de maig de 2010 a Lleida. Els alumnes del curs van realitzar un recull de textos i fotografies de diversos aspectes de la cultura llergeta i després van realitzar un gran esforç per tal de generar un documental audiovisual amb diapositives i veu en off enregistrada, per que els assistents al congrés veiessin la història dels nostres orígens. La qualitat final resultant ha superat totes les expectatives i tant jo com els alumnes que hi han intervingut hem quedat gratament satisfets per l'experiència.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats, l'observació de l'ús de les diverses eines i portals que hem explicat i una prova tipus test per valorar els coneixements adquirits en l'assignatura. L'avaluació també s'ha basat en el grau d'assoliment de les tasques encomanades al llarg del curs i de la participació activa en les sessions de classe.

Amb tot això, la valoració global de l'assignatura ha estat excel·lent, la nota mitjana ha estat de notable, si bé molts alumnes han assolit la nota d'Excel·lent. En general, cal destacar l'alt grau de participació, l'interès per la matèria i els coneixements adquirits al llarg del curs. Pensem que els alumnes, un cop cursat aquest Taller, estan capacitats en l'ús de les eines i han assolit un grau d'expertesa en el seu ús molt destacable.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran implicació de l'alumnat, la seva bona disposició i fins i tot la seva sorpresa en descobrir les eines que es fan anar més avui en dia per part de la gent més jove i que ells no entenien el per què. Un cop explicades i provades, els hi ha encantat crear grups al Facebook o pujar fotos al Flickr o vídeos al Youtube, entre altres activitats. La resposta dels alumnes ha estat molt bona i l'esforç que han realitzat en l'elaboració dels treballs ha permès fer-se seves aquestes eines i les estan emprant per la seva relació social més enllà de la pròpia assignatura. La facilitat d'ús d'aquestes eines i la pràctica individual ha permès poder atendre més personalment aquells alumnes que així ho necessitaven, mentre la resta utilitzaven al seu ritme i capacitat les eines de forma molt satisfactòria.

També es valora molt positivament poder realitzar activitats com la jornada proposada a la Llotja o la sortida al Parc de Gardeny on es va presentar el certificat digital idCat i es van donar els certificats individuals a tots els alumnes a més de poder visitar el Parc i, més endavant, provar els tràmits administratius de la Carpeta Ciutadana de Lleida amb el seu propi certificat digital.

Tanmateix, l'experiència de participar activament en el "XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores", ha estat molt gratificant i s'han pogut integrar la formació de varies assignatures cursades per tal de poder crear un audiovisual de gran qualitat, que ha fet sentir-se molt orgullosos a tots els alumnes i professorat implicats.

Dret civil català

Codi: 10222

Professor: Josep Maria Martinell Gispert-Sauch

Departament: Dret privat

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts, de 18:30 a 20:30

Crèdits: 3
Llengua: Català

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 18

Objectius:

Apropar a l'alumne l'origen històric, el sistema de fonts i els continguts principals i més genuïns del dret civil català i la seva inserció en el dret civil espanyol en els diferents àmbits, amb especial atenció a persona i família. I en relació amb la legislació vigent, prenent com a referent el nou Codi Civil a Catalunya, no només en aquells "llibres" ja aprovats i que són legislació vigent, sinó també en aquells altres que encara no han estat però en la situació de tramitació ja ens orienten del sentit de les reformes legals que li són pròpies.

Continguts:

PART GENERAL

TEMA 1. EL DRET CIVIL CATALÀ

1. Origen i naturalesa.
2. El procés històric legislatiu.
3. El títol de competència constitucional.
4. El títol de competència estatutari.
5. L'elaboració del Codi civil de Catalunya.
6. El sistema de fonts.

TEMA 2. EL CONTINGUT DEL DRET CIVIL CATALÀ

1. Qüestions de caràcter general.
2. Persona i família.
3. Persona jurídica.
4. Successions.
5. Drets reals.
6. Obligacions i contractes.

PART ESPECIAL: PERSONA I FAMÍLIA

TEMA 3. LA FAMÍLIA EN EL DRET CIVIL CATALÀ

1. Els principis personalista i d'igualtat.
2. Classes de família.
3. Àmbit competencial català en matèria de persona i família.
4. Qüestions controvertides en torn el matrimoni i les unions de fet.

TEMA 4. RÈGIM ECONÒMIC DEL MATRIMONI

1. Règim econòmic.
2. Capitulacions matrimonials.
3. El règim de separació de bens propi de Catalunya.
4. Efectes de la reconciliació.

TEMA 5. EFECTES I MESURES DE LA RUPTURA MATRIMONIAL

1. Separació, divorci i nul·litat: efectes "*ex lege*".
2. Les mesures: consideracions generals.
3. Mesures de caire personal. Consideració especial de les següents mesures:
 - a) Custòdia i custòdia compartida.
 - b) Atribució de l'ús de l'habitatge, del parament de la llar i de la segona residència.
4. Mesures de caire patrimonial. Consideració especial a les següents qüestions:
 - a) Pensió compensatòria.
 - b) Compensació econòmica.
 - c) La divisió de la cosa comuna.
 - d) Diferències substancials amb el "Código civil" espanyol.

TEMA 6. UNIONS ESTABLES DE PARELLA

1. Revisió històrica del plantejaments legals.
2. La legislació civil vigent.
3. Diferències fonamentals amb d'altres sistemes legislatius en el marc de l'Estat espanyol.

TEMA 7. LA FILIACIÓ NO MATRIMONIAL

1. Conceptes generals.
2. Accions de filiació.
3. Mesures en supòsits de filiació no matrimonial.
4. Casos excepcionals: separació de la titularitat de la potestat i de la guarda dels fills.

TEMA 8. REFLEXES PROCESSALS

1. La competència de Catalunya en matèria de procediments.
2. Alguns problemes en particular.

Metodologia:

Una de les dues hores setmanals es dedicaran bàsicament a les explicacions teòriques. L'altra hora, també bàsicament, a fer exercicis i reflexionar amb veu alta en torn a qüestions objecte del programa. Tot això de forma flexible i tenint sempre en compte els nuclis d'interès que demostrin els estudiants.

Avaluació:

Avaluació continuada d'acord amb el següent:

Assistència a classe:

- a) Criteri general: per aprovar (requisit necessari però no suficient) una assistència a classe no inferior al 70%.
- b) L'assistència a classe: un màxim del 30% de la qualificació final.

Exemples:

- Assistència al 100% de les classes: + 3 punts
- Assistència al 90% de les classes: + 2,7 punts
- Assistència al 70% de les classes: + 2,1 punts

Treballs durant el curs:

- a) Tres al llarg del curs, individualment o col·lectivament (comentaris de sentències, casos pràctics, o d'altres).

Cadascun d'aquests treballs puntuen fins un màxim de 1,5 punts.

Intervencions i participació a classe:

- a) A banda de la qualificació dels treballs, es pot avaluar la seva exposició a classe.
- b) El mateix cal dir d'altres intervencions en exercicis o debats que es proposin a classe.
- c) La puntuació màxima d'aquestes intervencions o participacions, en el seu conjunt al llarg del curs, és de 2,5 punts.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

S'han desenvolupat amb normalitat, havent dedicat les primeres sessions (dimarts de 18:30 a 19:30) a plantejaments teòrics i les segones sessions (dimarts de 19:30 a 20:30) a qüestions de caràcter pràctic (documents, casos, sentències). Tot amb certa flexibilitat i adaptació a les necessitats i interessos concrets de cada moment.

Únicament es va suspendre la sessió d'un dimarts per motius climatològics (una nevada), que feien impossible que el professor pogués arribar a classe, atès l'estat de les carreteres.

b) Avaluació:

S'ha portat a terme, amb la modificació que concreto a les observacions, de la manera prevista en el Programa: avaluació continuada en la que es té en compte l'assistència a classe (i l'actitud), els treballs fets a casa i els casos pràctics que es resolen a classe, tot i que moltes vegades s'ho enduen per acabar i presentar-ho al dia següent.

A cadascun dels alumnes els hi he enviat, per correu electrònic, la qualificació final provisional, amb les corresponents explicacions. Els he deixat, també, un marge prudencial per si volen formular alguna pregunta, aclariment o reclamació.

Aquestes qualificacions (que inclouen qualificació numèrica, amb un decimal) consisteixen en dos excel·lents, nou notables, dos aprovats, un suspens i quatre No presentats, tot i que l'alumne suspès està pendent de presentar-me uns treballs per si, finalment, pot aprovar.

La nota mitjana ha estat de 8.

c) Observacions:

Hi ha hagut un moment del curs en que s'han sentit atabalats i angoixats per la feina (no només la meua) i a través de la delegada em van demanar que els eximís de fer un dels tres treballs del curs. Vaig optar per fer-ho així, de manera que si els tres treballs valien segons el programa 1,5 cadascun, he puntuat els dos que han fet fins un 2,25 cadascun, la qual cosa ha permès que no afectés a la resta dels criteris de valoració.

Es nota una diferència de preparació prou important entre uns alumnes més preparats i altres que no ho estan Això es fa palès sobretot quan han de participar a classe, i no pas tant en els treballs, que poden copiar els uns dels altres.

3.1.4. Del quart curs

Metodologia de la recerca i del treball en grup

Codi: 10224

Professorat: Lluïsa F. Cabeza Fabra i Xavier Potau Núñez

Quadrimestre: Primer

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Horari: Dimarts, de 18:30 a 20:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català

Alumnes matriculats: 15

Objectius:

L'objectiu és que l'estudiant conegui i compregui els requisits i les fases de preparació d'un treball científic: les tècniques de cerca bibliogràfica i documental; la recerca metodològica i l'aplicació de la recerca als materials a estudiar; l'observació, registre i anàlisi dels resultats; l'elaboració de la discussió i l'avaluació de les conclusions. Tot combinant el treball individual amb la dinàmica del treball en grup.

Continguts:

1. Definició de recerca, transferència de tecnologia i innovació.
2. Definició de publicació científica.
3. El mètode científic.
4. Fases de preparació d'un treball científic.
5. Tècniques de cerca bibliogràfica i documental. Valoració de l'impacte dels documents científics.
6. Redacció d'un treball científic.
7. Avaluació dels treballs científics.

Metodologia:

Part teòrica, descripció dels conceptes: 30%

Treball en grup presencial: 50%

Treball en grup no presencial: 20%

Avaluació:

Avaluació de continguts:

El treball serà escriure un article científic a partir d'unes dades donades pels professors.

L'article haurà de tenir totes les parts necessàries.

S'avaluarà l'esforç de redacció de cada un dels apartats, adaptant les dades donades pel professor per a que arribin a ser acceptables per formar part d'una publicació científica.

Avaluació de la competència de treball en grup:

Fer un treball en grup.

Cada grup ha d'omplir 5 fitxes de reunió de grup per a poder ser avaluat.

Presentació del treball per escrit i oral (conjuntament a l'assignatura d'expressió oral).

En la presentació oral, tots els estudiants han de participar i tots han de conèixer tot el treball per ser capaços de respondre qualsevol pregunta de continguts del mateix.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Durant el curs 2009-2010 s'ha impartit per primera vegada una assignatura de 3 crèdits amb el nom *Metodologia de la recerca i del treball en equip*. L'assignatura s'ha desenvolupat de manera satisfactòria.

Els objectius eren ambiciosos i, tot i ser una matèria que conceptualment pot ser difícil per a la gent gran, la gran majoria dels alumnes, cadascun dins de les seves possibilitats, han respost molt bé al que se'ls demanava. L'assignatura es va dissenyar amb l'objectiu de fomentar el coneixement i la comprensió dels requisits i les fases de preparació d'un treball científic, tant en format article com en format pòster. Posteriorment es va afegir contingut sobre l'estat de la recerca a Espanya i el seu finançament, així com el funcionament i paper que tenen els grups de recerca en el sistema de R+D+i. Les sessions teòriques s'han combinat amb sessions de pluja d'idees i debats sobre notícies de premsa, i temes d'actualitat que afecten l'estat de la recerca en un context d'actualitat. La participació dels alumnes ha estat constant durant tot el curs, demostrant que eren capaços de seguir la temàtica de la classe i posant sobre la taula dubtes molt interessants.

Un cop acabat el temari s'han realitzat diverses sessions a la sala d'ordinadors per tal de que els alumnes poguessin avançar els treballs i alhora tenir el professorat accessible per tal de resoldre dubtes. Tot i la complexitat que sempre porta realitzar sessions d'aquest tipus, la majoria dels alumnes les han aprofitat força i això es veu reflectit als treballs finals.

b) **Avaluació:**

La metodologia docent ha tingut en compte les particularitats del procés d'aprenentatge dels alumnes sènior. El procés d'avaluació dels alumnes ha consistit en la realització d'un article científic, una comunicació oral i una presentació en format pòster d'aquest. A més, s'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe i l'assistència. La presentació oral dels treballs es va avaluar conjuntament amb la professora Flora Grífol de l'assignatura "Tècniques de comunicació oral". Es va observar una evolució molt positiva pel que fa a la capacitat de presentar oralment temes de complexitat, comparat amb els primers dies de l'assignatura.

La nota mitjana ha estat de 10.

c) **Observacions:**

Tot i que es tracta del primer cop que es realitza aquest tipus d'assignatura i que d'entrada podia semblar un tema una mica abstracte pels alumnes, els professors hem quedat molt sorpresos per la seva implicació. Els alumnes han pres consciència de la importància de la recerca i han estat capaços de formular la seva pròpia opinió de manera cada cop més informada. Cal destacar la gran participació de l'alumnat i l'interès que s'ha mostrat per la temàtica. S'han potenciat competències transversals com: capacitat d'anàlisi i pensament crític, presa de consciència de l'entorn social, científic i cultural de l'alumne i capacitat de comunicació oral.

No s'han produït incidències destacables durant el curs.

Tècniques de comunicació oral

Codi: 10226

Professora: Flora Grífol Aldabó

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dimecres, de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 14

Objectius:

- Conèixer els conceptes bàsics i la teoria necessària per a la millora de les comunicacions orals.
- Adquirir i saber aplicar tècniques que incideixin positivament en llur expressió oral.
- Conèixer els suports informàtics i/o mecànics que poden facilitar els discursos orals.
- Ser capaços de dur a terme una exposició oral de temàtica diversa amb l'ajut eficient de suports informàtics i/o mecànics.

Continguts:

1. L'expressió oral.
2. El procés de comunicació:
 - a) comunicació verbal.
 - b) comunicació no verbal.
3. Tipus d'interaccions comunicatives:

- a) situacions comunicatives quotidianes
 - b) situacions comunicatives formals
 - c) situacions comunicatives tècniques
4. Teories sobre la comunicació:
- a) Els primers oradors
 - b) L'escola de la nova comunicació.
 - c) PNL.
5. El missatge.
6. Els suports tècnics.

Metodologia:

Les classes s'articularen, generalment, en una part teòrica i en una part pràctica.

Al llarg del curs, els alumnes hauran de presentar un seguit de pràctiques (individuals i de grup) el calendari de les quals se'ls lliurarà el primer dia de curs.

Avaluació:

L'avaluació serà continuada i es fonamentarà principalment en les pràctiques (individuals i de grup) que els alumnes hauran anat lliurant al llarg del curs. El percentatge de cada una d'aquestes pràctiques vindrà especificat en el calendari de lliuraments que se'ls donarà el primer dia del curs: 70%.

L'assistència a classe i l'actitud proactiva de l'alumne, per la naturalesa de l'assignatura, també tindrà un pes important: 30%.

Informe del curs per part de la professora:

- a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les sessions (de 2 h) eren eminentment pràctiques (75%) tot i que partien d'un inici teòric (25%).

La sessió s'iniciava amb l'aclariment o explicació d'un tema contingut en el dossier. Tot seguit es donaven eines i tècniques per posar-lo en pràctica.

La pràctica sempre s'iniciava amb la meua participació tot fent-los observar en la praxi, els possibles errors que podien cometre en posar-les en pràctica i les eines que podien utilitzar per potenciar els seus punts forts alhora que minimitzar els seus punts febles.

Tot seguit, el conjunt dels alumnes participants de la sessió intervenien i feien la l'exercici pràctic suggerit.

La majoria de les sessions requerien una intervenció individual tot i que també es van treballar les intervencions en grup de manera que cada un d'ells pogués expressar-se de manera àmplia, si aquest era el seu desig. Així doncs, totes les sessions es fonamentaven en la participació activa dels alumnes i no en va haver cap que fos únicament i exclusiva teòrica.

En la part teòrica es va seguir el contingut del dossier amb què comptava cada un dels alumnes.

En la part pràctica, els alumnes van començar amb petites intervencions on s'expressaven de manera espontània seguint amb pràctiques on tenien temes i temps acotats, per acabar amb una exposició de cinc minuts de durada en la qual havien de desenvolupar un tema triat i treballat per ells amb profunditat.

Totes les classes s'han realitzat a l'aula assignada (3.07) de l'edifici polivalent del campus de la UdL.

- b) Avaluació:

La totalitat de les activitats fetes al llarg del curs s'ha puntuat i té el seu pes en la nota final.

Hi he valorat: la participació, l'aplicació de les tècniques estudiades, la superació personal i l'actitud davant de les contínues pràctiques.

Els percentatges finals (que parteixen de les mitjanes aritmètiques de les activitats d'igual naturalesa) han estat els següents:

- 5% Lectura
- 10% Descripció
- 15% Improvisació
- 20% Debat amb companys
- 15% Notícies
- 20% Exposició oral 5 minuts
- 15% Exposició treball tècnic

La nota mitjana ha estat de 8,14.

- c) Observacions:

La meua valoració global és molt positiva ja que, dia a dia, els he vist créixer en la seva oratòria i ells també ho han apreciat. Una assignatura que se'ls feia costeruda perquè no estaven acostumats a parlar en públic, han acabat el semestre considerant-la d'una gran importància i, fins i tot, m'han suggerit millores i ampliacions per a les promocions posteriors.

L'actitud general, malgrat algunes reticències particulars, sempre ha estat col·laboradora i conciliadora. Davant la negativa a un suggeriment meu que fessin una autoavaluació d'ells mateixos i dels seus companys, vam redirigir l'avaluació, que vaig realitzar en solitari.

Un altre entrebanc que va sorgir és l'apreciació subjectiva de la dificultat de l'assignatura tot i que al final van adonar-se que ells mateixos eren qui es posaven aquest entrebanc i que, amb la pràctica, havien guanyat molt, fins al punt que gairebé la majoria desitjarien que fos una assignatura de més crèdits.

En la meua valoració final del semestre els vaig felicitar per l'evolució que havien viscut gràcies al seu interès i col·laboració, un fet que ells ja havien constatat al final del semestre en comprovar la millora de la seva seguretat a l'hora de parlar en públic.

Taller d'informàtica IV

Codi: 10227

Professorat: Rosa Maria Gil Iranzo

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Crèdits: 4,5

Llengua: Català/Castellà

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts i dijous, de 18:30 a 20:00

Lloc: Aula 3.08 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 13

Objectius:

Avançar en el coneixement del retoc fotogràfic i iniciar-se en l'edició i confecció de pàgines web.

Continguts:

Bloc Introductor

– Repàs Gimp

– Gimp avançat

Bloc d'edició de pàgines web

– Eines d'edició web

– Plugins

– Llenguatges

Metodologia:

El curs és eminentment pràctic i es basarà en sessions teòriques inicials per realitzar després sessions a l'aula informàtica amb un ordinador per persona per aprofundir en els coneixements presentats a nivell teòric.

Avaluació:

L'assignatura es planteja eminentment de forma pràctica. De cada bloc plantejat es realitzaran una o varies sessions pràctiques on provar els coneixements teòrics adquirits. Per altra banda, es desitja poder realitzar una avaluació continuada seguint les progressions dels alumnes i tutoritzant en tot moment l'aprenentatge.

És per això que al llarg del curs es demanaran 5 treballs puntuables que s'iniciaran en horari de classe i que restaran pendents per entregar-se en un termini no inferior a una setmana. Cada treball recull els coneixements necessaris per superar cada un dels blocs de l'assignatura. La nota d'aquests treballs, més una nota extra per la participació activa en les classes, conformaran la nota final de l'assignatura.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les classes son 100% presencials i pràctiques, és a dir, tots el dies s'utilitza l'ordinador a l'aula. L'aprenentatge està basat en casos, d'aquesta manera amb el maneig individual s'aconsegueix que donada la causística explicada a l'aula, cada alumne la intenti traslladar al mon virtual.

Aquesta metodologia ha agradat als estudiants, doncs en cada moment es podia veure si s'entien els nous conceptes.

En quant a continguts, s'ha treballat l'entorn col·laboratiu per l'elaboració de documents en xarxa als quals tothom té accés mitjançant un navegador web. De manera que s'ha treballat el processador de textos, fulla de càlcul i presentacions en la plataforma tecnològica de Google Docs.

També s'ha utilitzat altres programes de Google, com Google Maps per recolzar altres assignatures relacionades amb sistemes d'informació geogràfica.

b) **Avaluació:**

L'avaluació tenia lloc mitjançant 3 proves con una puntuació repartida depenent de la càrrega que representa cadascuna. Així doncs, s'havia de presentar un projecte pel qual, per obtenir la nota màxima, s requeria un document explicatiu, un pressupost i una presentació.

El document explicatiu versava en un projecte en el qual els usuaris proposaven un viatge i l'havien de gestionar. Tot buscant hotels, transport..., per tal d'elaborar una guia del viatge en un processador de textos (buscant imatges en Google Images), un pressupost fet amb una fulla de càlcul i una presentació.

Google maps va donar el suport necessari per implementar-ho.

La nota mitjana ha estat de 8,9.

c) **Observacions:**

De fet, els alumnes han trobat molt útil poder realitzar documents ofimàtics amb un navegador i s'han involucrat molt en l'àmbit tecnològic.

Taller de redacció científica

Codi: 10225

Professora: Flora Grífol Aldabó

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dilluns i dimecres, de 16:30 a 17:30

Lloc: Aula 3.08 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 13

Objectius:

- Conèixer els conceptes bàsics i la teoria necessària per a fer una redacció correcta en els documents formals.
- Conèixer les convencions lingüístiques bàsiques per als documents formals.
- Identificar diferents models i constituents de documents personals, oficials, professionals i/o comercials.
- Ser capaços de redactar qualsevol dels documents estudiats al llarg del semestre.

Continguts:

1. Convencions lingüístiques.
2. Models d'escrits i documents. Identificació i redacció de llurs constituents. Confecció de plantilles.
 - a) personals: demanda de treball, currículum vitae, cartes al director, anunci.
 - b) oficials: convocatòries de reunió, acta, instància, reclamació, certificat.
 - c) professionals i/o comercials: correspondència, pressupost, factura, informe.
3. Recursos no lingüístics: tipus de paper, tipografia, presentació, marges, (...).

Metodologia:

Les classes s'articularen, generalment, en una part teòrica i en una part pràctica.

Al llarg del curs, els alumnes hauran de presentar un seguit de pràctiques (individuals i de grup) el calendari de les quals se'ls lliurarà el primer dia de curs.

Avaluació:

L'avaluació serà continuada i es fonamentarà principalment en les pràctiques (individuals) que els alumnes hauran anat lliurant al llarg del curs. El percentatge de cada una d'aquestes pràctiques vindrà especificat en el calendari de lliuraments que se'ls donarà el primer dia del curs: 70%.

L'assistència a classe i l'actitud proactiva de l'alumne, per la naturalesa de l'assignatura, també tindrà un pes important: 30%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les classes seguien, en general, el mateix patró de desenvolupament:

- presentació del document (pautes de redacció, parts integrants, fórmules recomanades, estructura, fraseologia, remarques),
- comentaris (dubtes dels alumnes o punts remarcables) i
- posada en pràctica del document.

El document es treballava a través d'una exposició oral feta per la professora a través del canó i oberta a qualsevol tipus de preguntes per part de l'alumnat. Tot seguit, els alumnes es despenjaven el document de la web i acte seguit en confeccionàvem una plantilla.

Finalment, el posàvem en pràctica en la mateixa classe, ja a nivell particular.

Quan ja portàvem un mes de classe, l'apreciació general era que amb una sola hora, el temps era escàs ja que, quan arribava el moment de posar en pràctica el document, era l'hora de finalització. Tots els comentaris i remarques que se'n feien, a l'hora d'aplicar-los en la classe següent, quedaven una mica oblidats.

El fet que la classe es desenvolupés en l'aula d'informàtica i necessàriament impliqués la posada en marxa del maquinari facilita la feina alhora que en dificultava el procés d'elaboració pels problemes que podien sorgir (encesa del canó, connexió desigual dels ordinadors a la xarxa, ...)

b) Avaluació:

L'avaluació ha estat contínua i s'ha dividit en tres grans blocs.

D'una banda, els alumnes han anat lliurant els documents que es treballaven setmanalment, als quals se'ls ha atribuït una nota amb els següents barems:

- . disposició del document, 20%
- . adequació del registre, 30%
- . varietat i cohesió, 30% i
- . ortografia, 20%

D'altra banda, s'ha avaluat la correcta composició del dossier, que cada alumne havia de baixar-se de la web de la UdL i havia de confegir-lo mitjançant una carpeta de fulls mòbils.

Finalment i ja en els últims dies, els alumnes em van lliurar una selecció dels documents (treballats anteriorment al llarg del semestre, redactats exclusivament en hores de classe, que havien de fer de manera individual i, si era necessari, amb el meu ajut.

Aquests documents es treballaven amb els mateixos percentatges assignats als documents fets al llarg del semestre.

La mitjana aritmètica de tots els treballs lliurats (els fets al llarg del curs i els fets a final de curs) representa el 90% de la nota de l'assignatura, mentre que el seguiment del dossier, n'és un 10%.

La nota mitjana ha estat de 7,5.

c) Observacions:

1. Penso que el nom de l'assignatura no s'adiu del tot al que es treballa, ja que més que la redacció científica (matèria que van treballar en el primer semestre en una altra assignatura) es treballa la redacció de textos administratius.
2. La dificultat que tenen alguns alumnes en el tractament bàsic de textos (coneixement i ús del programa Word) obligaria a reconsiderar que, prèviament a aquesta assignatura i en un curs més baix, es treballés amb més profunditat aquest programa ja que, a la dificultat de l'assignatura se li afegeix la dificultat de la pràctica que l'alumnat té amb el Word.
3. Tal com s'ha comentat en l'apartat "Desenvolupament de les classes", el mòdul d'una hora resulta escàs per treballar amb agilitat cada un dels documents. Problema, d'altra banda, directament relacionat amb l'observació 2,

3.2. Matèries optatives

Anglès I

Codi: 10209

Professora: Nela Bureu Ramos

Departament: Anglès i Lingüística

Crèdits: 3

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts i dijous, de 16:30 a 17:30

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Objectius:

Desenvolupar les habilitats comunicatives en llengua anglesa fins al nivell A1 (usuari Bàsic) del Marc Comú de Referència Europeu:

- Comprendre i utilitzar expressions quotidianes i familiars i frases molt senzilles encaminades a satisfer les primeres necessitats.
- Presentar-se i presentar una tercera persona i formular i respondre preguntes sobre detalls personals com ara on viu, la gent que coneix i les coses que té.
- Interactuar d'una manera senzilla a condició que l'altra persona parli a poc a poc i amb claredat i que estigui disposada a ajudar.
- Familiaritzar-se amb la llengua oral i escrita per poder començar a tenir accés al món de parla anglesa: esdeveniments, informació, cultura, opinió.

Continguts:

- A. Habilitats comunicatives
 - A.1. Comprensió oral
 - A.2. Comprensió escrita
 - A.3. Expressió oral
 - A.4. Expressió escrita
- B. Competència comunicativa
 - B.1. Competència lingüística
 - B.2. Competència sociolingüística
 - B.3. Competència pragmàtica

Metodologia:

L'aprenentatge es desenvolupa a partir d'activitats individuals i/o col·laboratives en les que l'alumne ha de participar de manera activa. És important també el treball que l'alumne pugui dur a terme fora de l'aula.

Avaluació:

Assistència i participació: 30%

Exercicis a l'aula: 20%

Exercicis fora de l'aula: 20%

Treball individual: 30%

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

All llarg de tot el semestre les classes d'Anglès I s'han impartit sense incidències importants. Tret d'algun problema tècnic amb la xarxa a l'hora d'accedir a Internet, les sessions han estat satisfactòries. Els participants solen ser puntuals i la assistència a classe és regular. Cal destacar la cordialitat i la bona disposició de tots els participants així com la facilitat amb la qual utilitzen el campus virtual per comunicar-se, fer i enviar els exercicis fixats.

L'aprenentatge és, en el meu cas, molt satisfactori, tant per part dels alumnes com per part del professor. He de millorar els meus mètodes i recursos didàctics. Ho estic fent.

b) Avaluació:

A l'assignatura d'Anglès I l'avaluació és continuada. Cada setmana els participants han de fer exercicis a l'aula i fora de l'aula, és a dir al Campus Virtual on regularment s'envien exercicis que reforcen tot el que s'ha fet a classe. També s'envien exercicis de diferents nivells per adaptar-se als coneixements i pautes d'aprenentatge de cada persona.

La nota mitjana ha estat de 7,75.

c) Observacions:

Es un plaer donar classe als Sèniors.

Anglès II

Professora: Nela Bureu Ramos
Departament: Anglès i Lingüística
Crèdits: 3
Llengua: Català/Anglès/Castellà

Quadrimestre: Primer
Horari: Dimarts i dijous, de 16:30 a 17:30
Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 7

Objectius:

- Continuar desenvolupant i incrementant les habilitats de comprensió i de comunicació a nivell oral i escrit en llengua anglesa assolides durant el curs Anglès I.
- Incrementar el coneixement de la cultura i societat dels països de parla anglesa.

Continguts:

1. Pràctiques de comprensió oral
2. Pràctiques de comprensió escrita
3. Pràctiques d'expressió oral
4. Pràctiques d'expressió escrita
5. El món de parla anglesa

Metodologia:

En la mesura en que això sigui possible, a les classes es practicaran els cinc continguts esmentats en l'apartat anterior sempre dins d'un context real i actual.

Es practicarà el treball individual i/o en grup durant les sessions.

Avaluació:

Assistència i participació: 30%

Exercicis a l'aula: 20%

Exercicis fora d'aula: 20%

Treball individual: 30%

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (60 %) i pràctiques (40 %).

Donat el caràcter necessàriament pràctic de l'aprenentatge d'un idioma, anglès en aquest cas, totes les classes han inclòs aspectes pràctics i teòrics. La participació dels alumnes ha estat molt elevada i satisfactòria. Per tal de facilitar l'organització, hem seguit les pautes marcades pel llibre de text emprat, (veure programa) tot i que adaptant cada unitat a les necessitats dels alumnes. Aprofito l'avinentsa per recomanar que l'assignatura d'anglès sigui una optativa durant tots els estudis Sènior, donat que és una matèria els resultats de la qual només depenen d'una continuïtat en el temps.

Totes les classes s'han impartit a l'aula 3.10 de l'edifici Polivalent al Campus de Cappont.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i els que els alumnes han fet a casa. Al final del semestre tothom ha hagut d'entregar un quadern d'exercicis que els alumnes han anat fent seguint les explicacions i pràctiques fetes a classe.

La nota mitjana ha estat de 7,7.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat. Durant el curs, sovint els alumnes han demanat que els estudis d'anglès tinguessin continuïtat en els següents cursos, tercer i quart.

Cinema i Literatura

Codi: 10235

Professora: Lola González Martínez
Departament: Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica
Crèdits: 3
Llengua: Castellà

Quadrimestre: Primer.
Horari: Dimecres, de 16:30 a 18:30
Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 12

Objectius:

Aquesta assignatura té com a objectiu general donar a conèixer les complexes relacions establertes entre cinema i literatura.

Amb l'anàlisi comparatiu entre el text literari i la seva translació a imatges, intentem oferir a l'estudiant les innumerables possibilitats –en la majoria dels casos encertades– que posseeix el cinema, no sols com a matèria didàctica per donar a conèixer obres mestres de la literatura universal sinó també en el marc visual per analitzar com es recreen novament els textos les propostes estètiques dels quals ultrapassen a vegades el propi marc literari, tal com es posa de manifest als films seleccionats.

Continguts:

I. INTRODUCCIÓ A LES RELACIONS CINEMA/LITERATURA.

- Sistemes de recrear el text literari en el cinema.
- Adaptacions cinematogràfiques basades en textos narratius: entre la fidelitat a l'esperit i la lletra del narrador i les versions lliures i/o reduïdes de novel·les.
- Adaptacions cinematogràfiques basades en textos teatrals: dificultats de traduir visualment la estructura dramàtica de la peça teatral.

II. EL GÈNERE NARRATIU EN EL CINEMA.

Versions de novel·les:

- *La colmena*, de Camilo José Cela
- *Soldados de Salamina*, de Javier Cercas

III. EL GÈNERE TEATRAL EN EL CINEMA.

Versions d'obres dramàtiques:

- *El perro del hortelano*, de Lope de Vega
- *Las bicicletas son para el verano*, de Fernando Fernán Gómez.

Metodologia:

Al llarg del quadrimestre es tracten els títols elegits, reservant les dues últimes sessions del curs a realitzar la recapitulació i les conclusions generals i representatives dels dos gèneres literaris tractats, narrativa i teatre.

A l'inici del curs, a la primera sessió, es fa una presentació del programa dels continguts i de les pel·lícules, i una breu introducció teòrica sobre les funcions del cinema i la literatura, i les relacions que es poden establir entre les dues arts. La resta del curs es destina a la visualització íntegra de les pel·lícules i al comentari del les mateixes tenint en compte el text literari. Es destina una sessió a la visualització de les pel·lícules i la següent al seu comentari.

Per tal d'obtenir el millor rendiment de l'estudi comparatiu proposat en el programa, es lliura als alumnes uns qüestionaris específics a cada una de les obres literàries i la seva corresponent versió cinematogràfica. S'han de respondre, en treball individual o en parelles, i lliurar-los a la sessió següent, un cop acabada l'anàlisi de l'obra.

Avaluació:

La qualificació de l'assignatura s'obtindrà a partir de:

Assistència: 25%

Participació activa a classe: 15%

Qüestionaris: 60%

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (60 %) i pràctiques (40 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de Literatura espanyola, de les obres literàries objecte d'estudi, i conceptes relacionats amb el món del cinema, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent, Campus de Cap Pont.

El desenvolupament de les classes, sempre teòriques, degut al plantejament de l'assignatura, s'han dut a terme seguint, en totes i cadascunes d'elles, el mateix procediment: primer, presentació de la obra objecte de lectura i reflexió; segon, visualització de l'adaptació de la obra literària al cinema; tercer, estudi

i comentari comparatiu de la obra i de la seva adaptació cinematogràfica mitjançant una guia-qüestionari elaborat per la professora i lliurat als estudiants una vegada presentada la obra literària. Aquests qüestionaris s'han lliurat al professor en el transcurs del semestre. Aquests exercicis han estat comptabilitzats com el 40 % de la nota final el resultat de la qual ha estat la suma de l'assistència a les classes, la participació activa, preguntes, comentaris, etc., i la realització de un treball final, escrit, sobre una de les obres literàries presents al programa del curs, obra triada lliurement, o amb el consens de la professora per part de l'estudiant.

b) **Avaluació:**

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració escrita d'un treball de curs consistent en el comentari comparatiu entre la obra literària i la seva adaptació cinematogràfica.

La nota mitjana ha estat de NOTABLE, 8.

No ha hagut cap incidència en aquest curs.

c) **Observacions:**

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball.

Civilitzacions antigues de la Mediterrània

Codi: 10247

Professora: Montserrat Pérez Serra

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 12

Objectius:

- Conèixer les principals civilitzacions antigues de la Mediterrània a partir de l'estudi de les restes arqueològiques i manifestacions artístiques, tot valorant l'important llegat del seu passat.
- Tenir una àmplia visió temporal i espacial respecte l'evolució de les civilitzacions antigues dins del marc de la Mediterrània.
- Saber interpretar la ciutat com un espai unitari i plural, on s'articulen aspectes polítics, socials, econòmics i religiosos.
- Mostrar i valorar les empremtes de l'antiguitat que han arribat a la Península Ibèrica, dins del seu context històric del moment.
- Adquirir els coneixements bàsics que caracteritzen el patrimoni historicoartístic que marquen empremta en cada civilització antiga.

Continguts:

1. Els éssers humans i la història. El temps històric.
2. Pobles semites i indoeuropeus en l'antiguitat.
3. Mesopotàmia en el III mil·lenni.
4. Egipte en el III mil·lenni.
5. Mesopotàmia en la primera meitat del II mil·lenni.
6. Egipte en la primera meitat del II mil·lenni.
7. Mesopotàmia i Egipte a la segona meitat del II mil·lenni.
8. El món dels vius i dels morts.
9. El naixement de la civilització grega: primeres cultures de l'Egeu i edat fosca (obscura).
10. La colonització grega a la mediterrània. Influència a la Península Ibèrica.
11. La colonització fenícia a la mediterrània. Influència a la Península Ibèrica.
12. Les ciutats estat: Atenes i Esparta.
13. El món hel·lènic.
14. Origen i formació dels Tartessos.
15. Itàlia preromana i la civilització etrusca.
16. Els Ibers I. Origen i distribució territorial.

17. Els Ibers II. Cultura i societat.
18. Roma i l'Imperi romà.
19. Cultura i societat romana.
20. La religió al món romà.
21. La romanització de la Península Ibèrica. Significació dins del marc de la Mediterrània.
22. La caiguda de l'Imperi romà. Conseqüències.

Metodologia:

Les sessions consistiran en les explicacions del tema en concret. En elles s'exposarà d'una manera distesa i amena la temàtica a tractar amb el recolzament de material gràfic (mapes, textos, Power Point).

El material gràfic fotocopiats es recollirà a la fotocopiadora de la Universitat de Lleida.

En determinades sessions, 10 minuts abans d'acabar, s'establirà un petit col·loqui per afavorir la participació dels alumnes i poder debatre les diverses opinions al respecte.

Un dissabte per determinar, es realitzarà una sortida facultativa a Tarragona per tal de posar en pràctica els coneixements adquirits al llarg de les classes. D'aquesta manera podrem observar i analitzar *in situ* aspectes ja comentats i descobrir-ne d'altres.

Avaluació:

Assistència a les sessions: 10%.

Participació dels alumnes: 20%.

Presentació individual d'un treball d'investigació respecte a qualsevol aspecte relacionat amb l'assignatura. El text es presentarà mecanografiat i tindrà una extensió de 5/6 folis màxim.

El text s'entregarà un mes abans de finalitzar el quadrimestre: 60%.

Exposició oral del text o tema: 10%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Enguany, el curs s'ha vist una mica alterat per la XI Trobada Estatal de programes universitaris per a majors (26 al 28 de maig de 2010) de Lleida. Només començar les classes se'ns va comunicar la possibilitat de presentar el treball de 3r dins d'aquesta trobada. Això va suposar alguns canvis respecte a l'avaluació inicial, i va caldre reestructurar-la.

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (80%) i pràctiques (20%).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics establerts en l'apartat dels objectius de la programació inicial de l'assignatura, fomentant, en tot moment, la participació dels estudiants. D'aquesta forma, els alumnes han tingut les eines i els elements suficients per tenir una àmplia visió temporal i espacial respecte l'evolució de les civilitzacions antigues dins del marc de la Mediterrània. Així com també, conèixer les principals civilitzacions antigues de la Mediterrània a partir de l'estudi de les restes arqueològiques i manifestacions artístiques, tot valorant l'important llegat del seu passat. El curs s'ha realitzat a l'aula 3.09 de l'edifici Polivalent de Cappedont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat de dos tipus. Per un costat, una sortida cultural a la Tarragona romana (Tarraco) per tal de conèixer com era una ciutat romana, a partir de les restes dels edificis públics i privats. Aquesta sortida es realitzà el dissabte 24 d'abril de 2010 i varem visitar la maqueta romana, passejar per les muralles, conèixer el Fòrum Provincial, el Museu Nacional Arqueològic, el circ i l'amfiteatre romà, així com, el Pont del Diable o aqüeducte de les Ferreres. Després de dinar, varem aprofitar el temps de sobretaula per explicar el vestuari romà, agafant com a models a Josep Maria Guàrdia i la senyora de Joaquim Nogués, transformats per una estona en uns veritables patricis romans. Tot plegat, un dia fantàstic on tots nosaltres varem poder gaudir del patrimoni de la ciutat, així com de la complexitat del grup.

Per un altre costat, la realització d'un treball conjunt de tots els alumnes, sobre els llergetes, en format Power Point, i que es presentaria com a treball dels alumnes Sènior dins de la XI Trobada Estatal de programes universitaris per a majors (26 al 28 de maig de 2010) de Lleida, amb el títol "No nacimos ayer". Cada alumne va triar un aspecte relacionat amb els llergetes dins del nostre territori, buscant tota la informació al respecte. Una vegada realitzada, em van presentar un petit resum, conjuntament amb un fitxer fotogràfic relacionat amb al mateix. Es va triar com a data límit per la seva entrega fins als 12 d'abril de 2010. Per ampliar tot el seu contingut, varem decidir visitar el Museu Diocesà de Lleida, gràcies a una

sol·licitud per poder fotografiar algunes de les seves peces. Aquesta visita és va realitzar el divendres 9 d'abril de 2010. Amb tota la informació revisada, cada alumne va triar els aspectes concrets que sortirien en el Power Point. Varem crear el text escrit i en off; es va buscar una música adient i finalment es va demanar la col·laboració del professor d'Informàtica, Ferran Perdrix per aplicar les noves tecnologies al treball. Com a complement, també van elaborar una cartela amb l'ADN dels llergetes, contextualitzant els temes claus del treball (fotografia i text). Aquesta magnífica idea va sorgir de l'alumne Ferran Palau, que en un primer moment ja ho va tenir clar.

b) **Avaluació:**

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat l'assistència i la participació a les classes, així com tot el procés d'elaboració del treball (buscar informació, presentació d'un petit resum de 2-3 folis, fitxer fotogràfic, cartela, etc.) fins aconseguir el Power Point final dels llergetes.

Els percentatges següents per a cada element:

Assistència a les sessions: 10%

Participació dels alumnes: 20%

Elaboració del treball: 70%

La nota mitjana ha estat de 9

c) **Observacions:**

En tot moment, els alumnes han mostrat un gran interès per l'assignatura, que s'ha traduït amb la seva participació i bona disposició. Disposició que va tenir el seu punt de partida, en el mateix moment que se'ns va informar de presentar el seu treball dins de XI Trobada Estatal de programes universitaris per a majors (26 al 28 de maig de 2010) de Lleida. Ells van tenir clar que un dels temes relacionats amb l'assignatura on Lleida tenia un gran protagonisme era els llergetes, i calia fer-ho amb el format audiovisual de Power Point.

L'esforç i la constància de tots ells es va traduir amb il·lusió i entusiasme, que va fer que molts dijous pel matí ens trobéssim per treballar fora d'horaris de l'assignatura. Es tractava d'un procés molt llarg i feixuc, on el treball i el bon humor, es van veure recompensats en el seu magnífic resultat final. A tots ells, la més gran de les meves felicitacions!

Vull agrair també la col·laboració del professor d'informàtica, Ferran Perdrix.

Finalment, voldria fer especial menció a la magnífica tasca dels delegats de curs, el Sr. Josep Maria Guàrdia i la Sra. Irene Tarrats, doncs sempre i en tot moment s'han preocupat i afavorit el bon funcionament del grup dins de l'assignatura.

Comunicació no verbal

Codi: 10242

Professora: Rosa Maria Mateu

Departament: Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica

Crèdits: 3

Llengua: Català/Castellà

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 12

Objectius:

- Conèixer els mecanismes de la comunicació humana.
- Ser conscients de la importància de la comunicació no verbal en les relacions personals.
- Conèixer els principals components de la comunicació no verbal.

Continguts:

1. Introducció: cap a un nou concepte de comunicació. La lingüística pragmàtica.
2. Comunicació i incomunicació.
3. El cos comunica: comunicació verbal, comunicació no verbal, proxèmica i cronèmica.
4. Llenguatge, paral·lenguatge i quinèsica.
5. El saber escoltar. El valor del silenci.

Metodologia:

S'alternaran les explicacions teòriques amb els comentaris i exercicis pràctics, individuals i en grup, proposats per dins i fora de l'aula.

Avaluació:

L'avaluació serà continuada a partir de les diferents pràctiques que es vagin establint durant el quadrimestre i tenint en compte els següents paràmetres:

Assistència i participació activa a classe: 30%.

Exercicis individuals: 40%.

Activitat individual final: 30%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Crec que les classes s'han desenvolupat satisfactòriament, tot i que en ocasions m'he plantejat si l'alumnat potser esperava, en certes ocasions, plantejaments més aplicats, més pràctics, en determinats temes. S'han anat alternant les explicacions teòriques amb els comentaris pràctics (sovint impulsats pel propi alumnat), de caire presencial i no presencial, i de forma individual.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada, de manera que l'alumnat pogués dur a terme activitats diverses: des de la realització d'exercicis a casa i correcció oral a l'aula, lectures d'articles o capítols de llibres i posterior comentari, fins al lliurament d'una activitat final sobre l'assignatura, acompanyada d'una prova escrita orientativa d'assimilació de continguts. Penso que la diversitat dels exercicis permet que cada alumne, amb les seves particularitats, pugui mostrar el millor de si mateix en aquell caire d'exercicis més adients al seu bagatge i compensar, així, altres formes de treball amb les quals, de vegades, no n'està tan familiaritzat.

La nota mitjana ha estat de 7,6.

c) Observacions:

Com ja em va succeir el curs passat, m'ha tornat a sorprendre la gran implicació de l'alumnat a l'aula, seguint regularment les classes així com responent a les propostes d'activitats dins i fora de l'aula. Tot i que el bagatge no és del tot uniforme, no hi ha hagut grans inconvenients de seguiment, doncs la diversitat d'activitats permet que tots els alumnes puguin transmetre, des de la seva perspectiva particular, aportacions força interessants.

Voldria destacar, en conjunt, la participació a classe, l'intercanvi constant i enriquidor per ambdues parts, els interrogants freqüents, l'explicitació de dubtes i comentaris, el gran grau de receptivitat de l'alumnat i, en general, la implicació en el que fan. Com hem comentat a dins de l'aula: un exemple ideal "d'escolta activa i comunicació, en les dues direccions".

Dinàmiques externa i interna del Planeta Terra

Codi: 10246

Professors: Josep Carles Balasch i Solanes
Josep Antoni Conesa i Mor

Departament: Medi Ambient i Ciències del Sòl

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dimecres, de 16:30 a 18:30

Crèdits: 3 Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 13

Objectius:

- Mostrar les diferents disciplines de les Ciències de la Terra i els principis sobre els quals es basa.
- Reconèixer que la Terra és un planeta dinàmic i que l'escorça terrestre és un reflex de la interacció de processos terrestres d'origen extern i intern.
- Presentar les principals metodologies que permeten conèixer l'estructura i la composició interna del planeta.
- Mostrar que la Geologia és eminentment una ciència de caràcter històric.
- Presentar els materials geològics com a recursos d'importància econòmica.
- Reconèixer que el mapa geològic és una de les principals eines del geòleg.
- Oferir claus per entendre la formació dels relleus i les formes del nostre territori.
- Avaluar els riscos geològics i geomorfològics més habituals.

Continguts:

Programa de teoria (16 h)

0. Presentació de la matèria
1. Estructura interna, formació i edat de la Terra (1 hora)
2. Les formes de la superfície i la Tectònica (1 hora)
3. Minerals (1 hora)
4. Evolució històrica de l'escorça terrestre: deriva continental i tectònica de plaques (1 hora)
5. Evolució històrica de l'escorça terrestre: tectònica de plaques (1 hora)
6. Roques ígnies i metamòrfiques (1 hora)
7. Roques sedimentàries i fonaments d'Estratigrafia (1 hora)
8. Sismologia (1 hora)
9. Vulcanisme (1 hora)
10. Relleus i estructures (1 hora)
11. Relleus i substrats (1 hora)
12. Rellu i clima (1 hora)
13. Meteorització/alteració de roques (1h)
14. Geomorfologia fluvial (1 hora)
15. Riscos naturals i geomorfològics (1 h)
16. Geologia de Catalunya (1 h)

Programa de pràctiques (13 h)

1. Sortida de camp.

Objectiu 1: Observació i reconeixement de la dinàmica fluvial i torrencial. Identificació de riscos geològics lligats a la dinàmica fluvial i a les inestabilitats gravitatòries. (5 hores, un dissabte pel matí).
Probablement: Lleida-Tortosa

2. Sortida de camp.

Objectiu 2: Reconeixement de materials geològics, estructures tectòniques i deducció dels ambients sedimentaris a partir del material paleontològic. Història geològica del territori i evolució de les formes del relleu (5 hores, un dissabte pel matí). Probablement Lleida-Montsec-Conca de Tremp.

3. Sessió de gabinet.

El mapa geològic: llegenda, interpretació, escales i talls geològics (3 hores de gabinet).

4. Prova d'avaluació final (1 hora)

Presentació de la prova d'avaluació global i dels mecanismes per realitzar-la.

Metodologia:

La matèria s'organitza com una assignatura d'una durada de 3 crèdits (= 30 hores), que es distribueixen en 10 setmanes. Els crèdits de teoria són 1,6 (58%) i 1,3 els crèdits de pràctiques (42%). Hi ha 1 hora reservada per a una sessió informativa de l'avaluació de la matèria. Les classes de teoria s'impartiran emprant recursos didàctics que afavoreixin l'atenció i l'aprenentatge. Les classes pràctiques inclouran una sessió de gabinet i dues sortides de camp visites a fi de poder observar *in situ* aspectes tractats a les sessions de teoria.

Avaluació:

Per avaluar l'aprofitament de l'assignatura es tindran en compte dos aspectes: l'assistència a les classes teòriques/pràctiques i la prova escrita.

Assistència: l'assistència a classe puntuarà el 25% de la qualificació final. En aquest sentit es valorarà la participació activa durant la classe. La resta correspondrà a la valoració que els professors facin de la prova escrita i la realització d'alguna pràctica.

Prova escrita: a cada estudiant se li repartirà un full amb un seguit de qüestions sobre les temàtiques explicades a classe o en les sessions pràctiques. Se li donarà un termini raonable de temps (7 dies) perquè elabori les respostes i retorni el qüestionari. Per realitzar aquesta prova l'estudiant podrà utilitzar tota mena d'informació disponible: apunts, llibres, consulta de pàgines webs...

Informe del curs per part del professorat:

- a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Aquesta assignatura optativa es va desenvolupar durant el primer quadrimestre del curs 2009-10 amb una inscripció de 13 alumnes que van assistir de forma molt satisfactòria a un mínim del 90% de les classes teòriques i pràctiques. El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (54 %) i pràctiques (46 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics sobre l'estructura interna de la Terra i l'evolució del planeta, els tipus de roques, l'activitat tectònica, l'estratigrafia i els relleus. Les explicacions orals s'acompanyaven de presentacions digitals en format PowerPoint que han estat seguides amb interès pels alumnes. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent de Cappont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat de dos tipus: d'aula i de camp. Les pràctiques d'aula han consistit en l'exercici d'interpretació dels mapes geològics i de mostres de roques i minerals de la col·lecció del Departament de Medi Ambient i Ciències del Sòl. Per altra banda, s'han realitzat dues visites guiades al camp on s'ha utilitzat per enriquir les explicacions de classe dels dies precedents i s'han introduït nous conceptes. Ambdues visites es van realitzar entre les 9 i 14 hores del matí. Les sortides pràctiques al camp han estat molt ben valorades pels estudiants i també els professors han considerat l'experiència enormement profitosa.

El dia 3 d'octubre de 2009 es va realitzar una visita al Montsec de Rúbies per conèixer la formació del Pirineus i la composició i estructura d'aquesta unitat, que va ser guiada pel professor Josep Antoni Conesa. Durant el recorregut els alumnes van tenir l'oportunitat de localitzar i classificar diferents tipus de fòssils i de realitzar pràctiques d'orientació d'estructures geològiques amb la brúixola.

El dia 14 de novembre de 2009 el professor J. Carles Balasch va guiar la visita a les poblacions del curs baix del riu Ebre, entre Móra d'Ebre i Tortosa, visitant els efectes de les inundacions històriques que han sofert aquestes poblacions des del 1617 fins avui dia, i analitzant la probabilitat temporal d'incidència d'aquest tipus de risc hidrològic.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha fomentat i valorat la participació activa a classe, la realització dels exercicis de pràctiques a l'aula, l'assistència i la participació en les dues sortides pràctiques de camp i la contestació escrita d'un qüestionari final consistent en 10 preguntes-tema sobre els diferents continguts explicats a classe i en camp. Els alumnes van disposar del període nadalenc per preparar les respostes i lliurar-les a la tornada. La nota final s'obté dels següents percentatges per a cada element de l'avaluació: un 25 % per l'assistència a classe i a les sortides, i un 75 % per a la qualificació de les respostes del qüestionari final.

La nota mitjana del grup ha estat de 7,7, és a dir, de notable. Tots els alumnes del curs han superat mínimament els requeriments exposats el primer dia per l'assignatura.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'assistència a les classes teòriques, a les sortides pràctiques i en l'elaboració del qüestionari final, la qual cosa creiem que ha redundat en assolir els objectius formatius que es van plantejar inicialment.

Els professors qualifiquen com de molt respectuós, encara que animat, el tracte dels alumnes amb el professorat, així com de molt elevat el nivell de companyonia interna mostrat per l'alumnat, i ambdós virtuts són avui dia, i més que mai, molt apreciades pels docents, ajudant a establir un clima molt agradable i obert. En aquest mateix sentit es valora com molt positiva la tasca dels representats de l'alumnat, senyora Irene Tarrats i senyor Miquel Calvet, col·laborant molt activament en el desenvolupament del curs i en la preparació de les sortides guiades.

El nivell de les classes teòriques va ser elevat i això en alguns casos, en especial en l'etapa inicial, va comportar algunes dificultats de seguiment dels alumnes, que va ser oportunament comunicada als professors i aquest van correspondre amb un esforç d'adaptació de les explicacions per a la seva millor comprensió.

Els professors de l'assignatura han pogut constatar la gran capacitat d'adaptació dels alumnes a les noves tecnologies, com en el cas de la recerca d'informació per internet. Però, probablement el factor que ha creat més il·lusió en els docents a l'hora d'impartir l'assignatura ha estat el comprovar el gran afany de tot l'alumnat en general per adquirir nous coneixements i la generació instantània de nous dubtes i incògnites sorgida en els alumnes a mesura que se'ls anaven explicant els continguts.

Ecologia

Codi: 10214

Professorat: Cristina Chocarro Gómez
Luis Serrano Endolz

Quadrimestre: Segon

Departament: Producció Vegetal i Ciència Forestal

Horari: Dimarts i dijous, de 17:30 a 18:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Llengua: Castellà

Alumnes matriculats: 15

Objectius:

Adquirir coneixements bàsics de la ciència ecològica (principis, lleis i teories, hipòtesis, models, patrons i processos), així com el vocabulari i la terminologia adequats per a expressar-se de forma precisa. Establir les relacions de l'ecologia amb altres disciplines i aconseguir una visió integradora dels processos ecològics.

Continguts:

I. Introducció a l'Ecologia

- Definicions.
- Conceptes.
- Relacions amb altres ciències.

II. Condicions per a la vida

- Factors ecològics i la seva influència sobre els éssers vius. Concepte de factor limitant. Llei del mínim. Llei de tolerància. Adaptació als factors ambientals. Nínxol ecològic.
- Energia. Importància de la llum, Radiació on curta, on llarga. Llum i vegetació.
- Processos clau d'intercanvi. La vida a la terra es basa en el carboni.
- Efecte de la temperatura i la humitat sobre els organismes. Adaptacions.
- Periodicitat. Ritmes biològics.
- Canvi climàtic. Definicions. Importància.
- Nutrients i sòl. Paper dels éssers vius en la disponibilitat de nutrients.

III. Poblacions

- Introducció. Relacions entre espècies.
- Herbivorisme. Adaptacions de les plantes front a la depredació.
- Interacció de l'ésser humà amb les poblacions naturals. Transgènics.
- Genètica de poblacions. Especiació. Teories.

IV. Comunitats

- Estructura. Distribució. Mètodes d'anàlisi de la vegetació.
- Diversitat. Concepte.
- Successió comunitats.

V. Ecosistemes

- Producció als ecosistemes i estructura tròfica.
- Pertorbacions als ecosistemes: Espècies invasores, efecte del foc.
- Modificacions del paisatge.

Metodologia:

Classes teòriques.

Avaluació:

Avaluació continuada amb lliurament de treballs breus després de cadascun dels temes. Es faran en hores lectives. També es valorarà el treball bibliogràfic d'un tema seleccionat per l'alumne i que estigui dins dels temes prèviament tractats.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El programa de l'assignatura s'ha desenvolupat al llarg del segon quadrimestre amb classes teòriques realitzades a l'aula completant el temari proposat a la programació del curs. Durant tot el curs, l'alumne

ha pogut disposar, amb antelació suficient, de tota la documentació relativa a la temàtica que s'estava impartint. S'ha utilitzat l'espai Sakai per al lliurament de les presentacions de PowerPoint en format PDF. La major part dels alumnes han utilitzat de forma habitual aquesta plataforma i fins i tot com a mitjà de comunicació amb el professorat del curs.

L'assistència a classe ha estat molt constant, sent uns alumnes molt participatius des del primer dia. S'ha intentat fomentar el diàleg i la crítica raonada dels temes del programa i també en relació amb temes concrets de premsa i actualitat. Tots els alumnes han demostrat un gran interès per l'assignatura.

b) **Avaluació:**

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada dins del qual s'ha valorat l'assistència a classe (10%), la participació a les activitats d'aula (10%) i la presentació d'un treball bibliogràfic (80%). La selecció dels temes a desenvolupar va ser, en part, per iniciativa dels propis alumnes en funció dels seus interessos i, en alguns casos, se'ls va orientar en la selecció i concreció dels temes proposats. L'elaboració dels treballs va ser guiada pel professorat fins el seu lliurament definitiu a final de curs, tot i que, en general, els alumnes han demostrat una enorme capacitat per a la recerca d'informació científica i una gran iniciativa. Per aquest motiu els resultats han estat molt satisfactoris.

La nota mitjana ha estat de 8,6.

c) **Observacions:**

En aquest curs acadèmic s'han realitzat alguns canvis d'horaris obligats per les altres assignatures d'ambdós professors. No obstant, això no ha suposat cap inconvenient per al desenvolupament de l'assignatura ja que sempre hem comptat amb la comprensió dels alumnes.

El gran número de preguntes que sorgien a classe permetia un gran dinamisme i una ràpida i satisfactòria transmissió de coneixements.

Educació emocional

Codi: 10206

Professores: Anna Soldevila Benet (coordinadora)
Ramona Ribes Castells

Quadrimestre: Segon

Departament: Pedagogia i Psicologia

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català

Alumnes matriculats: 20

Objectius:

Conèixer, comprendre, aplicar, analitzar i valorar les competències emocionals per a la millora del benestar personal i social. A través de:

- Valorar el desenvolupament de les competències emocionals per a la millora del benestar personal i social.
- Conèixer les pròpies emocions.
- Reconèixer les emocions en els altres.
- Millorar el maneig de les emocions.
- Prendre consciència de la importància de tenir una autoestima adequada.
- Desenvolupar habilitats socials per a una millora en les relacions interpersonals.
- Reflexionar vers les habilitats de vida adquirides com ara la presa de decisions o bé la gestió del temps.

Continguts:

- I. De la intel·ligència clàssica a les intel·ligències múltiples de H. Gardner. La intel·ligència emocional segons D. Goleman. Significació de la competència emocional.
- II. Consciència emocional: concepte d'emoció, tipus d'emocions bàsiques, components de les emocions. La subjectivitat de les emocions.
- III. Regulació emocional. Estressos i estratègies d'afrontament: reestructuració cognitiva, relaxació,...
- IV. Autoestima: concepte i indicadors per a una autoestima adequada.
- V. Habilitats socioemocionals. La comunicació verbal i no verbal en les relacions interpersonals. L'assertivitat. L'escolta activa. Habilitats socials bàsiques.

VI. Habilitats de vida: models de presa de decisions, gestió del temps, valors personals i socials.

Metodologia:

Introducció teòrica i activitats pràctiques.

Avaluació:

Avaluació contínua a partir de la participació activa a les classes, les pràctiques d'aula, la lectura d'articles, carpeta d'aprenentatge...

Assistència, participació i pràctiques: 20%.

Treball individual I: 40%.

Treball individual II: 40%.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

La matèria s'estructura a partir de cinc blocs de continguts i un d'introductor. Sempre que és possible es penja la documentació de la sessió al campus virtual de la Universitat de Lleida per a que l'estudiantat que ho vulgui pugui fer una prelectura dels materials que es treballaran abans de les sessions. Des del primer dia es facilita el programa de l'assignatura amb els continguts que es treballaran a cada sessió i el professorat que l'impartirà.

Les sessions són de caràcter teòrico-pràctic. Es fomenta en tot moment el diàleg, la resolució de dubtes, el plantejament d'interrogants, el debat, etc. Cadascun dels cinc blocs del temari s'ha treballat a partir de pràctiques com ara lectures, exercicis individuals i posada en comú, dinàmiques de grup, audicions musicals, i visionat de fragments de pel·lícules per a la seva anàlisi.

S'intenta que les dinàmiques també siguin, sempre que els continguts ho permetin, vivencials. També es persegueix que l'estudiantat integri els continguts apresos amb les seves vivències personals i amb el seu dia a dia.

La participació de l'estudiantat ha estat alta, s'ha vetllat per afavorir la participació de tots i totes, i que ningú monopolitzi les sessions, i per donar resposta a les inquietuds que tenen, ja sigui a nivell personal i/o acadèmic.

Totes les sessions s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici polivalent. La puntualitat ha estat molt correcta i l'assistència a les sessions per part de l'alumnat ha estat, en la majoria dels casos, constant. Fins i tot, l'alumnat que no podia assistir ho comunicava o bé, quan tornava a classe, explicava el perquè de la seva absència.

El clima grupal ha estat positiu per afavorir l'aprenentatge col·laboratiu i d'ajuda, respectuós amb les diferències. És un grup força heterogeni i multinivell pel que fa als coneixements previs, l'assoliment dels objectius i la integració i transferència dels continguts.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració d'una carpeta d'aprenentatge consistent a recollir tant les propostes d'activitats assenyalades com a obligatòries com tots aquells materials que l'alumne creu interessants per mostrar el seu aprenentatge.

Per orientar la confecció de la carpeta varem facilitar un breu resum d'aquesta metodologia i varem explicar a classe què s'hi podia incloure: els apunts de classe, els resums dels temes penjats a Sakai amb els seus comentaris, un glossari dels termes més nous per ells, la reflexió personal sobre aspectes treballats a classe, articles, notícies...

Al igual que en l'edició del curs anterior, s'han fixat dues dates d'entrega de la carpeta, a meitat de quadrimestre i al final. Coincidint amb el canvi de professora. Això i el fet d'anar pantant a cada sessió un petit treball a desenvolupar durant la setmana ha ajudat a confeccionar la carpeta d'una forma continuada, en la majoria dels casos.

La carpeta d'aprenentatge com a metodologia d'avaluació dels aprenentatges ens permet adaptar-nos a tot tipus d'estudiantat. Permet la creativitat i l'originalitat de l'alumnat. Cada persona pot estructurar-la a la seva manera, des de fer resums, fer un comentari crític dels continguts desenvolupats a l'aula, reflexionar sobre experiències viscudes, relacionar-ho amb notícies actuals, cercant informació sobre els temes plantejats a classe per ampliar, per aprofundir, lligar-ho a lectura de llibres i fer comentaris de text, o bé amb el cinema o la música, etc. Ens permet donar resposta a la diversitat i a l'alumnat.

La nota mitjana del grup ha estat d'aprovat. S'ha valorat amb un grau important l'assistència i la participació a classe. Els percentatges per avaluar l'assignatura han estat els següents:

TAULA

ASPECTES FORMALS DE LA CARPETA	PUNTUACIÓ (1)
PRESENTACIÓ EN ELS TERMINIS ACORDATS	0.25
ÍNDEX	0.25
ESTIL DE REDACCIÓ (CLAREDAT, ORTOGRAFIA,...)	0.25
ORGANITZACIÓ DELS CONTINGUTS	0.25
CONTINGUT DE LA CARPETA	PUNTUACIÓ (5)
RESUM, ESQUEMES DELS APUNTS DE CLASSE	2
RECULL DE MATERIALS AL VOLTANT DEL TEMA	1
NIVELL DE REFLEXIÓ PERSONAL SOBRE ELS TEMES TREBALLATS	2
NIVELL D'ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ A CLASSE	PUNTUACIÓ (4)
AVALUACIÓ FINAL (10)	

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració de les carpetes d'aprenentatge. Alguns alumnes han participat activament a les classes a nivell oral, però els ha costat més d'expressar-se a nivell escrit. Hem constatat que existeix una certa dificultat per escriure i per presentar la informació en públic. Hem avaluat de manera que aquesta dificultat no repercuteixi massa en la nota final.

Entenem que la reflexió personal per al desenvolupament socioemocional només pot fer-se a partir de la voluntarietat. El marge que es demanava d'implicació ha estat prou flexible perquè tothom hagi pogut aprofitar l'assignatura per a millorar el seu propi benestar personal i alhora ajudar el grup en la reflexió conjunta. En alguns casos, les dificultats personals per manejar les pròpies vivències emocionals han condicionat la necessitat de participació en les posades en comú. L'aprenentatge que ha fet tot el grup a partir de la reflexió conjunta ha estat molt enriquidor.

Els mitjans de comunicació de masses

Codi: 10251

Professora: Yolanda Jiménez Sesé

Departament: Filologia Catalana i Comunicació

Crèdits: 3

Llengua: Català/Castellà

Quadrimestre: Primer

Horari: Dilluns, de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 12

Objectius:

- Identificar què és notícia.
- Conèixer les dinàmiques i l'estructura dels mitjans de comunicació de masses i les característiques del llenguatge de cada mitjà.
- Analitzar les noves tendències en la comunicació.
- Reflexionar sobre els límits de la informació.

Continguts:

L'assignatura es planteja com una aproximació a la història i l'estructura dels mitjans de comunicació i la seva evolució en el temps, des de l'aparició dels primers diaris fins a l'era dels "cibermitjans".

Tema 1 Què és notícia?.

L'espai per a la informació i l'opinió.

Les fonts d'informació.

Tema 2 La premsa escrita.

Orígens i evolució.

Tema 3 La ràdio.

La popularització de la informació.

Tema 4 La televisió.

La revolució de la imatge.

Tema 5 L'era digital.

Continguts informatius en "continents" digitals.

Els reptes de futur.

Tema 6 Els límits de la informació, els codis deontològics.

Metodologia:

Teoria/Pràctiques

Avaluació:

CONTINUADA

Assistència: 30%

Treball en grup: 30%

Pràctiques a l'aula: 40%

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (70 %) i pràctiques (30 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de funcionament, estructura, evolució en el temps i característiques dels mitjans de comunicació de masses, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Cappont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han estat de dos tipus: pràctiques a l'aula i visites. Les pràctiques a l'aula han estat de redacció i debat amb l'objectiu d'aprofundir en la dinàmica dels mitjans de comunicació i analitzar el tractament de les notícies des de la perspectiva dels diferents tipus de mitjans i empreses periodístiques. També s'ha aprofundit en les característiques del llenguatge de cada mitjà i les noves tendències en la comunicació. S'ha subministrat als alumnes el material audiovisual i la base teòrica necessària pel desenvolupament de les pràctiques.

El dia 19 d'octubre es va realitzar una visita als estudis de Catalunya Ràdio a Lleida. Els alumnes de l'assignatura van poder veure *in situ* com es treballa des de la delegació de Lleida: quines són les principals fonts d'informació, l'elaboració i redacció de les notícies, la coordinació amb els estudis centrals, el funcionament dels estudis de gravació... La visita es va realitzar entre les 17:30h i les 19:30h, en horari de classe, i va ser una experiència enriquidora. Els alumnes van poder parlar amb els professionals de la delegació (periodistes i tècnics de so) i, fins i tot, fer de periodistes locutant una notícia. Cal agrair especialment l'atenció rebuda per part de la delegada de Catalunya Ràdio a Lleida, la periodista Roser Perera.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el qual s'ha valorat especialment la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració d'un treball de curs consistent en l'anàlisi del tractament d'una mateixa notícia per part de diferents mitjans de comunicació, la síntesi de la història d'un mitjà de comunicació o el seguiment de diferents columnistes d'un mateix mitjà de comunicació.

La nota mitjana de tots els alumnes ha estat entre notable i excel·lent.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran i entusiasta participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat tant en el seguiment de la matèria objecte de l'assignatura com l'interès mostrat en l'elaboració del treball, aportant elements de reflexió novedosa fruit de la seva tasca d'investigació i

recerca. Han demostrat un autèntic esperit universitari, per la voluntat d'aprendre, de compartir coneixements i d'anar més enllà a partir de la teoria exposada al curs.

És molt important la cohesió del grup tot i els diferents nivells de formació de partida, que en determinats moments es palesen. Malgrat això, la voluntat d'aprendre fa d'aquests alumnes un grup motivador per transmetre coneixements i, alhora, aprendre de la seva experiència.

Energies alternatives

Codi: 10212

Professorat: Lluïsa F. Cabeza Fabra (coordinadora)
Marc Medrano Martorell

Quadrimestre: Primer

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Horari: Dimarts, de 16:30 a 18:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català

Alumnes matriculats: 15

Objectius:

Conèixer els diferents tipus d'energia disponibles en el món i els diferents tipus d'energia utilitzats per a la vida diària i les fonts energètiques alternatives a les utilitzades avui dia.

Continguts:

1. Introducció.
2. Energies fòssils: carbó.
3. Energies fòssils: gas natural.
4. Energies fòssils: petroli.
5. L'electricitat.
6. L'energia nuclear.
7. L'energia hidràulica.
8. L'energia eòlica.
9. Energia solar fotovoltaica.
10. Energia solar tèrmica.
11. Energia geotèrmica.
12. Biomassa.
13. Aprofitament de les energies del mar i Residus Sòlids Urbans (RSU).
14. L'hidrogen com a energia de futur.

Metodologia:

L'assignatura desenvolupa un capítol en cada dia de classe. Es pretén que la classe sigui interactiva, amb gran participació dels estudiants.

Hi ha tres sessions pràctiques en les que es comenten i treballen diagrames d'instal·lacions reals.

Finalment, hi ha una sortida per visitar instal·lacions d'energies alternatives disponibles a la Universitat de Lleida.

Avaluació:

Assistència: 30%.

Treball individual: 70%.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

En general, el curs de l'assignatura optativa d'Energies Alternatives del primer quadrimestre del primer any s'ha desenvolupat de manera molt satisfactòria. Els temes tractats han despertat l'interès de l'alumnat i s'han mostrat molt participatius, tant en les activitats de grup com durant l'exposició magistral.

A continuació, es detallen les diferents fases del curs:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques. Cal tenir en compte que aquesta assignatura té la seva continuació natural en una assignatura de caire molt més pràctic (*Taller d'Energies Alternatives*), que es realitza al segon quadrimestre del segon any.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals

bàssics dels diferents tipus d'energies disponibles al món, tot fent el contrast entre les energies tradicionals (fòssils i nuclear) amb les alternatives, més netes, com l'eòlica, la solar, la geotèrmica o l'hidrogen. S'ha fomentat en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Cappont. Dins aquestes hores s'han inclòs dinàmiques de grup senzilles per fomentar la participació de l'alumne. Aquestes han inclòs sessions de pluja d'idees al començament d'una sessió, debat sobre notícies de premsa, ràdio i televisió, concursos de preguntes relacionades amb la teoria amb dos equips, etc.

b) **Avaluació:**

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe i l'elaboració d'un treball de curs consistent a aprofundir en una de les temàtiques tractades a classe o bé a explorar temàtiques energètiques que no s'han vist a classe però tenen relació amb el curs. Els percentatges assignats a cada element són els següents: participació a classe (50 %) i treball monogràfic (50%).

La nota mitja ha estat de 8,8 sobre 10.

c) **Observacions:**

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball.

Cal dir que no s'han produït incidències destacables durant el curs. Les percepcions que s'extreuen dels comentaris dels alumnes mostren que prefereixen més participació a classe, més activitats pràctiques i més treball en grup. Això es tindrà en compte per properes edicions del curs.

Exercici físic i salut

Codi: 10250

Professora: Carme Jové Deltell

Departament: Didàctiques Específiques

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dijous, de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 0.16 (Gimnàs FCE)

Alumnes matriculats: 6

Objectius:

- Conèixer diferents tècniques per accedir al control i consciència corporal.
- Proporcionar coneixements sobre els factors motivacionals i emocionals que influeixen en l'inici, el manteniment i l'abandonament de pautes d'activitat física saludable.
- Proporcionar coneixements aplicats sobre la promoció de la salut a través de l'activitat física i de l'exercici físic.

Continguts:

1. Control i consciència corporal: relaxació, equilibri, posturalitat, ritme.
2. Estil de vida saludable.
3. Activitat física saludable: característiques.
4. Benestar i qualitat de vida.
5. Beneficis psicològics de l'exercici físic.
6. Trastorns derivats del sedentarisme.
7. Programa de condicionament físic saludable.

Metodologia:

Les sessions són teòrico-pràctiques amb una part final per a la reflexió i posta en comú dels aspectes treballats.

Avaluació:

Avaluació continuada. Per les característiques de la matèria (teòrico-pràctica), l'assistència es considera bàsica per a la formació.

Treball en grup: 30%.

(Activitat de recerca aplicada).

Treball individual: 40%.

(Diari de camp: elaboració i buidatge).

Pràctiques d'aula: 30%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòrico-pràctiques. En totes les sessions es feia una part pràctica i, a partir de la pràctica, s'introduïa la teoria, és a dir, "pràctica reflexiva". En aquest sentit, els documents de treball, preparats per la professora, s'anaven modificant per tots els usuaris del curs en funció de la vivència a l'aula. D'aquesta manera, els alumnes han pogut participar en l'elaboració de material teòric a partir de l'experiència individual i grupal.

Els continguts que s'han treballat de manera teòrica-pràctica corresponen als continguts del programa, encara que més específicament s'han reforçat els següents:

- Condicionament físic en adults
- Activitat física
- Activitat en el temps lliure
- Exercici
- Esport
- Salut
- Capacitats condicionals o qualitats físiques bàsiques (força, velocitat, resistència, flexibilitat)
- Evolució de l'activitat muscular al llarg del temps
- Efectes de la inactivitat física en general, i en adults en particular
- Qualitat de vida
- Benestar
- Autoestima
- Control postural
- Relaxació

Les sessions s'han realitzat, majoritàriament, al gimnàs de la Facultat de Ciències de l'Educació. En aquestes sessions s'ha treballat molt el concepte de Salut des d'un enfocament global de la persona, és a dir, intentant abordar els aspectes cognitius, físico-motors i relacionals. Així, totes les activitats proposades estaven dissenyades per gaudir d'un mateix i dels altres, emprant formes jugades i, sovint, amb suport musical.

Afegeixo, a continuació i a mode d'exemple una activitat al gimnàs, en la que s'encomana una tasca concreta als alumnes i on es fa rellevant l'alta participació d'aquests: no únicament responen a la demanda de la professora, sinó que ells participen activament en el disseny de l'activitat.

ACTIVITAT 2	
CAPACITAT CONDICIONAL	FORÇA
DURACIÓ	20 minuts (10 minuts per activitat)
DESCRIPCIÓ	Muntar dues activitats per desenvolupar la força de forma jugada, dinàmica i amb el suport de material i musical
INDICACIONS	1ª activitat: desenvolupar la força general (tot el cos implicat)
	2ª activitat: desenvolupar força de cames

- Quines dificultats heu tingut?
- Podeu identificar en les vostres activitats diferents tipus de força?
- És fàcil treballar la força amb material?
- Treball de la força amb màquines/formes jugades/circuit

També a mode d'exemple, afegeixo una activitat en forma de debat, ubicada al final de la sessió, en el moment de pràctica reflexiva:

Encara que no hi esteu d'acord, heu d'intentar justificar davant dels vostres companys els següents arguments:

- La pràctica de l'activitat física de forma regular i sistemàtica no incideix directament en un augment de la qualitat de vida.
- L'activitat física practicada de forma regular no proporciona, sempre, un benestar psicològic important.

- L'activitat física practicada de forma regular no ajuda, sempre, a prevenir malalties cròniques. Per argumentar el vostre discurs, us podeu ajudar de la següent taula:

	No augmenta, sempre, la qualitat de vida	No aporta, sempre, benestar psicològic	No ajuda, sempre, a prevenir malalties
Evidències	Estic cansat de tanta activitat...	Per practicar, sempre he de córrer i em fico nerviós	Tinc diabetis i he de vigilar
Recomanacions que faríeu als vostres companys			
1 Si per anar una hora al gimnàs heu de córrer tot el dia, no cal que feu res, és pitjor el remei que la malaltia: estireu-vos al sofà i fiqueu-vos tranquils. Serà millor per la vostra salut!			
2			
3			
4			

També hem fet sortides a l'exterior per conèixer diferents circuits naturals que ens ofereix la ciutat. En aquest sentit, hem fet recorreguts pel marge del riu, introduint els aparells d'enfortiment muscular de que es disposa (com funcionen, què es treballa, quantes vegades) i caminades, orientades a activar el sistema cardiorespiratori de manera progressiva i respectant sempre les pròpies possibilitats.

En totes les sessions s'ha incidit especialment en el control postural, és a dir, la manera com col·loquem el cos en funció de l'activitat que estem duent a terme per a que aquesta activitat sigui eficaç i plaent. Sembla, pels comentaris que fan els alumnes en els seus treballs, que aquest aspecte és un dels més valorats.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració i exposició d'un treball de curs consistent a realitzar un programa individualitzat d'activitat física, tenint en compte el pes de l'activitat diària (activitats del dia a dia), temps disponible i limitacions personals (pròtesis, malalties cròniques, etc.).

La relació en percentatges és la següent:

- Assistència i participació 50%
- Elaboració del treball 50%

La nota mitjana ha estat de 8,4.

c) Observacions:

En general m'ha resultat molt gratificant treballar amb aquest grup. Trobo, però, que hi ha hagut dificultats difícils de resoldre i que han suposat un esforç extra que no tenia previst. Em refereixo al nombre de participants del curs, només 6. Aquest fet ha suposat un canvi de plantejament de la matèria i un reajustament continu de les sessions.

He hagut de replantejar-me sistemàticament l'enfocament metodològic i adequar-ho a les circumstàncies (només tres participants, puntualitat,...).

Destaco:

- L'alta motivació dels alumnes (ganes d'aprendre i modificar els seus hàbits).
- La bona relació que s'ha establert des del respecte i la tolerància.
- L'entusiasme desbordant (on ens portes avui Carme?, cada vegada em sento millor!, mira quina esquena més recta, etc.).
- La capacitat dels alumnes de forçar-me a respondre a demandes ben diferents (és que porto una pròtesi, és que estic operada de..., és que... Això em va bé? Què puc fer? Trobes que he de fer menys gimnàs?. En fi, un grup viu i amb ganes.
- L'elevada dosi d'humanitat amb la que m'han contagiats els alumnes, un aprenentatge important per a la vida.

- La possibilitat de fer docència en unes circumstàncies excepcionalment plaents: adults amb una experiència de vida tremenda i amb una humilitat també tremenda!

Per resoldre en futures edicions: únicament el nombre de participants del curs. Segurament amb 10 alumnes el plantejament metodològic hagués estat més coherent.

Genètica i nutrició

Codi: 10245.

Professors: David de Lorenzo López (coordinador)
Manuel Sánchez de la Torre

Quadrimestre: Primer

Departament: Ciències Mèdiques Bàsiques
Crèdits: 3

Horari: Dilluns i dimecres, de 18:30 a 19:30
Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent) Laboratori

Llengua: Castellà

Facultat de Medicina

Alumnes matriculats: 12

Objectius:

- Conèixer l'estructura bàsica i organització molecular del genoma humà.
- Conèixer els tipus de mutacions genètiques (tant a nivell estructural com d'expressió gènica) i la seva importància relativa per a la salut humana.
- Saber per a quines malalties i patologies son rellevants la Nutrició i la Genètica.
- Conèixer i distingir les bases genètiques i ambientals de les característiques i malalties humanes.
- Saber en què consisteix un estudi per a la identificació de gens implicats en malalties humanes.
- Conèixer el concepte d'interacció genoma/dieta i les bases moleculars d'aquesta interacció.
- Conèixer la importància del fenomen de interacció gènica per a l'estudi de la salut humana en general i de malalties com l'obesitat en particular.
- Conèixer les bases genètiques dels hàbits alimentaris i la seva associació amb les malalties humanes.
- Conèixer la influència dels nutrients en l'expressió gènica i els diferents mètodes per a quantificar-la.
- Conèixer els components bioactius i funcionals dels nutrients, així com el seu mecanisme d'acció a nivell del genoma humà.
- Adonar-se de les repercussions tant socials com ètiques de la Genètica.
- Saber utilitzar les fonts d'informació i anàlisis rellevants per a la investigació en Genètica i Salut (bases de dades genòmiques).

Continguts:

TEMARI TEÒRIC:

Mòdul 1.- Introducció a la Genètica i la Nutrició. Components de la dieta: macronutrients y micronutrients. Senyals dietètiques: dels nutrients als gens.

Mòdul 2.- Genètica de la Nutrició. Genotip, Fenotip i Variabilitat genètica. Estructura del genoma humà. Estudis de associació genètica. Marcadors genòmics.

Mòdul 3.- Interaccions genòmiques: a) Interacció genoma i dieta; b) Interacció genoma i ambient; c) Interacció entre gens (epístasi genètica).

Mòdul 4.- Factors culturals, socials i individuals. Heredabilitat. Influència de la genètica en els hàbits alimentaris. Epidemiologia i Nutrigenètica.

Mòdul 5.- Expressió gènica i nutrició. Instruments per l'estudi de la expressió gènica. Ús dels estudis dels patrons d'expressió gènica en nutrició. Microarrays. Interacció entre nutrients i expressió gènica: exemple del teixit gras i el síndrome metabòlic.

Mòdul 6.- Components bioactius i funcionals dels nutrients. Mecanisme d'acció a nivell del genoma humà. Exemples i aplicacions pràctiques.

Mòdul 7.- Bioètica i normes ètiques en la recerca. Normes ètiques en las aplicacions pràctiques. Futur i implicacions ètiques.

TEMARI PRÀCTIC:

Pràctica 1. Laboratori. Variabilitat genètica en un receptor del gust i la seva associació amb patrons nutricionals específics.

Pràctica 2. Laboratori. Introducció a la dieta personalitzada. Estudi pràctic de variants genètiques associades a patologies de la Nutrició.

Pràctica 3. Aula d'informàtica. Introducció al ús de les bases de dades de seqüències de ADN. Anàlisi bioinformàtic de dades nutrigenètiques. Interpretació dels resultats del laboratori.

Pràctica 4. Aula d'informàtica. Recerca en les bases de dades de marcadors rellevants de ADN. Ús de les eines on-line.

Metodologia:

Teoria: 24 hores

Pràctiques: 8 hores

Avaluació:

Assistència i Participació: 20%.

Treball individual: 40%.

Avaluació treball en grups de pràctiques: 40%.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (80%) i activitats pràctiques al laboratori i a l'aula de informàtica (20%).

A les classes teòriques s'han impartit els aspectes bàsics de la genètica i la nutrició, i la seva relació amb la salut humana. Al llarg de les classes, els professors han procurat fomentar la participació dels alumnes, que ha estat alta i satisfactòria. De fet, hi ha hagut dies en els quals el diàleg alumnes-professor ha estat tan constant, que s'han tocat temes que no estava pensat abordar en aquella sessió. Però l'interès així com els coneixements dels alumnes eren més importants del que s'esperava, per la qual cosa no hi ha hagut problemes en aquest aspecte. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent. Les activitats pràctiques s'han dut a terme al laboratori de Bioquímica i a la sala de informàtica de la Facultat de Medicina.

Durant aquestes sessions pràctiques, els alumnes han realitzat una extracció del seu propi ADN, per a després analitzar-lo i llegir-lo amb les mateixes tècniques que es fan servir avui dia en els laboratoris de tot el món. El resultat ha estat posteriorment interpretat sota el prisma de la nutrició i la salut humana, individualitzada per a cadascun dels estudiants (segons el fons genètic posseït per cadascun d'ells).

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe (40%) i l'elaboració d'un treball amb els resultats de les sessions pràctiques (60%).

Els resultats han estat molt satisfactoris. Del total d'alumnes matriculats, un alumne ha obtingut la qualificació de Aprovat (8%), vuit han obtingut la qualificació de Notable (67%), un alumne la qualificació d'excel·lent (8%) i dues Matrícules d'Honor (17%).

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat al llarg del curs tant pel que fa a la seva participació dins l'aula com en el laboratori. Per part del professorat s'ha procurat presentar aquests coneixements de manera entenedora i adequar-los a les necessitats de l'alumnat. En aquest sentit voldríem ressaltar la participació de l'alumnat, i agrair la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat.

Els alumnes han apreciat el fet de poder gaudir d'un coneixement d'avantguarda, i han quedat sorpresos positivament pel fet d'haver pogut utilitzar les mateixes anàlisis en el laboratori i les mateixes eines en l'aula d'informàtica que s'usen en els laboratoris d'investigació en primera línia de la ciència.

Geografia de Catalunya

Codi: 10255

Professor: Ignasi Aldomà Buixadé

Departament: Geografia i Sociologia

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dijous, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 8

Objectius:

- Conèixer, comprendre i interpretar el territori.
- Conèixer i interpretar els espais geogràfics regionals.
- Comprendre les relacions espacials i les lògiques socioeconòmiques, polítiques i mediambientals que les expliquen.
- Generar sensibilitat i interès pels temes territorials i la problemàtica mediambiental.

Continguts:

1. Catalunya, Països Catalans, Euroregions.
 1. Els referents geoestratègics: Mediterrània, Europa, Ibèria.
 2. Fronteres i límits. La Catalunya Nord i els límits amb l'Aragó. Els territoris de la llengua i les comunitats culturals. Dialectes i toponímies.
2. Passadís, refugi o laberint.
 1. Les grans unitats del relleu. Planes i muntanyes. Barreres i passadissos.
 2. Formació geològica. Roques, relleus i sòls. Acció erosiva. Els recursos minerals.
3. Catalunya seca/humida, Catalunya nova/vella.
 1. La climatologia general i la vegetació. Els recursos hídrics.
 2. El poblament i la colonització històrica del territori; pobles i masos.
 3. Colonització i pervivència de les estructures agràries. L'evolució i adaptació de les explotacions agràries.
 4. Produccions i paisatges agraris. Condicions agroambientals i transformació dels mercats agraris.
4. Catalunya mosaic i trenat.
 1. Corrents i contrapesos territorials; les relacions entre la muntanya, la plana i el litoral.
 2. Identitats comarcals. Els mercats i la formació de les viles. L'evolució de les funcions i les jerarquies.
 3. La industrialització i la seva lògica espacial. De la societat industrial a la del serveis.
5. La formació de la Catalunya ciutat.
 1. Mobilitat i accessibilitat. La implantació de les infraestructures territorials.
 2. Creixements urbans i eixos de comunicació i desenvolupament. Noves estructures urbanes.
 3. Els desequilibris territorials. La distribució desigual de la població, l'activitat i la renda; arguments i alternatives.
 4. Les unitats administratives. Comarques i organització de les administracions.

Metodologia:

El sistema d'aprenentatge emprat és interactiu, de manera que l'alumne no ha d'assimilar els coneixements de manera passiva sinó que els assumeix de forma pràctica a partir d'exercicis i explicacions compartides entre professor i alumne.

Hi ha exposicions teòriques bàsiques i senzilles a partir de les quals es treballa el tema amb activitats pràctiques.

Comprensió complementària a través d'un quadern de lectures seleccionades i dues sortides de camp.

Avaluació:

Assistència i participació: 40%

Treball individual: 40%

Pràctica de camp (resum sortida o lectures): 20%

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les classes han tingut un desenvolupament en general correcte, amb un elevat nivell de participació per part dels alumnes, els quals tenen un bon nivell d'inquietud i plantegen qüestions interessants sobre el contingut de la matèria.

b) Avaluació:

La nota mitjana ha estat de 6,5.

c) Observacions:

Les característiques del grup condicionen fortament el desenvolupament i acompliment dels objectius de la matèria. En tractar-se del primer any, s'han plantejat algunes limitacions que es podrien corregir a partir de l'experiència realitzada. En funció del tipus d'alumnes es pot reforçar més el contingut humà que no el físic de la matèria.

Globalització i societat internacional

Codi: 10244.

Professor: Ramon Morell i Rosell

Departament: Geografia i Sociologia

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dijous, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 14

Objectius:

La internacionalització de l'economia com a fenomen històric del sistema capitalista, que sorgeix de forma organitzada a partir de la II Guerra Mundial, ha comportat que, conjuntament amb la caiguda del socialisme real a finals dels vuitanta, s'encunyés aquest nou concepte de la globalització, concepte que va més enllà de l'àmbit estrictament econòmic. Es tracta de fer una reflexió teòrica sobre l'economia política de la globalització, analitzant les diferències que a nivell internacional s'estan produint entre la política i l'economia, i com l'Estat que apareix amb la revolució industrial no serveix, en l'actualitat, per a la configuració d'un model de modernes polítiques encaminades a corregir els desequilibris que aquesta globalització genera. La formulació d'una síntesi entre economia global i Estats locals esdevé repte urgent dels actuals conflictes.

Continguts:

1. Sistemes econòmics.
 - 1.1. Valoració de béns i serveis.
 - 1.2. Capitalisme i economia de mercat.
 - 1.3. Tendències del capitalisme.
 - 1.4. Les fases històriques del capitalisme.
2. El comerç.
 - 2.1. El comerç internacional.
 - 2.2. Economies d'escala i comerç internacional.
 - 2.3. Els instruments de la política comercial.
 - 2.4. Integració relacions comercials entre països.
 - 2.5. Zones de lliure canvi i unions duaneres.
3. Les finances.
 - 3.1. Valoració internacional de les mercaderies.
 - 3.2. Tipus de canvi i paritats monetàries.
 - 3.3. El sistema monetari internacional.
 - 3.4. El mercat global de capitals.
 - 3.5. Els països en vies de desenvolupament: deute, estabilització i reforma.
4. La producció.
 - 4.1. Producció transnacional.
 - 4.2. La inversió estrangera directa (IED).
 - 4.3. Formes de penetració del capital estranger.
 - 4.4. L'impacte de la transnacionalització productiva.
5. L'articulació de l'espai en l'economia mundial.
 - 5.1. Els diferents espais productius.
 - 5.2. Global *versus* local.
 - 5.3. Problemes dominants, problemes emergents.
6. La globalització lliure, la globalització regulada.
 - 6.1. Limitacions a la privatització o liberalització?
 - 6.2. Instruments reguladors.

6.3. La globalització i el seu impacte en les fases expansiva i recessiva del cicle.

7. La globalització i la societat internacional.

7.1. Globalització i organismes econòmics internacionals (FMI, BM, OMC).

7.2. Les societats front la globalització.

7.3. Les veus crítiques i els moviments antiglobalització.

7.4. Les vies del futur.

8. Globalització i III Món.

8.1. Els desequilibris internacionals.

8.2. Alliberament del deute.

8.3. Globalització i economia informal.

8.4. Institucions públiques internacionals.

Metodologia:

D'acord amb els continguts de l'assignatura, se seguirà una metodologia amb proposicions tant positives com normatives, la qual cosa implica que s'analitzaran les lleis científiques de la globalització, és a dir, el que és, però també contrastant-les amb el que hauria de ser, malgrat els judicis de valor que tota proposició sobre noves formes, sobre nou model, comporta.

Avaluació:

Assistència: 15% sobre l'avaluació final.

Considerem la presència a classe de l'alumne/a molt positiva.

Pràctiques: 50% sobre l'avaluació final.

Hi ha dues pràctiques, una primera sobre la globalització com a producte final d'una accelerada expansió de les relacions internacionals i una segona, més aplicada, sobre la distribució internacional de l'activitat i la renda. Podran fer-se individualment o amb un màxim de dues persones.

Proves: 35% sobre l'avaluació final.

Dues proves teòriques amb un model d'examen objectiu, és a dir, cada pregunta tindrà 3/4 respostes i s'haurà d'assenyalar la correcta. La primera prova es fa després dels quatre primers temes i la segona acabats els quatre últims.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (60 %), pràctiques (15 %) i d'economia internacional (globalització) aplicada la resta (25 %). A destacar que ha estat molt positiva la modificació de mitja hora més de classe setmanal respecte a l'horari de l'any passat. Aquesta ampliació ha permès tenir temps suficient per relacionar el que estàvem explicant amb el que estava passant en el món en els començaments d'aquest 2010 i poder explicar, al mateix temps, tot el programa.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat, tal com he dit, la totalitat del programa previst, els vuit temes dels que constava. Totes les classes s'han realitzat en l'aula 3.09 de l'edifici Polivalent del Campus de Cap Pont. Els temes s'han resumit, tots, en unes diapositives Power Point que prèviament s'havien enviat als i les alumnes abans de veure el tema a classe. Això ha facilitat molt el diàleg i la intervenció dels i les alumnes a cadascuna de les sessions.

Les classes pràctiques, tres en total i impartides en la mateixa aula 3.09 del mateix edifici Polivalent, han consistit en el treball i comentari de tres documents, dos d'ells que parlaven de la Globalització econòmica i financera i un tercer que era un estudi sobre els mercats financers i els desequilibris globals. Els treballs-resums que els i les alumnes van fer no s'havien d'entregar, sinó que van servir per comentar a classe tot el que els hi havia inspirat la lectura de cadascun dels documents amb expressa referència a tot allò que no s'havia entès o havia generat confusió.

Les sessions d'economia internacional aplicada estaven lligades a cadascun dels temes. Com que la crisi econòmica, evidentment internacional i globalitzada, era tema monogràfic dels mitjans d'informació, molts dels problemes que anaven sortint a Europa, en el si del G-20 o a l'interior de l'Estat espanyol, eren contrastats a classe amb l'esquema teòric que havíem explicat. Des de la perspectiva acadèmica la crisi en ha ajudat a entendre moltes qüestions.

b) Avaluació:

L'avaluació final que es detalla és el resultat global de tenir en compte l'assistència a classe, la participació de l'alumne/a en les classes pràctiques i d'aplicació i de la resposta a la prova/qüestionari final (es tractava de contestar 16 preguntes, però no a classe, sinó a casa amb gairebé un mes per fer-ho).

La nota mitjana ha estat de 7,5.

c) Observacions:

He constatat certa mandra a l'hora d'escriure. En general la gent ha llegit i l'assistència a classe ha estat molt regular, però escriure els ha costat. A nivell de formació prèvia, el curs era bastant heterogeni i els dos extrems hi eren presents: dos alumnes amb títol universitari fins els que únicament tenien estudis primaris. Les diferències no eren massa sensibles a classe però si eren evidents en les pràctiques i en la prova/qüestionari final que s'havia de fer. A nivell, almenys, d'aquesta assignatura penso que és important millorar la informació que es pot passar a l'alumne i que aquest pot guardar en el seu ordinador i poder així recordar-ho quan vulgui. Per exemple, aquest any els hi vaig trametre un breu glossari d'economia.

Història de Catalunya I

Codi: 10204

Professora: Montserrat Pérez Serra

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dilluns i dimecres, de 16:30 a 17:30

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 18

Objectius:

- Descobrir una època plena de contrastos entre una societat violenta, on la guerra quasi era omnipresent, i una societat creadora que s'esforçava en establir els fonaments socials, econòmics, polítics, religiosos,...
- Mostrar com vivien, pensaven i sentien a l'edat mitjana des d'un punt de vista quotidià per tal de sentir-nos identificats i ser capaços d'entendre el passat per així comprendre més bé el nostre present.
- Entendre el funcionament d'una societat pluricultural on cristians, jueus i musulmans van compartir un mateix territori i adonar-nos de les seves aportacions.
- Assolir unes nocions clares dels elements artístics que caracteritzen l'art romànic i gòtic, tot entenent que són resposta d'un pensament social del moment.
- Tenir la suficient capacitat de sintetitzar tots els coneixements adquirits i demostrar l'habilitat oradora davant els companys a l'hora d'exposar el text o tema escollit.

Continguts:

1. Introducció a l'assignatura i comentari de la programació de la mateixa.
2. La conquesta musulmana i les seves repercussions sobre el territori.
3. Les torres de guaita com element de defensa.
4. El naixement de les viles medievals.
5. L'art de subsistir i sobreviure de les primeres viles medievals.
6. La guerra. L'arnès del cavaller i els sistemes de defensa i atac.
7. La societat medieval catalana. I. El paper dels estaments privilegiats: rei, noblesa i clergat.
8. La societat medieval catalana II. El paper dels estaments no privilegiats: burgesos, menestrals i pagesia.
9. Les ordres religioses. Els templaris i els hospitalaris
10. L'art romànic català I.
11. L'art romànic català II.
12. Les fires i mercats. Una necessitat real?
13. Com és divertien a l'època medieval.
14. La gastronomia i els banquets a Catalunya.
15. Els joglars i trobadors.
16. Jueus, musulmans i cristians.

17. El comerç i la Mediterrània.
18. L'esclavitud. Un negoci a nivell europeu.
19. L'art gòtic català I.
20. L'art gòtic català II.
21. El naixement de la Generalitat de Catalunya.
22. Les repercussions de la pesta negra.
23. Un nom i uns símbols. Llegenda i història.

Metodologia:

Les sessions consistiran en explicacions del tema en concret. En elles s'exposarà d'una manera distesa i amena la temàtica a tractar amb el recolzament de material gràfic (mapes, textos, PowerPoint,...).

El material gràfic fotocopiats es recollirà a la fotocopiadora de la Universitat de Lleida.

En determinades sessions, 10 minuts abans d'acabar, s'establirà un petit col·loqui per afavorir la participació dels alumnes i poder debatre les diverses opinions al respecte.

Un dissabte per determinar, es realitzarà una sortida facultativa per tal de posar en pràctica els coneixements adquirits al llarg de les classes. D'aquesta manera podrem observar i analitzar *in situ* aspectes ja comentats i descobrir-ne d'altres.

La sortida inclourà una visita a la ciutat de Cervera, a Montfalcò Murallat, i la torre de Vallferosa, situada al municipi de Torà, dins de la comarca de la Segarra. La durada del recorregut serà d'un dia.

Durant les últimes sessions del quadrimestre s'exposaran oralment els temes o textos dels alumnes.

Avaluació:

Assistència a les sessions: 10%.

Participació dels alumnes: 20%.

Presentació individual d'un text o tema de qualsevol aspecte de la història de Catalunya relacionat amb l'època medieval.

El text mecanografiat i d'una extensió màxima de 5 o 6 folis s'haurà de lliurar el primer dia de classe després de les vacances de Nadal: 60%.

Exposició oral del text o tema: 10%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (80%) i pràctiques (20%).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics establerts en l'apartat dels objectius de la programació inicial de l'assignatura, fomentant, en tot moment, la participació dels estudiants. Aquesta participació és centrada durant els últims 10 minuts a cada sessió. D'aquesta manera hem pogut abraçar la totalitat de les 25 sessions programades al llarg del quadrimestre, i els alumnes ha tingut les eines i els elements suficients per conèixer els aspectes econòmics, polítics, socials, religiosos i artístics que envolten la complexa història Medieval de Catalunya. Aquesta visió de conjunt també els ha permès ser crítics, alhora que tolerants, davant els esdeveniments del moment. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent.

Les classes pràctiques han estat de tres tipus. Per un costat, una sortida facultativa per tal de posar en pràctica els coneixements adquirits i analitzar *in situ* aspectes ja comentats i descobrir-ne d'altres. Aquesta sortida es realitzà el dissabte 16 de novembre de 2009, amb una visita guiada per la ciutat de Cervera, Montfalcò Murallat, i una visita a la torre de Vallferosa, situada al municipi de Torà, dins de la comarca de la Segarra. Ens va fer un temps fantàstic i tots els alumnes disfrutaren de les explicacions, així com resultà una bona oportunitat per conèixer-nos d'una manera distesa. A partir d'aquest dia, es pot dir que els alumnes van formar grup, interrelacionant-se com a companys i alumnes del Sènior, amb lliure complicitat.

Per un altre costat, van realitzar un petit treball individual sobre qualsevol aspecte de la història de Catalunya relacionat amb l'època medieval (màxim 5-7 folis). Aquest treball es va realitzar al llarg del quadrimestre i el van presentar els dies 14 i 17 de gener de 2009, tot seguint les pautes indicades a l'assignatura de Metodologia. D'aquesta manera, els alumnes es van enfrontar a un petit repte davant un treball d'investigació, amb resultats molt satisfactoris.

Val a dir, que l'esforç i l'entusiasme engrescador que suposà triar una tema concret, la recerca del material i el procés sintetitzador de la informació al respecte, representà un handicap per molts d'ells. Però encara els quedava un repte final, l'exposició oral d'aquests treballs. Aquesta circumstància, que en un primer moment suposà un cert estat d'angoixa i de por, derivà cap a una satisfacció personal. Per ells era una prova de foc, doncs parlar en públic i expressar la motivació i el contingut dels seus treballs davant de tots els companys els demostrà unes aptituds que molts d'ells no havien descobert fins al moment. Els resultats van ser sorprenents, darrera de moltes exposicions hi havia un gran esforç personal. Va ser tant gran la meua satisfacció que em vaig adonar que aquell mèrit no es podia restringir a 10 minuts d'exposició oral, i per respecte a tots ells, crec va ser injust acotar la durada de les seves exposicions. És més, malauradament 4 persones no van poder exposar per manca de temps i no haver forma de posar-nos d'acord en buscar un altre dia, fora d'horari docent per finalitzar les exposicions. És per aquest motiu, que no he valorat l'exposició oral dins de l'avaluació de l'assignatura. Aquesta recança em quedà recompensada amb la satisfacció personal expressada per tots ells, com un repte personal que els ha demostrat que son capaços de tot això i més.

L'últim dia classe, el dimecres 17 de gener del 2009, varem visitar el Museu Diocesà de Lleida, tot gaudint d'una visita guiada.

Finalment, el passat 4 de juny varem realitzar una sortida al Món Sant Benet. Pel matí, visita guiada al monestir i a les estances modernistes utilitzades per la família Cases. Després de dinar, visita i taller dels sentits dins del centre Alcía. Tot plegat, un dia fantàstic en companyia dels alumnes del 1er curs del Sènior i les professores de Nutrició.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat l'assistència i la participació a les classes, així com la presentació per escrit d'un petit treball sobre qualsevol aspecte de la història de Catalunya relacionat amb l'època medieval (màxim 5-7 folis), tot seguint les pautes indicades a l'assignatura de Metodologia.

Els percentatges següents per a cada element:

Assistència a les sessions: 10%

Participació dels alumnes: 20%

Presentació individual del treball: 70 %

La nota mitjana ha estat de 8.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

Es per això que em sento molt orgullosa de tots ells i de l'esforç constant que han mostrat diàriament davant una assignatura complexa i densa en continguts com és Història de Catalunya I.

Tinc la constància que han gaudit de l'assignatura i que han adquirit una sèrie d'eines i elements suficients per debatre aspectes que fins al moment desconeixien, o si més no, mai s'havien plantejat.

Cal ressaltar el magnífic treball d'ambdós delegats de curs, Sr. Ferran Palau Belló i Sra. Irene Tarrats Herreros. L'esforç i preocupació davant la coordinació de les diferents sortides facultatives, així com el seu constant interès i sensibilitat mostrats al grup i professorat han estat de gran vàlua.

Història de la integració europea

Codi: 10237

Professor: Albert Galinsoga Jordà

Departament: Dret Públic

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dijous, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 1.03 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 8

Objectius:

- Comprendre el caràcter progressiu del procés de construcció europea i saber explicar la seva evolució i ampliació.
- Comprendre el funcionament de la Unió Europea: entendre com es reparteix el poder entre les institucions comunitàries quines són les seves funcions i els procediments d'adopció de decisions.

- Saber l'ordenament jurídic comunitari.
- Conèixer els mecanismes de control jurisdiccional del Dret Comunitari.
- Entendre la transcendència en el món del procés d'integració.

Continguts:

- I. Antecedents i característiques essencials de la unió europea.
- II. El sistema institucional de la unió europea.
- III. El sistema jurídic de la unió europea.
- IV. El control de la aplicació del dret comunitari.
- V. Els àmbits materials del dret comunitari europeu.

Metodologia:

Classes teòric-pràctiques.

Avaluació:

Es tindrà en compte l'assistència.

Es faran controls de coneixements i pràctiques durant el curs.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques i en debats aplicats a casos significatius de la realitat històrica i actual.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de l'assignatura, centrant-nos en situar la integració europea en el context mundial, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent de Capped.

Aspectes destacats han estat la interacció de la civilització europea amb la resta del món, especialment, pel que afecta als descobriments, el colonialisme, l'expansió posterior a la revolució industrial, l'imperialisme, les dues guerres mundials i la descolonització. Posteriorment, s'ha analitzat la forja del "model europeu" i les seves característiques, fins l'actualitat.

També se'ls ha facilitat una bibliografia que, en el cas del llibre del professor Truyol i Serra, es va fer de consulta obligatòria (*La Sociedad Internacional*, Alianza Editorial, Madrid) i d'altres textos recomanats, que sintetitzen les característiques més notables d'aquest fenomen que ha estat caracteritzat com "l'experiment polític i jurídic més important del segle XX".

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració d'un treball de curs consistent a resumir de manera crítica i personalitzada la bibliografia facilitada, amb els percentatges següents per a cada element:

Assistència 40 %

Participació 25 %

Treball (obligatori) 35%

c) Observacions:

Al tractar-se d'una matèria que cobreix molts aspectes d'interès general i pública coneixença, la participació dels alumnes s'ha posat constantment de manifest (Segona Guerra Mundial, Churchill, De Gaulle, Jean Monnet, Eix-Franco-Alemanya, Commonwealth, Tribunal Europeu de Drets Humans, Guerra Freda, Gorbachov, Maastricht, Euro, Constitució Europea, Bush, Iraq, Blair...). Els temes, conceptes i personatges històrics, en molts casos, els hi eren coneguts i en tenien una opinió formada. Aquest avantatge, també, té, però els seus inconvenients, perquè en una anàlisi acadèmica i científica cal corregir i contextualitzar algunes d'aquestes nocions.

En qualsevol cas, s'ha de destacar que els alumnes han manifestat un gran interès per la marxa dels esdeveniments internacionals i de l'organització i les normes a escala mundial, fet que ha obligat a freqüents reconduccions del diàleg cap a l'esfera estrictament europea.

En conjunt, cal ressaltar l'entusiasme i la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició així com l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball. En gran part això es deu a que consideren molts del

temes tractats com a part de la seva experiència vital i intel·lectual viscuda, degut a la seva edat (en torn als seixanta anys de mitjana) i el seu bon nivell educatiu.

Història de la música

Codi: 10254

Professor: Màrius Bernadó Tarragona

Departament: Història de l'Art i Història Social

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimecres, de 17:30 a 19:30

Lloc: Aula 0.30 (Rectorat) (Concerts a l'Ed.

del Rectorat Dates 24/2, 10/3 i 14/4. Hora d'inici de les classes: 18:00 h. Dia 5 de maig sessió especial aula 0.15 FCE)

Alumnes matriculats: 7

Objectius:

L'assignatura Història de la Música té com a objectiu principal facilitar a l'alumnat l'adquisició de coneixements bàsics sobre la producció i el consum musicals al llarg de la història, sobre els seus creadors i les obres més determinants, així com la seva relació amb el context històric/cultural en el què es desenvolupen. El curs es planteja oferir un recorregut per alguns dels noms i de les obres cabdals de la història de la música occidental.

Continguts:

I. L'ANTIGUITAT i L'EDAT MITJANA.

1. El món antic i el seu llegat musical a Occident.
2. La litúrgia de l'església medieval i la música.
3. El cant gregorià i la seva expansió.
4. L'evolució de la polifonia fins al 1300.
5. La cançó monòdica profana.
6. La música a finals de l'edat mitjana.

II. EL RENAIXEMENT.

1. Els inicis del Renaixement musical: Anglaterra i la cort de Borgonya.
2. Els compositors francoflamencs.
3. L'aparició dels estils regionals.
4. El desenvolupament de la música instrumental.
5. La música religiosa en el temps de la Reforma i la Contrareforma.
6. El madrigal i la seva evolució.

III. EL TEMPS DEL BARROC

1. El barroc musical: un nou paradigma estètic i estilístic.
2. L'aparició de l'òpera i la seva difusió.
3. La música sacra.
4. Els instruments i la música instrumental.
5. La difusió de l'estil barroc.
6. El barroc tardà: els grans compositors de principis del segle XVIII i els seus contextos.

IV. LA IL·LUSTRACIÓ i L'ÈPOCA CLÀSSICA.

1. El concepte de 'classicisme' musical.
2. Els elements de l'estil clàssic: formes i gèneres.
3. Els precedents del classicisme.
4. L'òpera i la música vocal durant el segle XVIII.
5. El llenguatge de la música instrumental.
6. Un escenari privilegiat: Viena i els compositors clàssics.

V. EL SEGLE XIX.

1. L'era del romanticisme i la música.
2. El vell i el nou: tensions i transformacions en la música del segle XIX.
3. Música absoluta i música programàtica: autors, gèneres i audiències.

4. L'òpera i el drama musical.
 5. Els nacionalismes musicals.
 6. El romanticisme tardà i les crisis de fi de segle.
- VI. EL SEGLE XX I LA MÚSICA CONTEMPORÀNIA.
1. Innovació i ruptura en la música del segle XX: estètica i sociologia.
 2. La música fins a la Gran Guerra: recerca de nous sons i dissolució de la tonalitat.
 3. La creació musical en el període d'entreguerres.
 4. Música i músics en conflicte: alternatives al modernisme.
 5. La música després del 1945.
 6. Sons del passat recent: música i músiques contemporànies.

Metodologia:

L'assignatura tindrà un marcat caràcter pràctic, amb abundants audicions d'exemples representatius dels diversos gèneres i estils musicals. Les sessions teòriques es complementaran amb diverses activitats pràctiques, bàsicament consistents en l'assistència a concerts i a representacions operístiques en directe o retransmissions.

És absolutament indispensable, a part d'altres lectures complementàries, treballar a fons i sense llacunes una bona història general de la música.

Avaluació:

Avaluació continuada a partir de:

Assistència i participació activa a les classes: 50%

Pràctiques: 30%

Lectures (comentaris de text): 20%

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Programació:

Les sessions s'han desenvolupat amb total normalitat. Al marge de l'horari assignat a la matèria s'ha programat un elevat nombre de sessions pràctiques, fonamentalment assistència a conferències (1), concerts (3) i a retransmissions operístiques des del Liceu dins el programa Òpera Oberta (4). S'ha de remarcar que la resposta de tots els alumnes matriculats a aquesta vivència directa de la música ha estat molt bona i que s'han sentit realment estimulats, per la qual cosa crec que l'experiència els ha entusiasmat. Aquest fet ha motivat que es fes aconsellable un petit canvi en la dinàmica de les sessions teòriques, en les que s'ha dedicat molt més temps del previst a preparar i comentar les diverses activitats pràctiques. Per aquesta raó, de cara al proper curs, considerem aconsellable modificar mínimament el contingut de l'assignatura per donar cabuda de forma més natural a aquestes activitats tot alleugerint els continguts teòrics.

Equipament

Inicialment l'aula adjudicada a la Facultat de Ciències de l'Educació (0.15) va donar alguns problemes que es van anar resolent. L'assignatura fa un ús intensiu de recursos d'àudio i vídeo i l'equipament de l'aula esmentada és bàsic, de forma que no s'ofereix la millor qualitat en la reproducció que una assignatura d'aquestes característiques requereix. Considerem que seria molt bo programar aquesta assignatura al campus del Rectorat, a l'Aula 0.30. L'equipament tècnic d'aquesta l'aula és òptim —els de l'aula de la Facultat de Ciències de l'Educació on s'havia programat enguany està a anys llum—. Entenc que poder escoltar i veure en les millors condicions les moltes músiques i vídeos que es reproduïen és bàsic per a l'èxit de l'assignatura, que busca fonamentalment un apropament pràctic i auditiu a la història de la música. De fet, enguany van ser els mateixos alumnes els que van adonar-se ràpidament de la diferència en programar una sessió pràctica en aquesta aula. L'altra raó de pes és que les activitats pràctiques programades (concerts i retransmissions d'òpera) es fan sempre els dimecres al Rectorat, en acabar la classe, de manera que no calen desplaçaments.

Assistència

L'assistència ha estat molt bona. Excepte una persona que per raons familiars greus va haver de faltar les darreres 4 o 5 sessions i un parell d'absències puntuals, prèviament anunciades o justificades a

posteriori, tot el grup ha assistit de forma regular a totes les sessions, tant a les teòriques com a les pràctiques, que han estat moltes i en horaris "difícils".

La participació ha estat molt bona i s'han generat debats interessants i molt col·laboratius.

El bon clima creat, el compromís amb la matèria i les ganes d'aprendre, d'aprofitar i de gaudir de la música han estat la part més satisfactòria del curs, crec que per als alumnes i, també, indiscutiblement, per al professor.

b) **Avaluació:**

S'ha hagut d'insistir molt en clarificar el sistema d'avaluació i els terminis i ha estat difícil conduir els diversos treballs a realitzar en la bona direcció.

Tot i que la disposició a buscar més informació o a documentar-se ha estat molt notable, considero que hi ha una certa tendència bastant autònoma quant a la selecció de les fonts d'informació i que no els hi és fàcil centrar-se i concentrar-se en la lectura dels textos recomanats.

La resolució formal, l'extensió i la qualitat dels treballs ha estat molt desigual.

S'ha fet un molt bon ús dels recursos del Campus Virtual, on s'han penjat molts materials multimèdia que tots han utilitzat de forma intensiva. Fins i tot, un cop finalitzat el curs, han demanat al professor si seria possible disposar de més materials.

La nota mitjana ha estat de 8,2.

c) **Observacions:**

Al final de curs, el grup va manifestar que els hi havia resultat curt i que voldrien continuar ampliant coneixements en aquesta matèria dins el projectat "màster".

Història del Pensament

Codi: 10205

Professor: Ramon Camats i Guàrdia

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimecres, de 17:00 a 19:00

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 10

Objectius:

- Adquirir una comprensió global de les principals orientacions teòriques que han marcat i es troben a la base del pensament occidental.
- Capacitar per a una lectura directa dels autors.
- Assolir un domini de la terminologia filosòfica a partir del coneixement dels principals conceptes i problemes que s'han plantejat al llarg de la història.
- Connectar el pensament amb la història, la política i la resta de manifestacions culturals, així com també amb la vida real dels pobles.

Continguts:

Aquesta matèria es concep com una aproximació als principals temes del pensament occidental des dels inicis fins al segle XIX. Intencionadament s'ha deixat fora el període corresponent al pensament del segle XX i últimes orientacions, pensant en una Història del Pensament Contemporani per al segon curs de la titulació.

- I. Els inicis del pensament occidental.
 1. Els inicis del pensament racional.
 2. Els sofistes i Sòcrates.
 3. Plató.
 4. Aristòtil.
 5. El pensament hel·lenístic.
- II. Cristianisme i filosofia.
 6. L'aparició del cristianisme.
 7. La filosofia medieval.
- III. Una nova mentalitat.
 8. El Renaixement i l'origen de la Modernitat.

9. La filosofia moderna: racionalisme i empirisme.

10. Els ideals de la Il·lustració.

Metodologia:

Combinar una aproximació teòrica al pensament de l'autor (basada en la presentació de breus síntesis explicatives dels aspectes centrals del seu pensament) amb la interpretació de fonts directes.

Avaluació:

Assistència regular a les classes: 25%.

Exercici pràctic a triar de qualsevol d'aquestes dues opcions: 50%.

– Opció A: Comentari d'un text d'algun autor de cadascun dels 4 blocs temàtics en què està dividida la matèria.

– Opció B: Lectura i recensió d'un llibre proposat pel professor.

Aportació personal per al debat a classe: 25%.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòrico-pràctiques.

Resulta difícil distingir entre dos tipus de classe, o entre dues metodologies docents o d'ensenyament-aprenentatge. En realitat, totes les classes contenen una part d'exposició i una de comentari de textos.

La classe normalment comença amb una exposició per part del professor, que presenta els temes principals de l'autor de la Història de la Filosofia que es tracti: Plató, Descartes, Kant... però alhora el professor proporciona textos als alumnes, que són comentats de forma gairebé simultània a l'explicació. És evident que aquesta activitat ha generat molts debats a les classes, fet que constitueix el segon tipus de pràctica: fer néixer noves reflexions a partir del diàleg.

S'ha subministrat als alumnes el material necessari pel desenvolupament de les pràctiques: textos en paper i, sobretot, textos digitalitzats que hom a penjat al SAKAI. En algun cas, el professor ha fet fins i tot servei de préstec de llibres. És el cas que els alumnes es mostraven interessats per algun dels llibres citats i difícils d'obtenir.

Val a dir també que els alumnes també han proporcionat textos de comentari, sovint provinents de lectures pròpies i no sistemàtiques, que han enriquit les classes.

La part més «pràctica» de les classes ha estat metodològica. Hom ha dedicat un parell de sessions a explicar la tècnica bàsica del comentari de textos filosòfics.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració d'un treball de curs consistent a fer un comentari de quatre textos proposats o d'un assaig filosòfic, amb els percentatges següents per a cada element: 50% pel treball, 25 % assistència, 25% participació a les classes.

La nota mitjana ha estat de: *Notable*

No s'ha donat cap incidència.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

Trobo que l'interès de l'alumnat és molt alt. Els temes propis de la Història del Pensament els són propers, car se'ls han plantejat amb independència del seu coneixement de la matèria. Per tot plegat sempre intervenen durant les explicacions i durant els comentaris de textos. Mai no es fa necessari demanar la seva opinió o participació. Alhora, és de destacar que valoren molt positivament el fet que hom els proporcionï, a través de les classes, elements d'anàlisi nous pel que fa als vells problemes que ells, com ja he dit, ja s'havien plantejat des de posicions més ingènues i afeccionades.

Estic molt satisfet del curs.

Humanisme europeu

Codi: 10240

Professors: Amadeu Viana San Andrés (coordinador)

Quadrimestre: Primer

Manel Lladonosa Vall-Llebrera

Joan Busqueta Riu

Departament: Filologia Catalana i Comunicació; Història

Crèdits: 3

Llengua: Català

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 7

Objectius:

Coneixement dels principals corrents, autors i èpoques de l'humanisme europeu, en tant que cruïlla de la història, la filologia i la filosofia. Reflexions i comparacions des dels segles XIV-XIX fins l'actualitat.

Continguts:

- Actualitat de l'Humanisme I: les arrels humanístiques del pensament occidental.
- Humanisme i ciutat: arrels urbanes i polítiques de l'humanisme modern.
- Humanisme i Renaixement: la Revolució Filològica.
- Humanisme i Reforma: la figura d'Erasme.
- Actualitat de l'Humanisme II: els valors del Renaixement en el context actual (ètica, ciència, tecnologia, història).
- Història del diàleg.
- La tolerància: Montaigne.
- Els orígens de la humanitat: Vico.
- El món de les nacions: Mme. de Staël.
- L'Humanisme cristià: Mounier i Maritain.
- Humanisme i Europa: Denis de Rougemont.
- Actualitat de l'Humanisme III: Postguerra europea, sofriment i ciències socials.

Metodologia:

El curs consistirà en la lectura de textos seleccionats de diferents autors, amb discussió a classe, participació i crítica, recerca de materials bibliogràfics complementaris i foment del debat sobre les idees (a partir de diferents exercicis).

Avaluació:

Assistència: 25%.

Treball en grup: 15%.

Treball individual: 20%.

Pràctiques d'aula: 20%.

Comentari de text/Recensió de llibre: 20%.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques i pràctiques a l'hora, amb debat i discussió posterior.

A les classes s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de l'humanisme europeu, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent de Cappont.

L'experiència docent ha estat molt positiva. La participació dels estudiants ha estimulat la presentació dels temes. Cada dia es reservava un terç de la classe per a la discussió, reservant-ne un altre terç per a la lectura i comentari de textos. El programa s'ha desenvolupat en la seva totalitat, seguint l'ordre marcat des del primer dia. El curs té una part pràctica que consisteix en la lectura i en la discussió dels textos, ben integrada dins les explicacions teòriques.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels comentaris plantejats a l'aula i l'elaboració i exposició d'un treball de curs consistent en recensions dels textos que eren objecte de lectura, d'acord amb els percentatges estipulats en la programació de l'assignatura. El resultat de l'avaluació ha estat molt desigual, amb una sola nota alta, i diverses notes molt justes (aprovats escassos). No sempre els estudiants comprenien els textos que calia llegir i no sempre realitzaven les activitats. Alguns estudiants solien queixar-se de la seva poca base acadèmica per cursar aquests estudis. No hi ha hagut incidències remarcables.

La nota mitjana ha estat de 7,1.

C) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball.

La integració dels professors ha estat molt ben valorada pels alumnes. El fet que dos professors participessin tangencialment en el curs, en comptes de restar-li coherència, ha estat vist i valorat com un factor important d'enriquiment i d'adequació dels continguts. Tothom ha recomanat aquesta fórmula per a posteriors edicions de l'assignatura.

Jardineria i Paisatgisme

Codi: 10236

Professora: Isabel Bovet Pla

Departament: Hortofructicultura, Botànica i Jardineria

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

(Els dies que es fan sortides o sessions al laboratori de l'ETSEA, l'hora d'inici són les 16:00)

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent) i

Laboratori de Jardineria de l'ETSEA

Alumnes matriculats: 9

Objectius:

Donar una visió general dels aspectes més rellevants de la jardineria i el paisatgisme.

Continguts:

1. Tipologia dels jardins i els espais verds.
2. Història dels estils en jardineria i paisatgisme.
3. Elements constitutius del jardí i el paisatge.
4. Elements vegetals: arbres, arbustos, flor de temporada, plantes d'interior,...
5. Principis bàsics del disseny de jardins.
6. Darreres tendències en jardineria i paisatgisme.

Metodologia:

Classes de teoria, sessions pràctiques de gabinet i visites tècniques.

Avaluació:

Treball individual: 50%.

Assistència, pràctiques d'aula i gabinet i participació activa en les diferents activitats: 50%.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (60 %) i pràctiques (40 %).

Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada al Campus de Cappont. En aquestes sessions s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a continguts i aspectes conceptuals bàsics. S'han tractat temes referents a la tipologia dels espais verds, a la història i el disseny dels jardins, als elements que els configuren i a les noves tendències en jardineria i paisatgisme. En tot moment s'ha fomentat la participació activa dels alumnes, que ha estat molt elevada.

Les sessions pràctiques que s'han dut a terme han estat de tres tipus: pràctiques de camp/laboratori, pràctiques de gabinet i visites. Les de gabinet i de laboratori s'han realitzat al Laboratori de Jardineria del Campus d'Agrònoms. Han consistit en pràctiques de disseny de jardins (representació gràfica, ordenació de l'espai i utilització dels diferents elements que constitueixen un espai verd) i en pràctiques de maneig de material vegetal (cultiu i tècniques de multiplicació). Els alumnes han disposat del material necessari pel desenvolupament de les pràctiques.

Durant el mes d'abril s'ha realitzat una visita als jardins del Camps Elisis de Lleida que ha estat guiada per alumnes de l'assignatura Disseny i Gestió d'Espais Verds de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA). Aquesta activitat, que ja s'ha dut a terme els dos cursos anteriors, es concep com una experiència de millora docent i de contacte intergeneracional.

Al llarg del quadrimestre, els alumnes han anat elaborant un treball de curs i n'han fet una presentació oral el darrer dia de classe. Aquest treball ha consistit en el disseny del jardí d'una vivenda unifamiliar, plantejat sota criteris de sostenibilitat.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat l'assistència i participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i l'elaboració i exposició del treball de curs. Aquest treball ha tingut un pes específic important en la nota final.

La nota mitjana ha estat de 8,9.

c) Observacions:

Les sessions teòriques i pràctiques han transcorregut de manera molt satisfactòria, amb una elevada participació dels alumnes.

La visita d'interpretació als Camps Elisis ha estat considerada, tant pels estudiants del Grau Sènior com pels estudiants de l'ETSEA (Laia Villar i Daniel Boneta, que han actuat com a guies), com una activitat molt profitosa i enriquidora. Aquesta activitat ha permès a uns aprendre més sobre les plantes del jardí i als altres sobre els canvis que ha anat sofrint aquest espai al llarg del temps, tot gaudint d'un passeig molt agradable i instructiu pel jardí més emblemàtic de Lleida.

La realització del treball de curs encomanat sobre el disseny d'un jardí privat ha requerit una dedicació considerable per part dels estudiants, ja que la majoria s'han enfrontat per primera vegada al repte de treballar amb plànols, elements vegetals i ordenació paisatgística, però la qualitat assolida en els projectes presentats ha compensat els seus esforços. Aquests treballs han estat exposats en el marc de l'XI Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors.

Les activitats realitzades durant el curs han estat recollides per l'alumne Francesc Macià en un DVD del qual cal ressaltar-ne el seu contingut i la seva qualitat artística.

Aquest curs el nombre d'alumnes ha estat inferior als anys anteriors. Cal destacar que, potser degut a aquest fet, el caliu, el tracte humà, la bona predisposició, les ganes d'aprendre i l'esperit d'equip, que han estat presents en el grup en tot moment al llarg del quadrimestre, han fet que aquest hagi estat un curs molt especial.

La memòria humana

Codi: 10248

Professora: Noemí Verdú Surroca

Departament: Pedagogia i Psicologia

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dilluns i dimecres, de 16:30 a 17:30

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 13

Objectius:

- Conèixer com funciona la memòria.
- Saber els tipus de memòria que existeixen en la ment humana.
- Aprendre com fomentar la memòria i així millorar i potenciar-la.
- Ser conscients de la importància de la memòria en la vida i la història de l'ésser humà.

Continguts:

Unitat 1: què és la memòria? com es desenvolupa i funciona?

Unitat 2: els tipus de memòria.

Unitat 3: els tipus d'oblits més freqüents i causes generals.

Unitat 4: com podem millorar la memòria? Normes mnemotècniques.

Unitat 5: el paper de la memòria en la nostra vida quotidiana.

Metodologia:

Es faran activitats individuals i en grup, a l'aula i al campus virtual. Es combinarà la part teòrica amb la pràctica i es procurarà en tot moment que els estudiants participin en el procés d'aprenentatge de forma activa.

- Treball en grup sobre el tema i exposició a l'aula.

- Debats.

- Jocs de rol.
- Estudi de cas o resolució de problemes.

Avaluació:

Es farà avaluació continuada tenint en compte totes les activitats tant individuals com en grup que es faran a l'aula o al campus virtual.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les sessions de classe s'han organitzat combinant la part teòrica, amb explicacions més tècniques i conceptuals de la matèria, i la part pràctica procurant que en tot moment els estudiants participessin activament en el seu procés d'aprenentatge.

A les classes més pràctiques s'han dut a terme activitats com el visionat d'una pel·lícula i després la realització de qüestions relacionades amb aquesta, amb una posterior posada en comú; també s'han dut a terme activitats de jocs de rol i de resolució de problemes. La primera amb tot el grup classe i la segona en grups de 2 o 3 estudiants.

El debat virtual va ser començat presencialment a l'aula i de la mateixa manera es va concloure el darrer dia. La duració del fòrum virtual va ser d'aproximadament 20 dies.

b) Avaluació:

L'avaluació ha estat continuada. Des d'un inici s'ha anat tenint en compte la participació dels estudiants a l'aula presencial i al campus virtual, les aportacions realitzades en el debat (presencial i virtual) tant en quant al nombre (quantitatiu) com en la qualitat de les seves intervencions. També s'ha valorat el treball individual realitzat sobre les preguntes de la pel·lícula vista.

c) Observacions:

Els estudiants han estat molt motivats vers aquest tema des de l'inici de l'assignatura i han participat molt activament tant a les classes més teòriques com a les pràctiques. La seva participació a més d'aportar les pròpies opinions i experiències personals, també ha estat amb intervencions aportant articles periodístics i científics que després s'han comentat i treballat amb el grup classe.

La seva participació al debat virtual del campus virtual ha estat molt positiva, tant per al seu procés d'aprenentatge i construcció col·laborativa de coneixements com a nivell de satisfacció personal de cada estudiant. Tot i que en l'inici d'aquesta activitat la seva actitud era una mica reservada per no tenir una experiència prèvia en fòrums virtuals, després han expressat els resultats positius de l'activitat i així també ha quedat pal·liat en el seu procés d'aprenentatge mitjançant l'intercanvi de coneixements.

La química en el nostre entorn quotidià

Codi: 10241

Professorat: Mercè Balcells Fluvia

Albert Sans Badia

Jordi Eras Joli

Carlos Rey Castro

Quadrimestre: Primer

Horari: Dimarts i dijous, de 16:30 a 17:30

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 14

Departament: Química

Crèdits: 3

Llengua: Català/Castellà

Objectius:

Adquirir coneixements generals sobre la incidència de la química en la nostra vida quotidiana.

Continguts:

1. Introducció.
2. Etiquetatge de productes d'ús quotidià.
3. Additius alimentaris.
4. Aliments funcionals.
5. Detergents, cosmètics i perfums.
6. Química ambiental (pesticides).

7. Tractament d'aigües.

Metodologia:

Teoria i discussió dels continguts presentats.

Avaluació:

Avaluació continuada on es considerarà:

Assistència: 15%

Participació en els debats: 25%

Presentació de treballs durant el curs: 60%

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

L'assignatura ha consistit en la presentació de diferents temes de l'àmbit de la química que, de forma general, incideixen en la vida quotidiana actual. La metodologia utilitzada combina la presentació del tema amb el debat sobre els diferents aspectes que han anat sorgint amb un gran interès i participació per part dels alumnes que han fet que el treball en el grup hagi resultat agradable i profitós.

S'ha comentat alguns aspectes de la química relacionats amb l'alimentació (additius alimentaris, ingredients funcionals,...), amb els plaguicides utilitzats en protecció de cultius (descripció, regulació i efectes sobre el medi ambient i la salut humana, amb el tractament d'aigües (tant potables com residuals), amb les característiques i fonaments químics de productes d'ús quotidià (productes de neteja, cosmètics, etc.), així com les implicacions de la química al mediambient (escalfament global, pluja àcida, capa d'ozó ...). També s'han tractat uns temes sobre les eines analítiques que es disposa actualment per lluitar contra el frau i la contaminació alimentaria i mediambiental.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe i la realització dels exercicis plantejats.

En general les notes han estat al voltant del Notable 7-8.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat.

Literatura Catalana

Codi: 10243

Professora: Maria Pau Cornadó Teixidó

Departament: Filologia Catalana i Comunicació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Lloc: Aula 3.09 (Edifici Polivalent)

Horari: Dijous, de 18:30h a 20:30h

Alumnes matriculats: 11

Objectius:

- Conèixer el desenvolupament de la literatura catalana del segle XX a través dels diferents períodes històrics i estètiques literàries.
- Distingir els trets característics dels períodes literaris a través d'alguns dels seus textos més rellevants.
- Reconèixer els principals autors de la literatura catalana contemporània, relacionar-los amb les seves obres més importants i encaixar-los en el període o estètica corresponent.
- Comentar algunes de les obres més significatives i relacionar-les amb el context.
- Potenciar la capacitat d'anàlisi, comentari i estudi dels textos proposats, tot relacionant-los amb el context.

Continguts:

Aquesta assignatura es concep com un curs panoràmic d'aproximació a la literatura catalana contemporània a través dels seus principals moviments.

EL MODERNISME (1884-1906)

1. La poètica modernista. S. Rossinyol i R. Casellas.
2. La poesia. J. Maragall. L'Escola mallorquina.

3. La novel·la. V. Català.
4. El conte. J. Ruyra.
5. El teatre. J. Pous i Pagès i J. Puig i Ferrer.

EL NOU CENTISME (1906-1923)

1. Programa teòric del moviment.
2. E. D'Ors i la poètica noucentista.
3. Els gèneres en el noucentisme.
4. J. Carner i la poesia.

EL POSTSIMBOLISME (1915-1936)

1. L'estètica postsimbolista.
2. La poesia. C. Arderiu, M. Manent, T. Garcès.
3. La crisi de la novel·la.
4. Crisi i represa del teatre. J. M^a. de Sagarra.

LES AVANTGUARDES (1909-1940)

1. Ètica i estètica en les avantguardes.
2. Futurisme.
3. Dadanisme.
4. Surrealisme.
5. J. Salvat Papasseit, J. V. Foix.

LA LITERATURA CATALANA SOTA EL FRANQUISME (1939-1975)

1. L'esfondrament de la Catalunya ideal.
2. La poesia. El realisme històric. P. Quart, S. Espriu, J. Vinyoli, M. Torres.
3. La narrativa. J. Pla.
4. El conte. P. Calders.
5. La novel·la. M. de Pedrolo, L. Villalonga, M. Rodoreda.

L'ECLECTICISME ESTÈTIC (1975-2000)

1. Una literatura en expansió.
2. L'impacte dels mitjans de comunicació.
3. L'eclecticisme poètic. J. Pàmias, J. Margarit, R. Fabregat, F. Parcerisas, J. Pont.
4. La ironia en el conte. Q. Monzó.
5. El verisme en la novel·la. J. Moncada, M. Barbal, J. Cabré.

Metodologia:

Les exposicions teòriques se cenyiran a l'exposició sumària dels principals corrents literaris i autors de la literatura catalana contemporània, la qual es combinarà amb la lectura i comentari d'una tria de textos. S'utilitzaran diferents suports audiovisuals (audicions de poemes, reportatges audiovisuals, entrevistes a autors i altres). Treball en grup a l'aula: per a cada bloc de continguts la professora proposarà uns textos de lectura, que es prepararan en grup i es comentaran a l'aula. Treball individual fora de l'aula: cada alumne elegirà dos llibres de lectura, de gèneres i períodes diferents, d'un d'ells farà una ressenya de 5 fulls com a màxim. De l'altre farà una exposició oral de 10 minuts com a màxim.

Avaluació:

Assistència: 25%

Participació activa a l'aula: 25%

Ressenya: 25%

Exposició oral: 25%

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

A cada sessió de classe s'han fet explicacions teòriques, lectures de textos en veu alta i comentaris de textos literaris (prosa i poesia). L'alumnat ha anat intervenint no només amb preguntes, sinó també amb comentaris que han enriquit les sessions. A cada sessió hi ha hagut un alumne que ha exposat un tema que prèviament se li havia encarregat.

b) Avaluació:

La nota mitjana ha estat de 9.

c) Observacions:

Cal remarcar que no s'ha perdut cap dia de classe, s'ha fet tot el programa, però alguns temes s'han tractat per sobre per falta de temps. Pel que fa a l'alumnat, s'ha de destacar que ha estat molt responsable; mostres d'aquest fet són que la seva assistència ha estat força regular, ha presentat els treballs dintre dels terminis fixats i la seva participació ha estat molt alta.

Literatura de viatges

Codi: 10253

Professorat: Cristina Solé Castells i Pere Solà Solé

Quadrimestre: Segon

Departament: Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica

Horari: Dimarts, de 16:30 a 18:30

Crèdits: 3

Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)

Llengua: Català

Alumnes matriculats: 8

Objectius:

- Reflexionar sobre "la visió de l'altre" a través de diferents textos literaris europeus del s. XX.
- Analitzar l'evolució d'aquesta visió tot el llarg del s. XX.
- Analitzar la funció de la literatura en la difusió i pervivència de diferents "tòpics" en les visions creuades entre diferents països europeus.

Continguts:

1. La cerca de l'exotisme.
 - *L'Abissini*, de Jean-Christophe Rufin.
 - *El periple de Baldassare*, d'Amin Maalouf.
2. Visions de la realitat.
 - Alemanya vista pels francesos al s. XX.
 - L'Espanya de la guerra civil vista des de França: mitificacions, estereotips, ideals.

Metodologia:

Teoria /Pràctica

Avaluació:

Assistència i treball en grup.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Hem orientat el desenvolupament de les classes vers l'afavoriment de la participació i els debats col·lectius, la qual cosa pensem que s'ha assolit satisfactòriament.

Hem compaginat les explicacions orals amb documentació gràfica i amb esquemes de cada part, mitjançant projeccions de Power Point.

Així mateix, hem il·lustrat les explicacions teòriques (primera hora de classe) amb el comentari de textos escollits, més o menys breus, (2^a h. De classe), corresponents a autors amb diferents punts de vista sobre un mateix tema, la qual cosa ha afavorit la participació dels estudiants i el debat.

Finalment varem projectar una pel·lícula, directament relacionada amb el tema, que va donar lloc a la posterior exposició de diferents interpretacions i punts de vista per part dels estudiants. Valorem aquesta part com a molt enriquidora.

b) Avaluació:

Avaluació continuada, partir de:

- Assistència i participació en els debats col·lectius.
- Presentació d'un treball final consistent en un resum d'una de les 2 novel·les proposades més una anàlisi, seguint les preguntes d'un qüestionari prèviament entregat als estudiants.

La nota mitjana ha estat de 7,3.

c) Observacions:

Les característiques de l'aula on fèiem les classes, va provocar algunes dificultats:

1. Els cables de l'armari de l'ordinador eren curts i no arribaven fins la taula del professor. El coordinador tècnic del Programa, el Sr. Àngel Melero, ens va solucionar el problema amb gran rapidesa, aconseguint un cable llarg.
2. L'aula té una finestreta al sostre, i a la tarda el sol incideix directament sobre la pantalla de projecció, la qual cosa provoca una visió molt deficiente.

Llengua catalana I

Codi: 10239

Professor: Francesc Català i Alòs

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dijous, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 13

Objectius:

Assolir un coneixement bàsic de la llengua catalana que permeti a l'alumne emprar-la amb certa normalitat i correcció acceptable en qualsevol situació comunicativa, ja sigui oral o escrita.

Continguts:

I. Domini del sistema lingüístic:

Treballar el sistema lingüístic a través d'exercicis per aconseguir que l'alumne adquireixi uns coneixements que li permetin aplicar les convencions ortogràfiques generals; generar estructures en català (discurs indirecte, correlacions verbals, perífrasis, oracions impersonals...); seleccionar elements lèxics o gramaticals d'acord amb el context semàntic i/o gramatical; formar paraules aplicant els principals mecanismes de derivació i escollir el significat d'una paraula o expressió.

II. Expressió escrita, comunicació oral i comprensió lectora:

Treballar l'expressió i la comprensió de textos orals i escrits en situacions de comunicació quotidianes d'una formalitat mitjana, que requereixen l'ús de la llengua oral estàndard.

III. Marc social, cultural i històric:

Oferir a l'alumne coneixements generals sobre l'origen, la història i la situació actual de la llengua, i també sobre la seva varietat, de manera que li permetin tenir una visió global del català en el marc polític i social de les llengües al món.

Metodologia:

El sistema d'aprenentatge emprat és interactiu, de manera que l'alumne no ha d'assimilar els coneixements de manera passiva sinó que els assumeix de forma pràctica a partir d'exercicis i explicacions compartides entre professor i alumne.

Hi ha exposicions teòriques bàsiques i senzilles a partir de les quals es treballa el tema amb activitats pràctiques de forma tradicional (exercicis) o a través d'Internet (blocs, wikis,...).

Avaluació:

Assistència: 15%.

Treball individual: 50%.

Pràctiques i participació a l'aula: 35%.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'estructura en tres tipus de continguts, d'una banda explicacions teòriques de gramàtica i ortografia catalana, que es tracten amb la base d'uns apunts fotocopiats; sobre aquests continguts els estudiants fan exercicis a casa que es resolen la següent sessió a classe. El segon tipus de continguts és d'història de la llengua catalana en què, a partir d'uns apunts interactius, es van donant les diferents etapes de la llengua, en la segona part de la classe; i, per acabar, sempre es fa un apartat de recursos web, que ve a mostrar els recursos lingüístics que hi ha a la xarxa quant a la llengua catalana.

A més, l'assignatura té un bloc on vaig posant informació complementària de tot el treballat a classe, des d'apunts que complementen la teoria de la gramàtica, enllaços a notícies d'actualitat sobre llengua,

entrevistes a persones que tenen a veure amb el català, etc. Com al bloc hi ha la possibilitat de fer-hi comentaris, els animo a participar-hi.

La majoria d'estudiants han estat força regulars en l'assistència, en l'elaboració dels exercicis que manava a classe i en la participació en el bloc; com sempre, hi ha un grup de 5 o 6 estudiants que destaquen per la seva entusiasta participació i han fet uns comentaris molt interessants i profitosos. La resta també ha participat en el bloc, però de forma més esporàdica.

Quant al desenvolupament del curs, no hi ha hagut cap incidència, i s'ha establert amb els estudiants una complicitat força positiva a l'hora d'anar valorant els continguts que es donaven. He mirat que hi hagués petits debats sobre temes de sociolingüística en què han participat força. I, com ja he dit, amb el bloc hem pogut tenir un altre canal de comunicació que molts estudiants han sabut aprofitar.

b) **Avaluació:**

L'avaluació s'ha fet a partir d'un treball breu (5 fulls) i de la participació a classe i al bloc. El nivell ha estat força alt i les notes així ho demostren, tret d'un cas en què he avaluat amb la nota mínima, un 5, per la seva escassa dedicació.

Nota mitjana: 8,5 (Notable alt).

c) **Observacions:**

Només vull reiterar el que he exposat fins ara. El nivell, aquest curs, era força variat, des de persones que no havien escrit gairebé en català a d'altres prou formades. Ho he solucionat, pels qui volien aprofundir més, donant materials complementaris al bloc. El resultat ha estat que tothom sembla haver aprofitat el curs, almenys així m'ho han fet saber. Alguns comentaris apunten que hi ha poc temps i que voldrien fer més català, perquè els és una eina imprescindible pel desenvolupament del títol i que potser estaria bé fer-ne més anys. Jo els he explicat el que es fa a Català 2 i els he donat informació sobre cursos de llengua que poden fer.

Llengua catalana II

Codi: 10231

Professor: Francesc Català i Alòs

Departament: Institut Municipal d'Educació

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dimarts, de 18:30 a 20:30

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 7

Objectius:

Aprofundir en la tasca iniciada en l'assignatura Llengua catalana I, per avançar cap un coneixement mitjà de la llengua catalana que permeti a l'alumne emprar-la amb normalitat i correcció acceptable en qualsevol situació comunicativa, ja sigui oral o escrita.

Continguts:

I. Domini del sistema lingüístic.

Incidir en el treball del sistema lingüístic (amb un ús pedagògic de la xarxa Internet) per aconseguir que l'alumne adquireixi uns coneixements que li permetin aplicar les convencions ortogràfiques generals; generar estructures en català (discurs indirecte, correlacions verbals, perífrasis, oracions impersonals,...); seleccionar elements lèxics o gramaticals d'acord amb el context semàntic i/o gramatical; formar paraules aplicant els principals mecanismes de derivació i escollir el significat d'una paraula o expressió.

II. Expressió escrita, comunicació oral i comprensió lectora.

Continuar treballant l'expressió i la comprensió de textos orals i escrits en diferents varietats funcionals.

III. Marc social, cultural i històric

Reprendre el tractament d'aspectes bàsics sobre l'origen, la història i la situació actual de la llengua.

Metodologia:

El sistema d'aprenentatge emprat és interactiu, de manera que l'alumne no ha d'assimilar els coneixements de manera passiva sinó que els assumeix de forma pràctica a partir d'exercicis i explicacions compartides entre professor i alumne.

Hi ha exposicions teòriques bàsiques i senzilles a partir de les quals es treballa el tema amb activitats pràctiques de forma tradicional o a través d'Internet (blocs, wikis,...).

Avaluació:

Assistència: 15%.

Treball individual: 50%.

Pràctiques i participació a l'aula: 35%.

Informe del curs per part del professor:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques i pràctiques que segueixen l'estructura del temari del curs.

La part de teoria corresponia a l'exposició per part del professor de continguts d'ortografia i gramàtica, també hi havia una part de la classe dedicada a estudiar aspectes sociolingüístics en què, a través d'uns apunts, s'explicava conceptes com bilingüisme, diglòssia, dialectes del català, etc.

La pràctica corresponia a exercicis d'ortografia i gramàtica, de temàtica complementària amb aspectes gramaticals que s'havien donat a l'assignatura de Català 1, i que després es corregien a classe.

En l'aspecte teòrico-pràctic vam treballar diversos materials que el professor anava deixant al Campus Virtual i que usualment eren apunts d'ampliació de temes donats a classe i notícies aparegudes a la premsa sobre aspectes de llengua.

Hi havia una tercera part de la classe dedicada a la literatura catalana i universal en català. D'una antologia de lectures, els alumnes triaven un text, i un alumne en cada sessió exposava breument la vida i obra de l'autor d'aquell text. Després es llegia a classe el fragment de l'obra proposat i es feien uns exercicis de comprensió lectora de forma oral en què hi participava tota la classe. Algunes lectures disposaven d'àudio i això els agradà força ja que els àudios estan gravats amb els trets dialectals del text i enriqueix molt la lectura personal.

b) Avaluació:

A més d'avaluar les aportacions dels alumnes a la classe, l'haver fet els exercicis gramaticals proposats per casa, l'assistència i la participació al Campus Virtual, la nota final partia de l'exposició oral que havien fet de l'autor triat per cada alumne.

La nota mitjana ha estat de 8,5.

c) Observacions:

El grup ha presentat una important davallada quant a nombre d'alumnes respecte l'any anterior. Tot i això, el nombre d'assistents no ha estat cap problema per al desenvolupament de les classes i el grup s'ha mostrat molt compacte i estructurat, ha participat amb una complicitat excel·lent en tot el que els he proposat.

El fet que l'avaluació es fes a partir de l'exposició a classe i no hi hagués treball final ha estat valorat molt positivament pels estudiants, ja que sempre aquests es troben amb el problema que a final de curs se'ls acumulen els treballs i no poden abastar-ho tot. A més, he observat que els ha agradat molt de fer les exposicions perquè els aportava un coneixement profund de l'autor triat (que moltes vegades els era completament desconegut) i també feia que aprenguessin força de les exposicions dels seus companys ja que tots hi posaven un gran interès a l'hora de fer-les. La majoria va fer presentacions en "Power Point" amb informació addicional que van fer lluir molt les seves explicacions.

Nutrició i Dietètica

Codi: 10210

Professorat: M. Teresa Piqué Ferré

Antonieta Barahona Viñes

Departament: Tecnologia dels Aliments

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dijous, de 18:30 a 20:30

Lloc: Aula 3.11 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 9

Objectius:

- Diferenciar els conceptes d'Alimentació, Nutrició i Dietètica.
- Conèixer la composició i el valor nutritiu dels diferents aliments.
- Fer l'avaluació de l'estat nutricional i elaborar la dieta personalitzada.
- Definir la dieta equilibrada i conèixer la dieta Mediterrània i dietes alternatives.

- Conèixer la relació entre alimentació i malaltia.
- Introduir en el coneixement dels aliments funcionals, de l'etiquetatge nutricional i de les funcions dels additius en els aliments.

Continguts:

1. Introducció.
2. Aliment. Classificació i components.
3. Macronutrients.
4. Micronutrients.
5. Valor nutritiu i estat nutricional.
6. La dieta.
7. Alimentació i salut.
8. Aliments funcionals i etiquetatge nutricional.

Metodologia:

Les activitats d'aprenentatge presencials es dediquen a les sessions de teoria, les activitats dirigides, els seminaris i les sessions de *Practicum*.

Les activitats no presencials es dediquen a la preparació dels treballs i del dossier de *Practicum* i a l'estudi de l'assignatura.

Avaluació:

Assistència a les sessions presencials i participació activa en les activitats dirigides: 30%.

Realització de dos treballs individuals: 40% (20% cadascun).

Pràctiques d'aula/*Practicum*: 30%.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (60 %) i pràctiques (40 %) seguint la planificació temporal que apareix al programa de l'assignatura i que es facilita als alumnes a l'inici de l'assignatura.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics d'alimentació, nutrició i dietètica, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat, com en altres cursos, molt elevada i enriquidora. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Capping.

Les classes pràctiques han estat de tres tipus: pràctiques sobre avaluació de l'estat nutricional individual i elaboració de la dieta personalitzada; seminari sobre aliments funcionals; i activitats dirigides sobre composició dels aliments i etiquetatge. Les pràctiques s'han realitzat a l'edifici Polivalent del Campus de Capping, subministrant als alumnes el material necessari pel desenvolupament de les pràctiques.

El dia 17 de desembre de 2009 es va realitzar, com activitat final de l'assignatura, el seminari sobre la dieta mediterrània, que va tenir lloc, com en anys anteriors, a l'aula de cuina de la professora Antonieta Barahona.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula i del *Practicum* sobre avaluació de l'estat nutricional i dieta personalitzada, així com l'elaboració i exposició d'un treball de curs consistent en la cerca d'informació sobre aliments funcionals, amb els percentatges que apareixen a la fitxa de l'assignatura.

La nota mitjana ha estat de 9,5. Hi ha hagut un alumne no presentat.

c) Observacions:

En conjunt, ressaltem la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en la realització de les activitats pràctiques, el treball i l'exposició a l'aula que, tot i el respecte que els hi fa inicialment fer una exposició oral, és una experiència molt positiva per als alumnes i en la que mostren una gran dedicació, la qual cosa ha quedat reflectida en la nota final.

Origen i evolució de l'univers

Codi: 10252

Professor: Josep Mallol Gurguí
Departament: Institut Municipal d'Educació
Crèdits: 3
Llengua: Català

Quadrimestre: Segon
Horari: Dilluns, de 18:00 a 20:00
Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 13

Objectius:

Donar una visió general i introductòria de la Cosmologia.

Continguts:

Teories sobre l'evolució de l'univers i els seus orígens, acabant amb les darreres descobertes en cosmologia i astrofísica.

Metodologia:

Classe teòrica més una possible observació nocturna.

Avaluació:

Assistència. I un test objectiu cap al final de la matèria.

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Els primers dies, els alumnes preguntaven qüestions de les que abans de començar el curs pròpiament dit, els agradaria tenir resposta.

Hem tractat temes com el nostre lloc a l'univers, on vaig exposar la posició a l'espai, no només del nostre planeta, sinó del sistema solar i de la galàxia vVia Làctia.

També vaig promoure la reflexió sobre la disparitat de grandàries a l'univers, tot comparant planetes, estrelles i galàxies. Ens vam endinsar dins la història i vam conèixer les diferents teories cosmogòniques, fent un breu viatge cap a les antigues civilitzacions i la seva visió cosmogònica, repassant la història del que s'ha anomenat revolució científica.

Van conèixer l'entorn planetari, el sistema solar i la seva exploració. Abans de passar a la l'astrofísica pròpiament dita, ens vam embarcar en un ràpid viatge a través del sistema solar i la seva exploració.

Vaig exposar amb detall les característiques principals dels cossos que integren el nostre sistema solar. Vam estudiar detingudament la nostra estrella: el Sol, descrivint els processos i característiques que la conformen i analitzant la seva vida com a estrella model. A més, vam analitzar la vida de les estrelles i l'evolució estel·lar. Segons la massa inicial, les estrelles evolucionen d'una manera o d'una altra.

Un altre tema que va ser de gran interès pels alumnes va ser el final de les estrelles, que depèn en gran manera de la seva massa al néixer. S'exposen els diversos finals amb què pot acabar la vida d'una estrella. Hi ha diverses teories que especulen sobre l'origen de l'univers i nosaltres vam conèixer algunes d'elles, a més vam fer un recorregut per les diverses teories actuals de com es va poder formar l'univers tal i com el coneixem actualment, aclarint conceptes com ara "matèria fosca", "energia fosca", universos paral·lels, etc. Segons la massa de l'univers, s'exposen les diverses possibilitats de final del nostre univers conegut: expansió indefinida, expansió asimptòtica o expansió seguida de contracció.

Totes les classes s'han realitzat a l'aula assignada (3.07) de l'edifici Polivalent del campus de Cappont de la UdL.

b) Avaluació:

He seguit els criteris d'avaluació exposats anteriorment, que els estudiants han aplicat en gran mesura: els alumnes han assistit regularment a classe i hi ha hagut una participació activa en molts dels casos.

La nota mitjana de l'assignatura ha estat de 9,3.

c) Observacions:

Valoro molt positivament el desenvolupament de l'assignatura, també afegixo que el dia 23 d'abril del 2010, vam efectuar una sortida a l'observatori del Montsec que va ser de gran interès, ja que els estudiants van poder conèixer d'una manera més pràctica i directa els continguts teòrics de l'assignatura.

Salut, factors de risc i primers auxilis

Codi: 10249

Professorat: Luisa Guitard Sein-Echaluze,

Quadrimestre: Primer

Teresa Torner Benet
Josep Mª Gutiérrez Vilaplana

Horari: Dimarts, de 16:30 a 18:30
Lloc: Aula 3.07 (Edifici Polivalent)
Alumnes matriculats: 11

Departament: Infermeria
Crèdits: 3
Llengua: Català/Castellà

Objectius:

- Identificar les accions de prevenció i control dels factors de risc en les alteracions de salut.
- Conèixer les mesures d'actuació immediata davant els accidents i situacions d'emergència.

Continguts:

1. Salut, factors de risc i primers auxilis.
2. Infeccions.
3. Malaltia cardiovascular. TA.
4. Reanimació cardiovascular.
5. Fàrmacs.
6. Ferides, hemorràgies i traumatismes.
7. Ergonomia i salut postural.
8. Viatges.
9. Problemes digestius.
10. Malaltia renal oculta.
11. Problemes respiratoris. Al·lèrgies.
12. Nivell de consciència.
13. Emergències.

Metodologia:

Classes teòriques.
Pràctiques en aula de demostració.

Avaluació:

Assistència: 20%
Pràctiques: 40% (es valorarà l'aptitud demostrada)
Treball individual i/o en grup: 40%

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (65 %) i pràctiques (35 %).

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics de malalties susceptibles de ser previngudes i quines son aquestes mesures, fomentant, en tot moment, la participació dels alumnes, que ha estat molt elevada. Les sessions teòriques s'han realitzat a l'aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Cap Pont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme a les aules de demostració de la Facultat d'Infermeria. Han consistit en pràctiques de primers auxilis (ferides, reanimació cardiopulmonar) i d'ergonomia per a prevenir lesions musculoesquelètiques. S'ha subministrat als alumnes el material necessari pel desenvolupament de les pràctiques.

L'últim dia va tenir lloc una taula rodona sobre emergències amb la col·laboració de bombers, mossos d'esquadra i una infermera i un metge del SEM.

b) Avaluació:

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada en el que s'ha valorat la participació a classe, la realització dels exercicis plantejats a l'aula de pràctiques i l'elaboració i exposició d'un treball de curs consistent en l'elaboració d'una campanya de prevenció d'una determinada malaltia, a escollir per ells. Els percentatges per a cada element han sigut: Assistència i participació 20%, pràctiques 40% i treball final 40%.

La nota mitjana ha estat de 9,2

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició per desplaçar-se per les pràctiques i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball, la qual cosa s'ha traduït en la seva qualitat. Cal destacar també el seu bon humor!

Salut i qualitat de vida

Codi: 10211

Professora: Miguela Martínez Orduna

Departament: Infermeria

Crèdits: 3

Llengua: Castellà/Català

Quadrimestre: Segon

Horari: Dijous, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 7

Objectius:

- Conèixer la influència dels mitjans de comunicació en la percepció de la qualitat de vida.
- Reconèixer la influència dels determinants de salut en la qualitat de vida.
- Aprendre a discriminar els estils de vida i la seva influència en factors protectors o factors de risc.
- Fomentar els estils de vida saludables.
- Reflexionar a través de diferents escenaris amb el concepte de qualitat de vida.
- Instruir a les persones en l'autocura com a objectiu per mantenir la salut.
- Potenciar l'afrontament efectiu i reconèixer la seva importància en les situacions de salut alterades.
- Fomentar i promocionar la salut mitjançant l'exercici físic.

Continguts

1. Planificació de l'assignatura i reflexions al voltant del concepte "Salut i Qualitat de vida". (04/02)
2. Influència dels mitjans de comunicació en la salut. (11/02)
3. Determinants de salut i qualitat de vida. (18/02)
4. Cinema, qualitat de vida i salut. Aula de cinema. (25/02)
5. Comportaments alimentaris per a la salut i qualitat de vida. (04/03)
6. Estils de vida i hàbits saludables. (11/03)
7. Treball en grup. (18/03)
8. Risc cardiovascular I. (25/03)
9. Risc cardiovascular II. (08/04)
10. Reflexions al voltant de la qualitat de vida davant diferents situacions. (15/04)
11. Tema lliure. (29/04)
12. Exercici físic i salut. Beneficis i precaucions. (06/05)
13. Exercici físic i qualitat de vida. (13/05)
14. Pràctica d'exercici i fi de curs. (20/05)

Metodologia

Classes participatives i actives.

Treball individual i en grup sobre "conceptes i reflexions de qualitat de vida".

Acció tutorial de la professora.

Avaluació

Serà continuada a partir de les diferents dinàmiques que s'estableixin a classe, tenint en compte:

Treball en grup: 60%

Assistència i participació: 20%

Anàlisi i reflexió individual: 20% (sobre lectures i altres materials audiovisuals exposats a classe)

Informe del curs per part de la professora:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

Les classes s'han desenvolupat amb metodologia activa amb la que s'ha potenciat el debat i la reflexió.

Com a metodologies docents, a més de les classes magistrals s'han utilitzat el joc i el cinema.

El grup d'alumnes ha estat molt motivat, amb una actitud activa de recerca de coneixements, molt receptiu i amb intercanvis continus d'opinions. Reconeixen la influència dels mitjans de comunicació en la

salut, els determinants de salut, la importància de la comunicació, de la reflexió i de crear espais d'auto vigilància com a millora de la qualitat de vida.

S'interessen per l'exercici i l'alimentació com elements protectors de la salut i reconeixen la importància d'adquirir habilitats per discriminar aliments a través del coneixement del significat dels diferents ingredients gràcies a l'etiquetatge, potenciant la millora de la qualitat de vida.

Augmenten notablement els coneixements sobre l'exercici i l'alimentació i desmitifiquen conceptes sobre l'alimentació equilibrada i les dietes. Es sorprenen del desconeixement sobre els riscos de l'alcohol i de no saber identificar quantitats de risc. Associen el tabac amb el risc i la malaltia. Reflexionen a través dels diferents escenaris proposats sobre el concepte de qualitat de vida i valoren altres espais.

Essent conscient de l'important paper que tenen els mitjans de comunicació social dins l'àmbit educatiu i la seva importància com a font perquè l'alumne pugui transmetre la informació elaborada per ell mateix amb un esperit crític i participatiu, he introduït el cinema a l'aula per reflexionar i treballar sobre la cultura de salut i qualitat de vida a través de diferents col·lectius humans.

Aquest any el treball final de l'assignatura s'ha fet a través del cinema amb la pel·lícula "Oriente es oriente".

Objectius del visionat de la pel·lícula:

1. Experimentar amb el cinema com una eina d'ajuda en l'adquisició d'hàbits saludables i millorar el concepte sobre qualitat de vida.
2. Capacitar l'alumne en la reflexió clínica a través de les seves experiències i emocions amb el visionat de la pel·lícula.
3. Comprovar si augmenten els coneixements, les habilitats i actituds davant les diverses situacions amb les que poden trobar-se.

Resultats:

1. El 90% dels alumnes diu experimentar amb el cinema una nova forma de reflexió: "un espectador actiu que contrasta allò vist i allò viscut". El 89% dels/les alumnes diu que ha estat de gran ajuda per ampliar el concepte que tenien sobre qualitat de vida.
2. El 98% confirma haver millorat coneixements, habilitats i actituds en relació als diferents temes tractats.
3. El 100% afirma haver descobert una nova faceta per ampliar i descobrir informació i, per tant, tenir un criteri més propi per poder actuar en conseqüència.
4. Per a tothom ha estat una experiència molt docent.

Conclusions:

1. Augmenta i millora la comunicació professor-alumne.
2. Ajuda a la reflexió i al pensament crític en la seva formació sobre salut i qualitat de vida.
3. Serveix com a pont didàctic entre la seva visió i la realitat, essent molt ric l'intercanvi d'experiències personals entre el grup.
4. Servei perquè adquireixin consciència de la importància de la reflexió crítica i calibren les conseqüències d'unes conductes determinades.
5. També perquè valorin positivament el pas de la cultura acadèmica per l'audiovisual.

b) Avaluació:

El sistema d'avaluació s'ha basat en el que es va consensuar el primer dia de classe. L'assistència a classe (pràcticament no hi ha hagut absències), la participació i el treball en equip. La participació s'ha dut a terme a través de comentaris, debats i reflexions dels alumnes, que s'ha de dir que han estat excel·lents. El treball en grup ha tractat sobre diferents aspectes de l'assignatura amb el que constaten la seva disposició, el seu coneixement de treball en equip i el seu maneig d'Internet per a la recerca d'informació. L'anàlisi i reflexió l'han exercitat sobre materials audiovisuals, jocs i altres exposats a classe. Diria que han aconseguit aprofitar l'assignatura per al seu propi benestar.

Hi ha hagut sensibilització sobre la importància de tenir conductes generadores de salut, han sabut recopilar i elaborar la informació i han aconseguit incorporar comportaments saludables.

Nota mitjana: 8,7.

c) Observacions:

L'assignatura s'ha desenvolupat amb tota normalitat, segons el programa. S'ha de destacar l'interès, la puntualitat, la participació dels alumnes, la seva responsabilitat durant els debats, la reflexió i l'esforç que han fet en l'elaboració dels treballs que se'ls han demanat.

Com a professora, vull expressar la meua felicitació i satisfacció al grup d'alumnes per la seva actitud, curiositat i interès cap al seu aprenentatge.

Taller d'ecologia

Codi: 10230

Professorat: Luis Serrano Endolz

Cristina Chocarro Gómez

Departament: Producció Vegetal i Ciència Forestal

Crèdits: 3

Llengua: Castellà

Quadrimestre: Primer

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

Lloc: Laboratori 0.10 (Campus d'ETSEA)

Alumnes matriculats: 11

Objectius:

- Conèixer i practicar les tècniques bàsiques necessàries per a l'estudi del funcionament dels ecosistemes.
- Aprendre i adquirir destreses en l'ús de l'instrumental habitual en un laboratori d'ecologia.

Continguts:

Tema I: Instal·lació d'un sistema de cultiu hidropònic. Estudis de l'efecte de la concentració de nutrients sobre el creixement de les plantes.

Tema II: Mesura del potencial hídric en plantes amb diferent grau de sequera.

Tema III: Estudi microscòpic de l'estructura tridimensional de la fusta.

Tema IV: Estudi microscòpic de l'estructura primària de tiges i arrels. Talls amb micròtom i tinció amb diversos colorants.

Tema V: Mesura de paràmetres ambientals en un ecosistema terrestre I. Instal·lació de diferents sensors i sistemes de registre.

Tema VI: Mesura de paràmetres ambientals en un ecosistema terrestre II. Introducció a l'anàlisi i interpretació de dades.

Tema VII: Adaptacions de les plantes al fred. Determinació del punt de congelació en teixits vegetals.

Tema VIII: Mesura de l'estratificació tèrmica de l'aigua. Adquisició de mostres representatives i simulació d'ambients contrastats.

Tema IX: Mesura dels principals compostos dissolts en l'aigua (oxigen, nitrats, nitrits, amoníac,...). Problemàtica de la contaminació.

Tema X: Estudi dels organismes microscòpics de sistemes aquàtics temporals. Canvis successional en funció de l'oxigen disponible.

Tema XI: Estudi microscòpic de l'epidermis vegetal. Morfologia dels diferents tipus d'estomes i la seva relació amb l'intercanvi gasós.

Tema XII: Mesures en ecofisiologia vegetal. Evolució de la transpiració i de la fotosíntesi.

Tema XIII: Morfologia adaptativa de les llavors. Efectes ecològics i principals estratègies de dispersió.

Tema XIV: Tipologia reproductora vegetal. Estratègies evolutives i cooperació interespecífiques.

Metodologia:

Pràctiques de laboratori.

Avaluació:

Avaluació contínua:

Assistència.

Resum setmanal de cadascuna de les sessions pràctiques.

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

El curs s'ha estructurat en classes pràctiques que han tingut lloc al laboratori d'Ecologia de l'ETSEA. S'han realitzat 10 pràctiques diferents durant les 14 setmanes del curs, que contempnen la major part de

les tècniques bàsiques per a l'estudi del funcionament dels ecosistemes. Això va permetre als alumnes adquirir habilitat en l'ús de l'instrumental de laboratori i en l'anàlisi dels resultats dels diferents experiments proposats.

Per al desenvolupament d'aquestes classes es va utilitzar el material específic de cadascuna de les pràctiques: Irga (mesura de fotosíntesi), Ceptòmetre (mesures de PAR) i sensors de temperatura, energia,... connectats a un Datalogger per a la realització de mesures automàtiques, microscopis, cambra de pressió, diferents tècniques de tinció. Aquest curs hem emfasitzat sobre la dinàmica d'ecosistemes aquàtics mitjançant la posada a punt d'un sistema d'estratificació tèrmica i d'anàlisi de compostos dissolts en l'aigua, així com en la seva relació amb els processos de contaminació.

A l'inici de cada pràctica, es realitzava una breu introducció per explicar els conceptes teòrics necessaris i, en finalitzar-la, se'ls proporcionava el material audiovisual emprat.

b) **Avaluació:**

S'ha seguit un sistema d'avaluació continuada: s'ha valorat la participació a classe juntament amb la presentació d'un resum de les activitats experimentals realitzades en cadascuna de les pràctiques. La seva extensió ha variat en funció de l'interès personal de cada alumne. Aquest sistema ens ha permès passar per alt les diferències de nivell acadèmic entre els alumnes i evitar així el grau de tensió generat davant l'obligació de la presentació dels resums; els alumnes han manifestat un grau de satisfacció adequat.

La nota mitjana ha estat de 8,85.

c) **Observacions:**

El sistema de projecció multimèdia va ser especialment útil per a la visualització en directe del punt de congelació de diferents teixits vegetals, visibles a través de pics exotèrmics, així com en la visualització de la microfauna existent en diferents sistemes aquàtics.

Els alumnes han demostrat un grau d'interès molt elevat que s'ha evidenciat en la presentació dels treballs; alguns d'ells han buscat molta informació addicional.

Taller d'energies alternatives

Codi: 10234

Professorat: Lluïsa F. Cabeza Fabra
Cristian Solé Cutrona

Departament: Informàtica i Enginyeria Industrial

Crèdits: 3

Llengua: Català

Quadrimestre: Primer

Horari: Dilluns, de 16:30 a 18:30

Lloc: Aula 3.10 (Edifici Polivalent)

Alumnes matriculats: 9

Objectius:

Plasmar pràcticament alguns dels coneixements assolits en l'assignatura d'Energies Alternatives.

Continguts:

1. Sistemes d'unitats.
2. Bomba de calor reversible.
3. Energia solar tèrmica.
4. Energia solar fotovoltaica.

Metodologia:

L'assignatura desenvoluparà un capítol cada 3-4 setmanes (a excepció del primer, que serà una sessió introductòria en un dia). En la primera i segona sessió de cadascun de la resta de capítols es presentarà la pràctica a realitzar (teoria, càlculs,...) i en les següents es realitzarà la pràctica i es resoldrà aquesta en la darrera sessió del capítol.

Avaluació:

Assistència: 40%

Treball en grup: 60%

Informe del curs per part del professorat:

a) Desenvolupament de les activitats acadèmiques:

En general, el curs de l'assignatura optativa del Taller d'Energies Alternatives del segon quadrimestre del segon curs s'ha desenvolupat de manera satisfactòria. Aquesta assignatura s'ha realitzat com una continuació de l'assignatura que de primer curs *Energies Alternatives*. El *Taller d'Energies Alternatives* s'ha enfocat des d'un punt de vista molt més pràctic que teòric en quant a que el pes més important de les classes s'han desenvolupat en el laboratori, però sense oblidar les necessàries i imprescindibles exposicions magistrals. Els temes tractats han satisfet la curiositat i interès dels alumnes, mostrant-se força participatius i actius durant totes les activitats realitzades, tant en la part pràctica com la teòrica de l'assignatura. A continuació es detallen les diferents fases del curs.

El curs s'ha estructurat en sessions teòriques (35%) i pràctiques (65%). Cal tenir en compte que aquesta assignatura prové d'un assignatura molt més generalista i descriptiva dels fonaments teòrics, la concepció i l'aplicació dels diferents tipus d'energies alternatives, i que es realitza al primer quadrimestre del primer any, com hem dit.

A les classes teòriques s'ha desenvolupat la part del programa corresponent a aspectes conceptuals bàsics i fonamentals, repassant breument alguns d'ells vistos en l'assignatura anterior. En el moment d'iniciar la classe teòrica, es "llençava" una pregunta a classe amb l'objectiu de fer pensar els alumnes i proporcionar uns minuts de debat entre tots, de forma que servís d'incentiu per al tema. Finalment i després de realitzar la pràctica, es tornava a la pregunta inicial, de manera que la pregunta era resposta completament pels propis estudiants. Les sessions teòriques s'han realitzat a una aula assignada a l'edifici Polivalent del Campus de Cappont.

Les classes pràctiques que s'han dut a terme han tingut la seva relació directa amb la teoria vista anteriorment. Les diverses pràctiques que s'han realitzat al llarg del curs han estat l'anàlisi de funcionament d'un cicle reversible com és una bomba de calor, que a l'hivern proporciona calefacció a l'interior de l'estança i a l'estiu refresca l'ambient mitjançant l'aire condicionat. L'anàlisi d'aquesta pràctica ha consistit en interpretar adientment el cicle de la màquina, així com la potència proporcionada o necessària de cadascun dels elements que constitueixen la instal·lació. La següent pràctica s'ha realitzat en la instal·lació solar existent a l'Escola Politècnica Superior on els estudiants han pogut manipular la instal·lació connectant els diferents col·lectors solars en sèrie, en paral·lel, o combinant-los entre ells. Així mateix, també han conegut i s'han pogut familiaritzar amb tots els elements necessaris d'una instal·lació solar per a proporcionar aigua calenta sanitària (ACS). Els estudiants han pogut analitzar quin tipus de connexió és més convenient per tal d'obtenir un rendiment més elevat de la instal·lació, així com també els rendiments instantanis dels col·lectors. Finalment, la darrera pràctica ha girat envers l'energia solar fotovoltaica, on els estudiants han pogut avaluar el rendiment de la placa en funció de la inclinació en que aquesta està instal·lada. Així mateix, també han conegut els elements necessaris per a dur a terme una instal·lació solar fotovoltaica, ja sigui autònoma o connectada a la xarxa.

b) Avaluació:

En l'avaluació de l'assignatura del *Taller d'Energies Alternatives*, s'ha valorat l'elaboració i avaluació demanada de cadascuna de les pràctiques realitzades.

La nota mitjana ha estat de 8,5.

c) Observacions:

En conjunt, cal ressaltar la gran participació de l'alumnat, la seva bona disposició i l'esforç que han realitzat en l'elaboració del treball.

Cal dir que no s'han produït incidències importants durant el curs, tot i que la part més feixuga per als alumnes ha estat l'avaluació numèrica de les pràctiques i la realització dels informes.

3.3. La lliure elecció

Els crèdits de lliure elecció són complements que segueixen el model de les llicenciatures i que, en el cas del l'alumnat Sènior, tenen un significat especial, ja que permeten una interacció amb estudiants de titulacions oficials. Aquest fet contribueix de manera inestimable a l'intercanvi d'idees i al coneixement mutu entre generacions. És la forma d'intergeneracionalitat més directa que aplica el Programa Sènior de la UdL (a part d'algunes accions promogudes per professorat que fa coincidir alumnes de les titulacions oficials amb alumnes sènior en determinades activitats de les assignatures

que imparteix en el Programa). S'haurà d'estudiar quines altres formes es poden implementar per tal de facilitar aquest contacte entre generacions, en el moment, molt proper ja, en que aquests crèdits desapareguin de l'oferta de la UdL.

Mentrestant i durant el curs passat, els alumnes sènior han tingut l'oportunitat de matricular-se en qualsevol de les matèries de lliure elecció de la UdL. És cert que algunes de molt específiques no són adequades per ells, però n'hi ha moltes altres que sí ho són. Tanmateix, per compensar aquesta possible diferència, des de la coordinació del Programa se sol programar algunes activitats de lliure elecció concebudes més específicament pels estudiants sènior, tot i que obertes també a la resta de l'estudiantat, com estableix la normativa de lliure elecció.

Així, el curs 2009-2010 es va creure oportú ofertar una activitat molt interessant en col·laboració amb l'Associació d'Amics del Museu de Lleida. Va ser proposada pel professor de la UdL, Francesc Fité, i la conservadora del Museu, Carmen Berlabé. Consistia en una formació artística centrada en el patrimoni dipositat en el Museu i adreçada a aquelles persones amb esperit de voluntariat. La idea era que després d'adquirir els coneixements adequats, qui volgués i estigués en condicions podria formar part del conjunt de voluntaris per a la difusió d'aquest patrimoni.

De seguida vam veure que aquesta proposta es podia materialitzar en una matèria de lliure elecció i així va ser. La valoració va ser de 3 crèdits i, si superaven les proves dels dos mòduls, els inscrits podrien obtenir també un diploma de Voluntariat Cultural promogut per l'Associació citada. El curs va ser ben acollit pels nostres estudiants que van conformar el gruix principal dels matriculats. Creiem que tindrà continuació en els propers anys.

3.4. Activitats complementàries a les assignatures del Programa

Es detallen seguidament algunes de les activitats complementàries que el professorat ha programat durant el curs 2009-2010. Als informes del professorat se'n fa menció, però hem volgut presentar-ne algunes en format llistat i per ordre cronològic de realització per tal de destacar-les, ja que creiem que són part important del Programa. Ressenyarem, doncs, algunes de les pràctiques realitzades, així com les visites i sortides, l'assistència a conferències i altres actes acadèmics i culturals.

Això no vol dir que aquestes siguin les úniques pràctiques realitzades al llarg del curs; de fet, als informes del professorat es pot comprovar com algunes matèries es porten a terme en laboratoris (*Taller d'Ecologia, Nutrició i Genètica...*) o instal·lacions específiques de la UdL (*Taller d'Energies Alternatives...*), la qual cosa significa que aquestes matèries tenen un desenvolupament eminentment pràctic, que fa que els alumnes hagin de portar a terme activitats aplicades d'alt interès. Per tant, a part de les aquí descrites, tinguem present la resta de pràctiques que al llarg del curs s'han realitzat en gairebé la totalitat de les matèries.

Algunes d'aquestes activitats pràctiques són de caràcter obligatori, però d'altres són voluntàries, tot i que aquestes també solen tenir molta acceptació entre l'estudiantat. En resum, aquest punt ve a mostrar el dinamisme del Diploma Sènior i del Programa, així com l'afany d'aprenentatge dels estudiants, guiats per un professorat motivat i molt actiu.

Vet aquí el llistat:

- Visita al Montsec de Rúbies per conèixer la formació dels Pirineus i la composició i estructura d'aquesta unitat. Guiada per Josep Antoni Conesa, professor de la matèria *Dinàmiques interna i externa del planeta terra*. 3 d'octubre de 2009.
- Visita a l'exposició de bolets que organitza cada any el Grup de Micologia de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, acompanyats pel professor Joan Pedrol. Proposada pel professorat de *Les plantes i l'home*. 26 d'octubre de 2009.
- Visita al vessant nord del Montsec, juntament amb estudiants de la titulació d'Enginyeria Tècnica en Explotacions Forestals acompanyats pel Grup de Micologia de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, a fi d'estudiar les tècniques de reconeixement de bolets. A proposta del professorat de la matèria *Les Plantes i l'Home*. 17 d'octubre de 2009.
- Es va aprofitar la presència a Lleida del MOVIMIENTO AVANZA, una iniciativa relacionada amb el Plan Avanza que vol apropar les noves tecnologies als ciutadans, per realitzar una visita opcional a l'exposició realitzada entre el 17 i el 25 d'octubre de 2009 a l'Avda. de Blondel de Lleida, així com a les presentacions i sessions informatives relacionades. Proposada per la professora de la matèria *Taller d'Informàtica II*, Rosa Gil.
- Visita als estudis de Catalunya Ràdio a Lleida, on els alumnes de 4t curs van poder veure *in situ* com es treballa des de la delegació de Lleida: quines són les principals fonts d'informació, l'elaboració i redacció de les notícies, la coordinació amb els estudis centrals i el funcionament dels estudis de gravació. A més també van poder parlar amb els professionals de la delegació (periodistes i tècnics de so) i, fins i tot, fer de periodistes retransmetent una notícia. Tot a proposta de la professora de la matèria *Els mitjans de comunicació de masses*, Yolanda Jiménez. 19 d'octubre de 2009.
- Sortida al Parc municipal de la Mitjana de Lleida per observar la vegetació de ribera i un conjunt nombrós de plantes representatives, dirigida pel professor Josep Antoni Conesa, durant tot un matí. Proposada pel professorat de la matèria *Les plantes i l'home*. 24 d'octubre de 2009.
- Visita guiada a la Biblioteca de la Facultat de Lletres. El personal del Servei de Biblioteca va orientar els alumnes sènior amb l'objectiu de facilitar el contacte directe amb la recerca bibliogràfica i el coneixement dels recursos de què disposen els alumnes en el seu entorn més proper. Realitzada dins del marc de la matèria *Metodologia del treball acadèmic*, de la professora Imma Creus. 27 Octubre de 2009.
- Visita guiada per la ciutat de Cervera, Montfalcó Murallat i la torre de Vallferosa, situada al municipi de Torà, dins de la comarca de la Segarra. En del marc de l'assignatura *Història de Catalunya I* i guiada per la seva professora, Montserrat Pérez. 13 de novembre de 2009.
- Visita guiada pel professor J. Carles Balasch, de l'assignatura *Dinàmiques interna i externa del planeta terra*, a les poblacions del curs baix del riu Ebre, entre Móra d'Ebre i Tortosa, visitant els efectes de les inundacions històriques (des del 1617 fins avui dia) que han sofert les poblacions i analitzant la probabilitat temporal d'incidència d'aquest tipus de risc hidrològic. 14 de novembre de 2009.
- Visita a l'Herbari de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, a proposta del professorat de la matèria *Les Plantes i l'Home*. 16 de novembre de 2009.

- Mostra pràctica i tast de fruits i llavors al laboratori de botànica de l'ETSEA, coordinada pel professor Joan Pedrol. Proposada pel professorat de *Les plantes i l'home*. 2 de desembre de 2009.
- Taula rodona sobre emergències amb la col·laboració dels Bombers de la Generalitat, els Mossos d'Esquadra, una infermera i un metge del SEM. A proposta del professorat de la matèria *Salut, factors de risc i primers auxilis*. 15 de desembre de 2009.
- Seminari d'aplicació de la dieta mediterrània a l'Aula de Cuina de la professora Antonieta Barahona. A proposta de les professores de *Nutrició i dietètica*. 17 de desembre de 2009.
- Sortida a Malpartit, organitzada i dirigida pel professor Josep Mallol Gurguí, per tal de realitzar una observació nocturna a la vora del llac de pescadors, en el marc de l'assignatura *Astronomia I*. Es va poder observar la Lluna i el planeta Saturn, així com altres nebuloses i galàxies. Es va comptar amb un telescopi catadiòptic Schmidt-Cassegrain de 8 polzades (20 cm) de diàmetre facilitat per la Societat Astronòmica de Lleida a través del Col·legi Claver. 18 de desembre de 2009.
- Sortides a l'exterior per conèixer diferents circuits naturals que ofereix la ciutat (recorreguts pel marge del riu i caminades). A proposta de la professora d'*Exercici Físic i Salut*, Carme Jové. Aquestes activitats es van dur a terme en diverses ocasions durant el 1r quadrimestre.
- Visita al Museu Diocesà de Lleida, on els alumnes van poder fotografiar algunes de les seves peces (prèvia sol·licitud). Proposada per la professora de la matèria *Civilitzacions antigues de la Mediterrània*, Montserrat Pérez i Serra. 9 d'abril de 2010.
- Sortida cultural a la Tarragona romana (Tarraco) per tal de conèixer com era una ciutat romana, a partir de les restes dels edificis públics i privats. Organitzada per la professora de l'assignatura *Civilitzacions antigues de la Mediterrània*. 24 d'abril de 2010.
- Visita als jardins dels Camps Elisis de Lleida, guiada per alumnes de *Disseny i Gestió d'Espais Verds*, matèria que s'imparteix per estudiants de l'ETSEA. A proposta de la professora de l'assignatura del Programa Sènior *Jardineria i Paisatgisme*, Isabel Bovet. 26 d'abril de 2010.
- Sortida al Parc Científic i Tecnològic de Gardeny, on es va presentar el certificat digital idCat. Atorgament d'un certificat digital a cada alumne del curs. Activitat proposada pel professor Ferran Perdrix, de l'assignatura *Taller d'Informàtica III*. Amb la col·laboració de l'Institut Municipal d'Informàtica. 5 de maig de 2010.
- Assistència opcional a la jornada "Joves i xarxes socials. Les noves tecnologies en la vida dels joves i adolescents" que es va realitzar a la Llotja de Lleida per celebrar el Dia Internacional de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació. Activitat proposada pel professor Ferran Perdrix de l'assignatura *Taller d'Informàtica III*. 17 de maig de 2010.

3.5. Informe de la direcció del Programa i propostes de millora

És important que des de la direcció del Programa s'ofereixi, com a conclusió, una visió global del que han estat les activitats acadèmiques del curs, per la posada en comú i la cohesió que això representa. De manera que, en primer lloc, voldríem assenyalar el fet de la continuïtat, en el sentit que, en trets generals, aquest curs no ha

presentat grans diferències en el seu desenvolupament, si comparem amb els cursos anteriors. Es tracta d'un fet destacable perquè és un índex de la consolidació del Programa i de la titulació que s'hi desenvolupa.

Tanmateix, cal destacar alguns aspectes que han representat un punt d'inflexió en el Programa i en la titulació. Per exemple, hem tingut la novetat d'implementar el quart i últim curs del primer cicle, per primera vegada, per tant, ha estat el primer any que una promoció ha acabat els seus estudis sènior, amb tot el que això ha comportat. També s'ha celebrat l'XI Encuentro Estatal de l'AEPUM. Ambdós fets han tingut conseqüències importants pel que fa al desenvolupament de les activitats acadèmiques i per al Programa, en general, com es comprovarà en la revisió dels diferents aspectes que farem tot seguit. Ho acompanyarem amb propostes d'accions de millora pels propers anys.

Una acció habitual de cada any són les presentacions del professorat als estudiants de tots els cursos en els primers dies de classe. Aquest fet, que suposa un esforç notable per part de la coordinació, s'ha vingut realitzant fins ara ja que l'hem considerat important per la visibilitat del Programa i per a l'adequada atenció tant a alumnes com a professors. Tots agraeixen aquesta presència i la interpreten com un detall gairebé personal envers els diversos grups. Amb tot, s'ha d'esmentar la dificultat de seguir fent aquestes presentacions en cursos a venir, tenint en compte que el nombre de persones de la coordinació del Programa no passa de tres i cada cop hi ha més assignatures i grups d'alumnes que simultàniament necessiten aquesta atenció. Per tant, es tractarà d'articular un altre tipus de primera atenció o benvinguda als estudiants sènior, com la que es fa en la setmana d'acollida per a tots els estudiants de la UdL. De fet, cada curs es programa un acte d'inauguració o benvinguda als estudiants del Programa Sènior, el qual potser s'haurà de plantejar amb una estructura que combini la part protocol·lària amb una altra de més pràctica, per tal que pugui substituir en certa forma aquestes presentacions individuals del professorat.

Des d'un punt de vista més global, la impressió general d'estudiants i professors quant a aquest curs ha estat satisfactòria, com ha succeït en els darrers anys. Els resultats de les enquestes, els contactes mantinguts amb el professorat i l'estudiantat, així com els informes finals del professorat responsable de cada matèria, així ho testifiquen. Per tant, podem constatar, pel que fa a les diverses activitats acadèmiques del curs, una marxa correcta i adequada als objectius del Programa.

Tanmateix, alguns aspectes són dignes de comentari. En primer lloc, continua donant-se en el Programa una situació important d'heterogeneïtat pel que fa al nivell de formació prèvia de la que gaudeixen els estudiants. El fet és del tot natural, ateses les característiques i els objectius de la titulació. Ara bé, això comporta un esforç notable per part de tots els agents implicats: els mateixos estudiants, el professorat i la pròpia coordinació. Pel que fa al professorat, es pot comprovar el fet en els informes sobre el desenvolupament del curs en l'apartat anterior d'aquesta memòria. En ells sovint es fa referència a l'adaptació metodològica que han hagut de contemplar en els seus ensenyaments.

Però hi ha un altre element a considerar que rau en el fet que cada cop el professorat és més conscient d'aquesta situació i les implicacions que se'n deriven. Això comporta que aquell primer impacte que enfrontava al nostre professorat amb un alumnat del tot diferent al que estaven habituats està sent superat. El docent ja sap qui té al davant i com enfocar la seva tasca; no deixa de sorprendre'l l'estil d'aquests estudiants, però acomoda fàcilment la seva labor i sap donar el tracte adequat:

Com ja em va succeir el curs passat, m'ha tornat a sorprendre la gran implicació de l'alumnat a l'aula, seguint regularment les classes així com responent a les propostes d'activitats dins i fora de l'aula. Tot i que el bagatge no és del tot uniforme, no hi ha hagut grans inconvenients de seguiment, doncs la diversitat d'activitats permet que tots els alumnes puguin transmetre, des de la seva perspectiva particular, aportacions força interessants.

Voldria destacar, en conjunt, la participació a classe, l'intercanvi constant i enriquidor per ambdues parts, els interrogants freqüents, l'explicitació de dubtes i comentaris, el gran grau de receptivitat de l'alumnat i, en general, la implicació en el que fan. Com hem comentat a dins de l'aula: un exemple ideal "d'escolta activa i comunicació, en les dues direccions". (Rosa Mateu)

Però això no passa únicament des d'un vessant individual sinó també col·lectiu, ja que amb tota la feina feta durant els darrers 4-5 anys, de difusió, de conscienciació, de visibilitat i transparència i, fins i tot, de formació dels propis formadors, s'ha aconseguit, d'alguna manera, crear en el nostre entorn una 'cultura sènior' pel que fa a l'educació de les persones adultes grans en el marc de programes formals d'ensenyament-aprenentatge com ho és el que ens ocupa. En definitiva, aquest ha estat un èxit de tots els implicats en el Programa, al cap i a la fi, doncs, de tota la comunitat universitària.

Això no evita que l'estudiantat nou que cada any s'incorpora al Programa segueixi passant per etapes similars en aquesta incorporació. El xoc inicial continua sent un factor que obliga a accions per part de coordinació i professorat. Els canvis i la pressió que persones grans, allunyades normalment de l'hàbit d'estudi, pateixen en els primers temps del compromís educatiu que senten que han adquirit, poden arribar a ser molt importants i potser, fins i tot, paralitzants en aquells primers instants. Coordinació i professorat han d'actuar ràpidament per mirar de pal·liar aquests efectes. Durant aquests anys —sense obviar que també s'han produït alguns abandonaments— s'han obtingut, per regla general, resultats satisfactoris en aquesta qüestió, però això no vol dir que no s'hagi d'estar alertes davant la situació, per tal de millorar, sempre que sigui possible, en el seu tractament. El comentari d'una professora sobre el fet dona una idea del que acabem de dir:

Un entrebanc que va sorgir és l'apreciació subjectiva de la dificultat de l'assignatura tot i que al final van adonar-se que ells mateixos eren qui es posaven aquest entrebanc i que, amb la pràctica, havien guanyat molt, fins al punt que gairebé la majoria desitjarien que fos una assignatura de més crèdits. (Flora Grífol)

Un altre aspecte a destacar es que s'incrementa cada cop més l'aplicació de metodologies docents molt actives i col·laboratives. Queden algunes matèries en les que preval la classe magistral, potser aquelles en les quals és adequat que així sigui; però en la majoria, el professorat fa ús de recursos docents molt pràctics i aplicats. Aquest fet enriqueix el pla d'estudis, que resulta així viu i motivador per l'estudiant. Un ensenyament exigent requereix aquest tipus de metodologia, especialment en alumnes com els sèniors. Aquestes paraules de la professora responsable d'una assignatura relacionada amb la recerca, de l'últim curs, en són bona prova:

Tot i que es tracta del primer cop que es realitza aquest tipus d'assignatura i que d'entrada podia semblar un tema una mica abstracte pels alumnes, els professors hem quedat molt sorpresos per la seva implicació. Els alumnes han pres consciència de la importància de la recerca i han estat capaços de formular la seva pròpia opinió de manera cada cop més informada. Cal destacar la gran participació de l'alumnat i l'interès que s'ha mostrat per la temàtica. S'han potenciat competències transversals com: capacitat d'anàlisi i pensament crític, presa de consciència de l'entorn social, científic i cultural de l'alumne i capacitat de comunicació oral. (Luisa F. Cabeza)

Aquest curs, com els anteriors, el professorat ha organitzat, a més a més, activitats complementàries —descrites al punt 3.4.—, que no fan més que augmentar el valor d'aquesta docència participativa.

Com en memòries de cursos anteriors, no vull deixar de destacar la plena col·laboració del professorat en la tasca comuna de fer que aquest Programa s'hagi convertit en una de les propostes més innovadores de l'àmbit dels programes universitaris per a persones grans, a nivell català i estatal. Aquest professorat segueix afirmant, en els seus comentaris, la seva satisfacció per la participació en aquests estudis, com hem pogut veure. Fins i tot, alguns companys i companyes asseguren que es troben potser més a gust entre aquests estudiants que entre els de les titulacions oficials, especialment per la diferència d'actitud d'uns i altres. Així, una professora diu que valora especialment:

L'elevada dosi d'humanitat amb la que m'han contagiats els alumnes; un aprenentatge important per a la vida. I la possibilitat de fer docència en unes circumstàncies excepcionalment plaents: adults amb una experiència de vida tremenda i amb una humilitat també tremenda! (Carne Jové)

El professorat gaudeix aquí, doncs, d'una doble condició: per una banda és, naturalment, docent, però, per una altra, es converteix, alhora, en discent. Vegem-ho també en aquestes paraules:

Han demostrat un autèntic esperit universitari, per la voluntat d'aprendre, de compartir coneixements i d'anar més enllà a partir de la teoria exposada al curs. És molt important la cohesió del grup tot i els diferents nivells de formació de partida que, en determinats moments, es palesen. Malgrat això, la voluntat d'aprendre fa d'aquests alumnes un grup motivador per transmetre coneixements i, alhora, aprendre de la seva experiència. (Yolanda Jiménez)

Un altre factor molt important per als estudiants és l'eina Sakai. A través d'aquesta plataforma virtual utilitzada per la Universitat de Lleida, els alumnes poden disposar ràpidament del material docent, també d'un contacte pràcticament permanent amb el professorat i d'enllaços a pàgines web que poden ser del seu interès. Igualment, això els permet participar en activitats virtuals conjuntes com blocs, fòrums o xats. És molt interessant comprovar com, cada cop més, els alumnes van perdent la por a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació i el seu ús es va generalitzant entre ells. Així ho afirmen alguns professors:

Cal ressaltar la gran implicació de l'alumnat, la seva bona disposició i fins i tot la seva sorpresa en descobrir les eines més utilitzades avui en dia per part de la gent més jove, de la qual cosa ells no entenien el perquè. Un cop explicades i provades, els ha encantat crear grups al *Facebook* o pujar fotos al *Flickr* o vídeos al *Youtube*, entre altres activitats. La resposta dels alumnes ha estat molt bona i l'esforç que han realitzat en l'elaboració dels treballs els ha permès fer-se seves aquestes eines, que estan emprant per la seva relació social més enllà de la pròpia assignatura. La facilitat d'ús d'aquestes eines i la pràctica individual ha permès poder atendre més personalment aquells alumnes que així ho necessitaven, mentre la resta utilitzaven al seu ritme i capacitat les eines de forma molt satisfactòria. (Ferran Perdrix)

Els professors de l'assignatura han pogut constatar la gran capacitat d'adaptació dels alumnes a les noves tecnologies, com en el cas de la recerca d'informació per Internet. (J. Carles Balasch i J. Antoni Conesa)

El sistema d'avaluació impulsat des de la coordinació i el que el professorat empra és el d'avaluació contínua, com es pot comprovar en els informes del punt 3.2.. De la mateixa manera que l'aspecte pràctic, aquest és una altra de les metodologies que s'emmarquen en les directrius de l'EEES i, per tant, és coherent la seva aplicació en aquests estudis. Per una altra banda, el perfil de l'estudiant sènior, poc habituat, per la seva edat, a sotmetre's a aquesta situació, aconsella aquesta eina docent, tot i que sigui nova per ells, ja que, en els casos en els quals tenen experiència universitària prèvia, les metodologies viscudes en altres moments de la seva vida, no són precisament aquestes. Amb tot, s'ha destacat com la més adequada per tal de motivar l'esperit curiós natural en aquests alumnes, la qual cosa és un camí d'anada i tornada ja que el professorat se sent, al seu torn, encara més motivat:

Probablement, el factor que ha creat més il·lusió en els docents a l'hora d'impartir l'assignatura ha estat comprovar el gran afany de tot l'alumnat en general per adquirir nous coneixements i la generació instantània de nous dubtes i incògnites sorgida en els alumnes a mesura que se'ls anaven explicant els continguts. (J. Carles Balasch i J. Antoni Conesa)

Al final, es produeix un efecte que ja vam copsar des de les primeres experiències, el curs 2006-2007, i que consisteix en el fet que els alumnes demanen més i més en aquesta o aquella matèria. Manifesten el desig d'anar més enllà, ja que els queda com un regust a poc; es fan conscients que hi ha més coneixement al seu abast i hi volen entrar, no hi volen renunciar. Més anglès, més català, més energies alternatives, més ecologia, més comunicació no verbal, més destreses per al discurs oral, més..., més... En fi, és un efecte que gairebé cada curs es produeix. Quan ha estat possible, sempre respectant el pla d'estudis vigent, la coordinació ha mirat de respondre a les demandes dels estudiants (i a vegades també del professorat), introduint ensenyaments que poguessin complaure les seves expectatives. Si no és possible, cal prendre nota per quan arribi el moment de la modificació del Pla d'Estudis.

Un altre aspecte que hem seguit potenciant és la relació intergeneracional. Tot i que es tracta d'un Programa Específic⁵, s'intenta programar activitats en les quals els estudiants sèniors puguin compartir cert espai i temps amb estudiants d'altres estudis i sectors cronològics. Així, les matèries de lliure elecció són les que la UdL programa per a tot l'estudiantat amb independència de la seva edat; en altres matèries, el professorat organitza activitats comunes entre tots els seus alumnes, siguin sènior o joves. Es pot trobar la informació pertinent en els informes respectius del professorat. Pensem que és un aspecte que ha de potenciar-se cada cop més, ja que el professorat que ho prova obté molt bons resultats, com han manifestat a la coordinació.

Per una altra banda, cal anar pensant, en la implementació d'un Programa Integrat de cara a la continuïtat dels alumnes, i això no tan sols per potenciar la intergeneracionalitat. El Postgrau Sènior, del que parlarem més endavant, és una bona opció per tal d'introduir als estudiants més interessats en el món de la recerca (en la qual cosa també som pioners entre les universitats catalanes amb programes d'aquest tipus), però no és l'única possible. Pot haver estudiants que no se sentin atrets per la recerca, però que, a la vegada, no vulguin abandonar els estudis, un cop acabats els

⁵ Els programes educatius per persones grans poden ser de diversos tipus. Entre ells estan els Específics, com el Programa Sènior de la UdL, especialment concebut per a aquest estudiantat; i els Integrats, en els quals els alumnes sènior poden matricular-se en algunes matèries d'altres ensenyaments de la Universitat, compartint estudis amb els estudiants més joves.

quatre cursos del primer cicle. Són opcions que han de conviure i que la Universitat ha de poder oferir a aquest col·lectiu d'estudiants.

Un aspecte que aquest curs s'ha promogut de forma especial és la transversalitat, entesa com accions comunes entre diverses matèries del Programa. Així, algunes assignatures entre les més instrumentals s'han posat a disposició de les de més contingut per tal que els alumnes poguessin aplicar en aquestes les competències adquirides en aquelles. El professorat, un altre cop, ha estat clau aquí. També les tres assignatures metodològiques de l'últim curs es van concebre per a establir aquesta interrelació. Atès que dos d'elles (*Taller de redacció científica* i *Tècniques de comunicació oral*) les imparteix la mateixa professora (Flora Grífol), aquesta organització ha estat molt fàcil de realitzar. Però també ho ha estat establir la relació amb el professorat (Lluïsa F. Cabeza i Xavier Potau) de l'altra matèria implicada (*Metodologia de la recerca i del treball en equip*).

Per la seva banda, els *Tallers d'Informàtica* són un element primordial per establir sinèrgies amb altres matèries. Aquest ensenyament és idoni per fer aplicacions d'altres o en altres matèries i així es fa en gairebé tots els cursos. També la *Metodologia del treball acadèmic*, de primer curs, és clau per posar-la en relació amb els treballs d'altres assignatures, malgrat aquesta sigui una de les que més tribulacions causa als alumnes que comencen. Alhora, i un cop passats els primers moments d'inquietud, és una de les que més els ajuden, per la seva gran utilitat.

En aquesta mateixa línia, l'XI Encuentro ha estat també un factor clau per a la transversalitat dels estudis sènior. Així, des de la coordinació es va programar que els diferents cursos poguessin aportar algunes mostres de la seva tasca al congrés. Diversos professors van respondre a la proposta i juntament amb els alumnes, que hi van posar molta il·lusió i dedicació, es va portar a terme un seguit de treballs comuns de cada curs. El resultat va ser una exposició molt dinàmica durant els dies del congrés, que va tenir molt bona acollida. De tot això es dóna compte a l'apartat corresponent d'aquesta memòria⁶. Com a mostra, les paraules d'un dels professors participants en l'experiència:

(...) l'experiència de participar activament en el "XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores" ha estat molt gratificant i s'ha pogut integrar la formació de vàries assignatures cursades, per tal de poder crear un audiovisual de gran qualitat, que ha fet sentir-se molt orgullosos a tots els alumnes i professorat implicats. (Ferran Perdrix)

En resum, un curs més del Programa, però amb molt de significat per a tots els que hi participem, especialment, per aquells que el vam posar en marxa, ja fa uns anys. Per tant, un curs com els altres, sí, però molt especial.

⁶ Vegeu l'apartat 7.4.

4. ALUMNES DEL CURS 2009-2010

4.1. Normes de preinscripció per als alumnes del primer curs

Com ja és sabut, els requisits per matricular-se al *Diploma Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia* de la UdL són tenir 50 anys o més i omplir un full de preinscripció, que aquest curs, per últim cop, es va presentar a la secretaria de la Facultat de Lletres, amb una fotocòpia del DNI i una fotografia tipus carnet.

El primer període de preinscripció del curs 2009-2010 va ser entre el 13 i el 31 de juliol del 2009. Al setembre es va obrir un nou període, concretament entre l'1 i el 9. Finalment, el dia 10 de setembre es va resoldre la llista final d'admesos al Programa, amb un nombre total de 27 alumnes. Es va mantenir el criteri de 8 alumnes com a xifra mínima d'alumnes per activar les assignatures optatives.

4.2. Normes i procés de matriculació per a tots els alumnes

Com es va fer en el curs anterior, en el 2009-2010 es va establir el requisit que l'alumne havia de matricular, com a mínim 3 matèries sense que importés si eren optatives o obligatòries (en els cursos anteriors aquest mínim era de 4 i, concretament, les matèries havien de ser les obligatòries). El màxim possible ha seguit sent, com en anys anteriors, de 6 matèries optatives (3 cada quadrimestre) i de 4 d'obligatòries (2 cada quadrimestre).

L'excepció a aquesta norma s'aplica als estudiants que provenen de la Universitat Popular de l'Ajuntament de Lleida, en virtut del conveni amb l'IME explicitat en l'apartat 1.4.. En aquests casos, els alumnes poden matricular, fins i tot, únicament una matèria. Aquest curs hi ha hagut dos alumnes d'aquesta procedència.

Els alumnes del primer curs van fer la matrícula presencialment, mentre que la resta d'estudiants ho va fer virtualment, mitjançant automatrícula. Tots els estudiants van comptar amb el suport de becaris que els orientaven a l'hora de complimentar els documents de matrícula, tant si es feia en forma presencial com virtual. En aquest cas, podien comptar amb l'ajut de becaris a la sala d'informàtica de la Facultat de Lletres. És per això que aquests alumnes, si desitjaven aquest suport havien de reservar hora per tal de fer aquesta gestió. En definitiva, les dates de matrícula per aquest curs van ser les següents:

Alumnes de primer curs, presencialment, a la Secretaria de la Facultat de Lletres:

- Dia 28 de setembre: de la lletra A a la M.
- Dia 30 de setembre: de la lletra N a la Z.

Alumnes de segon, tercer i quart curs, per automatrícula:

- De l'1 al 5 d'octubre.

Les taxes acadèmiques es basen en l'import del crèdit acadèmic que per aquest curs ha estat d'11,11 €. A l'import total dels crèdits matriculats, s'han d'afegir les taxes de gestió de l'expedient acadèmic i documentació, per un total de 30 €. Els alumnes poden, a més, subscriure una assegurança d'estudis, que és voluntària, per un import de 9 €.

Pel que fa a les modalitats de pagament, i tenint en compte que la Universitat cobra l'import de la matrícula mitjançant càrrec en el compte de l'entitat bancària escollida per l'estudiant, aquest podia optar per una de les següents modalitats de pagament:

- Pagament únic domiciliat, amb el qual la Universitat cobra l'import a partir del desè dia següent a la realització de la matrícula.
- Pagament fraccionat domiciliat en dos terminis, el cobrament del primer dels quals va ser a partir del desè dia següent a la realització de la matrícula; i el segon, el dia 2 de febrer de 2010.

Les dates per a realitzar qualsevol modificació de la matrícula van ser els dies 7, 8 i 9 d'octubre. I es podia fer anul·lació de matrícula fins al dia 15 de desembre de 2009.

4.3. Alumnes de primer curs: quarta promoció

Un cop finalitzat el procés de preinscripció, es va procedir al de matrícula, que, pel primer curs, es va materialitzar, finalment, en 23 persones, com es veu en el llistat següent:

Arias Cubillo, Alberto	Joven Lozano, Concepción
Bailón Hernández, María del Tránsito	Laencuentra Laencuentra, Irene
Balcells Binefa, María Teresa	Massot Vendrell, Natàlia
Barranco Morell, Fernando	Montull Borbón, Ernest
Bosch Potensà, Montserrat	Moreno Torrecillas, Bárbara
Bueno Pareja, Sara María	Prades Mir, Carme
Capell Segarra, Jaume	Supervia Buil, Adelina
Extremera Marchal, Ana María	Testar Juncà, Jordi
Farré Valmanya, Enric	Valero Casado, Juan Antonio
Font Lletjós, Josep María	Vilà Guamis, Jacint
Gómez Moreno, Francisco	Viladegut Griñó, Cosme
Isanta Roca, Ramon	

4.4. Alumnes de segon curs: tercera promoció

Els alumnes que han cursat el segon any en 2009-2010, han estat 17. S'ha produït, doncs, una baixa notable pel que fa a aquesta promoció. Fins ara és la que ha experimentat un nombre més important d'abandonament (de 24 a 17). Els alumnes que segueixen són:

Antas Guiu, Juan	González Bárcena, Maria Dolors
Bedoya Alejandro, Santiago	González Pérez, Felicidad
Betriu Miguel, Maria Teresa	Macià Cos, Francesc

Borreguero Vinagre, Maria Montserrat	Miquel Calatayud, Joan Josep
Cabau Falcó, Maria Àngels	Moragues Josa, Josep
Claveria Araguas, Lourdes	Navés Gaya, Josep Antoni
Ezquerria Murgo, Mercè	Torrent Giné, Jaume Marc
García Redondo, Josefa	Valdebenito Gutiérrez, Ester Genoveva
Garreta Vallabriga, Adoración	

4.5. Alumnes de tercer curs: segona promoció

En aquesta promoció, només s'ha produït una baixa, per tant, ha cursat el tercer any del Diploma un total de 19 persones, que relacionem a continuació:

Amorós Ortin, Jordi Joan	Moreno Rodríguez, Maria
Calvet Artigues, Miguel	Murillo Sales, Ramon
Cambray Roma, Maria Rosario	Nogués Alech, Joaquim
Corona Serrano, Maria Carmen	Palau Belló, Fernando
Estopà Calderó, Maria Cristina	Soldevila Foix, Josep Maria
Florejachs Naudi, Maria Assumpta	Tarragona Castells, Marçal
Galceran Mallada, María Ángeles	Tarrats Herreros, Irene
Guàrdia Ibars, Josep Maria	Torrent Mezcuca, Isabel
Mateu Vicens, Maria Roser	Vives Malet, Montserrat
Melgosa Vall, Maria Pilar	

4.6. Alumnes de quart curs: primera promoció

El total de la matrícula per 2009-2010 del quart curs ha estat de 14 persones, per tant s'ha mantingut el nombre d'alumnes d'aquesta primera promoció, que són:

Aure Durban, María Pilar	Laveda Escolà, Rafael
Batlle Giribet, Antoni	Mora Gabàs, Ramon
Cifuentes Domingo, José Luis	Muñoz Carrión, José María
Fañanas Vitalla, Isabel	Nadal Porta, Joan
Figuerol Torrelles, F. Javier	Panadés Ortiz, Maria Antonieta
Labrador Barrafón, José Antonio	Pérez Cavero, Ana María
Lamolla Gimeno, Teresa	Pujadas Melé, Teresa Àngels

4.7. Delegats de curs

Els propis alumnes elegeixen els seus representants a la Comissió d'Estudis del Programa Sènior. Aquestes figures es concreten en les de delegat o delegada, que tenen la funció, a més a més, de ser el lligam directe entre els alumnes i la coordinació.

Els alumnes dels quatre cursos, doncs, com es habitual, van escollir, a l'inici del curs acadèmic, dos persones de cada curs per tal de fer aquesta funció. Aquest any els estudiants delegats han estat les següents

- Pel primer curs: la Sra. Ana María Extremera Marchal i el Sr. Ernest Montull Borbón
- Pel segon curs: la Sra. Felicidad González Pérez i el Sr. Santiago Bedoya Alejandre
- Pel tercer curs: la Sra. Irene Tarrats Herreros i el Sr. Josep Mª Guàrdia Ibars
- Pel quart curs: la Sra. Ana Pérez Cavero i el Sr. Rafael Laveda Escolà

Com sempre, agraïm a aquests estudiants la seva valuosa tasca, que ha permès una relació fluïda i fructífera entre la coordinació i els grups d'alumnes.

4.8. Perfil de l'alumnat

Com des del primer any, hem seguit recollint dades pel que fa a la tipologia del nostre alumnat. Es tracta d'una informació necessària per tal de conèixer els destinataris dels estudis sènior a la nostra Universitat. Atès que cada any augmenta el nombre d'estudiants matriculats, les dades són cada cop més fiables.

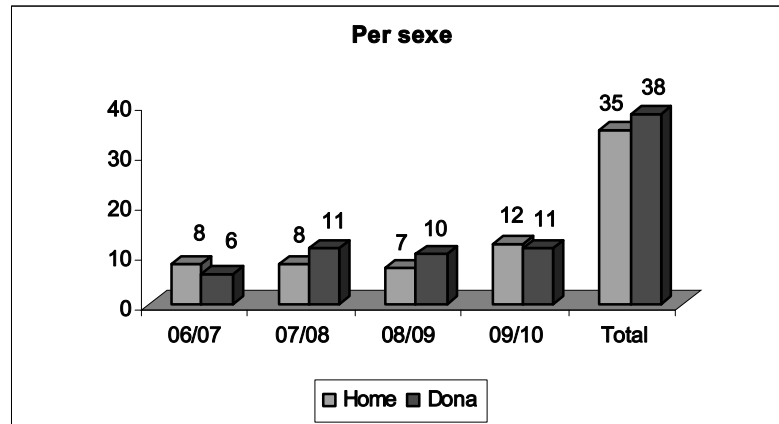
Aquestes es recullen a partir de diverses fonts. La primera és la fitxa d'alumne, que vam introduir el curs passat; també disposem de les que s'han de complimentar en el moment de formalitzar la matrícula, així com les que hem pogut extreure de les enquestes sobre aspectes generals del Programa, en les quals s'inclouen apartats relatius a les característiques socioculturals de l'alumnat.

Tot seguit oferim numèricament i gràfica la informació sobre el perfil de l'alumnat d'acord amb els criteris socioculturals habituals en aquest tipus d'estudis sobre població.

a) Sexe:

Al primer curs hi ha 12 homes i 11 dones (4ª promoció: 2009-2010); al segon curs són 7 homes i 10 dones (3ª promoció: 2008-2009); al tercer curs trobem 8 homes i 11 dones (2ª promoció: 2007-2008); i al quart curs trobem 8 homes i 6 dones (1ª promoció: 2006-2007). En total, doncs, són: 35 homes i 38 dones.

GRÀFIC 1

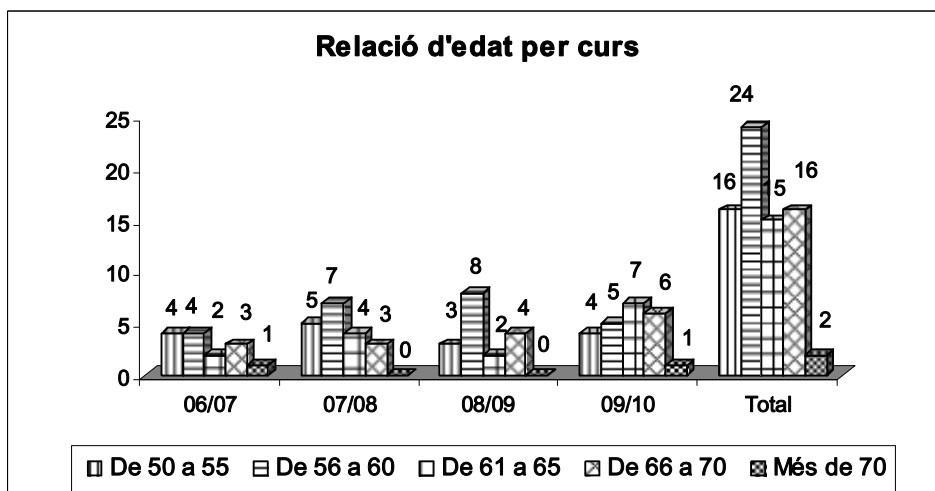
Com es pot constatar, seguim sent, en la línia de cursos anteriors, ben diferents a la resta de les universitats amb programes similars, on la presència de les dones és molt més important que la dels homes. A la UdL la diferència entre gèneres és mínima. El Programa Sènior de la UdL manté, doncs, una paritat no planificada, però molt interessant pel que pot significar (més homes motivats per l'estudi?; l'exigència del Programa desanima algunes dones pel fet que aquestes 'mai' se jubilen i tenen menys temps per dedicar-hi? ...). Si la dada es manté, seria adient realitzar una anàlisi empírica rigorosa d'aquest fet.

b) Edat:

Presentem aquestes dades en funció de franges d'edat de cinc en cinc anys:

Edats	1r curs	2n curs	3r curs	4rt curs	Total
De 50 a 55	4	3	5	4	16
De 56 a 60	5	8	7	4	24
De 61 a 65	7	2	4	2	15
De 66 a 70	6	4	3	3	16
Més de 70	1	0	0	1	2

GRÀFIC 2

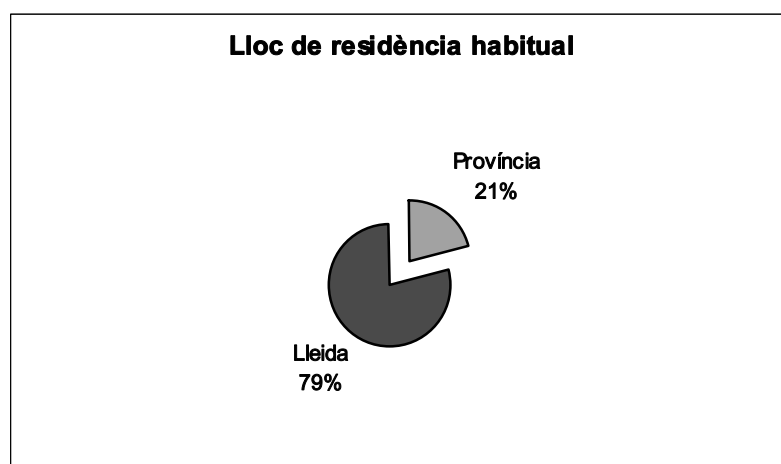
Destaquem el fet que la franja més nombrosa és la de 56 a 60, a la qual segueixen gairebé en igualtat numèrica, la de 50 a 55 i la de 66 a 70; després, la de 61 a 65, amb 15; i, finalment, hi ha una deballada important amb només dos alumnes de més de 70 anys.

Comprovem diferències amb anys anteriors, que, òbviament, s'han introduït amb els alumnes nous de primer, molt repartits entre la primera i les altres tres franges igualades; i l'abandonament que s'ha patit al segon curs, que ha fet variar les dades d'aquesta promoció.

c) Situació geogràfica:

Pel que fa al lloc de residència habitual de l'alumnat del Programa, aquestes són les dades obtingudes: 58 alumnes viuen a la ciutat de Lleida, mentre 15 ho fan a poblacions del voltant.

GRÀFIC 3

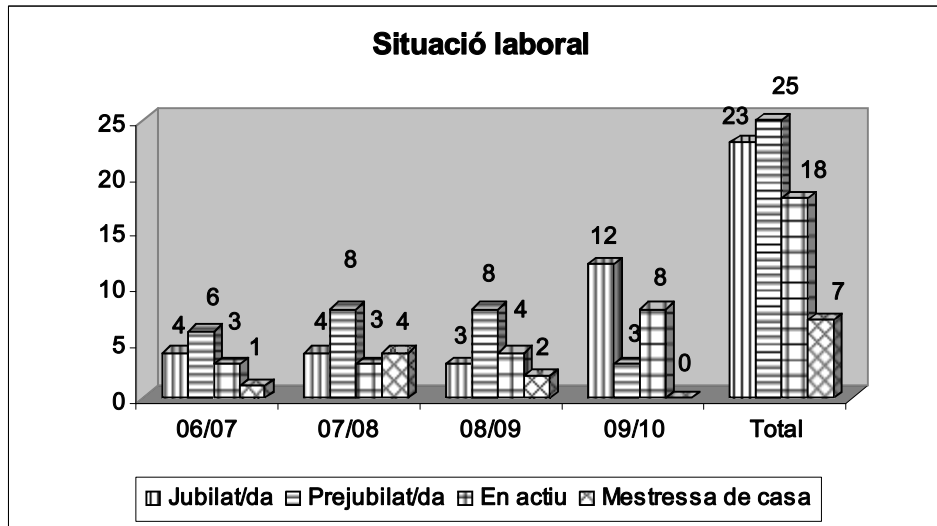

d) Situació laboral:

Quant a les ocupacions actuals que manifesten tenir els matriculats, aquestes són les dades obtingudes:

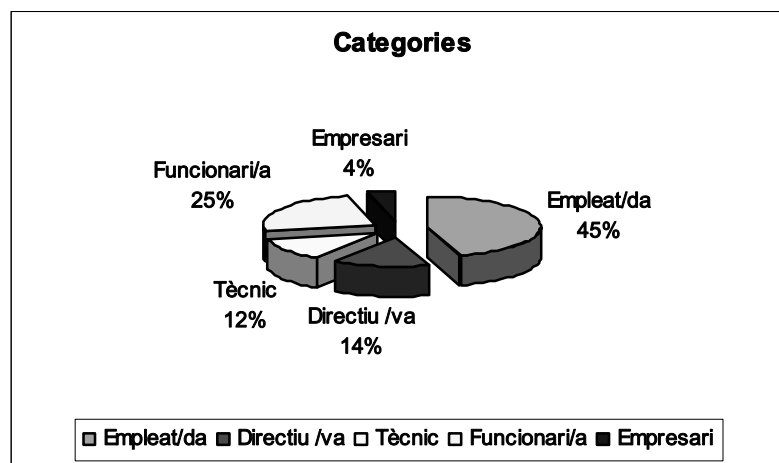
Situació laboral	1r curs	2n curs	3r curs	4rt curs	Total
	09/10	08/09	07/08	06/07	
Jubilat/da	12	3	4	4	23
Prejubilat/da	3	8	8	6	25
En actiu	8	4	3	3	18
Mestressa de casa	0	2	4	1	7

GRÀFIC 4

Els resultats mostren com la major part d'alumnes pertany al sector de jubilats/des i prejubilats/des, tot i que hi ha algunes persones (18) que encara exerceixen les seves professions. Hi ha també presència de mestresses de casa, tot i que menys que l'any passat.

GRÀFIC 5

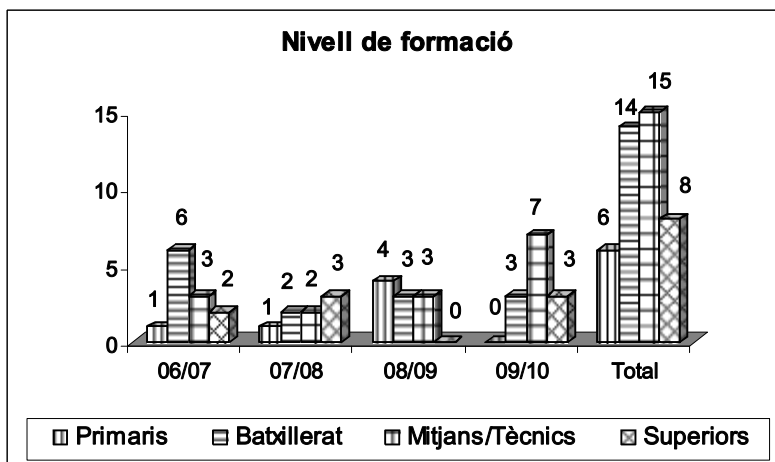
Al gràfic 5, exposem les categories professionals que aquestes persones han tingut (en el cas de jubilats i prejubilats) o tenen (si estan en actiu). Segueix produint-se el fet que la majoria d'alumnes pertany a la categoria d'empleats per compte d'altri, seguits pel funcionariat. Segueixen destacant també els estudiants sènior que han exercit professions de caràcter tècnic així com directius d'empresa. L'àmbit menys nombrós és el d'empresaris per compte propi.

e) **Nivell de formació⁷:**

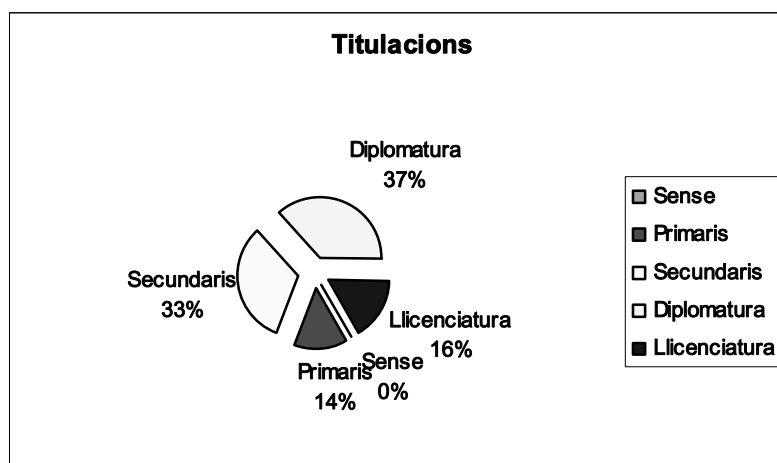
Com s'ha dit ja en altres apartats, els resultats aquí no podien ser altres que els d'heterogeneïtat en aquest criteri. La major part tenen estudis secundaris i/o tècnics. Aquest curs destaquem l'increment de persones amb estudis superiors i el descens d'alumnes amb estudis primaris, la qual cosa també marca una diferència amb cursos anteriors.

Estudis	1r curs 09/10	2n curs 08/09	3r curs 07/08	4rt curs 06/07	Total
Primaris	0	4	1	1	6
Batxillerat	3	3	2	6	14
Mitjans/Tècnics	7	3	2	3	15
Superiors	3	0	3	2	8

GRÀFIC 6

GRÀFIC 7

⁷ En aquest criteri, es veurà com el total no coincideix amb el total d'alumnes matriculats. El motiu és que aquesta dada s'extreu de les enquestes i no tots els alumnes la responen.

f) Recapitulació:

Segons les dades anteriors, el perfil de l'estudiant mig del Programa Sènior del curs 2009-2010 ha estat el de: dona, de 56 a 60 anys, resident a Lleida, jubilada o prejubilada i amb estudis mitjans. Tanmateix, cal assenyalar que certs criteris presenten diferències mínimes, com hem dit abans: sexe i edat, especialment. Per tant, és un programa que, dintre d'una heterogeneïtat patent, va disminuint la diversitat característica d'aquests programes. Veurem si aquest fet es reproduïx en anys futurs i quines conseqüències, si fos el cas, podria tenir.

5. EL PROFESSORAT DEL CURS 2009-2010

5.1. Dades del professorat

Aquest curs el professorat s'ha incrementat notablement, de 44 en el curs anterior, hem passat a 57. El motiu rau en la implementació del 4t curs, per una banda, i en el fet, per una altra, que, en alguns casos, certes matèries han incorporat nous professors. La majoria són docents de la UdL, tot i que n'hi ha alguns de l'Institut Municipal d'Educació (IME), en virtut del conveni establert amb aquest ens.

En el quadre següent s'indiquen les dades del professorat que ha actuat el curs 2009-2010 (per ordre alfabètic).

Professor/a	Categoria/Titulació	Departament/Entitat	Matèria/es
1. Acebrón Ruiz, Julián	Prof. Titular d'Universitat	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Taller d'escriptura I
2. Aldomà Buixadé, Ignasi	Prof. Agregat	Geografia i Sociologia	Geografia de Catalunya
3. Balasch Solanes, Josep Carles	Prof. Titular d'Universitat	Medi Ambient i Ciències del Sol	Dinàmiques externa i interna del Planeta Terra
4. Balcells Fluvià, Mercè	Catedràtica d'Escola Universitària	Química	La química en el nostre entorn quotidià
5. Barahona Viñes, Antonieta	Prof. Associada	Tecnologia dels Aliments	Nutrició i dietètica
6. Bernadó Tarragona, Màrius	Prof. Titular d'Escola Universitària	Història de l'Art i Història Social	Història de la música
7. Bovet Pla, Isabel	Prof. Titular d'Escola Universitària	Hortofructicultura, Botànica i Jardineria	Jardineria i paisatgisme
8. Bureu Ramos, Nela	Prof. Titular d'Universitat	Anglès i Lingüística	Anglès I
			Anglès II
9. Busqueta Riu, Joan Josep	Prof. Titular d'Universitat	Història	Humanisme europeu
10. Cabeza Fabra, Luisa F.	Catedràtica d'Universitat	Informàtica i Enginyeria Industrial	Energies alternatives
			Taller d'energies alternatives
			Metodologia de la recerca i el treball en grup
11. Camats i Guàrdia,	Prof. Associat	Pedagogia i Psicologia	Història del

Ramon			pensament
			Filosofia contemporània
12. Català Alòs, Francesc	Llicenciat en Filologia Catalana	Institut Municipal d'Educació	Llengua catalana I
			Llengua catalana II
13. Chocarro Gómez, Cristina	Prof. Titular d'Universitat	Producció Vegetal i Ciència Forestal	Taller d'ecologia
			Ecologia
14. Conesa i Mor, Josep Antoni	Prof. Titular d'Universitat	Hortofructicultura, Botànica i Jardineria	Les plantes i l'home
			Dinàmiques externa i interna del Planeta Terra
15. Cornadó Teixidó, Maria-Pau	Prof. Titular d'Universitat	Filologia Catalana i Comunicació	Literatura Catalana
16. Creus Bellet, Immaculada	Prof. Associada	Filologia Catalana i Comunicació	Metodologia del treball acadèmic
17. De Lorenzo López, David	Prof. Lector	Ciències Mèdiques Bàsiques	Genètica i nutrició
18. Eras Joli, Jordi	Prof. Lector	Química	La química en el nostre entorn quotidià
19. Fibla Palazón, Joan	Prof. Titular d'Universitat	Ciències Mèdiques Bàsiques	Biologia i societat
20. Galinsoga Jordà, Albert	Prof. Titular d'Universitat	Dret Públic	Història de la integració europea
21. Gil Iranzo, Rosa	Prof. Col·laboradora	Informàtica i Enginyeria Industrial	Taller d'informàtica I
			Taller d'informàtica IV
22. Giné Janer, Marta	Catedràtica d'Universitat	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Obres de la literatura universal
23. González Martínez, Lola	Prof. Titular d'Universitat	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Cinema i literatura
24. Grífol Aldabó, Flora	Llicenciada en Filologia Clàssica i Catalana	Institut Municipal d'Educació	Tècniques de comunicació oral
			Taller de redacció científica
25. Guitard Sein-Echaluze, Luisa	Prof. Titular d'Escola Universitària	Infermeria	Salut, factors de risc i primers auxilis
26. Gutiérrez Vilaplana, Josep M ^a	Prof. Associat	Infermeria	Salut, factors de risc i primers auxilis
27. Herrero Perpiñán, Enric	Catedràtic d'Universitat	Ciències Mèdiques Bàsiques	Biologia i societat
28. Jiménez Sesé, Yolanda	Prof. Associada	Filologia Catalana i Comunicació	Els mitjans de comunicació de masses
29. Jové Deltell, Carme	Prof. Col·laboradora Permanent	Didàctiques Específiques	Exercici físic i salut
30. Lladonosa Vall-	Catedràtic d'Universitat	Història	Humanisme europeu

Llebrera, Manel			
31. Mallof Gurguí, Josep	Llicenciat en Matemàtiques	Institut Municipal d'Educació	Astronomia I Origen i evolució de l'univers
32. Martinell Gispert-Saúch, Josep Ma.	Catedràtic d'Universitat	Dret Privat	Dret civil català
33. Martínez Orduna, Miguela	Prof. Associada	Infermeria	Salut i qualitat de vida
34. Mateu Serra, Rosa	Prof. Col·laboradora Permanent	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Comunicació no verbal
35. Medrano Martorell, Marc	Prof. Agregat	Informàtica i Enginyeria Industrial	Energies alternatives
36. Michelena Bárcena, Antonio	Catedràtic d'Escola Universitària	Producció Vegetal i Ciència Forestal	Biologia i societat
37. Morell Rosell, Ramon	Prof. Jubilat Emèrit	Geografia i Sociologia	Globalització i societat internacional
38. Pedrol i Solanes, Joan	Prof. Titular d'Escola Universitària	Hortofructicultura, Botànica i Jardineria	Les plantes i l'home
39. Perdrix Sapiña, Ferran	Prof. Associat	Informàtica i Enginyeria Industrial	Taller d'informàtica II Taller d'informàtica III
40. Pérez García, Pedro J.	Catedràtic d'Universitat	Medi Ambient i Ciències del Sòl	Climatologia
41. Pérez i Serra, Montserrat	Llicenciada en Història de l'Art i Arqueologia	Institut Municipal d'Educació	Història de Catalunya I Civilitzacions antigues de la Mediterrània
42. Pérez Serrano, Elena	Llicenciada en Filologia Anglesa	Servei Lingüístic UdL	Obres de la literatura universal
43. Piqué Ferré, M. Teresa	Prof. Col·laboradora Permanent	Tecnologia dels Aliments	Nutrició i dietètica
44. Potau Núñez, Xavier	Investigador / PAS	Informàtica i Enginyeria Industrial	Metodologia de la recerca i del treball en grup
45. Recasens i Guinjoan, Jordi	Prof. Titular d'Universitat	Hortofructicultura, Botànica i Jardineria	Les plantes i l'home
46. Rey Castro, Carlos	Prof. Lector	Química	La química en el nostre entorn quotidià
47. Ribes Castells, Ramona	Prof. Titular d'Escola Universitària	Pedagogia i Psicologia	Educació emocional
48. Sánchez de la Torre, Manuel	Prof. Associat	Institut de Recerca Biomèdica	Genètica i nutrició
49. Sans Badia, Albert	Prof. Titular d'Universitat	Química	La química en el nostre entorn

			quotidiana
50. Serrano Endolz, Luis	Prof. Titular d'Universitat	Producció Vegetal i Ciència Forestal	Ecologia Taller d'ecologia
51. Solà Solé, Pere	Prof. Titular d'Universitat	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Literatura de viatges
52. Soldevila Benet, Anna	Prof. Col·laboradora Permanent	Pedagogia i Psicologia	Educació emocional
53. Solé Cutrona, Cristian	Prof. Col·laborador	Informàtica i Enginyeria Industrial	Taller d'energies alternatives
54. Solé Castells, Cristina	Prof. Titular d'Universitat	Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica	Literatura de viatges
55. Torner Benet, Maria Teresa	Prof. Titular d'Escola Universitària	Infermeria	Salut, factors de risc i primers auxilis
56. Verdú Surroca, Noemí	Prof. Associada	Pedagogia i Psicologia	La memòria humana
57. Viana San Andrés, Amadeu	Catedràtic d'Universitat	Filologia Catalana i Comunicació	Humanisme europeu

En total, aquests estudis estan impartits per 57 professors/es adscrits/es a 17 Departaments de la UdL (51); 1 Institut de Recerca de la UdL (1); 1 Servei de la UdL (1); i l'IME (4).

Entre el professorat de la UdL —la majoria, doctors—, trobem 7 Catedràtics/ques d'Universitat; 15 professors/es Titulars d'Universitat; 2 Catedràtics/ques d'Escola Universitària; 6 Professores/es Titulars d'Escola Universitària; 9 Professors/es Associats/des; 3 Professors Lectors; 6 Professors/es Col·laboradors/es; 2 Professors Agregats; 1 Professor Jubilat Emèrit i 1 Investigador. La resta de professorat, depenent de l'IME o de Serveis de la UdL, ha acreditat la seva idoneïtat, no tan sols per estar en possessió de la titulació adient per impartir les matèries respectives sinó per altres aspectes del seu curriculum.

Si el nombre total de professorat que ha impartit classes ha estat de 57, el de matèries ha estat de 49. Això vol dir que en algunes hi ha participat més d'un professor. Però també alguns professors han tingut al seu càrrec més d'una assignatura, sols o compartint la seva docència amb algun company/a.

5.2. Coordinació i contactes amb el professorat

La relació entre el professorat i la coordinació ha seguit en la línia dels cursos anteriors: cordial i estreta, sempre presidida per la col·laboració i la comunicació en tots els aspectes referents al desenvolupament de l'activitat acadèmica.

Un dels punts principals del contacte continuen sent les reunions d'avaluació que es realitzen, al final de cada quadrimestre, amb el professorat de cada curs.

El curs 2009-2010 s'han mantingut diverses reunions amb el professorat, d'acord amb l'estructura establerta ja en anys anteriors. Així, la reunió d'avaluació i coordinació de final del primer quadrimestre convoca tot el professorat: el que ja ha

actuat i el que ho farà durant el 2n quadrimestre, per tal que aquests rebin informació de primera mà sobre la marxa del curs i l'alumnat que encara no coneixen. A la reunió de final del segon quadrimestre s'invita al nou professorat, aquell que l'any següent impartirà alguna matèria al Programa, per tal que es familiaritzin tant amb les característiques del pla d'estudis i de les metodologies docents, com amb el perfil d'alumnat al qual hauran d'atendre.

Així doncs, el curs 2009-2010, les reunions d'avaluació corresponents al primer quadrimestre van tenir lloc els dies 21 de gener, en dos sessions: una amb el professorat de primer i una altra amb el del segon curs. El dia 22 de gener es van celebrar les reunions amb el professorat dels cursos 3er i 4t, també en sessions diferents.

A part de realitzar l'avaluació conjunta dels estudiants, es van tractar temes com el congrés de l'AEPUM a celebrar al maig; l'intercanvi entre el Programa de la Universitat de Burgos i la nostra; el procediment per a les enquestes d'opinió de l'alumnat del segon quadrimestre o l'interès del curs de formació del professorat sènior.

Pel que fa a les reunions d'avaluació del segon quadrimestre, van desenvolupar-se els dies 10 i 11 de juny, amb el professorat de 1er i 2n, el primer dia, i amb el de 3er i 4t, el segon.

En aquesta ocasió, i a més de l'avaluació conjunta dels alumnes, els principals temes tractats van ser: els resultats obtinguts pel professorat a les enquestes de qualitat (excel·lents); la satisfacció dels alumnes participants en l'intercanvi UdL-UBU; informació sobre el XI Encuentro, celebrat al maig i la graduació de la primera promoció.

5.3. La formació del professorat

Durant el curs 2009-2010, la coordinació ha promogut, com en anys anteriors, la formació específica del professorat que participa als estudis Sènior. No és suficient tenir molta experiència docent; cal desenvolupar competències a l'entorn d'un alumnat especial com ho és el que es matricula en aquesta titulació.

S'ha programat, així, per tercera vegada, aquesta formació específica, gestionada per l'ICE. El professorat expert va impartir dos cursos, un d'iniciació i dos d'aprofundiment. D'aquesta forma, es podia atendre les necessitats tant del professorat del Diploma Sènior que ja havia participat en altres ocasions com del que ho feia per primera vegada.

Els cursos van tenir lloc els dies 27 i 28 de gener de 2010. Es va fer l'encàrrec als mateixos formadors del curs anterior, atès l'èxit obtingut en aquella edició, de manera que els pedagogs i experts en formació i programes universitaris per a gent gran, Sonia Morales Calvo i Juan Lirio Castro, de la Universidad de Castilla-La Mancha, van impartir ambdós cursos en les dates indicades.

S'hi va inscriure professorat del Sènior, però també altres que no formen part de la nòmina del Programa. Al curs "El proceso de enseñanza-aprendizaje en los adultos mayores. Curso de iniciación" s'hi van inscriure 11 persones; al primer d'aprofundiment, "El proceso de enseñanza-aprendizaje en los adultos mayores. Curso

de profundización I", s'hi van matricular 11 professors; mentre que al segon nivell d'aprofundiment ho van fer 11 més (alguns d'ells matriculats en més d'un curs).

Com l'any anterior, els cursos van estar molt ben valorats pels assistents, per la informació rebuda i l'exposició clara i amena d'estratègies i metodologies interessants per aquest tipus de docència i aquest perfil d'alumnat. Aquests cursos també permeten al professorat de la UdL, participi o no al Programa Sènior, prendre consciència de la rellevància creixent d'aquests tipus de programes a la universitat espanyola, la qual cosa contribueix a la visibilitat d'aquests estudis, de la qual ja parlàvem en el capítol anterior.

Els títols i els programes dels cursos van ser els següents:

El proceso de enseñanza-aprendizaje en los adultos mayores Curso de iniciación
Módulo I: Aproximación a la educación de adultos y mayores.   • La educación de adultos mayores como campo conceptual y práctico.• Necesidades educativas de las personas mayores.• Las universidades de mayores como instituciones educativas. Módulo II: Factores que afectan al aprendizaje de los adultos y mayores, implicaciones a la hora de enseñar.   • Variables biológicas.• Variables cognitivas.• Variables socioafectivas.

El proceso de enseñanza-aprendizaje en los adultos mayores Curso de profundización I
Módulo I: La interacción didáctica.   • Los factores que activan el aprendizaje: atención, memoria y motivación.• Las estrategias metodológicas.• Selección y uso de medios y recursos didácticos.• La evaluación en el proceso de enseñanza-aprendizaje para los adultos-mayores.

El proceso de enseñanza-aprendizaje en los adultos mayores

Curso de profundización II

Módulo I: Proyección del conocimiento

- Experiencias europeas y nacionales para la proyección del conocimiento más allá de las aulas

6. AVALUACIÓ DE LA QUALITAT DE LA TITULACIÓ

6.1. Avaluació de la qualitat de la titulació: Informe de seguiment

La qualitat dels estudis universitaris en tots els seus vessants és un aspecte fonamental en l'actualitat. Com és sabut, les diverses agències que actuen tant a nivell europeu com estatal i autonòmic estableixen directrius per a l'avaluació i l'acreditació de professorat, d'estudis, de centres, etc. L'objectiu final és l'assegurament de la qualitat a la universitat, en general. En aquest sentit, el Programa Sènior no pot quedar-se fora d'aquest context, per la qual cosa, des del primer any d'implementació s'han anat posant les bases per tal de garantir la qualitat de la mateixa manera que es fa a les altres titulacions de la UdL.

El curs 2009-2010, juntament amb l'Oficina de Qualitat de la UdL es va establir que el títol propi del Programa Sènior seria un dels que se sotmetrien a avaluació de la qualitat. Amb aquest objectiu, vam elaborar un informe de seguiment de la qualitat segons el model proveït per l'OQUA. En aquest informe cal donar comptes sobre la planificació anual i alhora informar sobre si s'han produït canvis en el disseny del programa formatiu aprovat. També sobre l'aprenentatge de l'estudiantat: per quins mitjans i/o recursos aquest s'afavoreix. Els resultats del Programa han de mesurar-se d'acord amb la valoració de la matrícula, el rendiment acadèmic i els resultats de les enquestes dels estudiants. En tots aquests punts s'han d'aportar les dades adients que han de ser trameses a l'OQUA per la seva anàlisi i seguiment. Finalment, es sol·licita l'aportació de propostes de millora, que vam facilitar, de la mateixa manera que ho hem fet al llarg d'aquesta memòria.

A part d'aquest informe de seguiment lliurat a l'OQUA, el curs 2009-2010 s'han desplegat els instruments necessaris per avaluar, en primer lloc, la qualitat del professorat i les matèries (a càrrec de la mateixa OQUA), i en un segon terme, però no menys important, tot allò que fa referència a la qualitat de la resta d'aspectes docents i d'infraestructura del Programa en si (a càrrec de la coordinació del Programa). Tot seguit indiquem els procediments i els resultats d'ambdós tipus d'avaluacions.

6.2. Resultats de les enquestes d'opinió sobre el professorat i les matèries

Com hem dit, l'OQUA ha continuat gestionant durant aquest curs tant l'elaboració com el processament de les enquestes d'opinió del professorat i les matèries. Aquestes enquestes són de gran utilitat per a la coordinació del Programa ja que ajuden a vetllar per mantenir un nivell òptim de qualitat tant del professorat com de l'adequació de les matèries al títol i als interessos dels i de les alumnes.

Pel que fa al professorat, igual que per a la resta de titulacions de la UdL, al final de cada quadrimestre es sotmeten uns qüestionaris a l'alumnat de manera que aquest pugui donar la seva opinió sobre la tasca docent d'aquell i les seves metodologies, així com sobre les característiques de les matèries. El model d'enquestes utilitzat és el mateix que l'Oficina de Qualitat, dependent del Vicerectorat de Qualitat i Planificació, va dissenyar el seu dia per a tots els estudis oficials de llicenciatura a la UdL. Per tant,

queda clar que, en aquest sentit, a la Universitat de Lleida no es fa cap diferència entre aquests estudiants i els dels estudis oficials.

Els resultats d'aquest curs, com cada any fins ara, han estat molt satisfactoris, per sobre de la mitjana de la UdL en diversos punts. Per exemple, en la resposta a la qüestió "És un bon/a professor/a", el valor mitjà de tots els cursos ha estat de 4.6 sobre 5. En general, s'observa un nivell de satisfacció alt pel que fa a la qualitat del professorat i al desenvolupament de les matèries.

Tot seguit, incloem els quadres resum dels valors de les mitjanes de les enquestes sobre professorat i matèries dels tres cursos, cadascun amb els corresponents quadrimestres.

Enquesta d'opinió: professorat i assignatures. Curs 2009-2010			
1r curs – 1r quadrimestre		1r curs – 2n quadrimestre	
I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana	I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana
1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,40	1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,33
2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,24	2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,26
3. Mostra entusiasme per la matèria	4,58	3. Mostra entusiasme per la matèria	4,40
4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,46	4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,34
5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,40	5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,38
6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,52	6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,49
7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,52	7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,24
Resposta opcional		Resposta opcional	
8. Compleix l'horari establert	4,58	8. Compleix l'horari establert	4,50
9. És un/a bon/a professor/a	4,53	9. És un/a bon/a professor/a	4,52
II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)		II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)	
10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,17	10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,36
11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,16	11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,06
12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,06	12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	3,97
13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	3,84	13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,06
14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,25	14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,30
15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,18	15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,16
16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,25	16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,12

17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,34	17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,37
18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,10	18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	3,97
Resposta opcional		Resposta opcional	
19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,23	19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,03
20 El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,41	20 El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,25

Enquesta d'opinió: professorat i assignatures. Curs 2009-2010			
2n curs – 1r quadrimestre		2n curs – 2n quadrimestre	
I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana	I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana
1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,27	1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,39
2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,30	2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,37
3. Mostra entusiasme per la matèria	4,72	3. Mostra entusiasme per la matèria	4,69
4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,49	4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,64
5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,51	5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,54
6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,68	6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,75
7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,48	7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,63
Resposta opcional		Resposta opcional	
8. Compleix l'horari establert	4,52	8. Compleix l'horari establert	4,65
9. És un/a bon/a professor/a	4,54	9. És un/a bon/a professor/a	4,69
II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)		II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)	
10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,33	10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,34
11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,24	11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,28
12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,07	12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,10
13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,45	13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,37
14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,60	14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,27
15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,43	15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,28

16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,46	16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,28
17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,50	17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,39
18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,17	18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,06
Resposta opcional		Resposta opcional	
19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,15	19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,12
20 El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,39	20 El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,39

Enquesta d'opinió: professorat i assignatures. Curs 2009-2010

3r curs – 1r quadrimestre		3r curs – 2n quadrimestre	
I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana	I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana
1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,40	1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,41
2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,28	2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,34
3. Mostra entusiasme per la matèria	4,46	3. Mostra entusiasme per la matèria	4,67
4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,37	4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,47
5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,46	5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,57
6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,68	6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,84
7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,50	7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,47
Resposta opcional		Resposta opcional	
8. Compleix l'horari establert	4,80	8. Compleix l'horari establert	4,78
9. És un/a bon/a professor/a	4,62	9. És un/a bon/a professor/a	4,71
II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)		II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)	
10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,16	10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,46
11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,23	11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,14
12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,08	12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,03
13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,17	13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,42
14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,19	14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,46
15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,42	15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,52
16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,09	16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,36
17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,28	17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,44
18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,25	18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,11
Resposta opcional		Resposta opcional	
19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,12	19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,26
20. El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,19	20. El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,57

Enquesta d'opinió: professorat i assignatures. Curs 2009-2010

4t curs – 1r quadrimestre		4t curs – 2n quadrimestre	
I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana	I. Valoració del/de la professor/a (de l'1 al 5)	Mitjana
1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,50	1. Presenta els continguts de manera clara i sistemàtica	4,39
2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,54	2. Estimula la reflexió i proporciona diferents perspectives	4,36
3. Mostra entusiasme per la matèria	4,61	3. Mostra entusiasme per la matèria	4,45
4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,57	4. Crea un clima de diàleg, confiança i treball	4,36
5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,54	5. És accessible per a la realització de consultes i tutories sobre la matèria	4,46
6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,68	6. Manté un tracte cortès amb l'estudiantat	4,62
7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,49	7. Proporciona recursos que faciliten l'aprenentatge	4,44
Resposta opcional		Resposta opcional	
8. Compleix l'horari establert	4,81	8. Compleix l'horari establert	4,71
9. És un/a bon/a professor/a	4,65	9. És un/a bon/a professor/a	4,49
II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)		II. Valoració de l'assignatura (de l'1 al 5)	
10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,48	10. Els objectius de la matèria han estat definits clarament	4,18
11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,14	11. S'ha contextualitzat la matèria dins dels objectius de la titulació	4,23
12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	3,75	12. Les hores de treball que cal dedicar a la matèria són les adequades al nombre de crèdits	4,22
13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,29	13. S'utilitzen mètodes eficaços d'ensenyament/aprenentatge	4,14
14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,63	14. A l'inici del curs s'han deixat clars els criteris d'avaluació	4,47
15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,56	15. Es descriuen amb precisió l'abast de les tasques que l'alumnat ha de dur a terme per tal de superar l'assignatura	4,39
16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,48	16. L'avaluació de la matèria és coherent amb la metodologia emprada al llarg del curs	4,36
17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,43	17. Per a l'avaluació de la matèria es té en compte el teu treball continuat	4,26
18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,25	18. S'estableixen relacions entre els continguts de la matèria i altres matèries del pla d'estudis	4,17
Resposta opcional		Resposta opcional	
19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	4,07	19. La meva dedicació a la matèria ha estat suficient	3,96
20. El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,24	20. El cursar la matèria ha contribuït de manera significativa a la meva formació	4,21

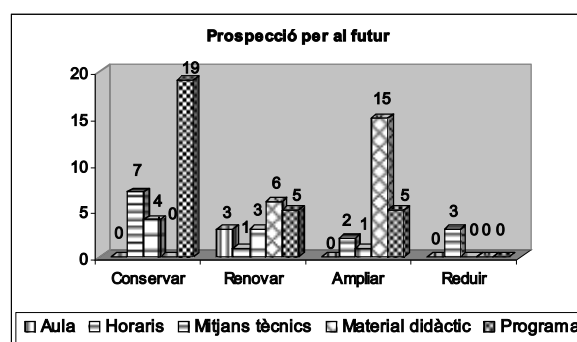
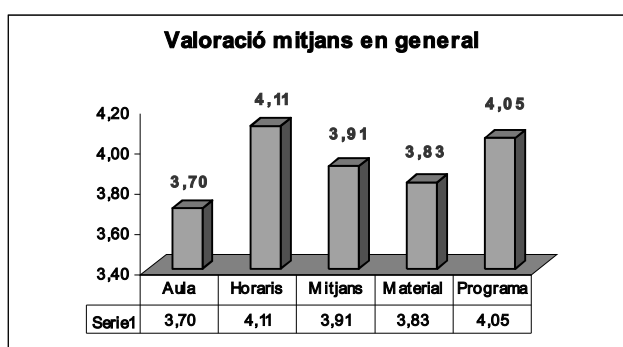
6.3. Resultats de l'enquesta sobre el Programa

La coordinació del Programa ha seguit encarregant-se, durant el 2009-2010, d'elaborar les enquestes generals de qualitat del Programa, de les quals s'extreuen dades de motivacions, interessos, qualitat dels materials i espais, etc., que després es veuen reflectides a les memòries anuals.

A continuació, es pot veure la valoració d'aquests aspectes, segons els resultats dels qüestionaris.

Enquesta sobre aspectes generals Programa Sènior Curs 2009-2010	Alumnes enquestats 1r curs: 13 2n curs: 10 3r curs: 8 4rt curs: 12			
I. Valoració dels mitjans en general (de l'1 al 5)	1r Curs	2n Curs	3r Curs	4rt Curs
1. Sobre les condicions de l'aula	3.7	3.8	3.9	3.5
2. Sobre els horaris	4.0	4.1	4.0	4.0
3. Sobre els mitjans tècnics	3.9	3.8	4.1	3.8
4. Sobre el material didàctic rebut	3.9	3.5	3.9	4.0
5. Sobre el conjunt del programa	4	4.3	4.0	3.9
II. Prospecció per al futur (per nombre d'alumnes) Aspectes que caldria conservar				
Horaris	2	-	3	2
Mitjans tècnics	1	1	1	1
Conjunt del programa	7	6	2	4
Aspectes que caldria renovar				
Condicions de l'aula	-	1	1	1
Mitjans tècnics	1	1	-	1
Material didàctic	2	2	1	1
Conjunt del programa	1	1	1	1
Horaris	-	1	-	-
Aspectes que caldria ampliar				
Horaris	1	1	-	-
Mitjans tècnics	-	-	1	-
Material didàctic	4	5	4	2

Conjunt del programa	2	1	2	-
Aspectes que caldria reduir				
Horaris	1	-	1	1
Treballs o proves finals	-	-	-	-
III. Les expectatives en relació amb el Programa s'han complert?				
Sí	12	10	8	10
No	-	-	-	1

La valoració del Programa ha millorat pel que fa al curs anterior, en relació amb els aspectes d'infraestructura. El canvi al Campus de Cappont ha fet millorar la valoració de les aules, que el curs passat va ser l'element pitjor valorat. Per tant, el canvi, en aquest sentit, ha suposat una millora important. Pel que fa a la resta d'aspectes, els horaris i el conjunt del programa són els més ben valorats pels estudiants. També és interessant destacar com els alumnes se senten satisfets pel que fa a les seves expectatives en relació a aquests estudis.

6.4. Rendiment acadèmic

Aquest aspecte, en relació al curs passat, s'ha mantingut constant. Així, segons les dades dels resultats de superació de les matèries, s'observa que la taxa de rendiment ha estat elevada en tots els cursos. La nota mitjana ha estat de Notable, per a totes les matèries. Igual que anys anteriors, existeixen alumnes amb dificultats en seguir aquesta formació, atesa la seva exigència; però, n'hi ha d'altres que s'hi esforcen, de manera que assolixen resultats excel·lents. Aquest fet equilibra el còmput final.

Tanmateix, aquest curs s'ha viscut per primer cop un nivell d'abandonament notable en un dels cursos, concretament a segon, curs en el qual s'han perdut gairebé 10 alumnes. Suposem que s'hi barregen problemes de tipus personal (aquest col·lectiu és molt vulnerable en aquest sentit: malalties pròpies i de familiars, problemes d'altres tipus, etc.) amb els de la dificultat de seguiment d'aquests estudis. Esperem que

aquest fet no es torni a repetir; en qualsevol cas, la coordinació ha de posar l'atenció adequada per ajudar els estudiants que ho necessitin i al seu professorat.

7. ALTRES ACTIVITATS DEL PROGRAMA SÈNIOR

7.1. Inauguració del curs acadèmic

El dia 28 de setembre de 2009 va tenir lloc la inauguració del curs del Programa Sènior, acte que estava també concebut com una acollida als nous estudiants. Hi van participar Isabel del Arco (Vicerectora de Docència), Neus Vila (directora de l'ICE-CFC), Joan Ballesté (Institut Municipal d'Educació-Ajuntament de Lleida) i Ramon Camats (professor del Programa Sènior).

Va obrir l'acte la Vicerectora de Docència donant la paraula a la coordinadora del Programa i directora de l'ICE-CFC, la qual donà la benvinguda als nous alumnes i exposà una síntesi de les activitats del curs passat. Així mateix, va destacar que al final del curs sortiria la primera promoció de diplomats i va anunciar el congrés nacional que tindria lloc al mes de maig, fet important per la UdL, ja que es comptaria amb la presència de representants de bona part de les universitats de l'Estat que ofereixen programes universitaris per a majors de 50 anys.

Després d'unes breus paraules del Sr. Joan Ballesté i del Sr. Ramon Camats, la Vicerectora de Docència va tancar l'acte presentant el projecte endegat per la Universitat de Lleida per tal de participar en la convocatòria de Campus d'Excel·lència Internacional que els Ministeris de Ciència i Innovació i d'Educació van convocar pel curs 2009-2010.

7.2. Presentació de la Memòria del curs 2008-2009

El dia 25 de gener de 2010, amb una mica de retard respecte a cursos anteriors es presentà al Consell Assessor de l'ICE-CFC la Memòria d'aquest Institut i la del Programa Sènior, que en les anteriors ocasions s'havia presentat el dia de la inauguració del curs. Els canvis en l'organització de l'ICE-CFC i el propi Programa Sènior van ser els responsables del retard. Es va considerar adequat, atesa la situació financera general, reduir costos i per tant es va canviar el format, més senzill i econòmic. Un cop aprovada en Consell de Govern, es penjà a la web del Programa tal i com s'ha fet amb les altres memòries de cursos passats, i només una petita quantitat d'exemplars es repartiren internament a la UdL.

7.3. Mobilitat d'estudiants: Intercanvi UBU-UdL

Per segon any consecutiu, la Universitat de Burgos i la Universitat de Lleida han portat a terme un projecte d'intercanvi acadèmic entre estudiants de la Universidad de la Experiencia castellana i el Programa Sènior lleidatà. És una mostra més de la consolidació de les activitats promogudes en el marc del Programa Sènior no exclusivament referides al desenvolupament de la titulació.

Les dates i nombre d'alumnes dels intercanvis d'aquest curs van ser:

- Set alumnes del programa Sènior es van a desplaçar a Burgos del 12 al 16 d'abril, acompanyats pel Sr. Àngel Melero, tècnic del Programa.
- Catorze alumnes de la Universidad de la Experiencia de Burgos van ser a Lleida del 24 al 30 de maig, fent coincidir la seva estada amb l'XI Encuentro Estatal de

Programas Universitarios para Mayores. En aquest cas, van ser acompanyats per la Directora del programa castellà, Dra. Carmen Palmero Cámara, i el professor de la Universidad de Burgos, Dr. Alfredo Jiménez Eguizábal

Des de la coordinació d'ambdós programes sempre s'ha tingut cura que totes les activitats incloses dins el programa d'intercanvi tinguin un caire marcadament acadèmic. Com a complement, hi ha una part d'activitat tant cultural com institucional ja que considerem important conèixer la cultura i la idiosincràsia del lloc que es visita. No es tracta, doncs, d'excursions culturals simplement, sinó que els alumnes han d'integrar-se en les activitats acadèmiques de la universitat que acull.

7.3.1. Estada a Burgos

De les activitats acadèmiques realitzades a Burgos, podem destacar:

- Conferència-col·loqui titulada "Respuestas al paso del tiempo", impartida pel catedràtic Dr. Alfredo Jiménez Eguizabal.
- Classe d'Història de l'Art, amb el tema "Genios de la pintura: Goya", amb la professora Dra. Pilar Alonso Abad.
- Classe d'Història sobre "Los Reyes Católicos y la Cartuja de Miraflores de Burgos", impartida pel Dr. Domingo Ortega Gutiérrez a la mateixa cartoixa.

Com a activitats culturals, que complementen les acadèmiques, especialment pel valor de les explicacions del professorat expert acompanyant, assenyalarem les següents:

- Visita guiada al Paseo de la Isla, considerat com un jardí botànic per la seva varietat d'espècies arbòries, moltes de procedència exòtica.
- Visita als jaciments arqueològics de la serra d'Atapuerca, acompanyats pel professor de Paleontologia, Dr. José Miguel Carretero Díaz. Aquesta visita té un interès especial ja que són poques les persones que poden accedir a determinats espais dels jaciments (estudiants de doctorat i altres alumnes, també del Programa Interuniversitario de la Universitat de Burgos). Per tant, els nostres alumnes van poder accedir-hi com uns universitaris més i no com a públic general.
- Visita a la Catedral de Burgos, acompanyats per la professora d'Història de l'Art, Dra. Lena Iglesias Rouco.

Finalment, en relació a l'apartat institucional, volem mencionar la càlida acollida que se'ns va dispensar i que es va materialitzar en els següents actes:

- Rebuda per part del Magnífic Sr. Rector de la Universitat de Burgos, D. Alfonso Murillo Villar, el dimarts 13 d'abril a l'Aula Magna de la Universitat.
- Recepció per part de l'alcalde de la ciutat, Sr. Juan Carlos Aparicio, a la Sala de Plens de l'Ajuntament, amb visita a les diferents dependències de l'Ajuntament amb el propi alcalde com a guia.
- Acte de benvinguda, el primer dia d'estada a Burgos, per part de la Degana de la Facultat de d'Humanitats i Educació, Sra. Raquel de la Fuente Anuncibay.

7.3.2. Estada a Lleida

En aquest segon intercanvi, la UdL presentava dos circumstàncies especials que determinaven l'organització. Per una banda, la celebració de l'XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores, que coincidia en les mateixes dates de l'intercanvi, i per una altra, la fi del curs a la nostra universitat.

Per aquest últim motiu —ja no hi havia classes—, es va haver de programar sessions acadèmiques especials pels tres primers dies d'intercanvi, ja que després els alumnes s'incorporarien a les sessions del congrés. Com és habitual, la bona predisposició i col·laboració del professorat del nostre Programa va facilitar aquest fet.

Així, com a activitats acadèmiques (classes i tallers) pròpiament dites, es van impartir les següents:

- Classe sobre “El lenguaje de la cortesía”, a càrrec del professor Amadeu Viana.
- Dos classes sobre nutrició. La primera, titulada “La dieta mediterrànea”, a càrrec de la professora Antonieta Barahona, i la segona, impartida pel professor David de Lorenzo, amb el títol “Hacia la nutrición personalizada”.
- Taller dedicat a la “Simulación en enfermería”, impartit per la professora Luisa Guitard.
- Classe sobre educació emocional: “Convivir con las emociones”, per part de la professora Anna Soldevila.

Entre les activitats acadèmico-culturals, a Lleida es van programar les següents:

- Visita al Museu Diocesà i Comarcal de Lleida, guiada pel professor d'Història de l'Art de la UdL, Francesc Fité Llevot, i la historiadora i conservadora del Museu, Carme Berlabé.
- Visita guiada al Castell Templar de Gardeny.
- Sortida al Parc Astronòmic del Montsec, amb l'acompanyament del professor Josep Mallol Gurguí.
- Visita al Parc Municipal de la Mitjana, guiada pels professors Carles Balasch i Josep Antoni Conesa.
- Lectura i explicació de poemes de Màrius Torres, amb la professora M. Pau Cornadó.

Pel que fa als actes institucionals, es va intentar correspondre amb la mateixa calidesa amb la qual els estudiants lleidatans havien estat rebuts a Burgos. Per tant, van tenir lloc els següents actes:

- Acte de recepció institucional, el dia 25 de maig, per part de les autoritats acadèmiques, amb la presència del Magnífic Sr. Rector de la Universitat de Lleida, Dr. Joan Viñas, la Vicerectora de Docència, Dra. Isabel del Arco, i la Directora de l'ICE-CFC, Dra. Neus Vila.
- Recepció, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Lleida, per part de les autoritats municipals.

- Acte de benvinguda presidit per la Degana de la Facultat de Ciències de l'Educació, Dra. Mª Pau Cornadó Teixidó, amb posterior visita i explicació de l'estructura d'aquesta Facultat per part de la pròpia Degana.

Cal agrair la col·laboració de totes les persones i entitats implicades en aquesta activitat del programa Sènior, ja que contribueix a consolidar-lo com un programa amb projecció, dinamisme i presència al panorama estatal. Així, volem destacar la participació de les entitats lleidatanes que van posar els mitjans necessaris per tal que la seva aportació enriqueís l'intercanvi: Ajuntament de Lleida, IME i Museu de Lleida. Especialment, al professorat del Diploma Sènior, per la seva disponibilitat i el seu esforç; així com als estudiants lleidatans, per l'atenció als seus companys castellans.

De la coordinació del programa, voldria fer especial esment de la tasca del tècnic, Àngel Melero, que va portar molt eficaçment el pes principal de l'organització d'aquest segon intercanvi, en moments en què el personal de la coordinació (directora, cap d'unitat, tècnic i becària) havien de distribuir-se les tasques per abastar adequadament les múltiples activitats del segon quadrimestre del curs.

Esperem poder seguir realitzant, en futurs anys, aquest tipus d'experiències d'intercanvi acadèmic i cultural, que només fan que beneficiar el Programa Sènior de la Universitat de Lleida.

7.4. XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores⁸

EL Programa Sènior de la UdL va ser l'encarregat d'organitzar l'onzena edició del congrés que porta aquest nom i que té lloc cada dos anys, sota els auspicis de l'AEPUM (Asociación Estatal de Programas para Mayores). El 2008 es va celebrar a la Universitat de Burgos l'anterior edició, i allà es va decidir, en l'Assemblea de l'AEPUM, prèvia presentació de la candidatura lleidatana, que la UdL seria l'encarregada de la número 11, el 2010. Era el primer cop que es programava aquest esdeveniment a Catalunya, amb la qual cosa la satisfacció per als representats de la UdL que allà érem va ser doble.

A la reunió de la Junta Directiva de l'AEPUM, al mes de desembre de 2008, a Badajoz, la directora del Programa, Neus Vila, membre d'aquesta junta, va proposar, en nom de la UdL, el tema de l'assegurament de la qualitat per al congrés, proposta que va ser aprovada i així va quedar establert. El títol seria "Avaluació i qualitat en els programes universitaris per a majors: processos, aplicacions i finalitats".

A partir d'aquell moment es va formar el comitè d'organització que va procedir a la preparació de les accions pertinents per a la celebració de la trobada: difusió, 'call for papers', selecció i contactes amb els ponents, planificació d'activitats, etc. El comitè científic, per la seva banda, va seleccionar les aportacions amb la qualitat adequada per a ser exposades durant l'Encuentro. Es va comptar amb la col·laboració d'òrgans de la UdL, i entitats i institucions diverses que, amb suport, bé personal, bé econòmic o material, van contribuir a l'èxit de l'esdeveniment. A part de l'AEPUM, mencionarem, de la UdL, L'ICE-CFC, el Consell Social i la Fundació; de les institucions externes,

⁸ Presentem aquí una síntesi dels aspectes més destacats de l'organització i celebració del congrés. Més dades concretes es poden trobar al llibret editat amb motiu del mateix.

l'Ajuntament de Lleida i la Diputació de Lleida; i entre les entitats empresarials, Ibercaja i l'Editorial París.

El congrés es va celebrar entre els dies 26 i 28 de maig, de dimecres a divendres. A més de les ponències, es van presentar 33 comunicacions, i l'assistència va ser d'unes 200 persones.

La inauguració va tenir lloc el dia 26 de maig a la tarda, a l'Auditori Enric Granados. La taula institucional va estar constituïda pel rector de la UdL, Joan Viñas; el regidor de l'Ajuntament de Lleida, Jesús Castillo; el president de l'AEPUM, Antonio Rodríguez; la vicerectora de docència, Isabel del Arco; i la directora de l'ICE-CFC i del Programa Sènior, Neus Vila. Després dels parlaments de les autoritats i un cop inaugurat el congrés, l'escriptora Rosa Regàs va pronunciar la conferència inaugural que portava el títol "El tiempo de las vocaciones ocultas". Com a cloenda de l'acte, hi va haver una actuació musical a càrrec del Petit Cor Cantàtor de Torrefarrera i un refrigeri per a tots els assistents a l'exterior de l'Auditori.

A l'endemà, dijous, 27 de maig, les activitats dels congrés es van celebrar a l'edifici de Rectorat i Facultat de Lletres de la UdL. Es van organitzar sessions simultànies de comunicacions durant el matí, per, després d'una pausa-cafè, assistir a les dos ponències del dia. La primera, a càrrec del director d'AQU Catalunya, Josep Anton Ferré, titulada "La calidad en los programas universitarios", que va provocar un intens debat entre els assistents. La segona ponència plenària, a càrrec de José Alberto Yuni, de la Universidad Nacional de Catamarca (Argentina), de títol "Criterios para la evaluación de buenas prácticas institucionales de educación de adultos mayores en América Latina", va permetre copsar coincidències i divergències entre els programes espanyols i els americans.

A primera hora de la tarda es va celebrar una taula rodona, moderada per Neus Vila, amb el títol "La calidad en y de los PUPMs⁹". Els ponents van ser els experts Alfredo Jiménez (Universidad de Burgos), Concepción Argente del Castillo (Universidad de Granada) i Isabel del Arco (Universitat de Lleida). El dia va acabar amb la celebració de l'assemblea de l'AEPUM, amb l'assistència dels representants de les universitats membres. La resta dels participants va tenir l'oportunitat de realitzar, en dos grups, visites culturals a la Seu i la Paeria. Durant l'assemblea es va celebrar l'elecció de la nova junta directiva, ja que alguns dels seus membres, incloent la presidència, havien finalitzat el seu període com a tals. La representant de la UdL, Neus Vila, va seguir formant-ne part. Un cop constituïda la junta, la nova presidenta, Concha Bru (Universitat d'Alacant) i la nova secretària, Carmen Palmero (Universidad de Burgos), van felicitar la resta de membres entrants i van agrair als sortints la seva tasca durant els darrers anys. A continuació, es va celebrar la primera reunió de la nova junta.

El mateix dia i durant tota la Jornada, en una aula del mateix edifici de Rectorat i Facultat de Lletres, es va mostrar una exposició de treballs realitzats pels alumnes del Diploma Sènior de la UdL al llarg del curs i amb la finalitat de fer palesa la tasca d'aquests estudiants. Es va proposar al professorat aquesta possibilitat, a la qual van respondre els responsables del *Taller d'escriptura I* de primer (Julián Acebrón), de

⁹ Sigles de "Programas Universitarios para Mayores".

Jardineria i paisatgisme de segon (Isabel Bovet), de *Civilitzacions antigues de la mediterrània* de tercer (Montserrat Pérez i Serra), i de *Metodologia de la recerca i del treball* de quart (Lluïsa F. Cabeza i Xavi Potau). Ells van promoure i planificar aquestes aportacions dels estudiants que van ser molt ben valorades durant el congrés.

L'últim dia, divendres, 28 de maig, el congrés es va desenvolupar al Campus de Cappont de la UdL. Com el dia anterior, a primera hora hi va haver tres sessions simultànies de comunicacions. A continuació, el Subdirector General de Aprendizaje a lo largo de la Vida, del Ministerio de Educación, José Mario Rodríguez Alvariño, va presentar "El Programa de Aprendizaje a lo largo de la vida", que s'està elaborant a aquest Ministeri. La ponència de clausura, "Los programas para mayores y la calidad de vida", va anar a càrrec del professor de la Universidad de Santiago, Miguel Ángel Zabalza.

Finalment, a última hora del matí es va celebrar l'acte de cloenda del congrés, que va comptar amb la presència i els parlaments de la Cap d'Unitat de l'ICE-CFC, Ingrid Martorell, la seva Directora, Neus Vila, la nova presidenta de l'AEPUM, Concepción Bru, la nova secretària, Carmen Palmero, el Subdirector General de Aprendizaje a lo largo de la Vida, José Mario Rodríguez Alvariño, el vicerector de qualitat de la UdL, Ramon Saladrigues, i la vicerectora de docència de la UdL, Isabel del Arco.

Durant el congrés, per part de la UdL, a més de les intervencions institucionals i les de la vicerectora de Docència i la directora del Programa a la taula rodona del dia 27 de maig, es van presentar algunes comunicacions elaborades de persones relacionades amb el nostre Programa (professorat, gestors, practicants):

- Ingrid Martorell, Àngel Melero i Eva Carretero: "Diseño de un PAT específico para los alumnos del Programa Sènior de la UdL".¹⁰
- M. Teresa Piqué: "Metodología de evaluación continuada para mayores en la UdL: aprendizaje de la asignatura *Nutrición y Dietética*".
- Xavier Potau, Ingrid Martorell, Marc Medrano, Luisa F. Cabeza: "Metodología del trabajo científico en los estudios para mayores de la UdL".

A part les activitats acadèmiques, es va procurar atendre tots els assistents també pel que fa als aspectes de caràcter social: esmorzar per tots els dies i dinar pel segon i tercer dies, àpats que van tenir lloc als campus on tenia lloc cada jornada. El sopar del congrés, a un restaurant de la ciutat, dijous a la nit, va tenir molt èxit de participació; al final, hi va haver una actuació d'un dels grups d'havaneres més emblemàtics de la ciutat de Lleida, molt celebrada per tots els assistents.

Seguint amb els principals objectius del congrés, exposarem els aspectes que es van destacar de forma clara a les conclusions del mateix:

1. El reconeixement de l'envelliment com un fenomen natural. A mesura que es van complint anys cal mantenir la curiositat, la creativitat, la sensació de plenitud i la tranquil·litat emocional evitant l'angoixa, la por i sobretot l'avorriment. Les neurones moren, com totes les cèl·lules, però les que

¹⁰ Tot seguit, al punt 7.6. d'aquest capítol, parlem més àmpliament d'aquest treball.

queden s'especialitzen, per això mai no és tard per posar en marxa les vocacions ocultes. Tot i l'edat, sempre ens quedarà el poder del cervell.

2. La importància de l'avaluació i de desenvolupar indicadors que mesurin l'eficiència dels programes en general, tant de les estratègies d'ensenyament com de la participació i aprenentatges assolits pels estudiants.
3. La necessitat de combinar l'ús d'instruments estandarditzats de mesura i de dissenyar instruments fins i tot per optimitzar l'avaluació dels programes universitaris de gent gran.
4. El fet que tant l'avaluació global dels programes com, de manera específica, l'activitat docent del professorat reflecteixen un alt grau de consecució dels objectius plantejats i de satisfacció dels participants.
5. La importància de la mobilitat d'estudiants entre diferents universitats amb programes per a persones grans i també de l'ús d'eines TIC, com indicadors emergents de qualitat.
6. La rellevància del paper dels actors en la qualitat dels programes.
7. La necessitat política d'arbitrar mesures que permetin resoldre les asimetries i divergències dels grups d'interès.
8. El fet que el perfil dels estudiants presenta, en general, un bon nivell educatiu i d'activitat, amb situació econòmica bona, cada vegada més implicats i exigents amb els programes i que accepten les exigències que els plantegen des de la universitat.
9. La necessitat d'introduir un canvi significatiu en tot el que es refereix a l'aprenentatge permanent, partint del fet que totes les persones han de tenir noves oportunitats per aprendre en una situació sociocultural com l'actual. Des del Ministerio de Educación es planteja el Programa "Aprendizaje a lo largo de la vida", articulat en vuit eixos d'actuació, amb l'objectiu nacional que l'any 2020 s'assoleixi un nivell de participació del 20%.
10. La necessitat d'introduir els PUPMs dins dels plans generals de qualitat de les universitats, tot aplicant-los-hi els mateixos criteris que a la resta de titulacions.
11. La potenciació del disseny, desenvolupament i avaluació de metodologies que contribueixin a la construcció del coneixement, el treball autònom i cooperatiu, de forma conseqüent amb les últimes tendències científiques posades en marxa en les titulacions oficials.
12. El reforç i l'afavoriment d'activitats de participació conjunta entre joves i grans, perquè fomenten l'aprenentatge, el coneixement mutu i són una eina útil per eradicar estereotips.
13. En definitiva: els PUPMs de qualitat han d'aportar resultats acceptables, comptar amb infraestructures adaptades, crear un clima de treball satisfactori, oferir un procés educatiu amb garanties de reconeixement i de manera especial, transmissió de valors. Les seves funcions bàsiques són les de reforçar el desenvolupament personal, l'autonomia i la participació; complir expectatives compensant desequilibris i propiciar noves modalitats

d'encontre. Si, a més a més, els PUPMs contribueixen a què siguem més creatius i més feliços, hauran, sense dubte, cobert tots els seus objectius.

Tot això es va treballar en aquesta trobada amb especialistes, professorat, responsables, directors i tècnics de programes, altres representants universitaris i alumnes d'arreu de l'Estat. La Universitat de Lleida va respondre a les expectatives dipositades tant des del punt de vista organitzatiu com acadèmic i científic. Només resta finalitzar l'edició de les actes del congrés en un CD, que es publicarà a principis del 2011, en la col·lecció INNOVA de l'ICE-CFC.

Cal destacar la feina desplegada per la cap de la Unitat, Ingrid Martorell, en l'organització d'aquest congrés. Ella va estar al darrera del més mínim detall i va portar la batuta en tots els aspectes que calia supervisar per tal que tot sortís el millor possible. El tècnic i la becària de la Unitat van col·laborar amb ella de forma intensa, així com la resta del personal de l'ICE-CFC, mostrant un cop més, el sentit d'equip que s'ha creat en aquest centre.

7.5. Graduació de la primera promoció de Diplomats Sènior

El Diploma Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia ha completat aquest curs el seu primer cicle, és a dir, els alumnes que van començar els seus estudis el curs 2006-2007 han arribat al quart curs i l'han superat. Ha estat, doncs, la primera promoció de Diplomats Sènior en Cultura, Ciència i Tecnologia.

Com se sol fer en les altres titulacions oficials de la UdL, amb aquest motiu, a final de curs, es va programar un acte institucional de graduació dels alumnes. Aquests estaven molt motivats i des del primer moment van participar amb entusiasme. De fet, una bona part de l'acte va anar al seu càrrec. Des del rectorat de la UdL es va organitzar el protocol i des de la coordinació del Programa es va suggerir que l'acte podia tenir lloc en acabar el congrés. Els estudiants hi van estar d'acord i així es va fer. Aquests mateixos alumnes van elegir, com a padrina de la seva promoció, la directora del Programa, pel seu acompanyament i dedicació durant els quatre cursos dels seus estudis universitaris.

Així doncs, l'acte va tenir lloc el dia 28 de maig al Saló d'Actes de l'edifici del Rectorat i Facultat de Lletres de la UdL. Presidia el Magnífic Rector, Sr. Joan Viñas; l'acompanyaven a la taula el Regidor d'Educació i Atenció a la Infància, en nom de l'Ajuntament de Lleida, Sr. Jesús Castillo; el president del Consell Social de la UdL, Sr. Ramon Roca; la Vicerectora de Docència, Sra. Isabel del Arco; el Degà de la Facultat de Lletres, Sr. Joan Busqueta Riu; i la padrina de l'acte i directora de l'ICE-CFC, Sra. Neus Vila.

La Vicerectora va presentar la padrina de la promoció i aquesta va impartir la lliçó magistral, orientada a l'experiència comuna viscuda i compartida amb els estudiants durant els quatre anys. La resta de membres de la taula van intervenir amb paraules que van arrodonir un acte molt emotiu. Cal ressaltar la participació dels estudiants, amb els parlaments dels seus representants, la presentació d'un vídeo elaborat per ells mateixos sobre la seva experiència a la Universitat i l'entrega d'un ram de flors i una orla a la padrina.

Com dèiem, tot l'acte va ser molt emotiu, no solament pel seu significat tant pels protagonistes directes com per la pròpia universitat i la societat lleidatana en general, sinó per què no és l'habitual que fills i néts assisteixin al lliurament d'orles dels seus pares i avis. I aquest va ser el cas, per primer cop, a la Universitat de Lleida, a finals de maig del 2010. Una data que tots els implicats en el Programa Sènior recordarem per molts anys.

7.6. Pràctiques a la Unitat de Programes Específics de l'ICE-CFC: proposta d'Un Pla d'Acció Tutorial al Diploma Sènior

Creiem que una universitat amb un títol específic per a persones grans, com és el cas de la UdL, mostra una sensibilitat cap a aquesta formació que hauria d'anar acompanyada del desenvolupament de projectes de recerca i/o de pràctiques referents a aquest programa educatiu. També pensem que els docents i investigadors de psicopedagogia haurien de ser els més interessats. Així, des de gairebé l'inici del programa ens hem posat a disposició de membres de la Facultat de Ciències de l'Educació per tot el que poguessin necessitar per tal de realitzar recerques sobre aquesta temàtica. De moment no se n'ha portat a terme cap, tot i que no perdem l'esperança, i més després d'haver-se celebrat un congrés a la nostra universitat com el que abans s'ha descrit.

Amb aquesta mateixa intenció, al final del curs 2008-2009, vam informar als responsables de l'organització dels pràcticums de la Facultat de Ciències de l'Educació que era possible acollir estudiants en pràctiques a la Unitat encarregada del Programa Sènior. I vam obtenir resposta positiva. Una alumna de la titulació de psicopedagogia podria integrar-se en aquesta unitat i desenvolupar un projecte d'intervenció al voltant d'alguna temàtica relacionada. Portats per una preocupació que tenim des de fa temps, li vam proposar que estudiés la possibilitat d'implementar un Pla d'Acció Tutorial al Diploma Sènior, com existeix en els altres estudis de la UdL.

I així és com l'estudiant Eva Carretero Morató va iniciar el seu pràcticum de la llicenciatura de Psicopedagogia, tutorada per la professora Sofia Isús, per part de la Facultat, i per Ingrid Martorell i Àngel Melero, per part de l'ICE-CFC. El seu treball es va titular: "Elaboració del Pla d'Acció Tutorial dels Alumnes del Programa Sènior", i en ell feia un recorregut molt interessant i rigorós al voltant del concepte de tutoria, de formació d'adults grans, de les característiques d'aquests adults, de les necessitats dels estudiants, etc. A partir d'aquest plantejament, procedia a l'anàlisi de la intervenció psicopedagògica, obtenint dades de diverses fonts¹¹ i aplicant el model ANISE¹². Els resultats obtinguts mostren de forma fefaent com el PAT actual de la UdL no respon a les necessitats dels alumnes sènior i, per tant, cal implementar-ne un d'específic per a aquests alumnes. Un dels problemes observats és quelcom que, per una altra banda, ja sabíem: que els coordinadors del Programa han vingut realitzant, des de l'inici d'aquests estudis, la funció tutorial de gairebé tots els alumnes. Aquesta situació, amb una titulació que s'incrementa en nombre d'alumnes cada any, és prou

¹¹ Document del PATUdL, enquesta per alumnes sènior, entrevistes amb els delegats i la coordinació del programa, etc.

¹² "Anàlisi, Planificació, Implementació, Avaluació". Extret de Pérez Campanero, Mª P. (2000) *Cómo detectar necesidades de Intervención Socioeducativa*, Madrid, Ed. Narcea. Citat per E. Carretero en el seu treball de pràcticum.

insostenible, i d'aquí la nostra inquietud i consegüent proposta d'un estudi seriós i ben fonamentat sobre la qüestió.

En conseqüència, el pràcticum elabora un projecte de PAT específic per a aquests alumnes que pensem que podria ser implementat si s'hi dediquessin els recursos adients. Es proposa la figura d'alumne mentor, així com la participació d'un o dos professors tutors per curs. Alguns aspectes de la proposta són millorables, altres podrien modificar-se o també s'hi podrien introduir d'altres; però, en resum, es tracta d'un treball valuós que ha complert els seus objectius amb escreix. Esperem que algun dia el Programa Sènior pugui disposar d'un PAT per aquests alumnes. Només resta agrair a l'autora del treball, així com als seus tutors la dedicació i la bona feina feta amb aquesta pràctica tan útil per al nostre Programa¹³.

7.7. Planificació del Postgrau Sènior

Creiem que aquesta és una acció que ha de ser ressenyada en aquesta memòria. Estem parlant d'un cicle que hauria de ser implementat per primer cop el curs 2010-2011. Tot depenia del nombre d'interessats en la continuació dels estudis sènior a la UdL, un cop acabat el primer cicle. Però, fos com fos, el curs 2009-2010 havia de ser el de la preparació i programació d'aquest segon cicle del Programa Sènior.¹⁴

Igualment, ha estat l'any de la difusió en ferm i plena informació als estudiants. Tothom sabia que existia la possibilitat de cursar aquest segon cicle, ja que el Postgrau apareix des del principi al Pla d'Estudis del Programa, però calia precisar i donar contingut a aspectes que havien de ser perfilats i, sobretot, explicar-ho bé als possibles interessats.

Recordem l'estructura del Postgrau:

DISTRIBUCIÓ DELS CRÈDITS					
POSTGRAU SÈNIOR	Curs	Crèdits Obligatoris	Crèdits Optatius	Lliure Elecció	Totals
	1r	16	9	3	28
	2n	20	9	3	32
TOTALS		36	18	6	60

Els crèdits obligatoris estan dissenyats en format seminari de recerca, amb el tractament especial d'una temàtica, que es desenvolupa amb professorat tutor, el qual dirigeix el treball d'un grup reduït d'alumnes. Els 16 crèdits obligatoris del 1er curs tenen una presencialitat (classes i tutories) de 3 hores setmanals, al llarg de tot el curs. La resta d'hores corresponen al treball dels estudiants distribuït, bàsicament, entre hores d'estudi, de cerca d'informació, de col·laboracions en equips d'investigació de la UdL i de preparació d'un treball de recerca que culminarà al segon curs, on els

¹³ Com s'ha vist al punt 7.4., fruit d'aquest estudi va ser també una comunicació presentada al XI Encuentro, elaborada per l'autora i els seus tutors del Programa Sènior.

¹⁴ S'ha de tenir en compte que la Directora del Programa Sènior i ICE-CFC, el curs 2010-2011 ja no ocupa aquests llocs i, per tant, la posada en marxa del Postgrau ja no ha estat responsabilitat seva. Tanmateix, creiem que, atès que el seu disseny i preparació sí ho van ser, han de ser explicats aquí com una acció portada a terme durant el curs 2009-2010.

20 crèdits obligatoris corresponen totalment a aquest treball, com si d'una tesina o treball de fi de màster es tractés.

Amb els estudiants vam celebrar diverses reunions al llarg del curs, en primer lloc, explicant les bases del projecte, és a dir, les característiques diferencials respecte del primer cicle (menys hores de classe presencial; èmfasi en el treball autònom...), el pla de desenvolupament de les activitats acadèmiques, així com el vessant d'introducció a la recerca que es pretén amb aquest segon cicle. Es va fer mitjançant presentacions en power point i debats, responent a totes les preguntes i inquietuds dels estudiants davant una situació nova per a ells, en la qual, a més a més, havien d'elegir camins.

La coordinació ha de decidir cada curs quins seran els àmbits a tractar per als seminaris. El número de seminaris ha d'estar en funció del d'alumnes interessats en seguir el postgrau. D'aquí que sigui molt important mantenir un contacte permanent amb els estudiants de l'últim curs del Diploma per tal de conèixer aquesta dada, és igualment imprescindible saber quins són els seus interessos. A partir d'aquests dos factors es pot confeccionar un programa de postgrau adient.

Pels crèdits optatius, els estudiants poden triar qualsevol de les matèries que encara no han cursat, però per completar l'oferta del curs 2010-2011 (no solament pels alumnes del Postgrau sinó per a tots) es va proposar l'activació de tres optatives més presents al Pla d'estudis, després d'haver fet la consulta als alumnes, mitjançant un qüestionari, com ha estat habitual en els primers quatre anys del Programa. En aquest cas, les matèries a activar són: *Història de l'Art*, *Taller de Fotografia Digital* i *Història de la Tecnologia*.

Com hem dit abans, dintre dels seminaris es contempla la possibilitat, pels alumnes, d'integrar-se en equips de recerca de grups de la UdL. La major part del professorat del programa és professorat de la UdL i per tant, molts d'ells formen part o dirigeixen grups de recerca. En aquest sentit, doncs, es poden explorar les vies d'introducció a la recerca dels estudiants sènior en aquests grups. No és absolutament necessari fer-ho així, però és un punt que creiem molt interessant per tal de motivar-los en les activitats d'investigació. És aquesta una proposta amb la qual la UdL torna a ser pionera a Catalunya en innovació en programes formatius per a persones grans.

Així, com dèiem, la direcció del Programa va mantenir contactes i reunions tant amb els alumnes com amb el professorat, per tal d'explorar les possibilitats (interessos dels alumnes i disponibilitat del professorat implicat) i acabar de perfilar els aspectes que podrien permetre posar en marxa el Postgrau si s'hi donaven totes les condicions. Tenint en compte el nombre d'alumnes de 4t (14), es van oferir tres seminaris com a màxim, sempre supeditats a que finalment s'hi matricuessin un mínim d'alumnes en cadascun i amb la idea que al final quedessin només dos seminaris (7 alumnes en cadascun, per exemple, seria adequat). S'entén que en aquesta primera edició, la UdL havia de fer un esforç, però amb tot, l'oferta havia de ser mínimament rendible. Tot i que, per una altra banda, el Postgrau en si resulta menys costós que el Diploma, ja que està concebut amb menys dedicació del professorat (poques hores de classe presencial). Pel que fa a aquest, la resposta va ser de total col·laboració, un cop vam saber els interessos dels estudiants. Les propostes es van fer, doncs, a tres professores tutores en funció de les temàtiques dels seminaris:

- 1) Lluïsa F. Cabeza Fabra: *Seminari d'Energies i Sostenibilitat*.
- 2) Montserrat Pèrez i Serra: *Seminari d'Història i Societat*.
- 3) M. Teresa Piqué Ferré: *Seminari de Salut, Nutrició i Dietètica*.

Aquestes professores havien de ser les encarregades de, a partir de l'estructura establerta, confeir un programa amb la col·laboració d'altre professorat, amb la integració d'alumnes en equips de recerca en els casos en que fos possible, i amb propostes diverses de treballs, assignant els corresponents tutors.

Les tres professores van presentar a la direcció projectes molt interessants i innovadors que feien possible l'experiència. Ja abans de finalitzar el curs, els estudiants van mostrar preferències per dos d'aquestes propostes: les referents a la història i a les qüestions de salut. No s'implementaria, doncs, la tercera proposta, la d'energies i sostenibilitat.

Finalment, dos alumnes van proposar un altre tema sobre Ordenació del Territori (determinació de rutes per bicicleta) que podria també ser contemplat, amb certes condicions (integració en el projecte de recerca del professor implicat i mínim cost en professorat, atès que només es tractava de dos alumnes). Es van fer els contactes adients amb el professor Ignasi Aldomà, el qual va presentar també un projecte adequat i ajustat. Van quedar, doncs, finalment, les possibilitats següents: *Història i Societat, Salut, Nutrició i Dietètica*, i *Ordenació del Territori* (aquesta tercera només si es donava en les condicions de mínim cost).

A partir d'aquí, només restava veure com responien realment els alumnes a la matrícula, al mes de setembre. En funció d'aquest factor es podria decidir què s'implementava i què no de tota l'oferta. Si finalment la resposta no era la que es podia esperar, la direcció tenia clar que es plantejaria als alumnes la possibilitat d'esperar a la propera promoció, de manera que aleshores, un any després, els grups resultants podrien ser, sense dubte, més nombrosos i, en conseqüència, la proposta més rendible.

En qualsevol cas, la nostra feina va acabar al juliol del 2010 i la resta, pertanyent al curs 2010-2011, ja no ha estat responsabilitat nostra. Caldrà esperar la propera memòria per conèixer els resultats d'aquesta experiència innovadora en un programa universitari per a persones grans.

8. ANNEXOS

8.1. Programes Intercanvi UBU-UdL

8.1.1. Programa Universitat de Lleida

UNIVERSIDAD DE BURGOS
UNIVERSITAT DE LLEIDA
INTERCAMBIO UNIVERSITARIO
Universidad de la Experiencia - Programa Sénior

SEMANA
del 23 al 30 de Mayo de 2010
Programa de actividades

Domingo, 23 de Mayo

20:01 Llegada de los alumnos de la Universidad de Burgos y recepción en la estación Lleida-Pirineus. Traslado al Hotel Segniá.

20:30 Activo de bienvenida en el Hotel.

Lunes, 24 de Mayo

09:30 Acto de bienvenida por parte de los responsables del Programa Sénior de la Universidad de Lleida. Sala de videoconferencias del Centro de Culturas.

10:15 Breve recorrido por el Campus de Capponet.

10:30 Visita a la Facultad de Ciencias de la Educación. La Decana, profesora M. Pau Comadó, hará la bienvenida y, como profesora del Programa Sénior, impartirá una charla.

12:00 Visita guiada al Centro de Investigación de Ingeniería Aplicada, a cargo de la profesora Luisa F. Cabero.

14:00 Comida en la cafetería del Campus de Capponet.

16:30 Clase sobre "El lenguaje de la contesía", dentro de la asignatura Filología europea, a cargo del profesor Amadeu Viana Aula 3.10. Edificio Polivalente. Campus de Capponet.

18:00 Clase sobre "Dieta mediterránea", dentro de la asignatura Nutrición y dietética, a cargo de la profesora Antonieta Borràs Aula 3.10. Edificio Polivalente. Campus de Capponet.

Martes, 25 de Mayo

10:30 Acto de recepción institucional por parte de las autoridades académicas de la Universidad de Lleida. Salón Víctor Sureda del Rectorado de la UdL.

11:30 Visita guiada al Museo de Lleida, a cargo del profesor Francisco Fité y la conservadora del Museo Carmen Berlibé.

12:45 Taller sobre "Simulación en Enfermería", dentro de la asignatura Salud, factores de riesgo y primeros auxilios, a cargo de la profesora Luise Gutard. Laboratorio de la Escuela de Enfermería.

14:00 Comida en la cafetería del Campus de Capponet.

16:30 Clase sobre "Convivir con las emociones", dentro de la asignatura Educación emocional, a cargo de la profesora Anna Soldevila. Aula 3.10. Edificio Polivalente. Campus de Capponet.

18:00 Clase sobre "Hacia la nutrición personalizada", dentro de la asignatura Gestión y nutrición a cargo del profesor David De Lorenzo. Aula 3.10. Edificio Polivalente. Campus de Capponet.

Miércoles, 26 de Mayo

09:30 Visita guiada al Parque Municipal de la Mitjana, a cargo de los profesores Carlos Balanch y Josep Antoni Corera.

11:30 Visita guiada al Castillo de los Templarios de Gardeny.

13:00 Recepción por parte de las autoridades municipales en el Salón de Plenos del Ayuntamiento de Lleida.

14:00 Comida en la cafetería del Campus de Capponet.

16:30 A partir de este momento las actividades programadas son las del XI ENCUENTRO ESTATAL DE PROGRAMAS UNIVERSITARIOS PARAMAYORES.

Jueves, 27 de Mayo

09:30 Salida en autocar desde el Hotel Segniá hacia la Sierra del Montsec.

11:00 Visita guiada al Parque Astronómico del Montsec.

14:00 Comida en el Restaurante Hostal del Llac (Celleró) y breve paseo por los alrededores.

16:30 Regreso a la ciudad de Lleida.

Domingo, 30 de Mayo

10:26 Salida hacia Burgos.

ORGANIZAN:

Universitat de Lleida
Institut de Ciències de l'Educació
Centre de Formació Contínua

Ajuntament de Lleida

PROGRAMA SENIOR
ICE-CFC
Universitat de Lleida
C/Joana II, 71. 25001 Lleida.
97 370 6634
senior@udl.cat
http://www.senior.udl.cat

8.1.2. Programa Universidad de Burgos

Programa **Senior Universitario de la Universidad de Castilla y León**

**INTERCAMBIO
UNIVERSITARIO**

UNIVERSIDAD DE BURGOS
UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE SALAMANCA
PROGRAMA SENIOR DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

Burgos, del 12 al 14 de Abril de 2010

PROGRAMA DE ACTIVIDADES

Viernes 12 de Abril

11:00 Llegada a Burgos y recibimiento de los alumnos de la Universidad Pontificia de Salamanca en la Estación del ferrocarril "Rosa de Lina". Traslado y acomodación en la Residencia Universitaria San Jerónimo en la Calle Nube Negra nº 13.

15:20 Llegada a Burgos y recibimiento de los alumnos de la Universidad de Lleida en la Estación del ferrocarril "Rosa de Lina". Traslado y acomodación en la Residencia Universitaria San Jerónimo en la Calle Nube Negra nº 13.

16:30 Salida hacia la Universidad.

17:00 Recopilación de la Sra. Decana de la Facultad de Humanidades y Educación.

17:30 Clase: Cuento de la Platará: Goya
Participa en la sesión alumnos de los Programas:

- Intercambiantes de la Experiencia (Universidades -Burgos y Pontificia de Salamanca-)
- Universidad Alarcón a Navarra (Universidad de Burgos)
- Sealar (Universidad de Lleida)

19:30 Visita a la biblioteca y depositadas de la Facultad de Humanidades y Educación.

20:30 Cena de bienvenida en la Residencia Universitaria Concha de Santiago.

22:00 Traslado a la Residencia San Jerónimo.

Sábado 13 de Abril

09:15 Salida a pie, con compañeros de la UBU, centros de la Universidad por el **Parque de la Zaja**, situado en la zona occidental entre los parajes de Melillo y de Castilla uno de la ciudad con el barrio de San Pedro de la Fuente. Considerado un verdadero jardín botánico, consta de cuatro con un conjunto de especies arbóreas distintas, la mayoría de ellas de procedencia autóctona. Se completa con algunas plantas macerantales repartidas a lo largo del paseo.

El paseo será guiado por una técnica del Área de Medio Ambiente de Caja de Burgos.

Después se trata del **Camino de Santiago** para descubrirlo en el Campus de San Amaro, en el Hospital del Rey, hoy Sede del Rectorado.

10:15 Visita guiada a las instalaciones de la Biblioteca Central de la Universidad.

En el Aula Magna del Hospital del Rey.

11:15 Conferencia-coloquio "Bicentenario al paso del tiempo" por el Dr. D. Alfredo Jiménez Egual, catedrático de Pedagogía Educativa.

11:00 Recopilación del Magistral Sr. Rector de la Universidad de Burgos.
Intervención de los alumnos y representantes de cada universidad.

14:00 Almuerzo

16:00 Traslado a la Cartuja de Miraflores

16:30 Clase de Historia: Los Reyes Católicos y la Cartuja de Miraflores de Burgos.
Profesor Dr. D. Duasgado Ortega Gutiérrez. Visita a la Cartuja.

19:30 Tiempo libre

domingo 14 de Abril

9:00 Visita en la Iglesia de El Correo a **El Crucificado de Juanes Perelló i Miró** (Tudufarrera, Segorbe, 1377), antes de irnos en la Catedral Nueva de Lléida (1940) en la de Salas (1958) y en otros lugares públicos y privados del Vendrell, Cervera... En 1966 pasa a trabajar a Burgos y después a Salamanca. España en Barcelona en 1972 y en Madrid en 1973. Realiza algunas religiones para las Iglesias Católicas de Roma, Litu y Burgos.

10:00 Clase de geografía e historia local por la profesora de Geografía Humana D^a. Begoña Berriel Santa Olaya "Burgos de ayer y hoy". Se hará la ruta por el Centro Histórico: Arco de Santa María, Espada, Plaza del Rey San Fernando, Mirador del Castillo, Iglesia de San Esteban, Plaza de La Plaza, El Cambray de Santiago, Casa del Caballero Albarca de goyriano...

12:00 Recopilación en el Estado. Ayuntamiento de Burgos

14:00 Almuerzo

16:00 Clase de Historia y Costumbres medievales en Burgos por la profesora de Historia del Arte Dra. D^a. Pilar Alonso Alad. Se visitará el Monasterio de las Huelgas Reales.

Este conjunto gótico del siglo XIII está compuesto de iglesia, monasterio y dependencias de claustro para monjes clérigos, con una zona alameda que les servía de jardinería. El conjunto completo se preserva por su carácter de fortaleza, con sus torre fortificada y en otro de acceso al templo monumental púbrico de los Caballeros. Nos movemos en el Campus de aldea, que sus cimientos se la Iglesia y capilla Inmaculada Concepción (San Martín y San Juan), y de ahí al claustro de San Peremón. Seguido a esta primera visita, se sitúa el llamado Colegio de clérigos, el que se eleva elevando estancias correspondientes a la portería, biblioteca monástica y las salas de las capillas utilizadas en la actualidad por Peremón.

18:00 Visita guiada al Museo Provincial por D^a. Carmen Aguado, responsable del Museo.

19:30 Visita guiada por la Prof. Dra. D^a. Pilar Alonso Alad al Arco de Santa María, puerta principal de la muralla, para visitar la Sala de Paridad, con objetos relacionados con el CML y el asunto de certámenes de teatro del XIX.

21:00 Tiempo libre

domingo 15 de Abril

09:45 Salida en coche al municipio de Ibañeta de Burgos (a 20 kms. de Burgos)

10:30 Clase "Los Yacimientos de la Sierra de Ataquera y su significación" por el Profesor de Paleontología Dr. D. José Miguel Carretero Díaz. Visita a los Yacimientos.

14:00 Almuerzo

17:00 Facultad de Humanidades y Educación: Clase a elegir

- Tradiciones Culturales
- Arqueología

19:00 Sala de Actos:
Intervención del Casa del Programa Intercambiantes de la Experiencia de la Sede de Burgos. Director: D. Tomás Olaso

Viernes 16 de Abril

9:30 Clase sobre Arte catódrico por la profesora de Historia del Arte Dra. Dña. Lema Iglesias Rosas. Visita a la Catedral de Burgos.

12:00 Tiempo libre

14:15 Traslado y despedida desde la Residencia en coche hacia la Estación para el regreso a Valladolid.

16:00 Traslado y despedida desde la Residencia en coche hacia la Estación para el regreso a Valladolid y Salamanca.

¡FELIZ ESTANCIA EN BURGOS!

8.2. Programa XI Encuentro

Evaluación y calidad en los programas universitarios para mayores: procesos, aplicaciones y finalidades

26, 27 y 28 de Mayo

Universitat de Lleida

PROGRAMA

Miércoles, 26 de mayo de 2010 Auditorio Municipal Enric Granados	
17:00 – 18:00	Recepción de participantes y entrega de documentación
18:00 – 18:45	Inauguración del XI Encuentro
18:45 – 19:45	Conferencia inaugural Rosa Regàs Pagès: “El tiempo de las vocaciones ocultas”.
19:45 – 20:30	Concierto a cargo del <i>Petit Cor Cantator</i> de Torrefarrera
20:30 – 21:30	Refrigerio

Jueves, 27 de mayo de 2010
Edificio del Rectorado

COMUNICACIONES				Sala 4
	Sala 1	Sala 2	Sala 3	
	Procesos 1	Aplicaciones 1	Finalidades 1	
	Presidente: Antonio Rodríguez Martínez	Presidente: Carmen Palmero Cámara	Presidente: Montserrat Lamúa Cassou	
09:00 – 09:15	Barrero Díaz Roca Sierra Guerra Gutiérrez Lozano Martínez Rey-Sejido Alcalá	Expósito Ramírez Adail Perandrés	Pareta Torres Sinués Fuster Gautier Rariband	Exposición de Trabajos y Proyectos de los alumnos del Programa Sénior de la Universitat de Lleida - Alumnos/as de 1er curso Dirección: Prof. Julián Acebrón Ruiz - Alumnos/as de 2º curso Dirección: Prof. Isabel Bovet Pla - Alumnos/as de 3er curso Dirección: Prof. Montserrat Pérez Serra - Alumnos/as de 4º curso Dirección: Prof. Luisa F. Cabeza Fabra
09:15 – 09:30	Blázquez Entonado	Arnay Puerta Fernández Esteban	Pérez de Albéniz	
09:30 – 09:45	Pérez Salanova Arenas Guarch Sánchez Planas	Hernández Serrano Equipo Coord.	Debate	
09:45 – 10:00	Debate	Debate		
10:00 – 10:15	Castellano Peña	(1) González Bueno Rodríguez de Vera Chacón Ferrera Jiménez Díaz	Vives Barceló Orte Socias Macías González Fernández Coll	
10:15 – 10:30	Fernández Coll Orte Socias Macías González Mas Tous	(2) González Bueno Rodríguez de Vera Chacón Ferrera Jiménez Díaz	Holgado Sánchez Ramos Bernal	
10:30 – 10:45	Cano Olivares Castellano Peña Expósito Ramírez	Potau Núñez Martorell Boada Medrano Martorell Solé Cutrona Cabeza Fabra	Meguro Blanco Roca Sierra Sancho Costa García Lucas Garrido Fernández Debate	
10:45 – 11:00	Debate	Debate		
11:00 – 11:30		Pausa - Café		
11:30 – 12:30		Ponencia plenaria		
	Josep Anton Ferré: “La calidad en los Programas Universitarios”			

12:45 – 13:45	Ponencia plenaria José Alberto Yuni: “Criterios para la evaluación de buenas prácticas institucionales de educación de adultos mayores en América Latina”	Durante toda la jornada: de 09:00 a 18:00
14:00 – 16:00	Comida	
16:00 – 17:30	Mesa redonda: “La calidad en y de los PUMs” Participantes: Alfredo Jiménez Eguizábal, Concepción Argente del Castillo, Juan Antonio Lorenzo Vicente, Isabel del Arco Bravo. Modera: Neus Vila Rubio	
17:30 – 18:30	Asamblea de la Asociación Estatal de Programas Universitarios para Mayores (AEPUM)	
18:00 – 20:00	Visitas Culturales: La Seu Vella o La Paeria	
A partir de las 21:30	Cena del Congreso: Restaurante ‘A Taula’	

Sala 1	Sala de Juntas. 2ª planta. Edificio Rectorado
Sala 2	Sala de Juntas. 3ª planta. Edificio Rectorado
Sala 3	Aula 2.44. 2ª Planta. Edificio Rectorado
Sala 4	Aula 2.16. 2ª Planta. Edificio Rectorado
Las ponencias plenarias y la mesa redonda se realizarán en la Sala de Actos. 2ª Planta. Edificio Rectorado.	
La Asamblea de la AEPUM se realizará en la Sala de Juntas de la 2ª planta. Edificio Rectorado.	
La comida tendrá lugar en los Claustros del Edificio Rectorado. Planta Baja.	
La dirección del restaurante A Taula es: Avenida Presidente Tarradellas, 45 - 47	

Viernes, 28 de mayo de 2010
Campus de Cappont

COMUNICACIONES

	Sala 1	Sala 2	Sala 3
	Procesos 2	Aplicaciones 2	Finalidades 2
	Presidente: Concepción Bru Ronda	Presidente: Adoración Holgado Sánchez	Presidente: Ana González Barajas
09:00 – 09:15	Martínez González García León	Luis Rico Palmero Cámara Gañán Adáñez	Lirio Castro Arias Martínez Romero Moro
09:15 – 09:30	Santos de Aguiar	Lorente Guerrero	Morales Calvo
09:30 – 09:45	Roa Venegas	Pedrero Muñoz Álvarez Gaspar Hernández Serrano Pérez Grande	Neira Jiménez
09:45 – 10:00	Sabaté i Bosch	Piqué Ferré	Palmero Cámara Arranz Val Jiménez Eguizábal
10:00 – 10:15	Martorell Boada Melero Ribes Carretero Morató	García González Troyano Rodríguez Martínez Pecino Guerra de los Santos	De Prado Núñez Del Valle López Tejedor Mardomingo Rodrigo Iacuela Larena Fernández Martín María Señor Olmedo Carbonero
10:15 – 10:30	Debate	Debate	Debate
10:30 – 11:00	Presentación del Programa Aprendizaje a lo largo de la vida A cargo de: José Mario Rodríguez Alvaríño		
11:00 – 11:30	Pausa café		
11:30 – 12:30	Ponencia de clausura Miguel Ángel Zabalza Beraza: “Los programas para mayores y calidad de vida”		
12:30 – 13:30	Clausura del Congreso		

14:00 – 16:00	Comida
16:00 – 18:00	Visitas culturales : La Paeria o La Seu Vella
18:30 – 20:00	Acto de entrega de orlas a la primera promoción del Programa Sénior de la Universitat de Lleida

Sala 1	Aula -1.05. Subterráneo. Edificio Biblioteca Campus de Cappont.
Sala 2	Aula 0.17. Planta Baja. Edificio Biblioteca Campus de Cappont.
Sala 3	Aula 1.04. Planta 1. Edificio Facultad Ciencias de la Educación. Campus de Cappont.
La presentación del Dr. Rodríguez Alvaríño tendrá lugar en la Sala 1.	
La ponencia y el acto de clausura tendrán lugar en el Auditorio Centro de Culturas y Cooperación Transfronterera (CCCT). Campus de Cappont.	
La comida se realizará en el Edificio Biblioteca Campus de Cappont (Planta Baja). c/ Jaume II, 71	
El acto de entrega de orlas se realizará en el Salón de Actos del edificio del Rectorado. 2ª Planta.	

8.3. Recull de premsa

Universitat
de Lleida

DIPLOMA SÈNIOR
EN
CULTURA, CIÈNCIA I TECNOLOGIA

PREINSCRIPCIÓ

Requisits
Tenir 50 anys
No es precisa cap estudi ni prova d'accés prèvia

Preinscripció
1er període del 13 al 31 de juliol
2on període de l'1 al 9 de setembre
10 de setembre: relació definitiva d'admesos
S'ofereixen 30 places. En el cas que el número de preinscripcions superi aquesta xifra, es farà un sorteig en funció del número de preinscripció, el mateix dia 10 de setembre

Informació i preinscripció
Centre de Formació Contínua - Institut Ciències de l'Educació (CFC- ICE)
Campus de Capponet (Edifici Polivalent [Aulari])
Planta Baixa 0.12 - C/ Jaume II, 71.
Tel. 973 70 66 34

Centre de Formació Contínua-ICE en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Lleida

Bon Dia, 10 de Juliol del 2009

Universitat
de Lleida

Diploma Sènior
En Cultura, Ciència i Tecnologia

PREINSCRIPCIÓ

Requisits:
Tenir 50 anys
No es precisa cap estudi ni prova d'accés prèvia

Preinscripció:
1er període: del 13 al 31 de juliol
2n període: de l'1 al 9 de setembre
10 de setembre: relació definitiva d'admesos
S'ofereixen 30 places. En el cas que el número de preinscripcions superi aquesta xifra, es farà un sorteig en funció del número de preinscripció, el mateix dia 10 de setembre

Informació i preinscripció:
Centre de Formació Contínua - Institut Ciències de l'Educació (CFC- ICE)
Campus de Capponet (Edifici Polivalent [Aulari])
Planta Baixa 0.12
C/ Jaume II, 71.
Tel. 973 70 66 34

Centre de Formació Contínua-ICE en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Lleida

Universitat
de Lleida

DIPLOMA SÈNIOR
En
CULTURA, CIÈNCIA I TECNOLOGIA

PREINSCRIPCIÓ

Requisits:
Tenir 50 anys.
No es necessita cap estudi ni prova d'accés prèvia.

Preinscripció:
1r període: del 13 al 31 de juliol.
2n període: de l'1 al 9 de setembre.
10 de setembre: relació definitiva d'admesos.

S'ofereixen 30 places. En el cas que el nombre de preinscripcions superi aquesta xifra, es farà un sorteig en funció del número de preinscripció el mateix dia 10 de setembre.

Informació i preinscripció:
Centre de Formació Contínua - Institut Ciències de l'Educació (CFC- ICE)
Campus de Capponet (Edifici Polivalent [Aulari]).
Planta baixa 0.12. C/ Jaume II, 71.
Tel. 973 70 66 34

Centre de Formació Contínua-ICE en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Lleida.

Segre, 12 de Juliol del 2009

28 de setembre de 2009

Aquest curs sortirà la primera promoció de diplomats universitaris del Títol sènior de la UdL. Divendres es va fer l'acollida als nous alumnes de primer

A l'acte hi van participar Isabel del Arco (vicerector de Docència), Neus Vila (directora de l'ICE-CFC), Joan Ballesté (Institut Municipal d'Educació) i Ramon Camats (professor de la UdL), els quals van explicar als futurs estudiants -al voltant d'una trentena- en què consisteix el Títol sènior en cultura ciència i tecnologia de la UdL.

Els responsables d'aquest títol van anunciar que el proper mes de maig, la Universitat de Lleida acollirà un congrés nacional on participaran totes les universitats de l'Estat que ofereixen programes per a majors de 50 anys.

Acte de benvinguda als alumnes del Programa Sènior de la UdL.

Pàgina web UdL, 28/09/2009

ALUMNOS PARA LOS QUE EL SABER NO TIENE EDAD
Adultos de Lleida, Salamanca y Burgos comparten en la capital sus experiencias como universitarios

C. SALAS / BURGOS. En el momento de la inauguración, el profesor de la Universidad de Burgos, Juan Carlos Salas, ha explicado que el programa de estudios de la Universidad de Burgos es un programa de estudios que se imparte en la modalidad de cursos de verano y que se imparte en la modalidad de cursos de verano y que se imparte en la modalidad de cursos de verano...

ALGUNOS DE ESTOS ESTUDIANTES VIVIRÁN EL PRÓXIMO 25 DE ABRIL EN LA CIUDAD DE BURGOS.

El programa de estudios de la Universidad de Burgos es un programa de estudios que se imparte en la modalidad de cursos de verano y que se imparte en la modalidad de cursos de verano...

Diario de Burgos, 13 de Abril del 2010

3 de maig de 2010

La unitat de Títol sènior de la UdL ha una estada a Burgos en el marc d'un intercanvi amb aquesta universitat

Una vintena de persones ha participat en la Trobada amb el programa conjunt d'activitats a Burgos, amb una visita a la catedral de Burgos i una altra a les catedrals de Salamanca i Burgos. A banda de les conferències, l'alumnat de la UdL de Burgos, juntament amb el del Programa Interuniversitari de la Universitat Pontificia de Salamanca, ha pogut gaudir de visites a llocs emblemàtics, com ara el jaciment prehistòric d'Ataquercua i la Cartuja de Miraflores.

L'objectiu d'aquests cursos és fomentar l'intercanvi cultural, personal i acadèmic entre els estudiants sènior de totes les universitats espanyoles. La UdL acollirà a finals d'aquest mes el maig l'XI Trobada Nacional de Programes Interuniversitaris de l'Estat organitzada amb l'Universitat Pontificia de Salamanca i la Universitat de Burgos.

Participants in a visit to the prehistoric site of Ataquercua

Pàgina web UdL, 3/05/2010

Participants in the inter-university seniors exchange, on a visit to the prehistoric site of Ataquercua.

Alumnat sènior de la UdL, a Burgos

Una vintena de persones han participat en l'intercanvi entre l'alumnat sènior de les Universitats de Lleida, Salamanca i Burgos, en aquesta última ciutat. A banda de les conferències, l'alumnat va gaudir de visites a llocs emblemàtics, com ara el jaciment prehistòric d'Ataquercua i la Cartuja de Miraflores. L'objectiu de fomentar l'intercanvi cultural i acadèmic.

ADN, 4 de Maig del 2010

La UdL passa a balanç a la universitat de la gent gran. Unes 300 persones participen a partir d'avui en l'onzena Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Gent Gran, amb representants de 25 universitats de Catalunya i on s'analitzarà l'avaluació i qualitat. UDL.

ADN, 26 de Maig del 2010

LA TROBADA ES FA A LLEIDA

Programes Universitaris per a Gent Gran

José Ramón Díaz, de la junta directiva de l'Associació d'Alumnes Majors de la Universitat de las Palmas de Gran Canària; i Eva Leal Gil, coordinadora de la Confederació Estatal de Majors Universitaris (CAUM) i directora de la revista *Maduresa Activa* participen a Lleida a 11a Trobada de Programes Universitaris per a Gent Gran. ■

Bon Dia, 28 de Maig del 2010

La UdL analitza la formació universitària per a majors

Unes 300 persones participaran des d'avui a l'11a Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors, que organitzen la UdL i l'Associació Estatal de Programes Universitaris per a persones grans. Ahir va ser rebut per el rector Joan Viñas. ■

La UdL acoge la visita de alumnos de Burgos

Lleida analiza los programas universitarios para personas mayores

LLEIDA L.M.

Unas 300 personas participarán hoy en el undécimo Encuentro Estatal de Programas Universitarios para a Mayores, que organizan la Universidad de Lleida (UdL) y la Asociación Estatal de Programas Universitarios para personas mayores (AEPUM).

Los procesos de evaluación y calidad son el eje central de esta edición en la que participan representantes de 25 universidades de Catalunya, Aragón, Valencia, Illes Balears, Madrid, Andalucía, Castilla-León,

Castilla-la Mancha, Canarias, Galicia, Navarra, La Rioja y Murcia.

La directora del Institut de Ciències de l'Educació, Neus Vila, destacó que uno de los objetivos es conseguir el reconocimiento de los programas a nivel institucional, oficial y popular, "sobretodo teniendo en cuenta la heterogeneidad de los mismos".

El encuentro coincide con la visita de una quincena de alumnos del Programa Interuniversitario de la Experiencia de la Universidad de Burgos.

La Mañana, 25 de Maig del 2010

ANNA CARRIÓN

► Encuentro estatal de mayores en la UdL

LLEIDA ♦ El Auditori Enric Granados de Lleida acogió ayer la inauguración del XI Encuentro Estatal de Programas Universitarios para Mayores, que fue a cargo del rector de la Universidad de Lleida, Joan Viñas. En el acto también participaron el presidente del Consell Social de la UdL, Ramon Roca; la directora del ICE-UdL, Neus Vila y el presidente de la Aepum, Antonio Rodríguez. La conferencia fue a cargo de la escritora Rosa Regàs.

La Mañana, 27 de Maig del 2010

Alumnes sèniors ■ Unes 300 persones participaran a partir d'avui i fins divendres a la Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Gent Gran. Aquesta iniciativa coincideix amb la visita d'alumnes del Programa Interuniversitari de l'Experiència de la Universitat de Burgos, a la trobada.

Segre, 26 de Maig del 2010

Inauguració de la trobada de programes universitaris per a gent gran ■ Unes 300 persones estan inscrites a la trobada, que avui va ser inaugurada amb una conferència de Rosa Regàs titulada *El temps de les emocions ocultes*. Hi ha representants de 25 universitats de gent gran de Catalunya, Aragó, el País Valencià, les Balears, Madrid, Andalusia, Castella i Lleó, Castella-la Manxa, les Canàries, Galícia, Navarra, La Rioja i Múrcia.

Segre, 27 de Maig del 2010

Segre, 28 de Maig del 2010

Dinar de la trobada estatal a Lleida de gent gran universitària

La trobada estatal de Programes Universitaris per a Gent Gran, que reuneix representants de tot Espanya, finalitza avui, dia en què està prevista l'entrega d'orles de la primera promoció del programa Sènior de la Universitat de Lleida (UdL). Ahir es va celebrar un dinar al Rectorat.

25 de maig de 2010

Lleida analitza la qualitat dels programes universitaris per a majors a Espanya

■ Unes 300 persones d'arreu de l'Estat participen a la trobada, de dimecres a divendres

Unes 300 persones participaran a partir de demà a l'acta Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors, que organitzen la Universitat de Lleida i l'Associació Estatal de Programes Universitaris per a persones grans (AEPUM). Els processos d'avaluació i qualitat són l'eix central d'aquesta edició, en què prenen part representants de 25 universitats de Catalunya, Aragó, el País Valencià, les Illes Balears, Madrid, Andalusia, Castella-Lleó, Castella-la Manxa, Canàries, Galícia, Navarra, La Rioja i Múrcia.

La directora de l'Institut de Ciències de l'Educació-Centre de Formació Continua (ICE) de la UdL, Neus Vila, destaca que un dels objectius és aconseguir el reconeixement dels programes per a majors a nivell institucional, oficial i popular, "sobretot tenint en compte l'heterogeneïtat dels motius". En aquesta línia, l'avaluació de la qualitat és una eina indispensable.

Un dels objectius de la Trobada és aconseguir el reconeixement dels programes per a majors a nivell institucional, oficial i popular. En aquesta línia, l'avaluació de la qualitat és una eina indispensable.

El rector ha rebut avui l'orllet sènior de la Universitat de Burgos, d'intercanvi a Lleida

L'acte inaugural de la trobada tindrà lloc aquest dimecres, a partir de les 18.00h, a l'Auditori municipal Enric Granados. Les ponències i taules redones, però, es desenvoluparan al edifici del Rectorat de la UdL. La cloenda està prevista per divendres, a les 12.30h, a l'auditori del Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera, al campus de Caport. El programa es clou amb el lliurament d'orles a la primera promoció del Programa Sènior de la Universitat de Lleida.

La trobada coincideix amb la visita d'una quinzena d'alumnes del Programa Interuniversitari de l'Experiència de la Universitat de Burgos. El rector de la UdL, Joan Vifias, els ha rebut aquest matí acompanyat per la directora del programa, Carmen Palmero; la vicedirectora de Docència de la UdL, Isabel del Arco; i la directora de l'ICE-UdL, Neus Vila.

Pàgina web UdL, 25 de Maig del 2010

La UdL entrega les orles del Títol Sènior en cultura, ciència i tecnologia

El saló Víctor Siurana de l'edifici del Rectorat de la Universitat de Lleida (UdL) va acollir ahir l'entrega d'orles de la primera promoció del Títol Sènior en cul-

tura, ciència i tecnologia de la UdL. L'acte d'ahir va comptar amb la presència del rector, Joan Viñas, i el degà de Lletras, Joan Busqueta, entre d'altres. El

programa sènior es dirigeix a les persones de 50 anys o més que vulguin ampliar i aprofundir els seus coneixements. No és necessària cap titulació prèvia.

Segre, 29 de Maig del 2010

8 | **la Mañana**
VIERNES 28 DE MAYO DE 2010

AGENDA ACTES SOCIALS

◆ **Lliurament d'orles del Títol Sènior de Cultura, Ciència i Tecnologia**

Apadrina: Neus Vila, directora de l'ICE-UdL.

Lugar: Saló Víctor Siurana, Lleida

Hora: 19:30

La Mañana, 28 de Maig del 2010

ENSENYAMENT

La UdL estudia un màster per als sèniors

La Universitat de Lleida (UdL) vol plantejar-se albirar a partir del curs que ve «l'obertura» d'un màster per als titulats dels seus programes sènior. És un que enguany, es gradua la primera promoció, que va començar fa quatre anys. Dels 54 alumnes que han acabat el programa, que van començar fa, almenys una dotzena tenen ganes de continuar. Per això, la UdL els podria oferir un curs o un estiu de la recerca i els seminaris. Mirar a la tarda va estar a Lleida fent una taula rodona de programes universitaris per a gent gran i, entre els assistents, hi havia diversos alumnes del programa sènior de la UdL.

El Congrés, que és biennal, acaba demà i comptarà amb una 120 presència. Aquesta és la primera vegada que se celebra a Catalunya. L'escriptora Rosa Regàs va encapçalgar de fet la conferència inaugural.

Trobada de programes de gent gran ahir a l'Asó d'Or, a Vilafranca del Penedès.

ADN, 27 de Maig del 2010

BREVES

SILMA BÚTIA

► Primera promoció Sènior de la UdL

LLEIDA ◆ La sala Víctor Siurana de la Universitat de Lleida estuvo ayer de celebració con la entrega de las orlas a la primer promoció de graduado Sènior de la Universitat Popular. Se trata de estudiantes de Cultura, Ciència i Tecnologia y en el acto estuvieron presentes los concejales Jesús Castillo y Maria Rosa Ball y el rector de la Universitat de Lleida, Joan Viñas.

La Mañana, 29 de Maig del 2010

8.4. Imatges del curs

8.4.1. Intercanvi

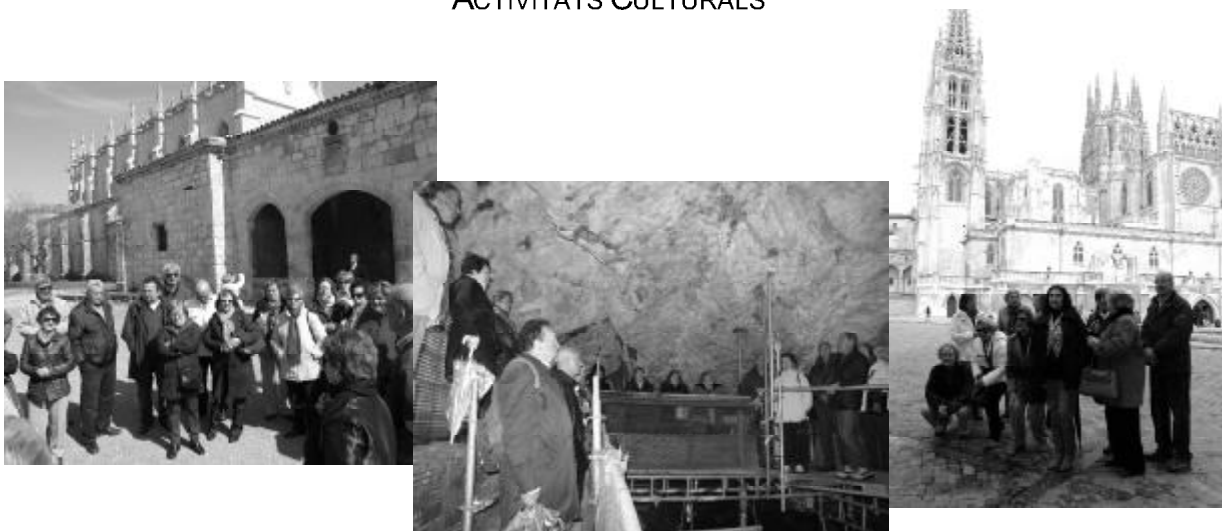
ARRIBADA I RECEPCIÓ ALS ALUMNES DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

ACTIVITATS ACADÈMIQUES

ACTIVITATS CULTURALS

ARRIBADA I RECEPCIÓ ALS ALUMNES DE LA UNIVERSITAT DE BURGOS

ACTIVITATS ACADÈMIQUES

ACTIVITATS CULTURALS

8.4.2. XI Trobada Estatal de Programes Universitaris per a Majors

8.4.3. Acte d'entrega d'orles a la primera promoció Sènior

8.4.4. Inauguració curs 2009/2010

8.4.5. Alumnes i activitats: 1r curs

8.4.6. Alumnes i activitats: 2n curs

8.4.7. Alumnes i activitats: 3r curs

8.4.8. Alumnes i activitats: 4t curs

8.4.9. Altres activitats

8.4.9.1. Assignatura "MUSEU DE LLEIDA, TERRITORI I PATRIMONI. INTRODUCCIÓ A L'ART CATALÀ II"

8.4.9.2. Dinar fi de curs

